

РОД СТЮАРТ

РОД

АВТОБИОГРАФИЯ

 ciela

РОД
АВТОБИОГРАФИЯ

Copyright © Rod Stewart 2012

First published in Great Britain in 2012 by Century Random House, 20 Vauxhall Bridge Road, London SW1V 2SA

Род Стюарт е заявил своето право да бъде считан за автор на тази книга по Закона на Обединеното кралство за авторските права, дизайна и патентите от 1988 г.

Тази книга е нехудожествена творба, която се основава на живота, житейския опит и спомените на автора. В някои случаи имената на хора, места, датите или последователността на събитията са били променени, с единствената цел да се запази личното пространство на засегнатите. Авторът е уверил издателите си, че, освен в тези няколко случая, съдържанието на книгата изцяло отговаря на истината.

© Penny Lancaster, *фотография на корицата*

Снимки на четвърта корица: © Richard Young/Rex Features, © WireImage, личен архив на Род Стюарт

© Дамян Дамянов, *адаптация на корицата*

© Пейчо Кънев, *превод от английски*

© Сиела Норма АД

София 2016

ISBN: 978-954-28-2138-0

РОД СТЮАРТ

РОД
АВТОБИОГРАФИЯ

Превод от английски Пейчо Кънев

 ciela

ВЪВЕДЕНИЕ

В което амбициозният герой на нашата история полита.

Наричаме го „прибягване“ и това е най-добрият начин за избягване на задръстванията след концерт. В края на последния бис, прогизнал от пот, покланям се за последно на викащата и аплодираща публика, после слизам на бегом от сцената и продължавам да тичам през коридорите, където някой ми подава хавлия, докато преминавам. В залата светлините продължават да светят, публиката не спира да ме вика за трети бис. Но аз съм долу, из коридорите, осветени от луминесцентни лампи, където въздухът изведнъж се усеща студен след горещината на сцената, и излизам през служебния вход, в задната част на залата, качвам се в очакващата ме кола, звукът от пляскане и тропане намалява зад мен, докато щракването на вратата на лимузината я отрязва напълно и колата ме отнася.

Отивам, точно в същата нощ, през юли 1995-а, към самолетната писта до Гьотеборг и към чакащия ме частен самолет. В лимузината има нови дрехи и аз ги нахлузвам, докато пътувам. Зад мен – 30 000 викащи шведски фенове. Пред мен – кратък полет до Лондон в компанията на няколко човека от моя екип, които също трябваше да направят „прибягването“ в края на концерта. Турнето *Spanner in the Works* започна през юни и по график трябва да продължи до май следващата година, но се получи малка почивка и аз пътувам към вкъщи.

Всеки път това е моментът, с опънати крака, докато самолетът набира скорост по пистата и започва да се издига, когато най-накрая

се отпускам, позволявам на адреналина от последните два часа да се уталожат, наслаждавам се на възможността да прекарам една вечер в собственото си легло, очаквам храната, която скоро ще бъде приготвена от стюардите в самолета, чашата изстудено бяло вино, която ще изпия в допълнение, и задоволството след добре свършената работа през деня.

Само, че този път...

„Туп!“

– Какво, по дяволите, беше това?

Едва сме започнали да се издигаме, когато от лявата страна се чува силен удар.

– Крилото ли беше?

Самолетът се накланя рязко, после бавно се стабилизира.

– Какво се случва?

От страх се стягам в седалката, оглеждам лицата на хората около мен, търсейки успокоение. До мен, моят голям приятел Алън Сюъл – стабилен, надежден, Големия Ал, по професия търговец на автомобили втора ръка и джентълмен с големи пропорции, често бъркан с мой бодигард – пребледнял и на път да се разтресе като желе.

Срещу мен, Ани Шалис, част от мениджърския ми екип, ме поглежда успокояващо и казва:

– Сигурна съм, че няма нищо, скъпи.

Но този успокоителен поглед сякаш ѝ струва значително усилие, което по някакъв начин премахва успокоението от него.

През това време близо до Ани е седнал моят обичан и всезнаещ мениджър, Арнолд Стифел, потънал в последния брой на „Архитекчъръл дайджест“. Докато продължава да разгръща страниците, Арнолд изглежда невъзмутим, макар да забелязвам, че души из въздуха някак въпросително. Секунди по-късно той безгрижно констатира:

– Мирише като в деня на благодарността.

Вярно е. Необичайна и приятна миризма на печена птица започва да изпълва пространството. Странно време за претопляне на храната ми.

Нямам време да мисля за това. Пилотът се обажда от кабината. Връщаме се на летището. Гласът му е достатъчно спокоен. Но те винаги звучат така, нали? Нали затова им се плаща.

Следващите минути, през които самолетът несигурно завива и се приготвя за спускане, увисват тежко. Големия Ал продължава да трепери. Ани продължава да изглежда все по-успокояваща. Арнолд е оставил списанието и самоувереното си държание и подробно изучава ламинираната листовка „В случай на произшествие“, все едно се подготвя за такова.

Сега, след притока на страха, започвам да се чудя: това ли е? По този начин ли ще дойде и моят ред? Вярно е, че живях пълноценен живот – много по-впечатляващ, привилегирован, колоритен, отколкото съм можел и да мечтая, изпълнен с приключения, богатства и любов, отвъд очакванията ми. Но дори и да е така, по този начин ли ще свърши всичко – в ръцете на Големия Ал, на едно поле в Швеция?

През прозореца на спускащия се самолет виждам, че пистата е покрита с пяна и летището е оживено от бляскащите светлини на автомобилите за спешни случаи.

Но по някакъв начин запазвам самообладание. Стягам се, оставам спокоен и под контрол. Ако ще се случва, тогава нека се случва.

– Всичко е наред – казах с тих глас. После малко по-високо: – Всичко е наред. – После, нещо като полувик: – Всичко е наред! – Тогава, най-накрая, с един рязък и мощен крясък: – Всичко е наред!

* * *

Всичко беше наред. Явно се бяхме блъснали в птица. Един нещастен член на прелитащо ято гъски бе засмукан от двигателя. Птицата бе загинала, а двигателят се беше повредил. Добре, че самолетът имаше още един двигател и успя да се приземи. Нямахме да е за пръв път през дългата ми и бележита кариера, в която наготово поднасям заглавие на таблоидите: „Род си сготви гъска“.

И късмет след късмет. След като бяхме откарани обратно до хотела, където момчетата от бандата се бяха настанили преди това, и се присъединихме към тях в бара за няколко силни питиета и няколко драматични възстановки на инцидента, научих, че точно предния ден нашият пилот е бил посетил опреснителен курс за контрол на самолет в случай на повреда в двигателя.

Това по точен начин обобщава живота ми. Голяма част от него представлява едно дълго и луксозно пътуване със самолет. Но от време на време, към самолета полита по някоя гъска.

И по някакъв начин, случва се всеки път, аз изваждам късмет и оживявам, за да разкажа за случката.

ГЛАВА 1

В която нашият герой се ражда, почти в края на един шестгодишен глобален конфликт; и в която той започва училище и придобива доста странно и силно желание за пеење пред публика.

Очевидно е, че аз съм бил грешка. Със сигурност някакво недоглеждане при семейното планиране. „Непредизвикана грешка“, както биха се изразили в играта на тенис. Иначе, обяснете ми защо Боб и Елси Стюарт, на четиридесет и две и на тридесет и девет, с четири деца за издържане, най-малкото от които вече на десет, внезапно биха решили да си направят още едно бебе. Дори още повече, обяснете ми защо биха направили това по средата на Втората световна война.

Най-вероятно по този начин се е родила семейната шега: „Роди беше грешка на татко. Обаче, както се случва с грешките на татко, и тази се оказа много добра“.

Не мога да кажа, че някога съм се чувствал като грешка. Напротив, въпреки късното ми появяване (или може би заради него), изглежда, че съм бил приет много топло – от шестте членове на семейството ми. Но доста по-хладно от Хитлер. Моето място на появяване на света, през вечерта на 10 януари 1945 г., е било една малка спалня на най-горния етаж на терасовидна къща на улица „Арчудей“ в Северен Лондон, чиито прозорци толкова често били строшавани от експлозиите на германските бомби, че баща ми се принудил да закове дъски наместо стъкла.

По това време най-лошите бомбардировки бяха приключили и наистина, войната в Европа свърши напълно близо четири месеца

след това. Но без никакво зачитане на моите интереси, германците бяха бомбардирали Лондон през цялата бременност на мама: отначало с летящи бомби V1, познати със забавното име „мушичките“ и не толкова забавното „жужащи бомби“ заради звука, който издаваха, преди да убият; а после, през по-късните етапи на нейната бременност и през първите ми дни след раждането, с дори по-смъртоносните ракети V2, изстрелвани през Ламанша от френския бряг.

Тези копеленца оставяха кратер с дълбочина 8 метра на мястото, където преди това се намирал някоя къща. Човек нямаше желание да се намира под ракета V2, когато тя се сблъсква със земята – без значение в бременност, в пелени, в каквото и да е състояние.

Има една общоизвестна история, в която се казва, че час след раждането ми една ракета безцеремонно отнася полицейското управление в Хайгейт, намиращо се на около километър – леко помрачавайки атмосферата около моето раждане, докато в същото време внушава на всички, по един изразителен начин, важен и дълготраен урок за късмета и нетрайността ни на този свят и т.н. Това е добра притча, но уви, абсолютно невярна – просто една от онези легенди, басни и откровени лъжи, изричани в името на рекламата, която ще трябва да забравим при разказването на тази история. Няколко седмици разделят моето раждане и бомбардирането на полицейската сграда.

По това време животът в Лондон бил опасна работа и много лондончани споделяли онова чувство „късметлия съм, че оцелях“, още повече ако къщата им се намирала близо до железопътна гара, както е нашата, превръщайки се по този начин в магнит за заблудени бомби. Докато мама е била бременна с мен, сирените за въздушно нападение прозвучавали около 1:30 през нощта и Мери, най-голямото дете, на седемнадесет, измъквала брат ми Боб, който бил на десет, и сестра ми Пеги, на девет, от леглата им, обличала ги в палтенцата и ги съпровождала, като всеки от тях си носел възглавницата, през градината в тъмнината и долу в бомбоубежището на семейство Андерсън – шест пласта накривена стомана, огънати във формата на барака и наполовина потънали в земята, с чували с пясък и пръст, сложени по покрива за допълнителна защита от взривове. След това те пропълзвали в тесните, метални легла и се опитвали да спят до сутринта, въпреки целия шум и страх. Брат ми Дон, който по това време е бил на петнадесет, предпочитал да си остане в удобното легло вкъщи – освен ако наблиз

не паднело нещо и той усетел, че стените се тресат, в този случай идеята за металното легло в градината ставала неустойима.

Разбира се, хиляди други семейства в Лондон били на сигурно място, децата – евакуирани в провинцията, временно осиновени от добри селски хора, при които било малко вероятно да получат ракета през покрива. В моето семейство разговаряли за това и решили, че не могат да издържат на такава раздяла – нито децата от родителите, нито родителите от децата. Веруюто на семейство Стюарт било: „Ако ще ходим, ще го направим заедно“. По държанието си сме приличали на клан. Все още сме такива.

Все пак това не означава, че информацията свободно се е разпространявала между членовете на семейството ми. Ще ви разкажа за това колко малко се е говорило за секс и неговите последствия през онези дни, затова Дон въобще не е знаел, че мама е бременна. Той бил леко озадачен от многото изплитани дрешки от по-голямата му сестра (особено в бомбоубежището, където се е вършило, за да мине времето). А ако някой го попитал настоятелно, той можел да признае, че е озадачен от това, че майка му наедрява. Иначе, накрая му станало ясно, когато през онази сряда вечер му казали, че може да се качи горе и да види бебето.

Сестра ми Мери много добре знаела всичко – радвала се за това бебе, все едно било нейно, а и се прибирала много бързо след работата, когато раждането наближило. Сряда вечер било нейното време за пързаяне с кънки.

– Няма да се роди днес – казала ѝ мама.

И Мери отишла. Но мама вече усещала родилните болки и когато Мери се върнала, събула си кънките и се затичала нагоре, вече имала ново братче – Родерик Дейвид Стюарт. Сестра ми била поразена, не толкова от това, че ме видяла в цялото ми сияйно, новородено великколепие, а заради мама, която изглеждала съсипана и бяла като чаршаф. В този момент осъзнала през какво е преминала мама и защо я отпратила през тази вечер: да ѝ спести случилото се.

Татко приел последните случки доста спокойно, макар вероятно да се е чудил как ще се справи. Той е шотландец, от Лийт, северно от Единбург, кратко е работил в търговската флота, а после е последвал братята си в Лондон, за да си потърси работа. Срещнал се с мама, която била лондончанка, по време на танцова забава в „Тюфнел Парк“.

Когато съм се появил на белия свят, татко работил по дванадесет часа на ден като водопроводчик, връщал се вкъщи в 19:00 ч, събувал ботушите си и опъвал мокрите си крака пред огъня, от което бавно затоплящите се чорапи изпускали ужасяваща воня. Татко никога не пишеше. Някой го бил напил на някакъв строеж и тогава той се заклел, че повече няма да близне. Но той пушеше и обичаше хазарта (най-вече надбягванията с коне), така че едно пето дете най-вероятно нямало да олекоти получаващите се от време на време проблеми с парите. Къщата ни на улица „Арчуйей“ 507 бе взета под наем от хазяина Грейтаж. Дори и сега, при споменаването на името Грейтаж изпитвам страх и презрение. „Идва Грейтаж! Крийте се!“

Улица „Арчуйей“ беше шумна, претъпкана с автомобили, осеяна с малки магазинчета, в предимно работнически район, а в северна посока се намираха много по-люксовите домове в Хайгейт. Точно пред нашата врата имаше тролейбусна спирка и вятърът винаги издухваше използвани тролейбусни билети пред входа на мазето ни, а баща ми се ядосваше и постоянно ходеше да ги изхвърля. Доста по-късно, когато се преместихме, къщата беше разрушена, за да се разшири пътят и градският съвет най-накрая постигна онова, в което Хитлер се провали. Но, докато се издигаше, бе доста хубава – красива и голяма къща за семейството на един водопроводчик. Три спални на горния етаж, още две на етаж под него, а на най-долния етаж, до кухнята и банята, се намираше трапезарията с високия таван, в която беше пианото, на което мама, и от време на време брат ми Дон, свиреха, и която веднъж, години по-късно, щеше да ми предостави удобно укритие при неопхватното опипване на представител на противоположния пол.

Другият луксозен предмет в дома ни беше телефонът – почти несравнимо чудо на технологията в онези дни. Към него имаше закачена кутия за монети и обажданията ставаха с монета от три пенса. Спомням си за мистерията и страхопочитанието, които се настаняваха между нас, когато звъннеше, а това не се случваше често. Кой може да е? Кой би могъл да звъни? А и кой ще вдигне? Отнемаше време, докато се решим. Който биваше избран, трябваше да говори по най-добър начин: „Маунт Вю, 6157“. По телефона трябваше да се говори по първокласен начин през 40-те и 50-те години. Телефонът го изискваше.

Баща ми имаше нужда от телефон, за да организира футболния клуб, който ръководеше за забавление: „Хайгейт Редуинг“, клуб с го-

лям отбор, скамейка с резерви и дори младежки отбор за известно време. Братята ми Боб и Дон играеха в него, и в последствие аз щях да сторя същото, но докато все още бях малък, можех само да се възхищавам на тези мъже, заради които домът ни се претърпяваше. Те бяха моите първи спортни герои. Срещата в събота преди мач се провеждаше в нашата къща и две дузини футболисти се шляеха из кухнята, из коридора и после излизаха на тротоара. А преди всичко друго, при мен се получаваше онова чувство на вълнуващо очакване: момчетата ще идват! За по едно пени на човек мама изпираше футболните екипи, вкарваше калните дрехи в грамаден казан и започваше да ги разбърква. А след това по протежение на цялата ни градина, увисваше наниз от лъскави екипи, в бяло и черно. За мен това бе прекрасна гледка.

Помня семейните почивки в Рамсгейт на брега на Кент – всички членове на семейство Стюарт, застанали на плажа посред смразяващия студ, по един традиционен британски начин – но много по-ясно си спомням ежегодните разходки на футболните клубове: два екскурзионни автобуса, претърпкани с играчите, техните съпруги и деца, потеглящи от „Арчудей“ в осем сутринта, а майка ми и сестра ми правеха много, ужасно много сандвичи за деня ни в Клактън-он-Сий. Просто божествено.

Подобни бяха и футболните партита. Татко слизаше в мазето и подсилваше пода на трапезарията със скеле и талпи и всички се изсипваха там за танци и песни. Мен ме слагаха да си легна, но аз се прокрадвах долу и сядах под пианото, гледайки стъпалата и краката, подаващи се изпод килтовете. Любовта ми към пеенето се роди точно тогава. Понякога се нареждаха да играят „конга“, излизаха от трапезарията, тръгваха надолу по стълбището, излизаха на пътя и се прибираха обратно. Не беше трудно да се разбере веселото настроение на тези възрастни хора, когато се досетиш през какво бяха преминали много скоро. Те танцуваха, за да забравят войната.

Мери и Пеги, моите сестри, ме водеха да гледам мото състезанията в Херингей, които бяха много популярни тогава. А мама и татко понякога ми подаряваха посещение в киното – „Рекс“, в Източен Финчли, където местата в центъра бяха хлътнали надолу: предните седалки бяха по-високи от тези в средата, а задните се намираха най-високо. Може би това беше поражение от войната. Един ден, когато бях на осем, мама каза:

– Ще отидем да гледаме „Почивката на мосю Хюло“. Това ще е най-смешното нещо, което някога си гледал.

Голяма реклама за един филм.

Но тя се оказа напълно права. Това беше фарсова комедия, но клоунските номера бяха много фини. Седнахме в похабените седалки в „Рекс“ и никога до този момент не се бях смял толкова много, както тогава на Жак Тати, сътворяващ злощастни бъркотии. До днес двамата с Рони Ууд си оставаме големи фенове на Тати.

Естествено, възрастовата разлика между мен и моите братя и сестри означаваше, че семейството ми вкъщи бързо започна да намалява. Първо сестра ми Мери се омъжи за Фред, шофьор на камион за „Уолс“, по този начин моят ангел хранител си тръгна от нашия дом. После Пеги се омъжи за Джим, един прекрасен зарзаватчия, кореняк лондончанин, който по време на войната бил участвал в битката при Монте Касино – незабравимо изживяване за него. Много години покъсно, когато бях спечелил някакви пари, Джим беше част от едно от нашите големи семейни пътувания с частен самолет, за да гледаме как играе футболният отбор на Шотландия. Нашето пътуване премина през Италия. Джим седеше, свиваше си цигарка точно както обичаше да прави, погледна замислено през стъклото към земята долу и каза:

– Плащаха ми по четиринадесет шилинга на седмица, за да избивам онази пасмина.

Животът щеше да се окаже жесток към Пеги. Тя беше страхотен играч на тенис, истински обичаше природата, но бе покосена от множествена склероза и трябваше да седне в инвалидна количка в средата на тридесетте си години. Множествената склероза означаваше, че също така и майка ми, най-вероятно, щеше да седне в инвалиден стол. Не е честно.

Следващият, който напусна „Арчудей“, беше Боб, който се ожени за Ким, и накрая, когато бях само на единадесет, Дон се ожени и също напусна дома ни, на двадесет и шест. Новината за неизбежната му сватба с Пат ме накара да заплача в краката му. Бях плакал по същия начин, когато той отиде да отбие задължителната си военна служба – най-вече заради това, че не можех да си представя това място, Алдършот, за което беше разпределен, как би могло да се стигне до там, а още повече как би могъл да се върне. Това последно предателство вече наистина изглеждаше последно. Как можеше да ме изостави по този

начин? Дон ме заведе до западната част на Лондон и с всички сили се опита да ми обясни какво означава това, черпейки ме с лимонада.

Все пак, в интерес на истината, когато братята и сестрите ми се изнесоха, те не се преместиха много надалеч. Взеха под наем къщи или апартаменти през няколко сгради или в най-лошия случай на съседната улица: пак нещо присъщо за клана Стюарт. Щях да оценя тази близост няколко години по-късно, когато започнах да се интересувам от външността си и имах нужда да заема сешоара на Мери или лака за коса на Пат. Много удобно.

„Големият глезеник“, изглежда, че беше краткото семейно описание на моето детство. Аз възразявах на това, понеже не притежавахме толкова материални неща, за да бъде разглезен някой. „Леко задоволен“ е може би по-вярно. По това време осъзнах, че Мери никога не се прибира в петък вкъщи след работа, без да ми донесе някаква играчка – някаква малка количка или оловен войник – от „Улуъртс“. Това значи ли, че съм бил „голям глезеник“? Най-вероятно.

Също така си признавам и това: майка ми готвеше заешко задушено и преди моето появяване заешкото сърце – малко, но въпреки това считано за деликатес – било разрязвано на четири и разделяно между децата. След като аз се появих, тогава започнаха да дават сърцето на мен.

* * *

Послушен, но посредствен в училище, без никой да се учудва особено на това, аз не се справих добре на матурата и бях изпратен, в сива фланела и черно сако с бяла вратовръзка, в средното училище „Уилям Гримшоу“, където, по една случайност, Рей и Дейв Дейвис от „Кинкс“ също са учели по това време, макар да разбрахме за това години по-късно. Хващах автобуса за северен Финчли пред дома ни, което си беше голямо удобство. Обаче, след слизането ми, трябваше да ходя близо два километра по улица „Крейтън“, което не ми допаднаше толкова. Все пак не носех много багаж. Така беше с учениците по онова време. В сегашно време, когато моят малък син Алистър отива на училище, той носи чанта и учебници, лаптоп и всякакви други неща. Изглежда, че цялото си средно образование го изкарах само с един молив. Всъщност дори по-малко и от това: един къс молив, сло-

жен в горния джоб на ученическото ми сако. Изглежда, че само от това имах нужда.

Бях достатъчно прилежен, както и доста щастлив. Определено се притеснявах, когато трябваше да отсъствам от училище, безпокоях се да не остана да повтарям, затова не бягах от часовете и не правех бели. Побоищата винаги ме намираха по заобиколен път, отстрани – аз никога не бях инициаторът. Лесно се сприятелявах, но не бях едно от онези деца, които бяха център на внимание на площадката, опитващи се по безполезен начин да привличат вниманието. И със сигурност не мислех за себе си като за някой шоумен. Доста по-късно щях да развия това самочувствие в себе си, когато започнах да пея в различни банди. Показах известен талант с четката – макар той да се прояви при един рутинен тест, при който се оказа, че съм далтонист (с известна трудност различавам кафявия цвят, синия и пурпурния). Справях се с почти всички предмети и показвах спортен талант като станах капитан на отборите по крикет и футбол. Имаше само един предмет, с който не можех да се справя, и той беше – много странно, като се вземе предвид живота ми след това – музиката с господин Уейнрайт.

Винаги се сковавах, когато трябваше да се изправя пред целия клас. В часа по музика на г-н Уейнрайт открих, че има нещо, от което се ужасявам още повече: да се изправя пред целия клас и да пея. Това не беше толкова срамежливост, а страх да съм сам и да изглеждам нелепо. Може би това си беше неоснователно притеснение, но се заклевам, че той ме вдигаше нарочно заради този факт. Учителят ме караше да изпея няколко куплета от някоя песен, докато той свиреше на пианото отпред, а аз треперех, свивах се, опитвайки се да налучкам нотите и се чувствах много по-неудобно, отколкото някога съм се чувствал, на което и да било място, в каквито и да било обстоятелства.

Поради тази причина научих трика „Фалшиво болен“.

За този трик са нужни: една празна кутия от пастет „Шипхам“, малко картофено пюре, сложено настрана в чинията с ученическия обяд, също така малко моркови и малко вода. Инструкции: докато си на масата в училищния стол, сложи картофите, морковите и водата в кутията. Разбъркай добре, използвайки нож или някой друг прибор, който е на разположение. Отиди с кутията в училищния двор, издебни, когато никой не гледа, и изсипи сместа върху асфалта. След това извикай дежурния учител с вик: „Господине, лошо ми е“ (или нещо

подобно), като през цялото време сочиш към омазаната земя. И като по чудо: освободен си от музика през този следобед и се прибиращ вкъщи. Или, както беше в моя случай, към киното.

Сигурно би било честно да спомена, че тогава, на този етап от живота ми, музиката въобще не успя да ме запали. Дон ме беше завел да видя „Бил Хейли и кометите“ в кино „Гаумонт“ на улица „Килбърн роуд“ през 1954-а. Дон харесваше Бил Хейли и можеше да изпее *Everybody Razzle Dazzle*, вероятно по-добре и от Хейли. (Дон беше певецът в семейството, както обичаха да ми напомнят другите.) Помня, че стоях на балкона до него, гледайки клокочещата маса от танцуващи, кряскащи момчета около седалките, а Хейли и групата му в техните разноцветни, карираны сака, създаваха цялата тази лудница. Ритъмът, яркостта на дрехите и реакциите на тълпата ми повлияха и може би тогава едно семенце бе посято. Но това не ме превърна в голям фен.

В мен се появи леко желание за пеене, но след като за петнадесетия ми рожден ден татко ми подари испанска китара, с червена, пи-скюлена връв вместо ремък – напълно ми разби мечтите, защото исках да имам макет на железопътна гара. (Гледката от прозорците ни към железопътната линия на Хайгейт и гарата, движещите се парни локомотиви от гара „Юстън“ към „Александра палас“, отдавна бяха възбудили интереса ми към влаковите макети, който, за изненада на някои хора, живее в мен и до ден днешен.)

Кой знае защо татко бе помислил, че тази китара би била добър подарък за мен? Възможно е да е паднала от каросерията на някой камион или някой му я предложил много евтино. Но аз преглътнах разочарованието и си поиграх с нея за известно време, занесох я в училище, където и други момчета си носеха евтините китари. Бяхме една групичка от момчета, които мислеха по един и същи начин. Отправяхме се към двора по време на обедната почивка и се опитвахме да пресъздадем онова нещо, което наричаха „скифъл“, звукът, който възкресяваше стила на американските стари групи с ръчно изработени инструменти от началото на двадесети век, свирещи с банджо, дъска за пране, тигани и тенджери. Тогава Лони Донеган започна да добива популярност, а Дон притежаваше албума на Лони „Cumberland gap“. Нарекохме се „Готините пичове“ и си мислехме, че е доста готино име, а по едно време имахме седем китаристи и едно момче, което свиреше на стар бас. Не бяхме типична група, доста натоварена

с китари, но с удоволствие свирехме *Rock Island Line* – най-добрата песен на Лони Донеган, истинско бижу, вероятно първата песен, която можех да изпея от край до край и почти без грешка, докато около мен всички свиреха. Казано по този начин, версиата на „Готините пичове“ можеше и да звучи по-добре, ако някой от нас имаше поне малка представа как се настройва китара. Но тази дълбока музикална мистерия ни оплиташе и седмината, затова ние просто блъскахме по-струните, изпълнени с надежда.

Извадих късмет, че татко познаваше един човек, който разбираше от тези неща и аз периодично отивах при него, стискайки китарата си, за да я настрои. За нещастие, той живееше на два километра и половина от нас и когато се довличах обратно къщи, китарата отново беше ненастроена. Ако в тези ранни бъркотии имаше някакви намеци за бъдеща кариера, то те бяха трудни за забелязване.

Другите основни дарове, които средното образование ми даде, бяха двете големи, изключително формиращи и изцяло несподелени влюбвания: първото в г-жа Плъмър, която преподаваше история и, което беше много по-важно за мен, носеше прилепнала пола, стигаща малко под коляното; а второто, на тринадесет години, в Жулиета Тръс, която беше по-голяма от мен с две години, имаше дълга, червена коса и огромни гърди, и беше изцяло и абсолютно недостъпна, макар това да не ме спря да отивам и да стоя напразно пред къщата ѝ, близо до последната автобусна спирка на „Мъсуел хил“. Ако въобще ме беше забелязала, не го показа. И ако ме беше попитала какво очаквам, нямаше да мога да ѝ отговоря, понеже и аз не знаех.

Към края на училището се забърках в един злочест и изцяло непростим инцидент, който представляваше хвърлянето в коридора на един надут кондом. (Ясно е, че това е безсмислено и детинско, но те наистина хвърчат доста, ако се надуват много силно.) За това ме наказаха със стандартния бой с пръчки (за който няма защо да крия, че боли ужасно много) и временно бях лишен от изкараните с пот на челото награди по футбол и крикет. Малко след това, без да има допълнителни удари, с все още леко наболяващи задни части, аз си тръгнах.

Бях на петнайсет, целият свят беше пред мен, блещукайки от възможности, а аз какво щях да сторя...?

Нямах никаква представа.

ГЛАВА 2

В която се отваря вратичка за професионална футболна кариера само за да се затръшне обратно час по-късно; и в която са сменени няколко шокиращо низши местоработи, като се достига един връх в период на бунтарска немарливост.

Също така, съществуваше и професионалният футбол: класически отдушник за неопитното, без никакви връзки, хлапе от работническата класа. Но на това място, отново, нашата история ще трябва да се отклони от някои от историите, които са били разказвани преди това. Според тях на петнадесетгодишна възраст съм бил взет от футболния клуб „Бrentфорд“ в английската професионална лига и съм подписал договор като новак. От там нататък всичко ми е уредено да пробия веднагически в основния отбор, да изведа „Бrentфорд“ към нови и неподозирани висоти, неохотно да приема, че съм сътворил това напълно сам, да се съглася на трансфер в по-голям клуб, като „Манчестър Юнайтед“ или „Реал Мадрид“, и в следствие да променя лицето на футбола завинаги.

Но, уви, (продължава една от версиите на историята) аз много бързо осъзнавам, че задълженията на новака в професионалния футболен клуб включват подобни гадни неща като миенето на бутонките на основните играчи и чистенето на съблекалнята, задължения, които виждам, че са под моето достойнство и ме принуждават да си събера нещата и да напусна „Бrentфорд“ и английския футбол с високо вдигната глава след около две седмици.

Харесва ми тази история. Дори може и да съм... я поукрасил малко, ако бих могъл така да се изразя, от време на време, в моменти на слабост и при телевизионни интервюта с Майкъл Паркинсън, както и с други. Обаче истината е, че аз никога не съм бил новак футболист – нито в „Брентфорд“, нито някъде другаде. И никога не съм се мръщил на чистенето на съблекалните там, понеже от „Брентфорд“ никога не са ми давали такава задача. Мисля, че може и да съм споменал в някое интервю още в началото на кариерата си, че не би ми харесало чистенето на бутонки, ако това се случи (и съм уверен, че е точно така) и историята започна от там. Но нека бъде напълно ясно: толкова съм подписвал с „Брентфорд“, колкото и Гордън Рамзи е играл за „Рейнджърс“. (Веднъж спомена, че го е правил, но в архивите на отбора няма абсолютно никаква следа за това.)

Не че не показвах някакъв футболен талант – достатъчно, че от „Брентфорд“ да се заинтересуват от мен, поне за момент или два, като много голяма част от момчетата на моята възраст и от моето поколение, аз бях генетично програмиран да отдам значителна част от времето си – почти половината всъщност – на дейността да ритам една топка за тенис в стена. Баща ми не ме разубеждаваше. Той дори намаза топката с бяла боя, за да мога да я ритам срещу стената и когато се смрачи, и аз я ритях срещу стената на пъб „Уелингтън“, където той водеше майка ми през съботните вечери. Понякога спирах с ритането, за да изпия лимонадата и да изям пържените картофи, които ми бяха дали, както и да погледна през изкривяващия образите дебел прозорец на кръчмата и да видя мама вътре, с нейния джин с тоник на масата и чантичката ѝ в скута, баща ми, седнал до нея, без да пие.

Физически бях слаб, но можех да се боря за топката и да дриблирам, затова в училище първо ме поставиха да играя в защита, а после ме преместиха в средата на терена, на позицията, която днес е позната като десен халф. (Чак когато се преместих в Калифорния и започнах да играя всяка седмица за легендарните „Ексайлс“, отново се върнах на нормалната ми позиция като десен защитник. Имам репутация на твърд, защитен играч, от онези старомодните, но това е изключително несправедливо. Статистиката може да покаже, че през последните тридесет и пет години на игра поне веднъж съм пресякъл центъра на игрището.)

Също така, доста рано опознах славата в тази мъжка игра – още на единадесет години, при един случай, който поради някаква странна причина си остава неотбелязан в историческите анали на играта, но заради неговата значимост ще се опитам да го пресъздам. Една съботна сутрин, както винаги, се въртях близо до игрищата, където риташе „Хайгейт Редуинг“, когато от резервния отбор разбраха, че са с един играч по-малко. Последва една сцена, която веднага ще се стори позната на всеки, който е чел момчешки футболни комикси: сближен разговор между големите, в края на който очите на всички се завъртяха в синхрон към бледото хлапе, стоящо самотно до крайната линия, излъчвайки надежда. И ако някой не бе казал дотогава: „По-добре върви да се преоблечеш, синко – изглежда, че ще влезеш в отбора“, тогава трябваше да бъде изречено.

Екипът, разбира се, бе прекалено голям. Легендарната фланелка на черни и бели ивици ми стигна до коленете, създавайки перфектната илюзия, че съм облякъл рокля. И за още по-голямо увеличение на несигурността ми, видях, че брат ми Дон, който щеше да играе за основния отбор на „Редуинг“ на съседното игрище, покровителствено си поговори с противниковите играчи преди мача, казвайки им: „Давайте по-леко с хлапето, за Бога“.

А какво се случи? Четиринадесет минути след началото аз се затичвам и отбелязвам с 23-метров шут, който се забива в горния ъгъл, над напразно протегнатите пръсти на вратаря. Е, добре – с едно докосване от около половин метър, за което явно се изискваха повече умения, отколкото притежавах тогава. Както и да е, дочу се много хубав рев от големите ми съотборници, за който и до днес се сещам, новината се пренесе до съседното игрище, където играеха братята ми, и там се надигна рев след големите. „Хей, Дон, хлапето едва влезе и вкара!“ И аз бях толкова горд в този момент, много повече, отколкото някога съм бил – достатъчно горд, за да превъртам отново случилото се в киното на въображението ми, съвсем сериозно, за цели седмици след това.

По-късно играх през почивните дни за един отбор на моята възраст – „Финчли“ (до 15 години) – в екип, който ми беше по мярка и малко след това бях повикан в „Брентфорд“, за да бъде огледан отблизо. ФК „Брентфорд“ е бил доста голяма сила в Английската първа лига

през 30-те години, но до 60-те, когато аз се появих там, те бяха изпаднали в една дълга и посредствена фаза на понижние и спадане между третата и четвъртата професионални дивизии. Без значение, новините за тази чест стигнаха до спортните страници на местния вестник „Финчли експрес“ и носейки надеждите на всички от Финчли на доста тесните си рамене, аз отидох до самия край на западен Лондон.

Пробите ми се проведоха на игрището на „Бrentфорд“ през един топъл летен следобед, където ние изиграхме една игра петима на петима на половин игрище, докато двама мъже в спортни екипи ни гледаха от страничната линия. Добре ли се справих? Не мога да си спомня. Но е вярно това, че те не се обадиха. Телефонът в коридора на номер 507 на улица „Арчудей“ не звънна. И така завърши кариерата ми в професионалния футбол.

Загуба за „Бrentфорд“. Какво са спечелили досега?

На баща ми щеше да му се понрави, ако нещата се бяха развили по различен начин. Самият той беше добър футболист. Беше играл за един лондонски отбор, който се е казвал „Вагабондс“, а по време на войната – за „Еър Рейд Патролс“. Вкъщи се държеше мило – обгръщаше ме с една ръка и ме прегръщаше повече от майка ми – но на футболното игрище той бе корав, силно блъскащ се, издръжлив шотландец. Веднъж го видях как изигра цял мач на мокро игрище с обикновени обувки; беше дошъл без бутонките си, но не можеше да изостави отбора.

Обаче се случи и прочутата „Битка на Хайгейт Удс“: просто една нормална сутрешна игра през съботите за „Хайгейт Редуинг“, но нещо стана на терена и се разгоря голяма битка. Може би бях на осем по това време. Стоях до страничната линия, режех портокали за почивката върху голям и дървен, черен сандък, в който стоеше аптеката. Когато вдигнах погледа си, видях, че се бе разразило нещо като средновековна война: момчетата, включително и двамата ми братя, се бяхтеха здраво. Изтичах при татко и се скрих ужасен зад краката му, докато той се изправи пред някакъв човек и двамата започнаха да си крещят в лицата. Точно в този момент разбрах колко сериозно семейството ми приема футбола.

В една от любимите мои снимки с татко, двамата се намираме на едно тревисто място в Глазгоу, ритаме топка, малко преди да гледаме

срещата между Шотландия и Англия на „Хемпдън Парк“, един мач на международно ниво през 1974-а. (Крайният резултат за онези, които късно включиха приемниците си: Шотландия – Англия 2:0.) На тази снимка фактът, че той е на 69 и е облечен в костюм, изглежда, не му пречи да се хвърля към топката като 22-годишен.

Баща ми по безсрамен начин поставяше футбола на първо място или поне близко до първото място, все едно за него той беше един успешен брак. Майка ми веднъж му хвърли бутонките в огъня, защото той прекара цяла Коледа в болницата, след като си бе счупил крака в мач, в който тя го беше помолила да не играе. Сутринта преди сватбата на сестра ми Пеги пък татко и братята ми не видяха защо да не могат да посетят мача на „Хайгейт Редуинг“. За нещастие, това беше мач за купата, стигна се до продължения и те закъснях за сватбата. Мама се разяри и за момент ни се стори, че бутонките на татко отново ще се озоват в огъня, но този път той още не ги беше събул. Мама обичаше да казва: „Гадният футбол донесе повече неприятности на това семейство и от две световни войни“. Това беше само леко преувеличено.

Мога да си представя, че баща ми е таял големи надежди за пробите ми в „Брентфорд“ – повече и от мен в интерес на истината. Подозирам, че си е позволил да повярва, че за мен ще настане славно време. А когато нищо такова не се случи и телефонът не звънна, предполагам, че това засегна него по-силно, отколкото мен. Дон и Боб бяха добри играчи, но нито един от тях не можа да попадне в професионалния футбол. Аз бях последната надежда на татко за футболно величие.

Въпреки това той го преодоля. По-късно успя да пробута на медиите една история за моя неуспех в професионалния спорт, дължащ се на растящ навътре нокът на крака, причинен от твърде тесни обувки с остри върхове.

Що се отнася до мен, аз обичам футбола; татко и братята ми се погрижиха за това. Те първо ме заведоха да гледам Англия срещу Шотландия на „Уембли“ през 1959-а. Мачът, в който английската легенда Били Райт изигра стотната си среща за националния отбор, а аз отначало се зачудих защо членовете на семейството ми викат за Шотландия, докато най-накрая ми светна. Прибрахме се посърнали у дома: англичаните победиха с 1:0. Събитията през този ден, страстта на татко и снимките на шотландските футболисти по стената в спалнята на

брат ми Боб, ме накараха да видя шотландските си корени и ме запратиха по дългия и лъкатушещ (и скъп) път, по който все още ходя като фен на националния отбор на Шотландия и на „Селтик“. Но да играя професионално? Това не беше нещо, за което се замислях сериозно. То не прогаряше дупка в сърцето ми по начина, по който много скоро, и то доста внезапно, щеше да го стори музиката.

И така, вместо футбол – тапети. Татко ми намери работа на пълен работен ден като печатар на тапети в компания „Шанд Къд“, в „Кен-тиш таун“. Плащаха добре – достатъчно, за да мога да давам половината от надницата на родителите си като наем (защо моите деца не правят същото?) и въпреки това успях да стана горд собственик на пощенска спестовна сметка. (Бележка: още от самото начало харчех разумно парите си.) Помнете, че аз съм далтонист. Това винаги ще представлява някакво ограничение в тапетната индустрия. Ако човек е далтонист, няма да може да пилотира самолет. Едно от другите неща, които няма да може да бъде, е дизайнер на тапети.

От „Шанд Къд“ ме съкратиха и аз си намерих нова работа, която се състоеше в сглобяване на дървени рамки, в малка компания, собственост на един пич, който притежаваше и погребално бюро в северен Финчли. И това отново продължи съвсем кратко. За ден или два помагах на един електротехник в къща в Ричмънд, като силно наведен, прокарах кабели през тръбите. А през две недели в гробището в Хайгейт изкарах няколко лири, като оразмерявах парцели и ги отбелязвах с канап. Човек научава много за себе си, когато върши физическа работа. А онова, което научих за себе си, беше, че не обичам физическата работа.

По някаква случайност от тези няколко часа на гробището се роди популярният мит (който с удоволствие потвърждавах), че съм бил гробар. Това е възхитителна, мистериозна част от миналото ми, но отново ще трябва да я задраскаме от протокола. Аз съм бил гробар толкова, колкото и Гордън Рамзи е бил гробар, когато е играл за „Рейнджърс“.

Животът си вървеше така, докато бях тийнейджър, сменях една незадоволителна работа с друга и все още живеех в дома на родителите си, който скоро щеше да престане да бъде на номер 507, улица „Арчудей“ и щеше да се превърне в апартамент с две спални над сладкарница и близо до вестникарска будка, където имаше и табела „Дж. Р.

Стюард – сладкар“. Това заведение изглежда, че завинаги беше управлявано от ексцентрична и стара жена, която разнасяше всички вестници и крачеше по улицата с крака, обвити в плат. Сладкарницата беше известна сред местните заради теснотията си, миризмата на мухъл и шоколадчетата с избледнелите опаковки, които стояха на витрината. Когато тази жена умря, баща ми, вече приближаващ пенсия и желаещ нещо по-леко от занаята на водопроводчик, я купи. Никога нямаше да забогатее от тази сладкарница, но поне в началото тръгна добре. Изхвърляйки купчините стари вестници, които предишната собственичка беше поставяла вместо мебели, татко се зарадва, когато между страниците им откри внимателно скрити банкноти – тайните спестявания на старата жена.

Плюсовете и минусите да живееш над сладкарницата на родителите си? Доброто беше: получаване на незабавен достъп, по всяко време на деня, до шоколадови сладкиши. Лошото беше: много по-вероятно беше да ме накарат да разнасям вестници. През тези периоди, когато бях безработен, баща ми, без никакво притеснение, ме караше да му помагам. Събуждах се в шест сутринта – нещо, което нито един тийнейджър не е харесвал – и се спусках замаяно надолу по стълбите към заведението, за да сортирам вестниците с другите момчета, които без изключение, бяха на девет или на десет години и бяха (също без изключение) нахални хлапета. За мен това бе унижение, много по-голямо от всичко, което са давали досега по риалити програмите.

Въпреки това, захвърлил най-накрая училищната униформа и с малко пари, аз започнах да проявявам интерес към дрехите. Доста добре улових преобладаващата мода. Докато бях дете, изглежда, че в магазините се продаваха само „мъжки дрехи“ и „детски дрехи“, като детските дрехи бяха мъжките дрехи, само че с по-малък номер.

След 50-те години и с порастването на тийнейджърите като мен, които можеха да похарчат малко пари, дрехите за младежите се превърнаха в отделна, развиваща се мода и Лондон, особено той, бързо вдигаше летвата на модерността.

Това беше страхотно време да си млад и да желаеш да изгледаш малко по-шикозно. На улица „Севън сисърс“ можеха да се намерят добри дрехи за малко пари: късо яке с тънък колан отзад; тесни панталони с крачоли, закопчаващи се с копчета, както и островърхи обувки,

направени от сплъстена мукава, кожата трудно се намираше в годините след войната и бе изключително скъпа. Не бяха страхотни – от мукава. Влажното време неизбежно водеше до появата на нежелани бели петна от сол по върховете, а невнимателното стъпване в локва веднага превръщаше обувките в гети, но от грозния тип. След шест месеца се натикваха допълнителни парчета картон, за да се запушат дупките в подметките и да не се мокрят чорапите от дъжда.

Чак през 1963-а, когато станах на осемнайсет, притежавах достатъчно заделени пари, които да прахосам за отдавна жадуван чифт кожени ботуши тип „Челси“ от „Анело&Давид“ в „Ковънт Гардън“. Носех си ги с гордост, мислейки си, че изглеждам уникално, но когато влязох в едно кафене на „Мъзуел хил“, открих, че още един мъж носеше същите. Името му беше Юън Доусън и ние се разговорихме за ботушите си. Станахме близки приятели и дълги години след това имахме най-вълнуващи преживявания.

И така, дрехите и облеклото започнаха да ме вълнуват, както и сексът – макар на този етап, както при „Брентфорд“, аз все още да бях на проби. Едно момиче ми бе позволило да докосна гърдите ѝ пред кино „Одеон“ във „Финчли“ – изключителен напредък. Обаче само едната гърда. Ако бях докоснал и двете, сигурно щяхме да се оженим. По-късно, друго момиче ми позволи да докосна „Обетованата земя“, нещо, което ми донесе огромна гордост и аз отказвах да мия почетната ръка няколко дена. А след това, с едно трето момиче, веднага посегнах долу, без преди това да съм пипнал горе, обаче веднага бях строго смъррен: „Първо циците, моля!“.

Обаче е много трудно да си начинаеш Казанова, ако живееш с родителите си в апартамент с две спални над сладкарница. Нито той, нито хубавата къща в жилищния комплекс на градския съвет на ъгъла на улица „Кенууд“, където майка и татко се преместиха, след като „Дж. Р. Стюард – сладкар“ беше разрушен, за да се разшири улица „Арчудей“, не ми изглеждаше, че биха могли да впечатлят жените по начина, по който си представях, че жените трябва да се впечатляват. Поканвах някое момиче в „моята бърлога“, но после стояхме във влака още две допълнителни спирки до източен Финчли и вървахме заедно по улица „Бишгъп“, която е широка и около нея се издигат големи, долепени една до друга къщи с чакълени алеи. Избирах си една голяма

къща с паркирани коли пред нея и спирах внезапно, заедно с момичето, преструвайки се, че съм смаян, понеже баща ми има „бизнесмени на гости“, затова „няма как да влезем“. После се обръсахме и вървахме назад и ако имах късмет, момичето се впечатляваше от моя имотен статус и си вкарваше ръката в панталоните ми на спирката на метрото. Кълна се, тази тактика е проработвала много повече пъти, отколкото бихте могли да си представите.

* * *

На шестнадесет години аз съм си вкъщи през повечето вечери, освен когато имам тренировка по футбол в сряда, стоя си у нас и спестявам пари и енергия за уикенда, когато ще посети пълбовете из „Уест Енд“ – „Дукът на Йорк“ на улица „Ратбоун“, „Бодливото свинче“ на площад „Лейчестър“. Или някои от старите ми съученици – Кенет Пиърсън, Клайв Аморе, Кевин Кронин, Браян Бореам, всичките като мен с възбуден интерес към музиката, дрехите и момичетата – може би са чули за някакъв купон в „Ърлс Корт“, а в такъв случай ще трябва да се хване метрото и да се отиде там с голяма бутилка сайдер в ръка, като се ослушваме за шума на улицата.

А един път някой спомена джаз фестивала „Бюли“ – цял уикенд с музика, пиене навън из земите на величествения замък, в средата на Ню Форест, в Хемпшир. Фестивалът се провеждаше за шеста година през 1961-ва и наистина прокараваше пътя на фестивалната култура, която щеше да се разрази по-късно през това десетилетие. А нямаше ли някакви размирици в края на миналата година? Феновете на традиционния джаз и тези на модерния не проведоха ли един юмручен спор, подклаждан от алкохола? Кой не би искал да види нещо такова? Никой от приятелите ми около мен не си падаше по джаза, особено по онова време, но това нямаше значение. Значение имаше мястото. Малко скъпичко, но нямаше да е проблем, понеже там се намираще един прекрасен пълб, „Ръцете на Монтаю“, до приливната река, мястото, където се провеждаше фестивалът. Разправяха, че може да се пие в пълба, докато нивото на водата спадне, а тогава било възможно да се нагази, прекоси и да се промъкне човек на фестивала, като се из-

катери по канализационната тръба, без да плаща билет. Човек няма да мирише много приятно след това, но ще влезе безплатно.

И така, аз отидох и всичко сработи изключително добре. Останахме в заведението, докато нивото на водата се снижи достатъчно и след това отидохме да разузнаем откъде ще се промъкнем. Оказа се, че тръбата е преливник, а не канализационна, което се оказа добра новина. Намокрихме се до коленете и малко се поокаляхме, но нищо повече. Тръбата беше малко над един метър в диаметър, затова промъкването се оказа доста лесно и макар на другия край да имаше метална решетка, блокираща горната половина на тръбата, просто трябваше да минем под нея, това беше единствената трудна част, и се озовахме вътре.

И тук, през 1961-ва, на едно отдалечено, тревисто място, няколко часа след успешното ни преминаване през водата, и сред приглушените звуци на традиционен джаз, вероятно изсвирен от „Крис Барбър Джаз Бенд“, или може би от „Клайд Вали Стомпърс“, или дори от добрия стар Акер Билк, легендарният кларнетист, аз изгубих по това време вече не толкова ценната си девственост, от една по-възрастна (и по-голяма) жена, която доста сериозно започна да ме сваля в палатката за продаване на бира. Не мога с точност да кажа колко по-възрастна беше – но достатъчно голяма, за да се разочарова от краткостта „не мигай или ще го изпуснеш“ на събитието. (Части от това събитие, доста изменени и преувеличени, по-късно намериха място в песента *Maggie May*.)

Беше важно да оставя зад себе си такъв крайтъглен камък, макар като животопроменящо, завъртащо света около мен събитие, не мога да кажа, че този кратък момент в тревата би могъл да се сравни с онова, което ми се случи през 1962-а, когато чух първия албум на Боб Дилън. Той наистина разтреса земята.

И други албуми са ми оказвали влияние: разкошният и театрален албум на Ал Джолсън, който мама пускаше и аз обожавах; *C'mon, Everybody* на Еди Кокран от 1958-а (някои от първите ми опити да пея пред публика представляваха кресливи имитации на Кокран от тази песен); или, по радиото във фабриката за тапети „Шанд Къд“, слушах как Сам Кук пее с медено стържещия си глас *You Send Me*, песен, която по-късно щеше да се превърне в основен образец на онова, което исках да постигна като певец.

Но нищо друго не успя да ме шашне както албума на Боб Дилън. Пусках го отново и отново на семейния радиограмофон, на чиято скала бяха написани, но никога не успяваше да ги намери, екзотични станции като Москва и Кабул. Но в този случай, за младите ми уши, докато плочата се въртеше в дървения саркофаг, нещо в тембъра на гласа и мистериозността на текста наистина ми се струваше, че идва някъде отдалеч. На мен ми звучеше точно като Америка. Това обобщаваше всичко, което си представях, че е Америка. Дилън пееше *Talkin' New York* и на мен ми се искаше да избягам там. Без да разстройвам родителите си – аз ги обичах – но просто да вкуся от този свят на възможности, превъплътен в музиката, необятността и откритостта на Америка. Този албум не само разшири хоризонта ми: той го приближи. Оттогава нито един албум не ми е въздействал по този начин.

Исках да мога да пея тези песни и исках да мога да ги свиря – да се въплътят изцяло в тях. Имах спестени 10 паунда, взех от брат ми Боб още 30 назаем, за да си купя подходяща акустична китара с метални струни – „Зенит“, от един музикален магазин в „Уест Енд“, който се казваше „Айвор Марантс“. За разлика от първата ми китара, тази притежаваше полезното качество да си остава настроена – и, алилуя!, сега вече самият аз можех да я настройвам. Също така имах и каподастер, който да защипя върху струните, а това ми изглеждаше върха на музикалната изтънченост. А от някакво друго място се сдобих с хармоника и стойка за врата ми и вече можех да съм изцяло като Дилън. (Измина поне една година, докато някой ми каза, че в хармониката не е нужно само да духаш, а и да всмукваш – и, следователно, тази комбинация от духане и всмукване води до уникалния експресивен потенциал на този инструмент. Дотогава аз само духах, като изваждах звук на пилене, което бива удушавано отново и отново. Но, хей – това си е учебен процес.)

През някои дни татко трябваше да ходи до Айлингтън, за да поръча продукти и ме оставяше да се грижа за вестникарския магазин. И веднага след като тръгнеш, аз слагах надписа „Затворено“, сядах в малкия заден двор, близо до външната тоалетна, опитвайки се да задобрея в песните на Дилън на китарата – трудна работа, защото не бях толкова добър китарист, но открих, че доста добре успявам да ги наподобя с гласа си. Този учебен процес ме поглъщаше за цели часо-

ве, докато изведнъж осъзнавах, че е време татко да се върне, оставях китарата и бързичко отварях отново магазина. Татко казваше:

– Дявол да го вземе, днес не си свършил много работа!

А аз казвах:

– Беше много спокойно. Почти никой не влезе.

И така, с глава, изпълнена с Дилън, и сърце, натъпкано с неясна тийнейджърска бунтовност, аз навлизах в една силно стилизирана битническа фаза. Най-важният ход? Пускане на много дълга коса. През всичките тези години след това беше трудно да се обясни на хората колко шокиращо беше да имаш дълга коса във Великобритания през 1962 г. В една държава, която все още беше обединена и непроменлива, това приличаше на поругаване на всички социални ценности, акт на почти гротесков бунт, дълбока обида на всичко, което беше правилно и благоприлично. Когато работех във фирмата за дървени рамки, трима или четирима от мъжете имаха доста дълги коси, до раменете, а когато вървах по улицата с тях, шумотевицата, която предизвикваха, караше кожата ми да настръхне. Хората буквално им заставаха на пътя. В тези мъже нямаше нищо заплашително или агресивно; просто косата им беше дълга. Но дългата коса бе достатъчна.

И аз оставих косата си да порасне. Изглеждаше ми като нещо напредничаво. Мислех, че дългата коса изглежда страхотно и смятах, че реакциите към нея бяха нещо още по-страхотно. А после спрях да я мия, за да добавя и чорлавост. Всъщност, спрях да мия и всичко друго. Смърденето беше важна част от това да си битник така, както аз го разбирах, във версията на битник културата, която се просмукваше при нас от Америка постепенно, дразнейки интереса ни. Няма как да си истински битник, ако не излъчваш лоша миризма. Затова престанах да вземам вана и да си пера дрехите – моето стандартно битническо облекло от дънки, блуза с висока яка и кожен елек. Родителите ми намразиха това развитие на нещата, а сестрите ми и брат ми Дон бяха отворатени – най-вече бяха притеснени заради нервите, които причинявах на майка и татко. Мери веднъж ме дръпна настрана и ми се накара, понеже мислеше, че съкращавам с години живота на родителите ни. Само брат ми Боб нямаше проблеми с това, защото и той си падаше малко бунтовник и минаваше през етапа на конте-хулиган, докарвайки

си много спорове с татко. Боб най-вероятно знаеше, че тези неща идват и си отиват постепенно.

Също така станах доста силно, но повърхностно, политически настроен. Казват ми нещо и аз съм против него. „Срещу какво се бунтуваш?“ „Ти какво предлагаш?“ Започнах да си купувам „Дейли Уъркър“, крайният социалистически вестник само за да дразня другите, които не бяха крайно леви. По време на обедната почивка, на местата, където работех, аз го изваждах, разгръщах шумно страниците и започвах да го четя. Нямах никаква представа за какво четях, но мисля, че предизвикваше желанието ефект.

Естествено, това беше един от златните периоди за протести. През октомври, 1962-а трябваше да се припотим покрай кубинската криза – Хрущов и Кенеди бяха опрели чело в чело за две седмици, Великобритания го играеше кученцето между тях, а войната, която щеше да засенчи всички предишни войни, беше на път да се разрази над нас. Заради тази работа аз и моите приятели се подготвихме добре. Щом кризата се задълбочи, ние си натъпкахме раниците с дрехи и консерви печен боб и поехме към Шотландия. Решихме, че ако се придвижим достатъчно далеч в северна посока, носейки консерви с боб, колкото ни беше според силите, можехме да излезем живи от тази ситуация. Това може би е леко наивно. Както и да е, успяхме да стигнем едва до Лутън и после се върнахме обратно.

По същия начин убедено взех участие в два марша „Алдермастън“, в които участници в кампанията за ядрено разоръжаване и други антиядрени демонстранти се източиха с хиляди между спорния държавен център за ядрени изследвания в Алдермастън и площад „Трафалгар“ в централен Лондон, места намиращи се на 80 километра едно от друго. Е, казах „убедено“. Тези маршове представляваха нещо като безспирни музикални фестивали, с групи и странстващи музиканти навсякъде и често продължаваха по няколко вечери. Симпатизиращите ни училища по пътя ни отваряха физкултурните си салони, в противен случай ние си разстилахме спалните чували в някоя селска зала. Аз настина имам социално самосъзнание. Не одобрявам атомните бомби, колкото всеки друг протестиращ. Когато крещях „Поларис – вълн!“*, заедно с всички други, аз наистина го вярвах. Но в същото

* Ядрена програма на Великобритания за производство на ядрени оръжия. – Бел. прев.

време – млади хора? Спане? В спални чували? Ще излъжа, ако кажа, че при приближаването на уикенда преди марша, една от най-главните ми мисли не беше: „Може и да ми се усмихне късметът там“.

В действителност, сексът между двама души в спален чувал не е лесна работа, а и светлините в онези училищни зали не се изгасяха напълно и заради множеството хора наоколо, сексуалните изпълнения се превръщаха в непосилна задача. Но се получаваха доста приятни опипвания.

По време на тези маршове си носех китарата – увиснала на гърба ми, заедно с черната ми торба със значката на кампанията за ядрено разоръжаване, която бях нарисувал върху нея. Точно така се правеше, ако притежаваш китара – вземаш я със себе си, а после, почти всеки път, щом се застоиш на едно място, сядаш на земята и засвирваш, дърпайки струните за отделни части от американски фолк песни, които знаеш – неща на Дилън, на Рамблин Джак Елиът, малко на Уди Гътри, – а когато чуеш други да свирят, вземаш части от техния репертоар и ги прибавяш към своя. Тези маршове за мен бяха началото на изпълнителската ми кариера, на това да запомня нещата, които бях научил в задния двор, докато трябваше да наглеждам магазина и да ги направя обществено достояние. По подобен начин, през уикендите, започнах да ходя до Брайтън, на южното крайбрежие на Англия – голяма сборен пункт за битници и за желаещи да са битници – хващах влака от гара „Виктория“ заедно с приятелите си и сядах на плажа в брезентовото си яке, с китарата и изглеждах като истински битник. И хората ми казваха: „Род, изсвири *San Francisco Bay Blues*“, или „Род, дай оная на Дилън“, или „Род, изсвири *Cocaine Blues*“, а когато това се случеше, кацнал върху камънаците, с малобройна публика около мен, започнах да осъзнавам, че притежавам глас, който хората искаха да чуят.

През лятото на 1962-а, двама от нас направиха колеблив опит да видят света, чрез един маниер, за който си мислихме, че е бохемски. За първи път излизах в чужбина. В интерес на истината, най-далеч от Лондон бях ходил до Брайтън. Взех назаем малко пари, качих се на ферибота до Франция и се придвижих до Париж на стоп, вдигайки палеца си по Национална магистрала 1. Там засвирих пред кафене „Ле дьо мага“, представих им *You're No Good, It Takes a Worried Man*

to Sing a Worried Song и *Rock Island Line*, отново и отново, спечелих цяла шепа френски франкове, купих си франзела, спях под един мост на Сена, доста близо до Айфеловата кула и се върнах у дома. Второто пътешествие на стоп, известно време след това, ме отведе на юг до Испания, където спях заедно с група пътуващи британци в покритите площи около „Камп Ноу“, футболния стадион в Барселона. За това нещо бяхме прибрани от полицията и ни оставиха в британското консулство, откъдето уредиха да ни транспортират със самолет до вкъщи, а ние се чувствахме леко унижени – това беше първият път, когато пътувах със самолет.

През този период струвах доста изхабени нерви на родителите си, но го осъзнах впоследствие. През по-голямата част от времето те нямаха никаква представа къде съм, което ги караше да се притесняват. Косата и миризмата ми също ги притесняваха, както и това, че нямаш никакъв план за бъдещето си.

Но аз само изразявах себе си – и то не много убедително, както се оказа. В Шорхам, близо до Брайтън, имаше една групичка от битници, които висяха в голяма лодка, приспособена за живеене, и стигнаха до националните новини, понеже влязоха в конфронтация с полицаите, които дойдоха да ги изгонят от там с маркучи. Представителите на закона се появиха и буквално ги изхвърлиха с водни струи. До този момент, вдъхновението за мен, Кенет, Клайв, Кевин, Браян и нашата малка група от лондонски натрапници, беше приемането ни от страна на този битнически елит. Мисля, че само веднъж успях да се кача на тази лодка – и все още помня вонята. От истинските битници, аз бивах считан за нещо като битник за уикенда, кресльо за уикенда, половинчата работа. Помня, че веднъж отидох в Брайтън за три поредни дни и си помислих: това е то. Най-накрая – тук съм в понеделник сутринта и се разкарвам по плажа. Но все още истинските битници не ме приемяха между тях. Това беше справедливо. В края на краищата, аз бях бунтовник с пощенска спестовна сметка – битникът, който се прибира при мама.

Обратно в Лондон, аз се движех, без знанието на родителите ми, с разни битници, които се бяха настанили незаконно в една голяма и изоставена къща в Хайгейт, близо до „Замъка на Джек Стру“, един пъб, който вече е затворен. Веднъж решихме да си сготвим боб на

огъня и накрая подпалихме покрива. Появи се противопожарната команда, както и един полицаи, офицер Браун, който – за късмет или за нещастие, може да се тълкува и по двата начина – познаваше баща ми и ме замъкна в нас.

– Водя ви Род – каза той. – Тъкмо подпали един покрив.

Награда ми беше един удар в главата – единствения път, в който баща ми ме е удрял. Точно тогава мама ми взе дънките, блузата с високата яка, кожения елек и точно както бе сторила с бутонките на баща ми, ги изгори.

Получи се нещо като превключване на ключ. За една нощ поумнях и се превърнах в моден фен – или поне дотолкова, доколкото лондонската сцена бе заинтересувана от изкусна мода и красиво облекло. Другите аспекти на това разцъфващо разклонение на младежката субкултура – интерес към ска музиката, шофиране на мотопеди – ме подминаха. Но аз следвах модата с добре изгладена риза и чифт хубави обувки и от най-миризливо човешко същество в цивилизования свят се превърнах в човек, когото не можеш да изгониш от банята.

И тогава започна онова с косата. Но косата заслужава отделна глава.

Отклонение

В което нашият герой не спестява нищо, разказвайки за косата си.

Това е нещото, което е общо между мен и кралицата: и двамата сме с една и съща прическа от четиридесет и пет години. Ами, когато намерите нещо, което ви отива...

При Нейно Величество: внимателно подбраният шампоан и прическа. При мен: гъстата, рошава коса – бих добавил, внимателно поддържана по същия начин. Мислите си, че прическата ми се получава от само себе си? Грешка. Нужни са усилия.

Но преди да се появи русият и рошав вюг, налице беше обемният. Или, както ние си го наричаме – „обема“ – все едно казваш „Внимавай с обема ми, пич!“ или „Ей! Пипаш ми обемчето!“ (Човекът много си пазеше обемистата прическа.)

Обемната прическа беше първото съществено развитие за мен, след като изоставих битническия стил и се измих. Когато ходех в Париж и свирех по улиците, бях видял тези френски младежи с грамадни, издигащи се нагоре прически с големи бретони. Сметнах, че изглеждат страхотно. После реших да създам своя собствена версия. Всичко се състоеше в сресването назад и работа със сешоара. Сресването назад нямаше да е проблем, но сушенето се оказа сложно, понеже в къщата на родителите ми нямаше сешоар. Телевизор, да – в това отношение бяхме нормално семейство. Но сешоар – не. Сешоарите бяха сравнително рядка вещь в началото на шейсетте години. Ако искаш да си подсушиш косата, просто заставаш пред огъня, или дори (а това не е особено препоръчително) я слагаш близо, а понякога и вътре във фурната, и един вюг я печеш, докато изсъхне.

Но няма как да опечеш един „обем“. Или поне не такъв, който да изглежда добре. За голям късмет сестра ми имаше сешоар. А за още по-голям късмет – живееше малко по-надолу. И аз изкачах от ваната, изсушавах се, обличах се и отивах до Мери, докато косата ми още беше мокра. Понеже имам доста коса, „обемът“, който успявах да направя, чрез сресване назад и сушене, просто излизаше доста голям. Беше от рода на кошер: „обем“ върху който можеха да рикошират монети. Той караше Дъсти Спрингфийлд да изглежда като аматьор.

Проблемът беше не да се изправи косата, а да се накара да стои изправена. Мъжки продукти за коса? Забравете. „Направи си сам“ решението на проблема беше да се забърка една супена лъжица захар в малко количество вода и да се приложи към косата, малко преди сушенето

сѐс сешоара. Топлината от сешоара караше захарта да се втвърди и (ако имах късмет) „обемът“ се втвърдяваше с нея. Това беше най-доброто решение за задържане на формата. Но при продължително време си имаше и своите негативни страни. Когато се събудиш сутринта, имаш усещането, че някой те е атакувал с прѐчка захарен памук. А дори косата да е подсилена сѐс захар, човек пак се моли на природните стихии – особено ако, точно като мен, използва лондонското метро, за да стигне до дестинацията си за прекарване на вечерта. Долу в метрото системата от тунели, идването и потеглянето на влаковете, създават серия от течения. Предстоящото пристигане на влака често бива предшествано от силен и продължителен повей на вѐздуха по платформата. Представете си ме сега, добре облечен и с готова прическа за вечерта, придружен от приятелите ми, стоя на спирка „Арчудей“, докато влакът грѐмовно приближава – всички ние се облягаме на стената, с рѐце на главите си, опитвайќи се да защитим прическите си, за да не бѐдат издухани от вятѐра.

„Обемът“ си остана с мен и после еволюира в рошава прическа по време на съществуването на „Джеф Бек Груп“. Разработих този вѐншен вид в тандем с Рони Ууд, който сѐщо свиреше в групата и имаше сѐщата коса, макар неговата да е малко по-гѐста от моята. Двамата с Рони си оформяхме взаимно новите прически през онези дни – в хотелски стаи, или в домовете на родителите си. А и ние не прибягвахме към някакѐв аматьорски метод при правенето им. Използвахме един метод на придѐрпване на косата надолу с палец и показалец и после я клѐцвахме с ножицата – много професионално. И през цялото време спирахме работата, за да се погледнем в огледалото. Отнемаше ни цяла вечност, за да ги направим взаимно. Какѐв чудесен начин на заздравяване на приятелството между двама мъже. Повечето пичове биха саботирали косата на другия. „Аха, изглежда си добре, остави я така.“ Но не и ние.

Идеята на тази прическа беше да изглеждаш така, все едно сега си се измъкнал от леглото след вечер на забавен разврат – макар, отново повтарям, тази външност не се получаваше от само себе си. Ужасно много работа се изискваше, за да изглеждам толкова разчорлен. И по-точно, по време на сушенето се изискваше много стоене с главата надолу – или, поне да се навеждаш надолу и да оставиш гравитацията да си свърши работата. На тази техника ме научи една фризьорка от Чикаго през 1968-а, докато бях на турне с „Джеф Бек Груп“. Тя ми каза, че навеждането надолу и духането със сешоара от врата към темето дава обем на косата, позволява на натуралните масла да се използват много по-ефикасно и ефектът е много по-добър от сресването назад. Казах ѝ:

– Фантастично, ще го изпробвам.

И през следващите четири десетилетия аз бях с експлодирала глава.

Не е вярно, че косата ми не се е променила през годините. Имаше и някои странични периоди, експериментални фази, вариации на основната тема. Например два пъти съм почервявявал. Първия път беше в средата на 70-те, когато имах връзка с актрисата Брит Екланд. И двамата го направихме – просто заради самия ефект, понеже хората не очакваха нещо подобно от две звезди с руси коси. Това шокира ли някого? Не мога да си спомня. Мисля, че няколко пъти ни огледаха, което ни беше и целта. После отново си върнахме русите коси.

В Лондон през 80-те ходех при Дени, един луд фризьор в „Суни Тог“ на улица „Бийчъм“. Обичам тази бръснарница. Отивах някъде към 18:00 ч., когато вече се изпразваше от хора. После изпращахме някой да ни купува халби с бира и шотове от пѐба отсреща и се отрязвахме сериозно. В тези обстоятелства направата на една прическа отнемаше около пет часа. Но това бяха най-веселите прически, които някога съм си правил.

Дени също така ме убеди да си боядисам косата червена за известно време, към края на десетилетието, като

този път я скъсах и добавих и брада: нещо като фигурка на супергероя Екшънмен с къна. Реших, че изглеждам добре. Единственият проблем с лицето ми окосмяване е, че мога да си пусна брада около устата и по брадичката, но не и по бузите. (Преди някой да е повдигнал въпроса за мъжествеността, позволете ми да спомена името на още един, който има същият проблем: Мохамед Али.) Пак казвам, червеното си беше кратка фаза и след това отново си станах блондин. Ако човек е чувствителен, винаги се връща към онова, с което се е чувствал най-добре.

Русата външност се появи, когато се преместих в Калифорния през 1975-а и косата ми по естествен път се превърна в такава от слънцето. След това започнах да подчертавам този ефект по изкуствен начин – от по-светлите нюанси, чак до яркото, почти бяло изрусяване с тъмни корени от 80-те години. Сега това е комбинация от три цвята, смесени от едно момиче, което идва вкъщи, за да го прави.

А и дължината на косата ми варираше. Може би беше най-дълга в началото на 70-те, когато бях във „Фейсис“. Отгоре пак си беше рошава, но от задната страна ми стигаше до раменете – разбира се, това си беше много популярен стил по това време. Ако се правеше по правилния начин и косата беше измита добре и изсушена, тогава леко подскачаше около ушите при ходене. Това си беше търсен ефект.

Рошавите кичури бяха нещо, което всеки можеше сам да си направи – много полезно преди телевизионни интервюта. В „Ютюб“ има записи от едно мое интервю, което ми взе Ръсел Харти по британската телевизия през 1973-а, в което посвещавам толкова енергия на оправянето на прическата си, колкото и на отговарянето на въпросите му. Също така се вижда, че държа една чаша ром с „Кока-Кола“ и ако се съди по цвѳета на очите ми, явно съм обѳрнал няколко подобни чаши преди интервюто. Идеално рокендрол поведение – макар това да

се дължи най-вече на огромния страх от интервюта на живо по телевизията.

Оттогава косата ми значително се скъси в задната си част, но от детството ми не е била над яката. Вижда ми се грешно това, дължината ѝ да е над яката. Идеята да си покажа задната част на врата... не, това ще е престъпление против природата. А и кичурите си останаха. Дължината им варираше различно според настроението ми, времето, икономическата ситуация и т.н. Но основният принцип си остана един и същ. В салона на Стивън Кари, моя фризьор в квартал „Мейфелд“, написах на стената, под огледалото, дължината, под която кичурите ми не трябва да падат: 6 см. Фризьорът ми в Лос Анджелис използва линийка с дължина шест сантиметра.

Вече не използвам захар при създаването на прическата си. Мога да използвам малко козметика (Получавам всякакви видове; общото ми усещане за тях е, че са горедолу еднакви). А и вече не се реша назад. Все още използвам обърнатия метод за сушене – макар че след години на правене на кичури сега косата ми вече си расте по този начин. Дори и да искам да пробвам някоя нова прическа, няма да се получи.

Косата ми също така представлява много ефикасна алармена система. Двамата с Рони Ууд имаме нещо общо в този смисъл: ако косите ни не искат да стоят изправени след прилагането на всички трикове, след цялата козметика и обърнатото сушене, тогава разбираме, че сме се разболели и е време да се излегнем в леглото. Косите ни са барометри.

Все още ли прахосвам много време в мислене и работа по косата ми? Да. Осъзнавам ли, че има дни, в които не изглежда добре и други, в които е идеална? Определено. Дали се чувствам повече от облекчен, че не съм засегнат от типичното мъжко частично оплешивяване? Сто процента. (Ако това се случи, тогава ще си я залузвам, като Елтън.) Чувствам ли се щастлив, че косата ми не е поси-

вяла, освен съвсем малко от двете страни, които лесно се боядисват? Естествено, че да. (Явно работя точната работа, като гледам как косата на президента Барак Обама се прошари за съвсем кратко време, както и тази на Кени Далглиш.) Дали целият този мой интерес към косата ми граничи с нарцисизъм? Ами, мислете каквото искате.

Но все пак това е разбираемо. Косата е важна част от занаята. Тя е моят ключов елемент: подходящо резюме за мен и за онова, което върша, а дори и лого за бизнеса. Дори и сега можете да отидете, в която и да е бръснарница в Англия, да седнете в стола и да поискате прическа „Рог“, и без никакви допълнителни обяснения, бръснарят ще разбере за какво говорите.

Тя анонсира моето появяване и пригодността ми да работя точно както е светлинката върху покрива на таксито. Ако искам да не бъда разпознат, просто си слагам една бейзболна шапка или меко кепе, или каквато и да било шапка, с която да си скрия косата, и почти всеки път се получава.

Върху обложката на албума ми Out of Order от 1988-а има моя фотография, на която се вижда само горната част на главата ми. Лицето не се вижда: единствено косата. Обложката на моя бокс сет Storyteller, който излезе през 1989 г., както и постерите, които рекламираха концертите ми в „Сизър Палас“ в Лас Вегас – показват рисунка на задната част на главата ми.

Простете ми, но леко ще се възгордея – за това, че бивам разпознаван заради косата си, видяна отзад или директно отгоре. Това означава, че прическата си струва, нали? Това означава, че часовете, изкарани със сешоара, не са били напразни. Това е то да имаш правилната прическа.

ГЛАВА 3

Много мрачни събития.

През 1962-а, на седемнадесет години, се запознах с едно момиче на име Сузана Бофи на купон в Лондон. Тя беше изключително красива, със среден ръст, имаше кестенява коса, беше любезна, образована, изцяло от средната класа – на много по-високо ниво от моето. Въпреки това я очаровах, накарах я да се смее и тя се превърна в първата ми сериозна приятелка. А след една година, за огромен ужас и на двама ни, тя се оказа бременна.

Явно се беше случило в Брайтън. Макар да бях изоставил битническия си етап и да бях поумнял, онези пътувания през уикенда до плажа с приятелите, заедно с китарата ми, продължиха, а Сю беше част от тях – заедно с мен, свита в купето на влака, после на разходка, хванати ръка за ръка. В края на март и началото на април всички заедно, през съботните вечери, спяхме под арките на пътя до крайморския булевард. Или използвахме за същата цел плажа пред мястото, наречено „Черната скала“, до стената на плувния басейн. Ако полицаите ни разкарваха, което често се случваше, ние си вземахме нещата и си откривахме местенце под кея на Брайтън. И на едно от тези места – със сигурност не и в легло – бебето беше заченато.

Това беше много смущаващо. Бяхме на осемнадесет, забавлявахме се безгрижно, като тийнейджъри, возихме се на влакове извън Лондон за кеф, не мислехме за последствията. Нищо в животите ни не беше формирано или изяснено. Никой от нас не е имал постоянна работа или приток на пари, макар Сю да беше от доста по-заможна се-

мейство от мен. Помня как отказах да повярвам, когато тя ми го съобщи – предположих, че се шегува, но после от изражението на лицето ѝ разбрах, че не е така. Помня и как отказът да повярвам се смени със страх – страхове, твърде големи и неясни, за да мога да ги възприема наведнъж, за това какво ще се случи с животите ни, но също така и страх, много остър, заради родителите ми и тяхната реакция. Те ще бъдат скандализирани. Момиче бе забременяло от мен, без да сме женени. В техните очи аз щях да хвърля срам върху цялото семейство. Нито едно страдание, което им бях причинявал до този момент, не би могло да се сравнява с това.

Затова скрих от тях цялата история. Казах си, че ги предпазвам от нещо, което не е нужно да знаят – макар в същото време да предпазвах себе си от тях. Единственият член от семейството, на когото споделих тогава за бременността на Сю, беше брат ми Боб. Плачех, когато му разказах. Той ми се разгневи заради нехайството ми, но също така и изрази съчувствие. Казано с други думи, той беше мой брат. Отиде да се види със Сю и ѝ каза, че ако би могъл да помогне с нещо, винаги е насреща. Тя му каза:

– Ще се оправя.

Приятелите ни не бяха скандализирани. Опитаха се да ни поддържат духа, всеки по свой си начин. Момчетата – тъй като са си момчета – решиха да съберат пари за аборт, но изоставиха тази идея, когато разбраха, че няма да успеят да съберат нужните средства. Помнете, че абортите бяха незаконни във Великобритания до 1967 – четири години по-късно, а и Сузана нямаше никакво намерение да прекъсва бременността, нито пък аз съм ѝ намеждал за това. Тя беше решила да роди детето и след това да го даде за осиновяване. Отначало, по време на бременността ѝ, ние се опитвахме да се срещаме и да се държим като преди: двама млади влюбени, момче и момиче, радвайки се на свободата в Лондон в началото на 60-те. Но се виждаше, че нещата между нас винаги са се променили. След четири месеца се разделихме. Един инцидент на плажа в Брайтън, малко преди да се разделим, стана показателен за това колко се беше влошила връзката ни.

На Сю тъкмо започваше да ѝ личи. Аз седях, както винаги, с китарата и хората около мен казваха:

– Изпей онази песен на Дилън, Роди.

Може би игнорирах Сю, не ѝ отдавах вниманието, което заслужаваше, бидейки в такова деликатно състояние, и внезапно се чу трясък и инструментът подскочи в ръцете ми. Изглежда, че тя бе взела един голям камък от плажа и го бе запратила срещу китарата ми. Предполагам, че само се беше опитала да привлече вниманието ми, което определено успя да стори.

Случката беше на път да се превърне в нещо много грозно. Едно от момчетата хвана Сю, забравил, че тя е бременна, но всички му изкрещяха да се успокои. Междувременно аз с ням ужас прегледах китарата си за поражения – моята скъпа „Зенит“ с метални струни, сега имаше една грозна пукнатина по цялата си дължина. (Все още, по някаква случайност, пазя тази китара в дома си.)

Малко след това, когато лялото свърши, ние се разделихме.

Следващото нещо, което си спомням за всичко това, е, че беше ноември и бивам събуден през нощта, в спалнята над вестникарския магазин на татко, от една жена, която крещи името ми под прозореца. Издърпвам завесата и виждам две от приятелките на Сю на тротоара. Отварям прозореца, поглеждам замаяно и те казват:

– Веднага отивай в болницата. Сю ражда.

Обличам някакви дрехи и се изнизвам колкото мога по-тихо, за да не събудя моите спящи и все още нищо незнаещи родители. Отивам в болница „Уитингтън“ в Хайгейт и чакам, крача напред-назад из коридорите, докато ми казват, че бебето се родило, че е момиче и че майката е добре. Но не успявам да го видя. Искам, но в същото време и не искам, понеже се страхувам от онова, което мога да почувствам.

Подписвам документите за осиновяване. После излизам на студенията улица и се отправям към вкъщи, като предполагам, че тази глава от живота ми е затворена и очаквам никога повече да не чуя за това.

ГЛАВА 4

В която нашият герой изживява случайна и животопроменяща среща на железопътна гара, почти се задушава в задната част на един микробус и провежда първия си експеримент с разноцветно кариран панталон.

Толкова много дължа на Лонг Джон Болдри. Той ме откри – на пейката на една гара, според напълно вярната история – и ме превърна в певец и изпълнител, но това е само началото на всичко. Обичах го, докато беше жив и бях като обезумял, когато почина. Нося снимката му в портфейла си и трябва да ви призная, че не минава и ден, без да мисля за него.

Гарата, за която говоря, беше до Туикънъм, западно от Лондон, където доста пъти се оказвах в периода 1962–1963 г., когато ходех по клубовете, гледах бандите, чудех се дали аз бих успял – макар да бях доста убеден, че ще успея – но също така и къде бих си намерил място, върху това трябваше да помисля.

В Ричмънд, надолу по пътя от Туикънъм и издигнат на удобно място срещу железопътната гара, се намираше клуб „Кроудади“ – нищо повече от задната стая на един пъб, но това беше изключително място, когато бе претъпкано с народ, скачащ наоколо и полудяващ. Точно там видях и заобичах „Ярдбърдс“. Те имаха един китарист на име Ерик Клептън, който не изглеждаше твърде претенциозно. След време се наложи „Кроудади“ да затвори, понеже стана твърде шумен, но всички просто се преместиха в „Ричмънд Атлетик Клъб“,

където нямаше сцена и публиката стоеше до музикантите. Невероятна атмосфера.

Но легендарният „Ийл Пай Айлънд Хотел“ беше най-доброто място за купон за мен – стара, влажна бална зала, издигната върху едно парче земя по средата на Темза и свързана с клатещ се, дървен мост. Това място е било използвано за бални танци през 20-те и 30-те години, а след това е било джаз сцена до началото на 60-те, когато започва да приютява новопоявяващите се ритъм енд блус банди. В края на моста две възрастни жени в кожени палта събираха такса за влизане.

Вътре в клуба, по протежение на едната стена, се простираше бар – но чашите никога не свършваха, което беше странно, понеже спортът, практикуващ се на края на вечерта беше хвърляне на халбата в реката. Все още продължават споровете за това дали дансингът беше със специална, мека настилка, или просто бе изгнил отвътре. Всеки път, когато в левия край танцуваха, хората на десния край подскачаха нагоре-надолу, без да могат да спрат.

Съблекалнята за групите беше някакъв странен сандък, или кукуленска къщичка, надвиснала над сцената, с малки прозорчета със завеса, през които музикантите можеха да гледат публиката отгоре. До сцената се достигаше по едно тясно стълбище в ъгъла. Много певци бяха пробвали драматично появяване надолу по стълбите и се озоваваха по задник в публиката.

Господарят на това уникално кралство беше един отракан пич, който се казваше Артър Чиснал. Когато и аз започнах да свиря там, открих, че Артър плаща на бандите с банкноти от един и пет паунда – никога по-едри. В края на вечерта той предаваше парите и музикантът си тръгваше с пачка банкноти, които нямаше как да се поберат в джобовете му.

Но отначало там си бях просто клиент – хващам метрото до „Ватерло“, а после се прехвърлях на надземния влак за Туикънъм. Това си беше доста дълго пътуване от „Арчудей“, където живеех. А и беше още по-дълго на връщане, ако бях изморен и пиан, както често се случваше с повечето от нас, и заспивах, като пропусках „Арчудей“ и се събуждах от раздрусването в края на линията в „Хай Барнет“. Въпреки това усилията си струваха. Когато си се облякъл в най-добрите си дрехи, внимателно си оправил прическата си и се отправяш към „Ийл Пай

Айлънд“, усещаш онова чувство, от което те засърбят ръцете, че си се отправил към наистина екзотично място. Членските карти на клуба бяха направени да приличат на фалшиви паспорти – на тях пишеше „Ийлпайленд“ – за да стане ясно на всички: това място си е отделна държава. А тази държава беше изключително гъсто населена с музикални манияци, студенти по различни изкуства и красиви момичета в къси поли. Както каза веднъж Джордж Мели: „Можеш да видиш секса как се издига от „Ийл Пай Айлънд“, като пара от чайник“. Това беше една изключително вълнуваща дестинация, място, където наистина започнах да разбирам мощта на ритъм енд блус музиката, когато се свири както трябва.

Бях на осемнадесет и излизах със Сю Бофи. Тя имаше приятелка, която се казваше Криси и една вечер тя пожела да отидем и да гледаме групата на гаджето ѝ в Ричмънд. Явно нейното гадже беше някакъв певец. Дватама със Сю се съгласихме.

Фамилията на Криси беше Шримптън, гаджето ѝ се казваше Мик Джагър, а групата му се наричаше „Ролинг Стоунс“. Чудя се какво се случи с тях? Вечерта, в която ги видяхме, те бяха седнали на столовете, облечени в плетени жилетки, свиреха блус кавъри и едно или две техни парчета. Певецът със сигурност умееше да привлича вниманието на публиката. Лонг Джон по-късно щеше да каже за Джагър: „Обладан от средновековен таласъм“, което доста му отива. Тогава не се запознах с Мик, но си спомням, че бандата ми хареса, докато в същото време в мен се бе появило онова натякващо чувство: „И аз мога да правя това“. Всъщност дори бях толкова дързък, че си помислих: „Моят глас е по-добър от неговия“. Можех да привлека няколко души около мен с китара на плажа; защо да не вдигна нивото и да забавлявам публиката от сцената?

Но заедно с кого? Бях се повъртял малко около членовете на една група, казваща се „Райдърс“, които знаеха, че мога да пея. Но не се получи особено добре. Бандата успя да се вреди за прослушване при звукозаписния продуцент Джо Мийк и ме поканиха да изпея вокалните партии. Мийк представляваше изглеждащ страшничко човек в костюм и вратовръзка, който имаше доста рокендролски перчем и притежаваше студио в един апартамент на три етажа, над магазин за кожени изделия на улица „Холоуей“. Качихме се по стълбите, настанихме се

в стаята за звукозаписи и посвирихме няколко минути – не помня какво. Но си спомням, че накрая на парчето, Мийк дойде от контролната стая, погледна ме право в очите и дълго ме освирка. Взех си палтото. Предполагам, че това беше първата ми официална критика. След това групата се превърна само в инструментална. Не особено добро начало.

После преживях много по-леко унижение с една банда, която се казваше „Джими Пауъл енд Файв Дайменшънс“. Пауъл беше блус певец от Бирмингам, с телосложение на боксьор, корав и стар шибаняк, който беше станал нещо като изпълнител за еднократни ангажименти поради факта, че можеше да имитира изключително добре Рей Чарлс. Как се озовах в групата на Пауъл? Всичко зависеше от това кого познаваш. Гореспоменатите „Райдърс“ се превърнаха в „Муунтрекърс“, а техният китарист отиде да свири във „Файв Дайменшънс“ и той ме спомена на Джими Пауъл. И явно това беше начинът за ангажиране на музикант.

Е, нещо като ангажиране. Ако се навъртах там достатъчно дълго и гледах с надежда, бивах поканен да се кача на сцената и да свиря на хармоника за две песни в „Кен Колиър Клъб“, намиращ се в мазето на една сграда на улица „Грейт Нюпорт“, точно до „Черинг Крос Роуд“ в централен Лондон. Колиър беше 34-годишен джаз тромпетист, който се бе завърнал от служба в търговския флот, с богат опит върху американския и най-вече нюорлиънския джаз, и се бе превърнал в един от първите изпълнители и промоутъри на джаза в Лондон. Лони Донеган, който бе направил албумите със „скифъл“, очаровали ме в училище, беше китарист в „Кен Колиър Джазмен“ за известно време. Първоначално „Кен Колиър Клъб“ беше място за традиционен джаз, но след това там започнаха да свирят новите ритъм енд блус банди; точно по този начин музикантите от „Джими Пауъл енд Файв Дайменшънс“ започнаха да свирят там, а аз седях в края на сцената и надувах бузи, и духах в хармониката в ключ сол, докато публиката гледаше, кимайки одобрително, или най-вероятно хората са се питали: „Защо, по дяволите, някой не научи този пич да свири правилно?“.

Другата ми работа беше да забавлявам групата по време на задръстванията по пътя, като отварям задната врата на микробуса, в който пътувахме навсякъде, и се изтъркалям долу на пътя. Винаги се разсмивах.

Както и да е, след известно време ролята ми стана по-голяма, когато Джими ме помоли да изпея беквокалите в парчето на Рей Чарлс *What'd I Say*, което бе основното в репертоара на бандата. Очевидно това беше голямо повишение и аз с радост приех – само за да бъда залят със студена вода почти веднага.

Защо си мисля, че това се случи? Дали защото беквокалите ми наистина бяха ужасяващи – толкова лоши, че нямаше начин да бъдат представени пред публика отново? Хм. Или понеже Пауъл внезапно осъзна, че мога да пея и не му се щеше да има конкуренция в групата от някой толкова млад, с готини дрехи и хубава прическа, стоящ в края на сцената?

Не бих могъл да кажа. Вие отсъдете. Всичко, което знам, е, че бях изритан...

...само за да бъда привикан отново, не много дълго време след това, от Лонг Джон Болдри. Да кажа, че Лонг Джон изпъкваше на музикалната сцена по това време, ще бъде твърде меко казано. Той беше висок малко над два метра, певец с голям, плътен глас, светлокос и почти шокиращо красив. Притежаваше харизма в излишък и имаше изключително присъствие на сцената. Когато го срещнах, беше на двадесет и три – само с пет години по-голям от мен, но с десетилетия беше по-богат на житейски опит. Сладкодумен и винаги безупречно облечен, голям привърженик на плътните копиринени платове, костюми с три копчета, в комбинация с ботуши с високи токове – би могло да се каже, че това беше мода от улица „Карнаби“, само дето той не си купуваше дрехите от улица „Карнаби“, а от един гръцки шивач, който не вземаше скъпо. Имаше брезентово палто, помня, че това беше много екзотична дреха по това време, но най-добри бяха костюмите му – изисканият стил, наследен от американските блус изпълнители, които Лонг Джон обичаше, с техните костюми от три части, лъснати обувки и внимателно подбрани чорапи. Можеш да пееш за бедност, а може и наистина да си беден, но винаги трябваше да се обличаш в изключително скъпи дрехи.

Джон беше завършил прогимназия в Мидълсекс, в покрайнините на Лондон, и беше изключително интелигентен. Всъщност неговите родители казваха, че решението му да отдаде живота си на музиката е „ужасно прахосване на един прекрасен интелект“. Подходът му към

музиката беше почти научен – притежаваше и готини албуми, американски издания, с които се сдобиваше преди всички други. Джон бе този, заради когото започнах да слушам много блус музика, прехвърляйки се от предишния ми интерес към фолк музиката. Помня, че веднъж бях в апартамента му на улица „Гудж“, малко преди да отидем някъде по участия, и го попитах дали може да ми даде албума на Мъди Уотърс „At Newport 1960“ – онзи със снимката на Мъди на корицата, застанал на стълбище, с фантастична бяла вратовръзка. Джон каза:

– Страхувам се, че няма да стане. Тъкмо ми го върна Кийт Релф от „Ярдбърдс“, а Мик и Кийт чакат да им го дам.

„Ролинг Стоунс“ искаха да си направят копие върху магнетофонна ролка. Всички искаха да го чуят. Лонг Джон се бе превърнал в нещо като заемна библиотека.

Също така, той беше и изумителен пияч на водка и голям фен на онова, което наричаше „лудост“, по същество неговата кодова дума за глупашко поведение в името на забавлението. Той беше гей, което (а това е още един пример за това какъв малък житейски опит имах) ми отне доста време, докато го разбира. Връщайки се сега назад към първите дни, в които бяхме заедно в групата, повече от съвпадение беше това, че колкото и пъти да отивах в апартамента му, за да чакам микробуса, с който щяхме да отидем на участие, откривах Джон, който тъкмо е излязъл от банята, само по хавлия, а понякога и чисто гол. И това не ми правеше никакво впечатление, заради наивността ми не виждах признаците. В съблекалните на футболните отбори мъжете постоянно се разкарват голи. На мен това ми изглеждаше напълно нормално, бях напълно невъзмутим, въобще не се досещах да помисля над мотивите му.

Дори една вечер спяхме заедно в едно легло – по време на турне с групата, в някакъв долнопробен хотел в Болтън, в който нямаше достатъчно свободни стаи – пак нищо не ми светна. Само че на другата сутрин, когато слязох долу да закуся, някои от другите момчета в групата се кикотеха и пускаха коментари, като: „Сигурен ли си, че не си обул гащите си на обратно?“, тогава започна леко да ми се изяснява – Лонг Джон е, както хората казваха в онези дни, „един от онези обратните“.

Все пак (а колко невероятно варварско изглежда това сега), това да си гей в Англия през 1964-а беше незаконно и щеше да си остане

така до 1967 г., затова е разбираемо защо това не беше нещо, с което човек би желал да парадирва или дори да доверява на други хора. Сигурен съм, че са се случвали някакви неща, но не помня Лонг Джон някога да е свалял мъж от сцената, докато свирехме. След години, той не си криеше гаджетата. Обаче в онези дни много добре ги прикриваше – и следователно трябваше да търпи обичайните неща от лелите му, които го питаха „кога ще си намери едно добро момиче и да се задоми“, както и майка му, която веднъж изразила загриженост за това, че той дружи с мен, понеже съм ѝ се виждал „леко обретен“.

Лонг Джон изцяло се отдаваше на музиката. Ходеше в „Ийлинг Джаз Клуб“ – едно влажно мазе, където окачваха един чаршаф на тавана, за да не капе върху музикантите – и стана част от „Блус Инкорпорейтед“, заедно с Алексис Корнър и Сирил Дейвис, които приеха Мъди Уотърс за свой модел на подражание и се нарекоха „първата бяла група в света, свиреща електрически блус“. След това, когато Корнър реши да превърне „Блус Инкорпорейтед“ в джаз банда, Лонг Джон отиде да пее с Дейвис в неговата ритъм енд блус група „Ол Старс“, която предпочиташе чикагския блус, който Джон харесваше най-много.

Дейвис беше оплешивяващ, плещест мъж, с куфар, пълен с хармоники, който свиреше като фурия и имаше много по-малко проблеми от мен при духането в инструмента. За нещастие, здравето му внезапно се разклати, влоши се и през януари 1964-а, след период на легло, той умря – възпаление на сърцето, така ми казаха тогава, макар да изглеждаше, че онова, което всъщност имаше, беше левкемия. Той беше само на тридесет и една.

Лонг Джон реши да почете смъртта на Дейвис чрез концерт на „Ол Старс“ в „Ийл Пай Айланд“: едно бдение във формата на музикални изпълнения. Бях на този концерт, макар да си спомням много малко от него. Историята разказва, че в публиката беше и Иън Маклаган, който по-късно свиреше на клавирните инструменти във „Фейсис“ и че подгряващата група беше една банда, която се казваше „Джеф Бек енд дъ Трайдентс“. Но точно така беше в онези дни: по всяко време, почти всички, които по-късно щяха да станат значими, се оказваха на едно и също място. Една злополучна газова експлозия под грешния клуб в грешната нощ и три четвърти от историята на британския рок можеше да изчезне за една вечер.

Както и да е, помня какво се случи след шоуто, а то е, че аз отидох и седнах на платформата на гара „Туикенам“, чакайки влака за „Ватерло“. И за да убия време, извадих хармониката от джоба на палтото и започнах да свиря. А онова, което засвирих, беше риф от парчето на Хаулин Улф *Smokestack Lightnin*, блус песен, която горе-долу знаех как да изсвирия.

В една от версиите на историята, която по-късно Лонг Джон разправяше, ушите му се наострили заради звуците на красив и ридаещ блус, носени из зимния нощен въздух в безлюдната гара. Прекрасно! Но това няма как да е вярно, като се вземе предвид в какво състояние беше хармониката ми. Може би е бил пиан. Или може би аз бях пиан и свирех по-добре в сравнение с всеки друг път. Както и да беше, но той се приближи до мен, аз бях се увил заради студа – в купчина парцали, както той ме описва, с голям и стърчащ нос – и се представи.

Влакът дойде, пътувахме заедно до централен Лондон, говорихме за това как той вече движи „Ол Старс“ на Сирил Дейвис, след неговата кончина, и по времето, когато стигнахме „Ватерло“, той ме попита дали искам да се присъединя към бандата като беквокалист. Предлагаше да смени името на групата на „Лонг Джон Болдри енд Хучи-кучи мен“. Също така предложи и да ми плаща по 35 лири на седмица.

Тогава, в този момент, ако все още свирех на хармоника, щях да я глътна. Трийсет и пет на седмица! 20 на седмица беше 1000 на година, а хората с нормални професии изкарваха по 1000 на година по онова време. И той ми предлагаше 35... да пея беквокали?

Откъде беше сигурен, че въобще мога да пея? Може би ме беше виждал с Джими Пауъл. Може би някой му беше казал нещо? Или просто ме беше харесал (но със сигурност не го показа по никакъв начин). Всичко това изглеждаше особено магично и естествено – като част от филм. В един момент си безработен и чакаш влака; в следващия ти предлагат убийствен договор, все едно си професионален музикант.

И така, стиснахме ли си ръцете? Не. Направих точно това, което би направило всяко добро момче на деветнадесет: казах му, че ще трябва първо да питам мама.

Предполагам, че някъде в съзнанието си, вече си представях как тази среща ще се превърне в тема на разговор вкъщи на следващия ден. „Запознах се с този добре изглеждащ мъж във влака и той ми каза, че

ще ми плаща да се разхождам из страната с него.“ Знаейки каква е мама, тя щеше да има да каже няколко неща, а това: „Тогава, тръгвай, момчето ми – бъди уверен и си изкарай страхотно“, нямаше да е едно от тях.

Точно тук Лонг Джон изигра своята роля на парламентър. Каза ми, че много добре ме разбира – и той също все още живеел с майка си – и ще дойде, за да поговори лично с мама.

И както винаги, правеше това, което беше обещал. Лонг Джон можеше и да е голямо име на британската блус сцена, но родителите ми, естествено, не бяха чували за него. И през вратата на татковия магазин влезе този приятен, красиво облечен, любезен мъж – най-доброто средство за успокояване на родители – носейки (най-важния щрих) много цветя. Майка ми имаше много въпроси: ще напускам ли Лондон? Кога ще се връщам?

– Не се притеснявайте, г-жо Стюарт. Ще пазя вашия Роди.

Всички страхове на майка ми от разгулния шоуубизнес и мръсотията по пътищата се стопиха като масло в тиган.

– Ами, добре, Джон. Вие сте джентълмен.

И просто така, аз си намерих работа в една група.

* * *

Нямаше никакво време за репетиции. Брат ми Дон ме заведе в „Уест Енд“ и ми купи бяла риза с висока яка и вратовръзка, и ние потеглихме. Имахме участие почти веднага, в „Туистед Уил“ в Манчестър. Докато пътувах в микробуса с останалите от групата, Лонг Джон каза, че ще имам нужда от песен. Идеята беше аз да се кача на сцената с бандата, да изпея една песен и след това да представя Лонг Джон. Казах, че ще изпея *The Night Time Is the Right Time* на Рей Чарлс.

– Можете ли да я изсвирите? – попитах момчетата от групата.

Започнаха да се вдигат вежди, все едно бях попитал: „Водата мокра ли е?“ или „Папата католик ли е?“.

Изпълнението ни беше от дългите, което значеше, че ще трябва да пея два пъти. Събираше се публика за вечерния концерт и ние свирихме. После тази публика си тръгваше и пристигаше публиката за нощния концерт и ние трябваше да свирихме отново.

Вечерният концерт приближаваше, събираха се много хора, а аз се чувствах ужасно. Не изпитвах увереност. А и доста треперех. И се чувствах зле. Чак стомахът ме болеше. Забелязал състоянието ми, Клиф Бартън, басистът на групата – прекрасен човек – тихо постави нещо в ръката ми и произнесе нещо близко до класическите докторски реплики: „Вземи това, ще се почувстваш по-добре“.

Погледнах в ръката си и видях малко черно хапче.

– Какво е това? – попитах.

Явно това беше „черен бомбардировач“. Бях чувал за тях, но никога не бях гълтал такова или нещо подобно.

– Просто ще ти помогне да се отпуснеш – увери ме Клиф. – Нещо като да изпиеш една чаша кафе.

Доста обезпокоен, аз му казах:

– Но аз не пия кафе.

Но той бе упорит – и отново заговори като лекар.

– Вярвай ми – каза ми той.

Повярвах му. Лапнах черното хапче и го преглътнах с глътка светла бира. Известно време нищо не се случи. Тогава, доста внезапно, абсолютно всичко се промени. Почувствах се все едно някой е натикал пръста ми в контакта. Амфетамините препускаха в организма ми. Очите ми се уголемиха, докато станаха с размерите на чинии. И не изпитвах никакво съмнение, че косата ми ще стои изправена върху главата ми, като тази на Дъсти Спрингфийлд, дори и да не бях я сресал назад в тази позиция.

Когато се качих на сцената, се почувствах по-трезв, отколкото някога съм бил през живота си. Усетих все едно краката ми се намираха на два метра над земята. Бандата започна *The Night Time Is the Right Time* и аз се включих яростно като куче-пазач, нападащо крадец. Помнете, че не бяхме репетирали, затова свирихме като си изпращахме сигнали и парчето се превърна в безкрайно. Лоша идея. Исках още един куплет, още един припев. Викнах на момчетата:

– Отново! Поддържайте ритъма!

Музикантите се спогледаха, издавайки смущението си. Нямам никаква идея по какъв начин звучим. Само знаех, че усещането е невероятно готино. Публиката със сигурност изглеждаше ентузиазизирана – или поне през първите шест минути. След това, възможно е интересът

им да поотслабна малко. Но нямаше как да знам със сигурност. В края на краищата, след това, което може би представляваше най-дългото изпълнение на тази песен в историята, бандата успя да доведе парчето до край и да представим Лонг Джон, за да може да започне истинското изпълнение. „Стимулиращо“ хапче? Повече беше като „забиващо“.

Държа ме до края на вечерта. Трябваше да ме издърпат от сцената. Мисля, че не спях четири дена.

Първото ми участие.

Веднага последваха други. Групата здраво работеше. Виждах защо имаше пари: певческата репутация на Лонг Джон бе плъзнала навсякъде и ние печелехме доста пари – няколко вечери в седмицата, напред-назад из държавата, свирехме из клубовете, появявахме се в университетите. През най-продуктивното време свирехме седем вечери на седмица, а понякога през уикендите имахме по три участия на вечер.

Транспортът ни представляваше един стар, яркожълт хамалски микробус, за който Лонг Джон бе платил 40 паунда. Шофьорът бе един пич на име Лудия Хари, който бе пилотирал бомбардировач „Ланкастър“ в Кралските военновъздушни сили по време на Втората световна война и никога не беше свален. Той беше преобразил таблото да прилича на пилотска кабина, с високомери, часовници, циферблати и всякакви самолетни предмети, както и носеше униформа, съставена от очила, кожено яке и копринен шал. Другото задължение на Лудия Хари беше всяка вечер да анонсира групата на сцената и да извлича одобрението на публиката накрая. Поради тази причина той се преобличаше в дълъг фрак, с всичките си медали, закачени на гърдите.

Момчета седяха в задната част на микробуса, върху четири изхабени и стари дивана, наредени около керосинова печка, завързана с въжета за пода, за да не се обърне, когато се вземат остри завои. Печката ни топлеше. Същото така ни пълнеше очите и гърлата с изгорели газове. Не съм сигурен дали от инспекцията по труда биха останали доволни. И само един господ знае какво можеше да се случи с нас, ако бяхме се блъснали. Всяка една катастрофа с висока скорост щеше да превърне микробуса в ракета.

Усещането за опасност се увеличаваше от начина на шофиране на Хари, който се състоеше основно от натискането на педала за газта и

много малко на спирачката. За него скоростта беше всичко. Той винаги караше все едно бомбардира самолети по писта. Лонг Джон, който винаги бе нервен пътник, постоянно удряше по таблото и крещеше:

– Господи, намали малко, човече!

Хари имаше един специален номер за последната отсечка преди „Ийл Пай Айлънд“, който се състоеше в това да влезе на скорост в последния завой и почти да наклони микробуса на една страна в края на шосето и аха да го преобърне в Темза. Това беше неговият запазен почерк – неговият вираж, ако щете. Накрая Лонг Джон се измори да се страхува и започна да се вози на влака, когато можеше. Иън Армит, пианистът – шотландец, страхотен музикант – си купи кола, понеже искаше да увеличи шансовете си да остане жив. Аз може би щях да направя същото, но все още пестях пари.

Това си беше доста натоварващо и за микробуса. Най-накрая микробусът реши, че му е дошло до гуша и по време на пътуването за участие в Нюкаслския университет спря и не пожела повече да тръгне. Пристигнахме за този концерт в каросерията на един камион.

И така, дотогава, фалшивият бомбардировач „Ланкастър“ ни взеше надлъж и нашир из Великобритания. Той ни беше транспортирал до Стоук-он-Трент, до един клуб, наречен „Плейс“, където публиката издивяваше, хората удряха с юмруци във въздуха от удоволствие – Лонг Джон се объркваше от този жест и мислеше, че се намира на някакво нацистко събиране, викна на момчетата да спрат да свирят и каза:

– Няма да търпим такива фашистки тъпотии тук!

Цялото шоу веднага замря.

Заведе ни и до Дънди, където при едно изпълнение в университета аз за пръв път облякох разноцветно карирани дрехи на сцената. Лонг Джон бе предложил да отидем в града и да закупим няколко панталона и жилетки в шотландско каре. Той реши, че по този начин ще спечелим публиката, за която знаехме, че е доста капризна. По време на изпълнението хората хвърлиха един поглед на този висок англичанин и на неговия приятел с дългия нос и с прическа тип „Дъсти Спрингфийлд“*, и двамата бяха облечени в шотландски дрехи, за да се

* Мери Изабел Катрин Бернадет О`Брайът, известна като „Дъсти“ Спрингфийлд, британска певица, чиято прическа *на букли* става запазна марка в Англия през 60-те години. – Бел. ред.

подмажат на публиката, и решиха, че тая няма да бъде. По сцената заваляха бирени кутии. Щяха да изминат няколко години, преди отново да опитам това.

На някои места въобще нямаше нужда да нося такива дрехи, за да привличам дразнителите. Понякога само косата беше достатъчна. От време на време, между песните, някой шегобиец се провикваше:

– Ти момче ли си, или момиче?

Аз си имах подготвен отговор:

– Ела тук и ще ти покажа.

Не беше толкова остроумен, но вършеше работа.

Искам да ви обърна внимание, че Джон бе този, който ми даде прякора „Филис“. Оттам дойде и графитът, нарисован от неизвестна ръка, който се появи на стената на „Ийл Пай Айлънд“, в който „Лонг Джон Болдри енд дъ Хучи-кучи Мен“, беше променен на „Ада Болдри енд дъ Хучи-кучи Лейдис“, със специалното участие на Филис Стюарт. Това беше цената, която се плащаше, ако се грижиш за косата си през 1964-а. В „Манър Хаус“ в Лондон, където имахме договор за известно време, сцената бе направена от дъски и сандъци, като нито една от тях не беше закована. По време на изпълнението ни дъските се отместваха, образуваха се пукнатини, в които изчезваха инструментите и самите музиканти. Или това, или барабанистът пропадеше зад сцената и се получаваше кратка пауза, докато той се изтупваше и отново поставяхме барабаните. Веднъж гледах „Зут Мъни“ на същата сцена. Къси сака от коприна и тънки вратовръзки – каква група бяха само. А и можеха да пият.

Моят проблем беше задържането на алкохола. Една вечер на сцената в „Ийл Пай Айлънд“ изпитах усещане, че трябва веднага да си изпразня мехура, но понеже тоалетните се намираха доста далече, в задната част на клуба, избрах да спринтирам нагоре по стълбите до съблекалнята в кукленската къщичка и да се облекча в една празна чаша за бира. Щеше да се получи доста по-чисто, ако не бях поставил чашата на пода и в бързината да се върна не я бях ритнал. Течността се просмука през дъските и по-късно започна да капе директно върху раменете и главата на Лонг Джон.

Поуката от тази история: никога не правете съблекалня точно над сцената. Трябваше да платя за химическото чистене на самото на Джон.

Соловият ми репертоар започна да нараства. Както при *The Night Time Is the Right Time*, започнаха да ми гласуват доверие с парчето на Мъди Уотърс *Tiger in Your Tank*, както и с това на Джон Лий Хукър *Dimple*. Дали се възприемах като блус певец? Не особено. Аз най си харесвах фолклорната музика. Но винаги съм смятал, че мога да използвам гласа си за различни стилове, а и пеех тези парчета с цялата си душа. Между другото, вече нямах нужда и от „черни бомбардировачи“. Изпивах една бутилка нюкасълска светла бира, а заедно с нея и един скоч с портокалов сок – изключителна комбинация, вероятно толкова вредна за зъбите, колкото и за черния дроб – и това ми стигаше за цялата вечер. Ако свирехме в Лондон, например в клуб „Маркий“, аз тръгнах по-рано вечерта от вкъщи, с оправена прическа, насочвах се в посока към спирка „Арчудей“, като се спирах в пъб „Уудман“, и там си изпивах светлата бира със скоч и портокалов сок. След това, докато се връщах с метрото в края на вечерта, се чувствах все още леко пиян и доволен от себе си.

Присъствието ми в бандата явно водеше до появяването на нов контингент в публиката на „Хучи-кучи Мен“ – най-вече образи, падащи си по модата, които обичаха да слушат малко ритъм енд блус, изпят от някой в ушит по поръчка костюм, с добре поддържана прическа. В отговор на това надписите в някой клубове бяха променени на „Лонг Джон Болдри енд дъ Хучи-кучи Мен“, със специалното участие на Род „Модния“ Стюарт. Лонг Джон започна да ме представя по следния начин от сцената:

– Дами и който и да сте домъкнали с вас – ето го и него... Род „Модния“ Стюарт!

А докато това се случваше, аз започнах да научавам една от най-големите истини на човешките емоционални взаимоотношения: момичетата доста си падаха по певци. Наистина, много ясно се разбираше, че виждайки някой да пее, момичетата, усмихнати, идваха при него, започваха разговор и искаха да прекарат известно време в компанията му. Оказа се, че в пеенето има вплетена магия: една придръпваща сила. Това беше нещо изключително добро. Големият ми номер по това време беше да се отправя към бара на заведението, малко преди да излезем на сцената, и да заговоря някое красиво момиче, без да му казвам, че съм част от тазвечерното забавление. Тогава, когато Лудия

Хари се качеше на сцената и представяше бандата, аз казвах на момичето: „Извинявай, имам да правя шоу“ и се промъквах през публиката към сцената. Това много рядко не се оказваше голяма изненада, а когато се върнех при момичето след шоуто, обикновено работата ставаше.

През март 1964-а трябваше да подгръваме Сони Бой Уилямсън, американския блус певец, свирач на хармоника и един от големите основоположници на този стил, при концерт по случай откриването на клуб „Маркий“ на новото му място, на улица „Уодо“, в Сохо – много важно събитие за мен, понеже му бях толкова голям фен. Уилямсън, който щеше да почине от инфаркт само една година след това, на петдесет и три години, беше в неотразим двуцветен костюм и изглеждаше почти невероятно харизматичен – голяма работа.

Между другото, по това време клуб „Маркий“ все още нямаше разрешително за алкохол: само „Кока-Кола“ и кафе. Това беше мястото, където една вечер човек от публиката, по време на концерт на „Хучи-кучи Мен“, прояви нахалството да се изправи близо до сцената, четейки вестник – възнамерявайки да изрази, така предполагам, презрението си към нашия имитиращ американците ритъм енд блус стил. Лонг Джон се разправи с него по много ефективен начин. Той слезе от сцената и с помощта на запалка подпали вестника.

Веднъж свирихме и с Литъл Уолтър, още един от основоположниците на американския блус и все още единственият музикант приет в „Залата на славата“ заради свиренето си на хармоника. Ако трябва да съм честен, той беше малко страшен и може би имаше леки проблеми с контрола на гнева си. Във всеки случай, той ме помоли зад сцената да му намеря някакви момичета, а когато аз се огледах колебливо, той заплаши, че ще извади ножа си. Прекарах останалата част от вечерта, като го избягвах внимателно. Обаче свиреше изключително на хармоника.

Има само един буреносен случай през целия този период и той се случи в Портсмут, на южното крайбрежие на Англия. „Бийтълс“ бяха поканили Лонг Джон да участва като гост-музикант в една от техните телевизионни изяви – това не е една от онези покани, които биха могли да се отхвърлят, като кажеш, че трябва да си измиеш косата – и той остана в Лондон за снимките, като обеща да се присъедини към нас в Портсмут, навреме за изявата ни в клуб „Рандеву“.

Дойде време за шоуто, но от него нямаше никаква следа и ние бяхме задължени да се качим на сцената от гневния собственик на клуба, като аз трябваше да го заместя. Аз можех да изпея само три парчета и се опитах да ги удължа колкото беше възможно, но го правех трудно и публиката започваше да нервничи. От време на време се чуваше вик: „искаме Лонг Джон“ и „Шибай се, голям педал“. След две песни Лонг Джон най-накрая влезе през публиката, а аз в гнева си, заедно бях нахиснат по този начин, направих грешката да го поздравя от сцената с нещо от рода на: „Крайно време беше“. Той се качи на сцената, завърши изпълнението и после, зад сцената, много спокойно ме уволни – това ме накара – не се срамувам да си призная – да започна да цивря. Не мислех, че уволнението е нещо, което се случва на хората в банди. Мислех, че това се случва единствено на хората от реалния работнически свят.

Прогонването ми продължи една седмица и аз бях приет отново, за щастие, без да има някакво негативно отношение към мен. През юни, Лонг Джон, който имаше договор за солов албум с „Юнайтед Артистс“, ме покани да изпея беквокалите на различна версия на парчето *Up Above My Head*, госпъл песента на сестра Розета Тарп, за страна „Б“ на сингъла му *You'll Be Mine*. Получилият се запис не остана в историята като едно от най-успешните ми изпълнения. Всъщност той притежава всички специфични симптоми на новак в студиото – напъва се да впечатлява и се надпява като маниак. Тази песен беше в стил „Въпрос и отговор“, но в този случай отговорът бе по-гръмогласен от въпроса. Звучеше все едно се опитвах да победя в състезание по надвикване – и със сигурност успях.

Първият ми издаден запис.

Но в същото време колко поучителен беше този период – колко много научих. Когато за пръв път се качих в задната част на микробуса, заедно с другите от „Хучи-кучи Мен“, и вдишах първите си глътки керосинов пушек, аз бях абсолютен новак. Едва успях да се включа в 12-тактов блус по това време. Но бях на сцената с истински, успели и много по-големи музиканти като Клиф Бартън, Иън Армит и китариста Джеф Бранфорд, брилянтен джаз музикант, който без проблем можеше да засвири и блус. Някои от тези музиканти бяха на тридесет и четиресет години. Всички те се бяха появили от традиционната

джаз сцена и имаха музикално образование, богат опит, свикнали с пътувания и бяха корави мъже. Когато Джеф Бранфорд свиреше Джон Лий Хукър, това звучеше просто перфектно. Когато свиреха *Hoochie Coochie Man*, текстът се изпълняваше от Джон, или *Got My Mojo Working*, която беше закриваща шоуто песен, те звучаха все едно се чуваше оригиналният запис – звучеше като бандата на Мъди Уотърс. За един певец първата му група да е толкова добра, е доста нечестно. А и леко плашещо, понеже знаех колко са добри.

А и надвисвайки над всичко това беше влиянието на Лонг Джон, което беше неизмеримо, според мен. Той ми посочи правилния път, отчасти чрез примери, отчасти с директни напътствия – всичко, от основните познания по сценично майсторство до работата с гласа. Той ми каза на всяка цена да стоя пред микрофона с разкрячени крака, никога да не си ги събирам, понеже така не се демонстрира авторитет. Той ми показва по какъв начин да вляза в една песен – да я превзема, да я превърна в своя. Показва ми как да говоря с публиката, по какъв начин да водя контакта си с хората долу, как да сътворя връзка с хората, изпълнили една зала, като по-голямата част от тях не се виждат. Това са уроците, които следвам и през останалата част от кариерата си и ще продължавам да ги следвам, докато все още заставам пред хора с микрофон в ръката.

Имайте предвид, че не всичките му съвети будеха изцяло доверие. Веднъж той ме предупреди, че ако правя орална любов с жените, това в последствие ще се отрази на гласа ми и аз веднага трябва да спра тази дейност, ако ценя кариерата си. Това беше един от редките случаи, в които се почувствах длъжен да му се противопоставя.

Все пак това беше златно време. Помислих си: това е то. От това по-добре няма накъде. Прекрасно е. Правя онова, което обичам: пея по три или четири песни на вечер, оглеждам момичетата, може би свалям някое от тях и после се отправям към нас.

Един от въпросите, който ми зададе мама, след като се прибрах вкъщи и съобщих за предложението за работа на Лонг Джон, беше: „Има ли бъдеще в това?“ Сигурен съм, че смотолевих нещо, което е наподобявало: „да“. Обаче истината беше, че не знаех. Определено се надявах да е така. Но каквото и да се случеше, мислех си аз, ще поработя девет месеца и ако нещата потръгнат, ще имам достатъчно пари,

за да си купя спортна кола МГ „Миджет“, която струваше 430 паунда по това време. И ако успееш да си купя МГ „Миджет“ – ами, щастието щеше да е пълно.

Но не само аз мислех по този начин. Всеки смяташе, че онова, което се случваше в музикалния бизнес в началото 60-те, представлява внезапно проявяване в небето, което бе обречено толкова бързо да изчезне, колкото и се беше появило. Мислехме си, че „Бийтълс“ ще си останат само с *Love Me Do* и с това ще свършат. По същия начин мислехме и за „Стоунс“ с тяхната *It's All Over Now*. Не смятахме, че музиката, която завладяваше Великобритания и бе понесла и нас, ще съществува дълго време. Мислехме, че ще е краткотрайна – едно голямо влюбване, от което все някога ще се отървем. И по този начин, когато се присъединиш към някоя банда, ти не мислиш за бъдещето или за тъй нареченото кариерно развитие. Всичко това беше ново, така че не съществуваше никакъв предишен опит или предшестваш модел, който да ни помагаше да мислим по този начин. Човек го правеше, защото му харесваше в момента, в тази минута, и всичко друго, което се случваше покрай това, си беше бонус.

ГЛАВА 5

В която е намерен мениджър, записан е сингъл, който необяснимо защо не успява да подпали радио ефира и чуваме разказ за ранен сблъсък с Гари Глитър.

Джон Роуландс и Джеф Райт за първи път ме видяха да пея с „Хучи-кучи Мен“ в клуб „Маркий“ в Лондон през април 1964-а. Сигурно са си помислили, че ставам, понеже след това дойдоха и попитаха дали биха могли да ми станат мениджъри.

На моята възраст (тогава бях на деветнадесет) и на толкова ранен етап от живота ми като певец, към мен да се обърнат хора, предлагащи ми нещо толкова сложно като „мениджмънт“, си беше доста забавно. В същото време много добре знаех, че тези води са пълни с акули – и това е моментът, по един класически начин, в който начинаещият певец наивно, а дори вероятно и подпийнал, подписва всичко, без да разбере какво е направил, като по този начин в последствие купува на някакъв костюмар голяма къща в Барбадос и се обрича на живот в бедност и скъпи съдебни дела.

Но Роуландс и Райт очевидно не бяха акули. Или ако бяха такива, то много добре си бяха скрили зъбите. Много ми допадна как изглеждаха. Нито един от двамата не изглеждаше твърде модно. Роуландс изглеждаше като Джон Мейджър, бъдещия министър-председател. Райт приличаше на Дейвид Агънбъро*. Той по-късно ще каже, че се е притеснявал да ходи до мен по улиците заради косата и дрехите ми. Дали това е ценно качество в един мениджър? Може би не е.

* Известен британски режисьор на научнопопулярни филми. – Бел. ред.

Но Роуландс беше рекламно лице по телевизията на млякото „Овалтин“, а няма много хора, които могат да се похвалят с това. Покъсно той направи една пиар фирма и менажира кариерите на Том Джоунс и Енгелберт Хампердинк. Райт бе работил с Томи Стийл, Вал Дуникан, Дес О’Конър (големи имена, откъдето и да бъдат погледнати) и също така се бе грижил за интересите на „Асошиейтед Лондон Скриптс“, компанията, основана от Спайк Милиган, Ерик Сайкс, Франки Хауерд, Рей Галтон и Алън Симпсон – един от най-забавните сценаристи в историята на английската комедия. Това бяха идеалните хора за стартиране на фирмата.

Затова им казах, че с радост ще подпиша договор и те своевременно написаха един и ми го дадоха. Отново казвам, това е доста уязвим момент за зеления артист. Всъщност това си е класически „Параграф 22“. Онова, от което наистина има нужда човек, е мениджър, който да го посъветва дали да подпише договор с мениджъра. Обаче няма как да го попита, понеже няма такъв.

Както и да е, не го подписах тогава. Занесох го вкъщи и го показах на брат ми Дон, който е добър с числата и двамата го прегледахме много внимателно и аз го обмислях цели две седмици, от което се получи ефекта на засилване на нетърпението от страна на Роуландс и Райт. Вече бях чувал всякакви неща за хитрите умове на бизнесмените, за които се предполагаше, че с течение на кариерата ми ще се науча да ги разбирам, а и до някаква степен това се оказа вярно. Но нека не преувеличавам в този случай. Най-важното според мен е да не бъда баламосван изцяло. И така, аз отидох с договора при Роуландс и Райт, казах им, че ме удовлетворява, само ако можем да включим една клауза, потвърждаваща, че те не могат да вземат процент от онова, което спечелвах от пеенето ми с Лонг Джон и бандата. (Пеенето ми в групата предхождаше появяването им, тогава защо ще трябва да получат някакъв дял?)

Документът надлежно бе коригиран до постигане на взаимното ни одобрение, след това последва вечеря с шампанско за отпразнуване в зала „Бари“ на хотел „Кенсингтън Палас“, в края на която аз заспах на масата, с лице в чинията. Най-вероятно заради изтощение, а не от шампанското, макар да е възможно и то да имаше някаква вина.

Новите ми мениджъри започнаха да работят над подписването на договор за запис на албум. За тази цел се нуждаеха от демо запис, за-

това наеха едно доста обикновено студио на улица „Поланд“ в Сохо, извикаха Иън Армит и Клиф Бартън от „Хучи-кучи Мен“ и ние записахме седем песни за около четири часа: *Work Song* на Оскар Браун-младши и Нат Адерли; *Ain't That Lovin' You Baby* и *Bright Lights Big City* на Джими Рийд; две парчета на Биг Бил Брунзи – *Moppers Blues* и *Keep Your Hands Off Her*; *Don't You Tell Nobody* на Уили Диксън и *Just Like I Treat You* на Хаулин Улф. Записът стана груб и неизгладен, но можеше да свърши работа, а и най-вероятно беше добър, колкото всяко друго демо.

Някои от звукозаписните компании казаха, че гласът ми е прекалено груб за комерсиален успех. Леко бил хриплив, а хората по това време търсеха гладкост. Мисля, че точно от „ЕМИ“ ме отхвърлиха поради тази причина. Дори от някои страни се чува и коментари за това дали съм достатъчно красив, за да направя соло кариера. Безпощаден бизнес, нали? Като цяло някои изпълнителни директори мислеха, че аз предлагам груб глас и голям нос на един пазар, който искаше излъсканост и красота.

Въпреки това, с тези записи (и без никакви опити да скрият носа ми) Роуландс и Райт успяха да убедят Майк Вернън от „Дека Рекърдс“ да пуснат един мой сингъл. По това време „Дека“ беше домът на „Ролинг Стоунс“, които последно видях на столовете в „Ричмънд“, облечени в плетени жилетки, а сега вече всички бяха луднали по тях. Това си беше много прилично място за стартиране.

Но имаше ли още професионални записи след този, от който произлезе първият ми сингъл? Мисля, че положително можем да потвърдим, че имаше. Студията на „Дека“ се намираха на „Броудхърст Гардънс“ в западен Хампстед и на 3 септември 1964-а година, аз се появих на рецепцията, стискайки (не се шегувам) малък пакет със сандвичи със сирене, приготвени същата сутрин от мама.

– Род Стюарт – казах аз, колкото е възможно по-небрежно. – Имам договор.

Наистина имах, но както рецепционистката откри, след няколко момента на объркване, преглеждайки списъка, договорът беше за 10 септември, една седмица по-късно. Моя грешка. Прибрах се у дома заедно със сандвичите.

Следващия четвъртък сутринта бивам събуден вкъщи от мама, малко след 11 ч. Разбирам, че на телефона е Джеф Райт, питайки къде съм. Ами, намирам се в леглото и леко съм махмурлия след снощното ми изпълнение с „Хучи-кучи Мен“. Но слизам долу до телефона и Джеф ми напомня къде трябва да бъда, а то е на „Броудхърст Гардънс“. Групата е в студиото, всички чакат: няма певец.

– Скачай в едно такси – казва Джеф.

– Не мога – казвам аз. – Ще струва цяло състояние.

– Ще го платя тук – казва той. (Видяхте ли как го извъртях?)

Сядам в таксито за около половин час, докато главата ми бавно се оправя и накрая влизам в студиото някъде около обяд, два часа след началото на уговореното време за запис, и откривам атмосфера на едва прикрито нетърпение.

Напрежението не спада, когато предлагам да отхвърлим предложените песни – които, ако трябва да съм напълно честен, не съм научил както трябва. (За разлика от музикантите, които много добре са проучили парчетата.) Проблемът беше, че материалът се състоеше от нови песни, които бяха предложени от „Дека“, от техния каталог с вероятни бъдещи хитове, а те звучаха леко поп, малко лековато и (без да издребнявам прекалено) ми се струваха в известна степен тъпи, и въобще не се доближаваха до онзи грубичък, блусарски стил, за който веднагически се сещах, че би ми прилягал повече.

– Тогава какво би искал да запишем? – попита Джеф с толкова тъжна усмивка, че въобще не беше никаква усмивка – повече като гримаса. Напомням, че времето в студиото изтичаше с не знам колко паунда на минута, а всички тези музиканти вземат хонорари според тарифата на „Музикалния профсъюз“.

Всъщност моята идея беше да запишем онова парче на Сони Бой Уилямсън, за което мислех, че би допаднало на гласа ми.

– Окей – колебливо каза Джеф. – А къде са нотите?

Добър въпрос. Не бях се сетил за това.

Но ето какво ми хрумна: защо да не отскоча до някой местен музикален магазин и да не купя плоча с албума? Ще я пуснем в студиото и всички ще чуят партиите си.

Джеф каза за тази идея на музикантите, които в някаква степен все още бяха послушни, но вероятно бяха готови да сторят всичко възможно, за да свърши тази непрофесионална ситуация.

– Добре, тогава – каза Джеф. – Отиди и го купи.

Само един малък проблем: дали ще мога да взема назаем два паунда? (Видяхте ли как го извъртях? Отново?)

Купих плочата, с парите на Джеф, след това зазвуча от тонколониите в студиото и музикантите свириха с музиката, докато я научиха. Особено басистът, когото забелязах, че разбираше какво прави. Той се казваше Джон Пол Джоунс и по-късно щеше да постигне успех с готината банда, наречена „Лед Цепелин“. Доста бързо се получи сносна версия на песента *Good Morning Little Schoolgirl*. За страна „Б“ изсвирихме парчето на Биг Бил Брунзи *I'm Gonna Move to the Outskirts of Town*, една песен, която всички и без това си я знаеха. И това беше.

Моят първи сингъл.

Не съм сигурен как са се почувствали в „Дека“, когато за пръв път са чули този запис. Те се бяха надявали да се сдобият с поп парче, готово да влезе в класациите, което веднага да пуснат по радиото, но вместо това получиха доста сурова версия на стара блус песен с леко пиперлив (всъщност абсолютно развратен) текст. Въпреки това, колкото и да са били недоволни, това не им попречи да я издадат, само един месец по-късно, на 16 октомври 1964-а.

Естествено, че за мен бе доста вълнуващо да видя тъмносиния цвят на „Дека“ с моето име върху него. По същия начин е било вълнуващо и за пресата, сигурен съм, да получат своите копия от сингъла, заедно с комюнике във формата на кратко интервю, осветляващо „Истинското ми име“ (Родерик Дейвид Стюарт), едно откровение за нещото, което „Не харесвах особено“ (написах „Шотландия“, доста озадачаващо – може би заради онова фиаско в Дънди с Лонг Джон) и онова, което „Мразя“ („Тъпанарите“ – все още съм на същото мнение).

Забележете обаче моята „Амбиция“: „Да пея с оркестъра на Канунт Бейзи“. Дори и тогава явно съм мислил с голям размах.

Това може би не беше достатъчно да възбуди интереса на националната преса, но достигна до местния вестник, винаги почтения „Хампстед&Хайгейт Експрес“, от който направиха интервю с мен. В придружаващата го фотография бях сниман в пъб „Уелингтън“, на улица „Арчуйей“, с чаша светла бира в ръка, нося разноцветно кариран шал, панталон с доста красиви сини и бели ивици и чифт обувки с висок ток. На читателите на вестника казах: „Ще остана в бандата,

докогато тя съществува“, а после добавих: „Разбира се, че го правя заради парите“.

Тази шумотевица беше знак, че сингълът скоро ще умре от бърза и брутална смърт. Което и се случи, макар не и преди отдела за промоции на „Дека“, или Роуландс и Райт, да успеят да ми осигурят участие в „По местата. Готови. Старт!“, модното, вечерно музикално шоу по „Ай Ти Ви“.

Това, по принцип, си беше доста голям пробив. В Англия, която тъкмо се беше сдобила с трети телевизионен канал, „По местата. Готови. Старт!“ притежаваше много голяма власт. Можеше със сигурност да се твърди, че цялата публика, купуваща си албуми, ще го гледа. „Уикендът започва тук“ – това бяха откриващите думи на предаването. Ако човек си изиграеше правилно картите и продажбите на албумите започваха тук.

И така, отидох до „Редифюжън Студиос“ на „Кингсуей“. Бях ли нервен? Определено, макар да бях направил всичко възможно да си успокоя нервите, като спрях в един пъб, за да се ободря със скоч и портокалов сок. Продуцентите решиха, че трябва да се появя сам, върху една примитивна стойка за бъчва, с електрическа китара, висеща от врата ми – въпреки факта, че китарата, която се чува в записа, е акустична, както и това, че аз не бях свирил тогава с нея. Но това е шоубизнес.

Бях си взел една торба, в която имаше леко битнически черен пуловер с висока яка, както и един доста по-елегантен хипстърски панталон с плетен колан – добре изглеждах, това успях да установя, когато огледах ефекта от дрехите си в огледалото на съблекалнята. В уречения час ме съпроводиха от стаята до мястото ми пред студиото, където се получи кратко, но мъчително чакане, докато телевизионният мениджър получи сигнал в слушалките си и ми даде знак с ръка. В този момент аз пристъпих напред, единият ми крак се преплете зад другия и буквално паднах пред очите на цялата нация.

Ужасяващо. Следващите три минути преминаха в мъгла от унижение, по време на което мога само да се успокоявам, че не се строполих по лице, което щеше да е много по-лошо.

Накрая направих обичайния поклон към щедро аплодиращата публика в студиото, а след това, докато се изправях, вдигнах ръка, за да

изправя косата си, която, натежала от лак, винаги имаше опасност да се смъкне по време на изправяне след поклон.

По един непредвиден начин, подгрявайки публиката в студиото тази вечер: Пол Рейвън, който вие – а и в този ред на мисли, съответните органи – ще опознаете като Пол Гад, или Гари Глитър. С Пол и Гари щяхме да се сблъскаме доста силно в началото на 70-те, когато той се разкарваше с лъскави костюми и бе автор на големи хитове, а и нито аз, нито някой друг, когото познавам, можеше да предвиди, че ще се озове във виетнамски затвор. Всъщност, той изглеждаше като напълно готин пич. Помня един купон в „Уиндзор“, когато падна в басейна, перуката му падна и заплува като обърната патица. Но вече изпреварвам събитията.

След записите в „Редифюжън“ отидох до един пъб в „Сохо“ да изпия няколко чаши и да се насладя на усещането, че съм „онзи пич, когото давах по телевизията“ – радостно и малко объркано състояние, при което за теб става невъзможно да си помислиш, че има някой в заведението, който да не знае. Или дори някой във Великобритания. И един пич, когото доста често бях виждал, но никога не бяхме разговаряли, дойде при мен. Косата му беше сресана назад, малко като моята, и имаше голям нос, доста приличащ на моя, и веднага се появи онова усещане за прилика.

Той: „Здравей, лице.“

Аз: „Здравей, лице.“

(В онези дни човек беше „лице“, ако се носеше модно или беше „вървежен“ из клубовете.) После започнахме да разговаряме, аз му казах къде бях преди малко, как паднах в студиото на предаването и доста добре се посмяхме и си поръчахме още питиета. И това е началото на все още силното ми приятелство с Рони Ууд.

Погледнато отстрани, това си беше най-доброто нещо, което се случи през тази вечер. Въпреки житейската логика голямата ми телевизионна поява не изстrella *Good Morning Little Schoolgirl* в класациите. Оказа се, че дори „По местата. Готови. Старт!“ не може да превърне сингъла ми в хит. Доста погречи и това, че „Ярдбърдс“ издадоха по същото време една версия на същото парче.

Все пак напомням, че версията на „Ярдбърдс“ достигна едва до 49 място в английската музикална класация. А и както се казва в старата поговорка – първият си е първи, четиресет и деветият е никакъв.

За това обвинявам избора на песен. Чия беше тази идея?

Отклонение

В което нашият герой се захласва по един доста шокиращ и отнемащ много време навик.

През декември 2010 г. достигнах до крайгълен камък в кариерата си. Появих се на корицата на списание „Модел Рейлроудър“ за втори път. Появяването на корица на списание „Ролинг Стоун“ е нищо в сравнение с това.

През 2007-а, когато „Модел Рейлроудър“ за първи път публикува статия за това, което строя на най-горния етаж в къщата ми в Лос Анджелис, отзивите, които получих, бяха невероятни. Хора идваха и ми споделяха: „Много добре, Род. Аз от години тайно строях умалени макети на влакове, а сега, след като една рок звезда го прави, никой не се притеснява да си го признае“.

Удоволствието е изцяло мое. Мога да спомена и Роджър Долтри, с когото от години разменям мейли за неговия английски макет, както и Джулс Холанд, който редовно споделя с мен снимки и иска една моя сграда за своя макет. Франк Синатра-младши също е един от нас.

Но също така такива са и стотици хиляди други хора и аз не се срамувам, че правя макети на влакови композиции – може би съм леко внимателен, като повечето от нас, заради типичния отзвук, който се получава, за глупавите „Пуф-паф, Род“ заглавия и т.н. Аз притежавам диплома от „Националната железопътна макетна асоциация на Америка“, удостоверяваща, че съм „Експерт-

строител на железопътни композиции“. Извинете, че го казвам, но те не се получават само ако правиш влакчета и релси.

Във всеки случай не става въпрос само за влакове. Те не ме интересуват чак толкова. Аз не съм колекционер на влакчета и не различавам различните видове локомотиви, нищо такова. Онова, което ме интересува, е моделирането на един град и ландшафта около железопътната линия, опитвам се да го направя както трябва, да изглежда истински. За мен влаковете са просто сърцевината на всичко това, на моделирането.

Онова, което татко ми подари, когато бях на седем – това вече беше влакова композиция, един малък кръг от релси „Трианг“ и електрически влак. Все още си играя с него, след като електрическата система се скапа, бутам влака по релсите ръчно. Когато станях тийнейджър, започнах да строя от картон първия си голям макет, 180 см на 120 см, който ми изглеждаше огромен по това време. Но тогава татко ми купи първата китара и железопътните релси бяха изтикани назад за известно време.

Те си останаха там до пенсионирането на татко и преместването на родителите ми от „Арчудей“ в една спретната къща, намираща се на две пресечки, на „Кенууд Роуд“ 24 през 1966-а. Изградих макета в спалнята си, на нивото на перваза, върху картон с широчина 60 см, с един подемник с панти в началото – доста сложно от инженерна гледна точка, макар стаята да беше малка. Направих склонове от папие-маше, които биваха пресичани от тунел. Леглото ми беше натъпкано под перваза. Мама винаги трябваше да прекрачва внимателно, когато идваше сутринта, за да ми даде чаша чай.

Рони Ууд пренощува веднъж на „Кенууд Роуд“ – това може би беше по времето, когато „Джеф Бек Груп“ съществуваше през 1967-а. Мама дойде със сутрешния чай, Рони се изправи в леглото: „О, благодаря ви, госпожо Стюарт“ – и си прасна главата в долната част на макета,

един инцидент, който той винаги ми припомня. А през една топла вечер изгубих цял влак с вагоните, когато той дерайлира и изхвъркна през прозореца, пръсвайки се на парчета върху бетона долу. Но вие сигурно сте чували за този инцидент: той остана в историята като Големия железопътен инцидент на „Кенууд Роуд“.

Музиката още веднъж ми попречи, когато соловата ми кариера и „Фейсис“ тръгнаха нагоре, и хобито ми бе изоставено до 1971-ва, когато си купих къща на улица „Кранборн Корт“, близо до Уиндзор, където съединих две спални. Това си беше сериозен макет: направих две основи, поставих релсите и свързах кабелите.

Но макетът трябваше да бъде изоставен, когато се преместих в Америка през 1975-а. На улица „Каролууд Драйв“, Бевърли Хилс, където живях с първата ми съпруга Алана, аз се занимавах със строенето на сгради от конструктори, но няхах макет, върху който да ги поставя. Сегашният ми макет стана възможен, когато построих къщата, в която живея сега, в „Бевърли Парк“ през 1993-а, докато бях женен за Рейчъл Хънтър. Малкълм, личният ми асистент по това време, който работеше за „Страйдър“, но после дойде във „Фейсис“, също изготвяше макети и ми помогна да положи релсите.

Намира се на тавана в къщата, в една стая с дължина петнадесет метра и ширина шест и половина, има и работилница по протежение на коридора. Макетът е базиран на американски град в преходния период между парата и дизеловото гориво; дизелът току-що е навлязъл. Значи става въпрос някъде за 1945-а, краят на войната. Обикновените покриви показват това: няма тела на климатици или тръби, освен по някои от големите фабрики, които по това време започват да поставят охладителни системи. Има и една градска част, която би могла да е от всеки голям град от този период, с небостъргачи, някои от които са високи метър и половина, има и индустриален район, с фабрики и нефтена рафинерия, а релсите пре-

минават през цялата околност. Макетът е подобаващо осветен, навява се усещане за следобедно слънце, а и има озвучителна система за околни шумове. Около две трети е завършен, така че имам още работа. Ник Бароун, който управлява магазин „Общи макети на влакове“ в Ел Ей, идва и ми помага с нещата, които не мога сам да направя – електричеството не е силната ми черта – а мостът над реката е моделиран по Бруклинския мост и бе направен от един приятел, който изготвя архитектурни макети. Но с изключение на това, сградите, уличните платна, изрисуваните човешки фигурки са направени от мен.

Сградите ме очароват, особено процесът на стареене, ерозирането. За сравнение правя много снимки на сгради особено когато съм на места като Чикаго или Канзас Сити, големите влакови градове. Дори и най-простичките неща, като ръждата по парче нагънато желязо, може да се окаже много сложно за копиране. Единственият начин за направата им е гледането на фотографии и правилната работа с боите, пастелите и мастилата. Все едно си архитект: понякога поставяш сгради, а те изглеждат неправилно и трябва да се махнат. Но аз имам око за точното им разположение и за размерите им.

Постройките, които правя, са от конструктори, или приспособени от конструктори. Три куфара с меки стени пътуват с мен навсякъде, в които куфари има бои, инструменти и модела, над който работя в момента. Големите конструкции ги правя на части и после ги сглобявам, когато се прибера. Тези куфари пътуват из целия свят. Когато резервираме стаи в хотелите по време на турнетата, изискваме голяма и удобна маса и силно осветление, и от Джакарта до Саскатун, много тихи и донякъде свободни следобеди биват прекарани в моделиране.

Когато съм вкъщи, казвам, че един ден е прахосан, ако поне малко време не изкарам в работа по макета. На жена ми Пени ѝ харесва, понеже си стоя горе и не ѝ се пречкам

из къщата за известно време. Но това си е госта пристрастяващо – и изцяло поглъщащо времето. Светът изчезва, докато работя.

Обаче няма никакво носене на шапки с козирки, размахване на флагчета или надуване на свирки. Дори още повече, ако някой, намиращ се близо до макета, бъде хванат в издаването на влакови шумове, ще бъде изхвърлен със сила, без никакви допълнителни обяснения.

Дъщеря ми Руби наскоро се качи горе и каза, че се е замислила за следното нещо: „Ако не познавах баща си, щях да кажа, че човекът, отговорен за всичко това, е психопат“.

Ами, това си е една гледна точка. Аз предпочитам да си спомням онова, което татко ми каза. Той винаги повтаряше: „За да се чувства задоволен един мъж, има нужда от три неща, сине: работа, спорт и хоби“.

И така, в моя случай...

Работа: певец.

Спорт: футбол.

Хоби: макети на железопътни линии.

Доволен и горд.

ГЛАВА 6

В която нашият герой безуспешно продължава да развива новото си призвание с различни популярни и не толкова популярни групи, научава важен урок за лоялността и френските празници, и свири в „Лондон Паладиум“ пред леля си Една.

И така, първият ми сингъл се срива. А отгоре на това и групата ми се разпадна. Весела Коледа и на вас.

Лонг Джон Болдри и „Хучи-кучи Мен“ спряха турнетата през октомври 1964-а.

Аз бях на деветнадесет и бях с тях около десет месеца. Ангажиментите взеха малко да намаляват, а след това достигнаха до точка, в която Лонг Джон се доближи опасно до банкрута, тъй като продължаваше да ни плаща големи надници. Той пресметна, че е задлъжнял с 3000 паунда – доста голяма сума за стандартите през 60-те. И това беше всичко. Бях разбит. Аз обичах да пея с групата. Ако става въпрос за заплата, колеги, работни условия и възможности, не бих могъл да попадна в по-добра среда за обучение. Също така, все още не бях спестил достатъчно, за да си купя кола, което беше другият смисъл на всичко това.

Но такъв беше житейският път на една банда тогава. Новостта бързо заляняваше. Откриваш една група и работиш здраво с нея, докато ангажиментите престанат да се появяват. След това намираш друга. (И ако си голям късметлия, купуваш си кола.)

Или, дори още по-хубаво, мениджърите ти откриват нова група. Роуландс и Райт, които не искаха да стоя без работа дълго време, ме изпратиха да се пробвам като вокалист за една банда, наречена „Ад

Либ“, а когато това не се получи, те ме свързаха с друга група от Саут-хамптън, наречена „Соул Ейджънтс“. Бяха четирима души: един страхотен музикант на орган, който се казваше Дон Шин; Тони Гууд, който беше китарист; Дейв Глоувър на баса; и Роджър Поуп, който свиреше на барабани и доста по-късно щеше да свири из целия свят заедно с Елтън Джон. След време „Соул Ейджънтс“ издадоха два сингъла за лейбъла „Пай“, но докато аз бях с тях, доколкото си спомням, най-вече свирехме R&B кавъри: *Walking Dog* на Руфус Томас и *Hi-Heel Sneakers* на Томи Тъкър.

За придвижване групата разполагаше с напълно функциониращ микробус „Комър“, със стандартно и фабрично парно, а не с безразсъдно монтираната смъртоносна бомба на керосин при „Хучи-кучи Мен“, затова предполагам, че това си беше стъпка нагоре. По същото време, докато бях със „Соул Ейджънтс“ всяка седмица свирехме в „Маркий“ за около два месеца и ни плащаха само по 15 паунда на вечер, което си беше голямо сриване след 35-те паунда на седмица, които Лонг Джон ми плащаше в „Хучи-кучи Мен“. „Соул Ейджънтс“ бяха наети да свирят с Бъди Гай, чикагския блус китарист. През март 1965-а отидохме до Манчестър, в „Туистед Уийл“, и започнахме да свирим в полунощ, после аз си тръгнах, а останалите момчета останаха на сцената, за да свирят с Гай. Доста голям купон, такъв, какъвто си струва.

Истината е, че по това време да бъда единственият певец в една банда, не беше нещо, което ми харесваше толкова много. В „Хучи-кучи Мен“ аз свирех втора цигулка след Лонг Джон и мисля, че бях по-щастлив да съм си леко в неговата сянка – получавах си моето признание, но не изнасях на плещите си цялото шоу. Възможно е все още да имам лека срамежливост, която да отърсвам, докато съм на сцената. Изминаха няколко години, преди да свикна с идеята, че трябва да съм фронтмен.

След шест месеца със „Соул Ейджънтс“, аз се върнах вкъщи и леко изнервих родителите си заради факта, че нямам постоянна работа. И тогава, през лятото на 1965-а, още една възможност ми се предостави и отново това стана възможно с помощта на Лонг Джон.

В „Туистед Уийл“ в Манчестър Лонг Джон бе изразил желание да работи с един 25-годишен органист на име Браян Аугър и неговата група „Браян Аугър Тринити“. Мениджър на Аугър беше Джорджо Гомелски, който беше една от основните фигури в британската поп

музика – голямо име на сцената и физически доста голям, с дебел корем, натрапващо се присъствие и гърлен източноевропейски акцент. Той бе убедил управата на „Маркий“ да дадат сцена веднъж седмично за блус музика в период, когато съществуваше очевидна враждебност срещу тази идея от страна на джаз традиционалистите. След това основа клуб „Кроудади“ в хотел „Стейшън“ в Ричмънд и лансира „Ролинг Стоунс“ като основната банда в клуба. Когато те си заминаха и продължиха да се развиват, той ги замести с „Ярдбърдс“, които свиреха страхотно. Хората веднага възприемаха Гомелски като човек, който много добре знае какво прави.

Планът, който Гомелски изготви с Аугър и Лонг Джон, беше да се създаде нещо като ваниететно шоу или цялостен лейбъл за записи, но всичко това в едно – ударно шоу за всички, които желаят ритъм енд блус или соул музика на живо. Лонг Джон ми предложи – неговото протеже, както той ме наричаше – да взема участие. Гомелски реши, че в бандата трябва да има и певица и той извика Джули Дрискол, осемнадесетгодишна по това време, която отговаряше за отварянето на писмата от феновете на „Ярдбърдс“ в офиса на Гомелски, но той знаеше, че тя има голям, изчистен и мощен глас и проявява интерес към „Мотаун Рекърдс“.

Идеята беше Аугър да излезе на сцената с групата си – Рики Браун на баса и Мики Уолър, който стана мой дългогодишен приятел, на барабаните – и да изсвири няколко парчета на Джими Смит и някои техни. След това ще представи Джули, която ще изпее няколко песни на „Мотаун“. А после Джули ще ме представи и аз ще изпея нещо на Сам Кук и на Уилсън Пикет. Сам Кук по това време за мен беше нещо наистина голямо. Албумите му, които ми оказаха най-голямо влияние, бяха Night Beat (1963) и двата албума, записани на живо: Live at the Harlem Square Club (1963) и Sam Cooke at the Copa (1964). По това време ги притежавах, а и все още ги слушам – толкова простички песни, написани в обикновена акордна последователност. А и колко красив глас има само. Винаги си представях, че звучи като него, а тогава, чрез този ваниететен формат, аз имах възможността да се опитам да го сторя. И опитвайки се да зазвуча като него и като Отис Рединг и Дейвид Ръфин от „Темптейшънс“, аз накрая намерих своя собствен стил.

Изпявах си моите неща, после извиквах Лонг Джон и двамата с Джули изпявахме беквокалите на блус парчетата му. Името на гру-

пата беше „Стиймпакет“ – това означаваше нещо като корабче, но и имаше отпратка към „пакетната“ идея за група, и алюзия към термина „парен“, популярен в онези дни, като в израза „този хвърля истинска пара“, който се използваше, за да се каже, че някой се хвърля здраво в купона.

Поглеждайки назад, това очевидно си беше доста рисковано начинание. Трима основни певци и органист, който също пееше – това е прекалено голямо количество ето, за да бъде побрано само в един микробус, а и огромно количество ето за сцените на незначителните и провинциални блус клубове. В края на краищата така и щеше да свърши. Въпреки това групата изкара цяла година – работехме здраво, свирехме пет вечери в седмицата и на някои места искахме по 500 паунда на шоу, което си беше колкото и „Смол Фейсис“ получаваха по това време, а те имаха хитови песни. Но и ние се бяхме сработили много добре. Аугър беше бурен органист, Браун и Уолър си тежаха на мястото, а беквокалите на Лонг Джон, които изпявахме двамата с Дули, можеха да накарат космите по ръката на човек да настръхнат, когато ги изкарвахме както трябва. И изглеждахме страхотно – бяхме облечени по последна мода: аз с раирано сако върху тъмно поло, с висока яка и кремави панталони; Джули в жакет върху раирана риза; и Джон в костюм със светъл цвят, двуредно сако и вратовръзка с тънък възел. Джон рядко се появяваше без вратовръзка.

Бях очарован от Джули: вдигната коса, гримирани очи, страхотни дрехи. По-късно тя, заедно с Браян Аугър щеше да направи хит с *This Wheel's on Fire* и да се превърне в нещо като икона на 60-те. Тя обичаше Нина Симон и „Марта енд дъ Ванделас“, учеше френски и често четеше учебниците си в микробуса. Изживяхме няколко откраднати страстни минути в едно поле близо до „Ричмънд Атлетикс Клъб“, но нищо повече от това. Всъщност аз започнах да излизам с най-добрата приятелка на Джули, Джени Райландс, която също беше изключително красива, с дълга руса коса и както ми се виждаше по това време, притежаваше изключително екзотичен интерес за използването на грим за създаване на „загорял от слънцето“ облик. Джени имаше апартамент в „Нотинг Хил“ и там си изкарвахме следобедите, пиехме чай, ядахме препечени филийки и слушахме албума на Отис Рединг Otis Blue отново и отново. Тя от време на време споменаваше за един свой приятел – художник на име Дейвид Хокни. Какво ли се случи с него?

Аз, разбира се, все още живеях с родителите си, но Лонг Джон великодушно ми предостави апартамента си на улица „Гудж“ за любовни срещи. Също така съм длъжник на Лонг Джон, че разшири социалните ми хоризонти през онези дни. Той познаваше Лайнъл Барт, който написа мюзикъла „Оливър!“ и една вечер ме заведе на едно парти с елегантни дрехи в дома на Барт в Челси, който бе пълен с театрални мебели – тронове и всякакъв реквизит – и където известните и добрите актьори от лондонската сцена пиеха шампанско и ядяха хапки от подноси, докато, видимо за всички през едно голямо двупосочно огледало, хората от време на време скачаха в леглото в съседната стая и правеха секс. Това да си свивам наденичка в хлебче, докато гледам неизвестна двойка да го прави, поразя моята опулена деветнадесетгодишна личност като връх на шейсетарската изтънченост.

Както и да е, най-голямото шоу на „Стиймпакет“ се случи в началото на живота на групата. През август 1964-а, Гомелски ни уреди да откриваме за „Ролинг Стоунс“ и „Уолкър Брадърс“ при едно кратко английско турне, включващо и „Лондон Паладиум“ – голяма и иконична театрална сцена, съвсем различна от обичайните влажни мазета и училищни танцувални зали с лепкави подове. Много повече от поклащането върху стойката за бъчва в „По местата. Готови. Старт!“, пеенето в „Лондон Паладиум“ изискваше сериозност, може би заради това този концерт привлече членове на семейството ми – по-точно братята ми Дон и Боб, сестра ми Мери и нейния съпруг, а и леля ми Една – да дойдат и да ме гледат за първи път как пея.

Не успях да намеря безплатни билети, затова се наложи да си платят – по този начин се намериха нависоко, скрити от погледа ми, отстрани на балкона. Така може би се почувствах по-добре: ако си стеснителен изпълнител, намиращ се в чувствителния начален етап от кариерата си, това да уловиш с поглед леля си Една по средата на шоуто би могло да те съсипе. Иначе киното най-вече беше пълно с пиращи момичета и надъхани момчета – там бяха за „Стоунс“ и за „Уолкър Брадърс“, естествено, макар да подскачаха и да крещяха и за „Стиймпакет“. Това беше първото ми истинско сблъскване с фенска истерия. По едно време, за притеснение на семейство Стюарт, балконът започна да подскача и като че по всяко време би могъл да се откъсне и да падне върху предните редове. На моя зет Фред скоро му писна и той скоро слезе долу, за да ги изчака във фойето. Мери, по

лоялен начин изтърпя всичко и каза, че през тази вечер за първи път осъзнала, че от мен би могло да излезе нещо.

Обаче не и от „Стиймпакет“. В един момент ни се предостави възможност да отидем на турне в Америка с Ерик Бърдън и „Енимълс“, но Джон отказа. Останах доста разочарован: умирах от желание да видя Америка, понеже тя беше дом на голяма част от обичната ми музика.

– Американската ми публика още не е готова за мен – пошегува се Джон, но доколкото аз разбирах, това си беше истински ужас и малодушие. Вместо това ние продължихме да се движим из университетите, а те скоро се оказаха, че са все по-стесняващ се кръг. Проблемът се състоеше в това, че независимо колко добри бяхме – а ние можехме да бъдем изключително добри – в края на краищата си оставахме група за кавъри, имитация на нещо по-добро. Неминуемо се появи и неудовлетвореността. Често казват, че една група е като семейство, това би могло да е вярно в зависимост от това колко често семейството ви е изморено и пияно. Онова, което е напълно вярно е това, че ако седиш в един малък микробус с едни и същи хора достатъчно дълго време и късно през нощта пропътувате големи разстояния по магистралите, напрежението най-накрая ще се появи. Мики Уолър се беше влюбил в Джули. Джули постоянно беше влюбена в някого, но никога в Мики Уолър. Рики Браун току-що се беше оженил и негодуваше на висок глас, ако трябваше да се пътува повече от един час.

Междувременно аз, изглежда, си бях сготвил една малка тенджерка с леко кипящо негодувание, изразяващо се в това, че не откликвах с голям ентузиазъм към задачата да мъкна инструментите на групата преди и след концертите. Когато пристигнехме на място, където ще свирим, от само себе си се разбираше, че трябва да взема някой инструмент, когато излизах от микробуса. Обаче аз често бързах да се добера до някое огледало, за да си наглася прическата и забравях да грабна усилвател или тонколони. Сега бих казал, в моя защита, че това не е нетипично поведение за един певец. Певците смятат, че имат нужда само от микрофон и стойка за микрофона, за да си свършат работата и много рядко се сещат, че трябва носят инструмента на някого другиго. Както и да е, моето напълно стандартно поведение в този случай, изглежда, че подразни всички в „Стиймпакет“ и най-вече Аугър.

Обаче Аугър и без това постоянно си беше раздразнен понеже всички грижи около бандата бяха паднали на неговите плещи – в това число той беше и шофьор. Имаше два микробуса, един за оборудването и един за музикантите, но само Аугър и един човек от поддръжката имаха шофьорски книжки и така Аугър се оказа и таксиметров шофьор. Той живееше на запад, в Ричмънд, и когато имахме концерти трябваше да кара до „Воксхол“, в южен Лондон, за да вземе Джули, после на север, след реката, да качи Лонг Джон, а след това до „Арчудей“ за мен. А след това, в края на нощта, изтощен от концерта и дългото шофиране обратно от, да речем Стокпорт, той трябваше да повтори целия този процес из града. Това най-вероятно добавяше час и половина към работното му време. Аугър отговаряше и за събирането на парите от мениджърите на клубовете след концертите, както и за разпределянето на парите помежду ни. Общо погледнато, той беше органист, шофьор и мениджър. Чудно е как никой не го помоли дали би могъл и да измие някой прозорец.

Що се отнася до Джули, тя беше най-малкият член на групата и разбира се, единственото женско присъствие, затова трябваше да се бори за мястото си – а тя вършеше това със стил. Имаше известна доза съперничество между нас, относно кой какво ще изпее. Знаех, че тя иска да изпълни *In the Midnight Hour*, но и аз исках това парче и го грабнах. Успяхме да си поделим *My Guy* на Мери Уелс, която пеехме в дует и се възцаряваше напълно приятелска атмосфера. Обаче в съблекалнята една вечер, преди шоуто ни в „Клукс Клийк Кълъб“ в Западен Хампстед, подразнен от и аз не знам какво, казах нещо изключително грубо за краката ѝ. Доста разгневена с право, Джули доста покрещя, захвърля всякакви неща и една бирена халба полетя към мен – счупи се на пода, а не в мен, макар да си го бях заслужил. А след това, докато напрежението около нас още не се бе уталожило, ние се качихме на сцената и изпяхме може би най-неискрената версия на *My Guy* в историята. Ах, шоубизнес.

Всичко най-накрая свърши през 1966-а, когато на бандата бе предложен изкуствен договор за четириседмично свирене в клуб „Ла Папагайо“ в Сен Тропе. Аугър сигурно е подскачал до луната от радост. Не само че вече нямаше да шофира цял месец до „Воксхол“, а и щеше да получи почивка. И то в южна Франция. Мисля, че и Лонг Джон се радваше на тази идея. Композиторът Лесли Брикас и Лайнъл

Барт щяха да се намират в района по същото време и Джон несъмнено предвиждаше цял месец на блаженство по яхтите.

Беше проведена една среща, на която нито аз, нито мениджърите ми присъстваха. Не знам какво беше извинението на мениджърите ми, но мисля, че аз просто я бях пропуснал. Голяма тактическа грешка, понеже по време на срещата станало ясно, че единственото нещо, което не било изкушаващо в сделката за Сен Тропе, са били малките хонорари. Всъщност, дори нямало смисъл да се ходи, ако се вземат предвид предложените възнаграждения.

Бих желал да си представя, че около масата се е било възцарило мълчание, а и известно количество почукване с химикалки, докато всички се борели със съвестта си и с образите в съзнанието си на чисто синьото Средиземно море под прекрасната слънчева светлина. А след това някой (обзалагам се, че е бил Аугър, макар че може да е бил всеки от тях) казал:

– Нали знаете, има един начин да оправим тази работа..., но това означава, че ще трябва да оставим един от членовете на групата.

После всички се изправили и казали: „О, не, не, това е немислимо. Не, не, не можем да сторим това... нали така?“

Познайте кой член са избрали.

Копелета.

Продадоха ме заради няколко часа на плажа. Все пак те си получиха заслуженото. Откъдето и да се погледне, пребиваването в Сен Тропе е било ужасно. Лонг Джон се е объркал от възможността лесно да намира евтино и доброкачествено френско вино и невинаги, нека да го кажем така, е успявал да даде най-доброто от себе си. Всъщност понякога той напълно е изключвал. Когато се върнаха, „Стиймпакег“ престана да съществува.

Междувременно аз, като отблъснат любовник, скачащ в следващото легло, веднага подписах договор с една банда на име „Шотгън Експрес“*, с членове: органиста Питър Бардънс и Берил Марсдън, вихрен певец от Ливърпул. Пак кавъри, пак вариететно поведение на сцената и рекламни снимки, предизвикващи изтръпване, на които музикантите от „Шотгън Експрес“ позираха с (познайте с какво?) пушки. Всичко си беше точно както и при „Стиймпакег“, освен липсата на ав-

* Shotgun (шотгън) – пушка. – Бел. прев.

торитетна фигура като Аугър, присъстваше елемент на организаторски хаос – членове на групата забравяха да се появят на събитие или отиваха в погрешен клуб в различна вечер, или толкова закъсняваха, че собствениците на клубовете намаляваха наполовина хонорарите, ей такива неща. Нямам особено щастливи спомени от тези месеци – а доста невероятно, но те бяха осем, чак до февруари 1967 г. Дали щях си остана тук и да пея *Knock on Wood* цяла вечност?

Между другото, барабанистът в „Шотгън Експрес“ беше Мик Флийтуд, а китарист беше Питър Грийн. Мисля, че ще е правилно, ако кажа, че следващата им банда „Флийтуд Мак“ се оказа по-доброто решение за тях.

По време на този период намерих време да запиша не един, а два бъдещи соло сингъла, които никой не искаше да чуе. Този път лейбълът беше „Колумбия Рекърдс“; от „Дека“ по някакъв начин бяха решили, че биха могли да пропуснат договорното споразумение с мен за запис на втори сингъл след случилото се с *Good Morning Little Schoolgirl*. И така, вторият ми солов сингъл, появил се с едва чути фанфари през ноември 1965-а, беше *The Day Will Come*, едно парче, избрано за мен от звукозаписната компания – нещо като леко разводнена версия на *Eve of Destruction* на Бари Магуайър, която тъкмо бе станала хит, с добър ритъм и аранжимент за оркестър. От другата страна на плочата имаше една балада, която се казваше *Why Does It Go On?* Ето това е заглавие, което обещава успех, ако въобще съществува такова нещо.

След това, през пролетта на 1966-а, от „Колумбия“ опитаха отново, този път със запис на танцувалното парче *Shake*. Аз се опитах да го изпея доста силно и брутално, в стила на Отис Рединг, а не на по-нежния Сам Кук, но все едно го бях хвърлил в дълбок кладенец, понеже направи незначително впечатление на публиката, купуваша си плочи.

Въпреки това, след тези дълги и неуспешни заигравания, на мен ми стана доста ясно каква беше липсващата съставка: оригинален материал. Да изпея почти перфектен кавър на Уилсън Пикет през някоя дъждовна нощ в Дерби си беше едно на ръка. Ако исках да постигна нещо, щеше да се наложи да напиша някакви песни.

ГЛАВА 7

В която нашият герой се среща с един китарист, притежаващ немалка известност, без да иска измисля тежкия рок, за първи път е в Америка на турне и отказва на предложението пенисът му да бъде изобразен във формата на статуя.

„Кромуюелиан“ беше, както информираше голямата табела, закачена на желязната ограда отвън, „Коктейл бар и дискотека“, намиращ се в една класическа бяла постройка от деветнадесети век на улица „Кромуюел“, в Лондон. В средата на 60-те той беше най-доброто място за музиканти и едно от местата, в които модерен Лондон отиваше, за да покаже модерността си – или, по-точно, да яде, да пие и да танцува, както и да залага в малкото казино на горния етаж. На това място, през 1966-а, долу в мазето, гледах един наскоро пристигнал китарист на име Джими Хендрикс – или Джим, както го наричахме тогава. (Още не хапеше струните, нито подпалваше китарата си при изпълнението си на сцената, но вече ясно се виждаше, че е адски добър китарист и изкара ангелите на всеки, който свиреше на китара в Лондон.) Точно там, през януари 1967-а, в ранните и леко мъгливи часове, за първи път се срещнах с човек, който не си поплюваше с китарата: Джеф Бек.

Разговорът започна горе-долу по този начин:

Аз:

– Ти таксиметров шофьор ли си?

Той:

– Не, китарист съм. Ти охрана ли си?

Аз:

– Не, певец съм.

Разбира се, че веднагически се разпознахме. Джеф ме бе гледал как пея със „Стиймпакейт“ и бе харесал гласа ми. А и аз трябваше да съм изкарал шейсетте години заключен в нечий гараж, за да не знам кой е Джеф. Той свиреше в „Ярдбърдс“ и сред музикантите се говореше за него като за страхотен китарист – по-страхотен от Клептън, така мислеха повечето, включително и аз. Но „Ярдбърдс“ взеха Джими Пейдж, който също беше добър с китарата и след неминуемото напрежение между Пейдж и Бек – двама виртуози, борещи се за едно място – и достаизиране един към друг на сцената, Джеф реши да напусне. Той вече се оглеждаше да сформира собствена група и ме запита дали бих проявил интерес. Разбрахме се да се срещнем следващия следобед в много по-тихо място и при по-трезви обстоятелства в „Имперския военен музей“. Като поглеждам назад, това си беше доста подходящо място, като се имат предвид битките, които щяха да последват.

Чувал съм да се казва, че съм мразел Джеф Бек, но това не беше вярно, на нито една от сцените през последвалите две години и половина, нито след това. Вярно е, че имаше моменти, в които двамата проявявахме усилие, за да се харесаме и да се чувстваме добре, когато сме заедно. Джеф Бек, с когото се запознах в „Кромуелиан“, беше сериозен, леко стеснителен, понякога рязък човек. Можеше да бъде и надменен – но той вече си беше звезда, когато го срещнах, затова това си е разбираемо. Групата беше на път да се сформира, привидно неговата група, в наше лице щеше да има двама фронтмени, затова винаги съществуваше предпоставка за схватки между нас. Уважавах го за майсторското му свирене, а той ме уважаваше заради гласа ми, и ние знаехме, че когато двамата се съберем и се сработим, ще можем да правим музика, която ще е изключително добра.

Обаче всичко това все още предстоеше, докато се разхождахме из музея през онзи следобед, сред обсадните оръдия и образци на стари мускети, и Джеф изказваше мечтателните си идеи за създаване на нов вид рок група, развиваща се в съвсем друга посока, далеч от поп музиката – чикагски блус, но много по-твърд и тежък. „Гръндж рок от Мотаун“ беше другото обяснение, което той използва – бял рок с черно чувство в него. Мястото на вокалиста бе за мен, ако го желаех.

Заинтригуван от идеята – както и безработен в момента – аз силно го пожелах.

Но преди всичко, Джеф трябваше да запише един солов сингъл. Неговият мениджър, Мики Мост, един безскрупулен търговец, за когото се знаеше, че никога не изпуска възможност за печалба и очевидно имаше собствено виждане за това какво точно ще е музикалното бъдеще на Джеф, му бе намерил една песен, която се казваше *Hi Ho Silver Lining*. Мост веднъж каза на Джеф:

– Всичките тези изгъзици на Хендрикс са история.

Понеже Мост беше един от най-големите в музикалния бизнес, можеше да каже нещо подобно на Джеф, без да бъде ударен в отговор. Както и да е, *Hi Ho Silver Lining* беше в другия край на спектъра, далеч от „изгъзиците“: жизнерадостно поп парче, с тъп текст и дълъг и идиотски припев – точно противоположното на онова, от което Джеф се интересуваше. Той намрази песента, както и аз. Тя имаше един от най-дяволско пошлите текстове, които някога вероятно сте чували.

Разбира се, в деня на пускането ѝ през март 1967-а, песента се оказа чудовищен хит, точно както смятаха повечето хора, че ще се случи – в смисъл не че се е изкачила нагоре в класацията за сингли, където достигна едва до четиринадесето място, а в това да се влее в културата след това. През следващите четиридесет години едва ли не бе записано в английските закони, че *Hi Ho Silver Lining* трябва да се пуска на всяка училищна забава, селски тържества, сватби и бар мицва, както и да се пее по футболните стадиони. За Джеф, който повече от всички, които познавах, въобще не му пукаше за комерсиалния успех, записването на тази песен беше нещо като застрелването на най-големия албатрос в света. Това беше, както той го определяше, все едно някой си беше окачил розова тоалетна седалка около врата до края на живота му.

Беше опитал всичко възможно да се отърве от записването на песента. Джеф ме взе със себе си по време на записа, който бе продуциран от Мост, и предложи на Мост, тъй като аз съм певецът в новата група, която Джеф сформира и имам по-характерен глас от неговия може би ще е добра идея, ако аз запиша вокалите за *Hi Ho Silver Lining*. Но Мост, който въобще не ме харесваше, въобще и не пожела да чуе за това и аз изпях беквокалите в припева, а Джеф основната

партия. Същото се случи и при следващия сингъл, който Джеф записа: *Tallyman* – песен на Греъм Гулдман и отново много по-комерсиална от всичко, което Джеф сам би пожелал да изпее. Джеф пожела аз да я изпея, но Мост отново отказа и я даде на него. Помислих си, че може би е редно Джеф да му се опъне, но той изглеждаше като заробен от Мост и това беше нещо, за което често спорехме.

На фона на тези комерсиални колебания се появи „Джеф Бек Груп“. Първата идея на Джеф беше да покани Джет Харис, който преди беше в „Шадоус“, за да свири на баса, и Вив Принс, предишен член на „Прити Тингс“, на барабаните. Това си беше амбициозен план – или, може и да кажете, че бе изключително побъркан. Харис изглеждаше страхотно – имаше гъста изрусена коса – но той все още се възстановяваше от една ужасяваща автомобилна катастрофа и се знаеше, че си има проблеми с алкохола. А стилът на Принс на барабаните караше Кийт Муун да изглежда консервативен. Джеф бе казал, че иска да намери някой барабанист, който да е „хулиган“, а Принс определено отговаряше на това описание – може би дори и малко повече. След половинчасово свирене на един 12-тактов блус в стая под наем над пъб „Принца на Уелс“ на улица „Уорън“, Джеф реши, нито един от тези музиканти не притежава чувството, което той търси и бързо ги разкара.

Мисля, че аз бях този, който предложи да извикаме моя приятел от повече от две години Рони Ууд, който бе започнал като китарист, но после премина на бас, като за тази цел открадна една китара от музикален магазин в „Уест Енд“. (Както изглежда, той се върна там и заплати за нея, когато намери пари, благословен да е.) Уди бе добър музикант, а също така с него се работеше изключително лесно и е възможно да съм усетил, че неговият чар може да влезе в употреба в една група, пропита от избухливостта на Джеф. От друга страна, Джеф беше взискателен работодател и постоянно правеше промени в групата. Дори на Уди на два пъти му беше връчвана оставката, доколкото се сещам заради най-различни музикални неразбирателства на работното място. А и Джеф сменяше барабанистите с притеснителна скорост. За известно време мястото се държеше от Мики Уолър, моя стар приятел от „Стиймпакейт“, а след това, през една сравнително спокойна фаза, от Ейнсли Дънбар, но човек наистина не

знаеше, от един концерт до следващия, кой ще седи зад него, когато се обърне.

На Джеф ли е базиран основно образът на Найджъл Тъфнел, китариста от пародийния документален филм „Това е „Спайнъл Тап?““ Не мога да кажа със сигурност, мога само да отбележа, че и Джеф притежава голяма колекция от китари, която никоой не може да докосне, нито да види. Но сценаристите със сигурност са почерпили идеята от вечно сменящите се барабанисти от „Джеф Бек Груп“.

Първият концерт на бандата, във „Финсбъри Астория“ в Лондон на 3 март 1967-а, не показа, че „Джеф Бек Груп“ ще успее да постигне много. Наистина, това си беше 24-каратов пример по учебник за катастрофа. Ние бяхме наети, доста рано, за едно турне, като съпорт група на „Смол Фейсис“ и Рой Орбисън, които имаха големи хитове по това време и можеха да привлекат голяма публика. По време на наша песен, в слабо репетираното ни представяне, нечия ръка изключи един кабел зад сцената и ние замлъгнахме. Най-вероятно неизвестният човек ни бе съжалил, макар Джеф (в неговия известен стил) винаги да бе подозирал, че бяхме саботирани от „Смол Фейсис“, и по-точно от Иън Маклейгън, кийбордистът, понеже това беше нещо, което той би извършил с огромна наслада. Иън твърди, че по това време той дори не е бил там. Както и да е, спирането на тока накара сценичния мениджър да спусне завесата – за огромна изненада на Рони Ууд, който стоеше точно под нея и едва не беше убит от половин тон падащо кадифе (понеже трябва да знаете, че в онези дни завесите си бяха истински завети). Чак когато отидохме зад сцената и се опитвахме да възстановим електричеството, забелязах, че по време на цялата откриваща песен съм бил със смъкнат цип.

Отново излязохме, като този път всичко бе наред с панталона ми, но хаосът не намалия и както доста щадящо пишеше в едно ревю в „Мелоди Мейкър“, ние „направихме много слабо впечатление“. Публиката беше дошла, за да гледа Орбисън и „Смол Фейсис“ и нашият кофти старт по ефективен начин уби какъвто и малък интерес да имаха хората. Отговорът на Джеф – както често правеше, когато се съмняваше – беше да уволни барабаниста, Роджър Кук, което беше доста грубо, понеже баща му беше купил нови барабани специално за случая. Второто действие на Джеф беше да изтегли групата от турнето

и да ни върне в репетиционната зала, докато не се научим да издаваме шум, който да е подходящ за публиката. Той също така започна да ни кани двамата с Рони в апартамента му в Съри за продължителни слушателски сеанси, където, давайки най-доброто от себе си да игнорираме голямата, стара и миризлива афганска хрътка на Джеф на име Пудинг, изкарвахме часове в слушане на музика за вдъхновение и кураж – всичко, от оригинални електрически блусмени като Джими Рийд до поп групи от „Мотаун“ като „Фор Топс“. Идеята да открия начин за комбиниране на любовта ми към Мъди Уотърс с любовта ми към соул певците като Сам Кук и Отис Рединг и Ливай Стъбс, бе вдъхновяваща за мен и ми изглеждаше изключително иновативна.

Своевременно ние пак се повихме, окуражени отново, и тръгнахме на обиколка на Англия и обичайните места. Имахме гаранции, че ще привлечем интереса на публиката заради присъствието на Джеф – макар този интерес доста често да бе насочен с подозрение към мен. Джеф си имаше фенове, почитатели на китарната музика, които идваха на концертите, за да гледат и изучават пръстите му, и те твърдо защитаваха Джеф и се чудеха защо дружи с този сравнително непознат певец с писклив глас. Обаче той се доказа като приятел: застъпваше се за мен. Предизвикан по време на едно интервю заради предположението, че аз съм твърде „смешен“, за да работя със сериозен рок китарист, Бек използва следното сърдечно опровержение:

– Той не е смешен. Може би е леко фарсов.

От друга страна, за мен това си беше период на подготовка. За разлика от стегнатите, инструментално напрегнати клубни банди, в които бях пял досега, в тази имаше доста свобода; голямо спокойствие за мен като певец, спокойствие, което ми позволяваше да разперя крилете си. А и имаше китарист, който ме слушаше – и аз го слушах, и не се допълвахме един друг, което водеше до нещо специално. Това си беше една игра на вокал и китара; това не беше репетирано, просто се правеше с чувство. Джеф нито веднъж не заглуши гласа ми; той винаги усещаше кога предстои да се включи, усещаше кога смятам леко да удължа вокалите, знаеше кога да отстъпи и да се отдръпне и после да се появи с гръм. А и не мога да се сетя за друга група, която по това време да се държеше по този начин. Чувството беше за нещо ново и изключително вълнуващо.

Обаче беше очевидно това, че за да напредне, тази група има нужда от отличаващ се, оригинален материал – не само *Hi Ho Silver Lining*, големия хит на Джеф, който бяхме задължени да свирим, макар да се разграничавахме от парчето като го свирехме със смешни жестикулации, глупави усмивки и свръх ентузиазирани вокали. (Двамата с Уди бяхме особено превзети. Може да го наречете и саботаж.) Без оригинални песни, със сигурност щяхме бързо да залезем (което и се случи). Обаче правилната музика за тази група бе трудна за намиране. Нямахме никой, който да пише музика, подходяща за китарен рок виртуоз, партниращ си с кандидат за соул певец. Джеф не беше креативен що се отнася до писането. Уди и аз, привлечени от желанието да разбием стената и да напишем огромен хит, започнахме да композираме някакви неща, събирайки се най-често в малката общинска къщичка на майка му в Орпингтън, във всекидневната пред електрическата печка. (Парите бяха малко: позволяваха ни да включваме само единия реотан.) Но песните, които с Уди измислихме през онези години, звучаха повече като простовата фолклорна музика, а не като футуристичен хеви блус.

Нашето креативно сътрудничество започна с неблагоприятен старт. Първия път, когато се захванахме с писане на песен, просто седяхме там цял следобед, до включената печка, всеки хванал по един тефтер с жълти страници, молив и чакахме. Поради някаква причина не ни хрумна да извадим китара. Просто си седяхме и се надявахме думите да потекат. Един час по-късно: нищо. Нито една сричка. Рони отвори бутилка вино и през следващия час бавно я пресушихме. Все още нищо. Празни страници пред нас. След около два часа и половина майка му на Рони се прибра и ни откри лежащи по гръб на килима, притихнали, до една празна винена бутилка, все още чакащи вдъхновението да дойде.

– Е, вие двамата май няма да станете голяма заплаха за „Бийтълс“, нали? – каза тя.

И така, когато албумът *Truth* на „Джеф Бек Груп“ излезе през лятото на 1968-а, той основно представляваше плоча с кавъри: *You Shook Me* на Уили Диксън, *I Ain't Superstitious* на Хаулин Улф, дори *Ol' Man River* на Джеръм Кърн, което си беше дръзко предизвикателство, а по време на записа на песента Кийт Муун удряше по тимпани.

Иначе, взехме стари блус парчета – *Let Me Love You Baby* на Бъди Гай, *Gambler's Blues* на Би Би Кинг – извъртяхме ги, музикално и текстово, превърнахме ги в свои и ги приписахме на „Джефри Род“.

Фактически всичко бе записано в „Аби Роуд“, по време на двудневен запис, през май 1968-а. В онези години не се мързелуваше. Започвахме в единадесет преди обед и работехме до полунощ. Това беше първата дългосвираща плоча с песни, в която и аз взех участие. Все още оценявам този албум доста високо. В него има страхотни инструменти и песни, и той повлия върху много неща, които се появиха скоро след това – особено ако чуете „Лед Цепелин“. Джон Бонъм и Джими Пейдж идваха да ни слушат постоянно през онези начални дни, когато събираха „Ню Ярдбърдс“. Опитваха се да направят същото нещо като нас – и успяха, че дори и отгоре. Мисля, че Джеф още се сърди, понеже те взеха основата на онова, което имахме, и го превърнаха в още по-комерсиално. Честно казано „Джеф Бек Груп“ можеше да се превърне в „Лед Цепелин“, само че те бяха една крачка пред нас чрез един важен детайл – те бяха написали оригинален материал.

Обаче по това време, аз забелязах, че *Truth* се отбелязваше като постижение на „Джеф Бек“, без никакво споменаване на „групата“ – за което наругах Мики Мост, а не Джеф. Чувствах се странно да съм певец в една група, а снимката ми да не присъства никъде на обложката, но положението беше такова и аз трябваше да се опитам да го приема като зрял човек.

През юни 1968-а, ние се качихме на борда на самолет на британските държавни авиолинии на летище „Хийтроу“ и потеглихме на турне към Америка. Най-накрая: обетованата земя. Бек вече бе ходил там много пъти и като звездата на групата потъна в лукса на мястото си в първа класа. Но всичко това беше ново за мен, както и за Уди, като се наместихме в икономичната класа и самолетът със скърцане се отпрати по пистата, в посока към държавата, за която бяхме чели и разговаряли, и мислили, и мечтали от детството си. Освен това минаваше количка! И от нея сервираха напитки! Безплатни напитки! Последваха много радостни възгласи и викове. Мислехме си, че от това по-добре няма накъде да стане.

Никой не забравя първия път, когато види Манхатън, как се издига в небето пред него, нито пък първия път, когато тръгне по бетон-

ните му каньони. Дватамата с Уди бяхме изпаднали в екстаз – може и за момент да бяхме замлъкнали, зяпайки мащабите на всичко около нас. Що се отнася до архитектурно величие, това имаше малко общи неща с Орпингтън.

Още преди това бяхме планирали, че веднага след като се настаним в хотела, което щеше да се случи някъде по обяд, ще отидем на поклонение в театър „Аполо“ в Харлем: дома на музикантите, които бяхме боготворили толкова дълго, от такова голямо разстояние. Бяхме доста наивни. Дори не помислихме, че това би могло да се окаже опасно място за две самотни бели момчета. Един шофьор на такси огледа от горе до долу лондонските ни дрешки, сресаните нагоре коси и видимата отпадналост заради часовата разлика, и просто отказа да ни откара. Но един друг ни закара, най-вероятно заради начина, по който изглеждахме – понеже ние очевидно бяхме някакви музиканти или изпълнители – никой не ни обръщаше внимание. Всъщност, почувствахме се добре дошли. Вървахме под козирката, която се надвесваше над тротоара, платихме си входа и гледахме едно следобедно шоу на „Марта Енд Дъ Ванделас“, изписани най-горе на афиша, и си тръгнахме очаровани.

Ако някой ми беше казал, в таксито на връщане през този следобед, че един ден ще се върна обратно в „Аполо“, за да пея, а в афиша ще са включени Уилсън Пикет, „Дъ Фор Топс“, Даяна Рос, Смоуки Робинсън и даже Марта Рийвс, щях да се изсмея толкова силно, докато плащам на шофьора. Въпреки това се случи – през 1985-а, за шоуто „Мотаун се завръща в Аполо“, където не пропуснах възможността да коленича от уважение в краката на Джеймс Браун. През онази вечер се чувствах много горд, сигурен съм, че ще ме разберете.

В деня след нашето приключение с Уди на „125-а улица“, направихме нашето откриващо шоу: първото от четирите по договор във „Филмор Ийст“, на „Второ Авеню“ в Ийст Вилидж. Промоутърът Бил Греъм наскоро бе превърнал този стар театър в зала за рок концерти с 2700 места, дубликат от Източния бряг на „Филмор“, който вече беше открил и в Сан Франциско. Трябваше да излезем след една банда, която се казваше „Бъзи Линхартс Севън Сонс“, Джеф започна да ни разказва за идеята си да слеем първите две парчета, за да дадем на шоуто едно по-театрално откриване, но аз не го слушах много, понеже

вниманието ми бе насочено към някакъв ужасяващ шум, който се чуваше през стената на гримьорната, все едно в съседната стая измъчваха добичета. Нямаше нищо такова. Това беше звукът, вследствие на Бъзи Линхарт и неговите седем сина, които получаваха ужасно силни освирквания от 2700 подразнени нийоркчани.

Това не помогна много за успокояване на нервите ми, които вече доста бяха опънати от няколко неща, включително размера на залата (много по-голяма от клубовете за 200–800 човека, в които свирехме във Великобритания) и притеснителната мисъл, че ми предстои да пея за първи път в една държава, в която хората имаха разрешение да носят оръжия.

Най-притеснително от всичко беше фактът, че в контекста на цялата идея за „грънджарски рок от Мотаун“, аз бях бял певец, който се опитваше да пее като чернокож, и бях напълно сигурен, тъй като това си беше Америка, и най-вече източната част на Ню Йорк, че когато завесата се вдигне, публиката ще е изпълнена с чернокожи мъже, които може би ще проявят особено внимание към това нещо. (Оказа се, че греша: публиката почти изцяло беше от бели, дългокоси хипари.)

И аз изпях началото на *I Ain't Superstitious* от полуклекнало положение зад усилвателите в задната част на сцената. Не се бях скрил, мисля, че разбирате. Просто се опитвах да заприличам на човек, който върши нещо важно по апаратурата: сменям бушон например, или оправям някой кабел. Когато първият куплет премина без: а) нахлуване на сцената от разгневените почитатели на чистия блус, искащи си обратно парите и музиката, и б) забележими изстрели, аз намерих смелостта да се изправа и да отида под прожекторите.

След това се заехме да раздрусаме мястото. Напълно да го разрушим. Ударихме публиката с колосалната версия на *Rock Me Baby* и *You Shook Me*. Всички в театъра полудяха. По едно време погледнах към седалките и там се виждаше бушуващо море от мяткащи се коси, докдето стигаше поглед. Никога не бях ставал свидетел на подобна реакция. Със сигурност до този момент не бях ставал член на банда, която да предизвиква подобни реакции. Бис след бис.

А отзивите след това – Боже мили! В „Ню Йорк Таймс“ написаха: „Те стояха на крака и се радваха на една нова британска поп група, снощи във „Филмор Ийст“, и добавиха, че „британската група засен-

чи, поне за един от слушателите, включените в афиша „Грейтфул Дет“ от Сан Франциско.“

В отзива пишеше още: „Основното държане на групата е взаимодействието между дивата и мечтателна китара на мистър Бек и дрезгавите и настоятелни крясъци на Род Стюарт“.

Не съм толкова сигурен за крясъците, но да продължим.

„Техните диалози бяха издържани и лаконични, вербален пинг-понг на музикална пиеса на Пинтър.“

Какво ще кажете за това? Признавам си, че препратката към Пинтър по онова време ми беше леко неясна. Помислих, че играе десен защитник за „Уест Хям“.

Концертът беше невероятен. Да издухаш „Грейтфул Дет“ в Ню Йорк си беше невъобразимо добър резултат, толкова далеч от дома. Дори и навъсенят и стар „Ню Мюзикъл Експрес“, в Англия, бе впечатлен, особено от мен и Джеф. „Единственото възможно описание за техния двоен динамит би било това все едно се гледа великолепието на Джим Морисън, партниращо си с Ерик Клептън“ – написа техният автор.

След това зад кулисите една ухилена делегация от „ЕМИ Рекърдс“ дойде при мен в гримьорната.

– Джеф! – каза един от тях. – Ебати страхотното шоу, човече! Освен това си имаш и един страхотен китарист.

Джеф го изгледа убийствено. В един момент си помислих, че ще го прасне.

Като се остави настрана лекото объркване за това кой кой е, Америка изцяло получи „Джеф Бек Груп“. Публиката изцяло ни усети – много по-бързо и по-ентузиазизирано от хората в Англия. Впоследствие обиколихме Щатите цели пет пъти, оставахме за два месеца, свирехме в театри и на големи фестивали, които си бяха разцъфващият формат за рок изпълнения на живо. При един концерт на открито в Поконос, открихме, че сме на един афиш с Джими Хендрикс, и Уди и Джеф се присъединиха към него на сцената за джем сешън. А аз стоях в автобуса и се мръсех. Трудно можех да бъда накаран да се включа в джем сешън. Не знаех какво точно се изисква от мен да правя. Как да се държи там един певец? Да импровизира? Никога не съм се чувствал удобно при такива изпълнения.

Обаче има един джем сешън, при който останах на сцената, случил се по време на музикалния фестивал „Сингър Боул“ през юли 1969-а. Този фестивал представляваше събитие на открито, близо до „Ший Стейдиъм“, в квартал „Куинс“. Този път на афиша бяха „Лед Цепелин“ и докато ние се намирахме по средата на една песен, наречена *Rice Pudding*, вероятно пийналият Джон Бонъм, барабанистът на „Лед Цепелин“, бавно се качи на сцената, грабна някакви палки и се включи към нас. В следващата минута се огледах и от всички ъгли по сцената се стичаха хора: Джими Пейдж, Робърт Планта, Глен Корник, басистът на „Джетро Тъл“, Рик Лий, барабанистът на „Тен Йърс Афтър“ и Кармайн Апис, барабанистът на „Ванила Фъдж“, които трябваше да свирят след нас. Изведнъж ние вече имахме четирима барабанисти, двама китаристи, двама басисти и двама вокалисти и свирехме кавър на *Jailhouse Rock*, която свърши със стриптийз от страна на Бонъм и той спечели арест за неприлично поведение. Шеметно време.

Другото нещо, което си спомням от шоуто на „Сингър Боул“, беше това, че на афиша бяха и „Едуин Хокинс Сингърс“. Те бяха госпъл група, която в края на 60-те записа големия хит *Oh Happy Day!*. Дватамата с Уди решихме да отидем до сцената и да ги послушаме. Хорът им изглеждаше, че е съставен от шестдесет души. Преди да запишат този хит, той беше от двайсет души, но след това нарасна до шестдесет. И докато дватамата с Уди го оглеждахме от всички страни, забелязахме, че двама от певците на задния ред на подиума, въобще не пееха, а си играеха на карти. Зачудихме се дали да не кажем на Едуин Хокинс, че си е взел и пътници, но не ни се предостави такава възможност.

Вторият албум на „Джеф Бек Груп“, *Beck-Ola* (трябва да сте чували за компанията за джубокс машини *Rock-Ola*, за да схванете каламбура), бе издаден месец преди това. Този път, той бе записан в течение на шест спокойни дни, но все още се влачехме след развитието на събитията на музикалната сцена, като вкарахме в новата плоча кавъри (не един, а два кавъра на Елвис Пресли, по дяволите: *All Shook Up* и по-горе споменатата *Jailhouse Rock*). Дватамата с Уди, заедно с Джеф, написахме песен, наречена *Spanish Boots*, за която аз написах текста – множество небивалици за манастири, гоблени и за обуване на ботуши. И сега се присвивам като се сетя за нея. Най-вече си спомням

записите заради серия от разпавии между Мики Мост, който бе продуцент, и все по-мрачния и несклонен да работи Джеф.

Въпреки това, дори този леко разочароващ втори албум стигна до номер петнайсет в класацията за албуми на „Билборд“. Но по някакъв начин, въпреки постоянните турнета и записи, парите продължиха да са изключително малко. Членовете на бандата бяха третирани много лошо от мениджърите на Бек: Мост и Питър Грант, който по-късно щеше да менажира „Лед Цепелин“, и счетоводителя, който се казваше Дерек Ниб, притежаващ точното име за един драскач, като се замисля за това. Двамата с Рони отивахме до офиса на Ниб в Лондон, за да си вземем хонорарите, пристигахме в десет сутринта и той понякога ни караше да чакаме чак до следобед, преди да ни плати – просто за кеф, доколкото ми ставаше ясно. Двамата винаги замисляхме черни планове за отмъщение срещу Ниб в офиса му, но никога не ги изпълнихме.

Джеф беше звездата, затова когато се намирахме в Ню Йорк, той отседнаше в „Уолдорф Астория“ на луксозния „Парк Авеню“, докато аз и Уди бяхме настанявани в малко отдалечения в града и много поевтиния хотел „Горам“. Но това си беше окей. Хотелът си беше рокендрол свърталище по това време и винаги се засичахме с някоя банда: „Крийм“, „Слай Енд Дъ Фемили Стоун“, „Тен Иърс Афтьър“. Джанис Джоуплин, която по никакъв начин не беше срамежлива или прикрита жена, винаги ни преследваше с Рони из хотела, опитвайки се да преспи с някого от нас, обаче никога не успя. Ние бяхме ужасени от нея и се криехме зад големите саксии в лобито, докато отминеше.

Шест години по-късно, през 1974-а, когато бяхме на турне с „Фейсис“, двамата с Рони отидохме до хотел „Горам“, за да го видим. По това време ние бяхме отседнали в много по-луксозната обстановка на „Плаза“, но решихме да се отбием и да хвърлим един поглед на старото място. И само на майтап Рони попита на рецепцията дали няма някаква поща за нас. И ние започнахме да се подхилкваме, докато служителят се отдалечаваше... а после се върна с пощенска картичка, изпратена до мен в хотела преди шест години, от тогавашната ми приятелка Сара Троуп. Забележително.

Американските момичета, които срещам по време на първите ми пътувания до Америка – онези, които идваха на концертите и след това идваха при нас зад сцената – ме поразиха като много по-приятелски

настроени, по-открити и доста по-жизнерадостни от момичетата в Англия, но от това не следваше, че бяха по-склони за секс. Те искаха да бъдат ухажвани и убеждавани, а за това май помагаше английския акцент. Проблемът беше, че бюджетът за тези турнета с Бек често стигаше само за една двойна стая за мен и Рони, което си беше доста ограничаващо, ако трябваше да се забавлява женска компания. Но ние си бяхме достатъчно находчиви, за да не позволяваме на това да ни пречи. Създадохме си известно уединение, издигайки стена между двете легла с куфари и всякакви дребни хотелски мебели, като тоалетни масички, столове или дрешници, превръщайки стаята в специално пригоден апартамент, или стая за секс с отделни отделения.

Но тогава, в тъмното, зад стената, занимавайки се с пипкавата дейност, момчешкият ген се задействаше и Уди правеше някакъв глупав звук, а аз правех дори още по-глупав, и се стигаше до война на глупавите звуци, ескалираше бързо, някой от двамата събаряше бариерата и затрупваше другата двойка под купчина куфари и столове. Предполагам, че компанията ни за вечерта не намираше това за особено забавно, тъй както ние му се радвахме. Честно казано, през онези дни това някоя фенка да се навърта около мен или Уди, значеше тя да има търпението на светец. Двамата се забавлявахме много повече заедно, отколкото с момичетата.

Една друга игра, която обичахме да организираме, се казваше „Операции Ууд и Стюарт“, за целите на която нашата обща стая се превръщаше в операционна и ние ставахме лекари, разполагащи със стетоскопи-играчки и бели престилки, готови да предложат преглед на момичетата и дори операция. Много момичета веднага се изпаряваха в неизвестна посока, когато чуеха това. Обаче много не го правеха.

Все пак, наличието на сексуални контакти в Америка не ни спираше да жадуваме за приятелките си в Англия, гореспоменатата Сара Троуп и Криси Финдли, която по-късно стана първата съпруга на Уди. Сара и Криси по една случайност живееха в един апартамент на улица „Фулъм“. Двамата с Уди си поделяхме отчаяни, отмервани от централата, телефонни трансатлантически разговори – един от нас печално изпращаше любовта ни и говореше за носталгия, докато другият чакаше, броейки минута и половина, преди да грабне слушалката. Най-хитрият номер беше да се сближиш с момиче, което е готово да те за-

веде у тях, може би в дома на родителите ѝ, и тогава, в тихия момент, да грабнеш телефона, за да се обадиш на приятелката си в Лондон, без да платиш нищичко. Непочтено? Вероятно. Но е важно да поддържаш връзка.

В Калифорния Уди и аз се срещнахме – в онова време това си беше почти подсъдно – с легендарните „Пластър Кастърс“ – Синтия Албритън и нейните асистентки, приятели на Франк Запа, които бяха се нагърбили със задачата да запазят гипсовите отливки на еректиралите пениси на рок звездите. Доколкото си спомням, подходът им беше много делови. Те дойдоха в хотела ни, носейки със себе си в една торба, надписани копия на вече направени отливки, които тържествено поставиха на масата за оглед: гипсовите фалоси на Джими Хендрикс и Ерик Бърдън бяха двете мостри с автографи, които бяха изнесени, за да бъдат одобрени от нас, доколкото си спомням. А после момичетата предложиха да ни подготвят за гипсирането, ако сме желали да бъдем почетени по този начин. Очевидно е, че това би било за нас удоволствие и чест. Обаче двамата с Уди погледнахме към леко предизвикателните мостри на масата пред нас, обмислихме за момент леко по-малкия размер на нашите достойнства и аз казах:

– Хм. Не, не мисля, че ще стане. Благодарим ви.

От наша гледна точка, тези приключения силно ни свързваха и не беше трудно да се забележи по какъв начин, докато приятелството ни растеше и каталогът ни с общи лудории нарастваше, Джеф ще започне да се чувства отблъснат от нас, или изключен от нашата мини банда, а и дори леко заплашен от това. Разделението понякога ставаше видимо, дори и докато свирехме. В единия край на сцената стоеше Джеф, вършейки си сериозно работата с китарата, в джинси и обикновена риза; в другия край бяхме Уди и аз, купчина от рипсено кадифе и широки панталони, големи кръстове на вратовете ни, клатещи се.

От своя страна, Джеф беше перфекционист. Ако усетеше, че по време на концерт не се представяш както трябва, след това въобще не се колебаеше да ти го каже с конфликтен тон. Разбира се, тези даскалски караници постигаха единствено ефекта, отново, на събуждането на момчетата в Уди и мен, и усилваха нашия анархистки съюз.

Както казах, Джеф не беше материалист. Парите въобще не го интересуваха. За него най-важна беше музиката. С това беше изпълнено

съзнанието му, това искаше да усъвършенства. Което, разбира се, е нещо много похвално. Но това го превръщаше в безнадежден лидер на банда. Виждаше се, че не се интересува много от това по какъв начин се ръководят финансовите дела на групата и да защитава своите музиканти. Например по време на турне в Америка, дневните ни джобни пари често не идваха от мениджъра на турнето. Дватама с Уди един път в Ню Йорк бяхме толкова гладни, че се вмъкнахме в една закувалня и откраднахме малко храна. Не мисля, че Джеф трябваше да позволява да се случва нещо подобно, но той явно не вярваше, че това е негова работа. Никога не почувствах, че той ще прегърне някого и ще го попита дали всичко е наред. Понякога скачаше в лимузината си и ни оставяше с Уди да си хванем такси. Живееше си в собствен свят.

Други хора трябваше да се намесят и да се погрижат за нас. Приятелката на Джими Хендрикс често ни съжаляваше и се погрижваше за двамата ни с Уди, в гладните ни моменти, и ни водеше на обеда и вечери. Наистина, нейната щедрост стигна дотам да ни заведе до леглото една вечер, легна между нас, порови известно време из слиповете ни, макар като се сещах за прочутото голямо достойнство на Хендрикс, разкрито ни от „Пластър Кастърс“, може би това леко развали удоволствието за двамата ни.

През 1969-а, когато нещата започнаха все повече да се развалят и да тръгват по надолнището, Джеф изрита Уди от групата, понеже почувствал, че той твърде много се оплаква, което доведе до разрушаването на вярата ми в целия проект. Не съществуваше никакво забавление без Уди. След това един пич на име Дъг Блейк дойде, за да свири на баса и както се случи, ми оказа силно влияние. Не само че Блейк се качваше на сцената, без значение колко е горещо, във фрак и дебели ръкавици без пръсти, но и имаше един трик, при който хвърляше китарата си във въздуха и отново я хващаше, което ме накара, леко конкурентно (не исках да бъда засенчван от басиста), да си хвърлям микрофона нагоре и да го хващам – отначало доста ниско, но след това, докато увереността ми нарастваше, все по-високо и по-високо. Това беше началото на цяла нова фаза в сценичното ми поведение: откриването на цял нов репертоар от движения.

Нашето последно американско турне беше кратка екскурзия по Източното крайбрежие през лятото на 1969-а, като свирехме във

„Филмор Ийст“, където всичко започна, в Мериленд и на „Нюпорт Джаз Фестивал“, и с намерението да закрием пътуването на някое събитие на открито в северната част на щата Ню Йорк през август. Вечерта преди последния концерт, бандата ни беше настанена в хотел до летище „Джон Ф. Кенеди“, като планът беше да отскочим да посвирим, да се върнем и да отлетим за Лондон през същата вечер. Но после някой се обади. Концертът нямаше да се състои. Джеф вече беше излетял с полета от 17:30 през същия следобед. Явно беше дочул някакъв слух, който се оказа неверен, че съпругата му върти любов с градинаря, и той нямаше търпение да се прибере.

Името на фестивала, на който не свирихме: Уудсток.

Е, добре. Ако видиш един фестивал на открито, видял си ги всичките.

* * *

През 1983-а, се засякох с Джеф в Лос Анджелис, където той участваше в разни концерти с Ерик Клептън и Джими Пейдж, и без никакъв план, просто само за наш си кеф, отидохме до едно студио за ден, за да видим какво би се получило. Джеф предложи да запишем различна версия на песента на Къртис Мейфилд *People Get Ready*, при което вокалите се получиха доста добре, ако мога така да се изразя, и се получи един малък хит с това парче, когато излезе като сингъл.

После помолих Джеф да изсвири едно соло за песента *Infatuation* от албума ми *Camouflage*, който излезе през 1984-а. А отгоре на това го помолих да дойде на турне с нас. Идеята беше той да се появи по средата на концертите и да изсвири един инструментал, докато аз си почина малко зад сцената и приведа в ред косата си. А после да се върна и двамата да изпълним *Rock My Plimsoul* и *I Ain't Superstitious* от времето на „Джеф Бек Груп“, а после той да остане за *Infatuation*, *People Get Ready* и още две други. Проблемът с този план беше, още от самото начало, че Джеф твърде явно бе включен като поддържащ музикант, което той със сигурност щеше да намрази, колкото и щедро да беше възнаграждението. Турнето бе запланувано за седемдесет

концерта в продължение на четири месеца. Зад кулисите много хора си мърмореха и казаха: „Напрасно е – няма да изтрае и два концерта“.

Но всички те сгрешиха. Той изтрая три. И после си тръгна, като каза, че публиката била само от домакини, което си беше малко грубо от страна на стария разбойник.

Около петнадесет години по-късно, през 2009-а, с малко или почти никакви контакти междуременно, получих едно обаждане, от което разбрах, че Джеф ще свири в театър „Ел Рей“ в Лос Анджелис и че ще се радва да дойда и може би да изпея нещо. Отидох на саундчека и изпълнихме *People Get Ready*. А после, през същата вечер, той започна песента, аз се появих и я изпях, и наистина се получи адски красиво, а накрая Джеф, благословен да бъде, се разплака и ние силно се прегърнахме.

А след това, понеже се беше получило добре, поговорихме дали да не запишем блус албум заедно – един съвременен блус албум. Обсъдихме някои песни и дори минахме през няколко музикални ключа, за да ги напаснем. После се разделихме, Джеф записа няколко демо версии, но аз не харесах нито една от тях. След това аз изпях няколко демо версии, но той не хареса нито една от тях. Всичко това се случваше, докато се готвех да подпиша нов договор с „Юнивърсъл“, които въобще не харесаха идеята за съвременен блус албум и искаха вместо това да се посветя на кънтри албум, на коледен албум и на албум с нови песни. Джеф почувства все едно си е прахосал времето. Оттогава не сме разговаряли. Изпратих му един имейл, в който написах: „Хайде да се върнем към чертожната дъска. Запази си вратата“. Но отговор не последва. Изпратих му още един имейл на Коледа през 2011-а, пожелавайки всичко хубаво на него и на семейството му. Отново нищо. Изглежда, че когато Джеф се сърди, той наистина се сърди. Може би вече сме много вироглави, за да работим заедно. Което си е истинска срамота, понеже усещането е върховно – китарата на Бек и моя глас.

Обаче се радвам, че не свирихме на Уудсток. Този фестивал направи доста хора известни, но в същото време, сякаш ги превърна в паметници. Трудно беше да се откъснеш от образа си на човек, който е „свирил на Уудсток“.

А и това щеше да е най-неподходящото време за мен да влизам в някаква роля, защото нещата започваха интересно да се раздвижат.

След едно изпълнение на „Джеф Бек Груп“ в Лос Анджелис, в лобито на хотел „Хаят Интернешънъл“, Лу Райзнър, шефът на „Мъркюри Рекърдс“ за Европа, дойде при мен. И каза:

– Хей, Джеф. Ебати страхотното шоу, човече!

Всъщност, не го каза. Но той ме попита дали бих се заинтересувал от подписването на договор за солов албум. Казах, че бих. Колко пари ще искам? 1300 паунда: цената на чисто нова, жълта, двуместна, спортна кола „Маркос“*.

Отклонение

Още едно отклонение, в което нашият герой разказва за любовта си към автомобилите, разказва за някои от приключенията си зад волана и си спомня за случая, при който помогна на един човек да открадне собственото му „Порше“.

Истината за мен и автомобилите е тази, казано в технически смисъл, че аз наистина не разбирам нищо. Продължават да ме молят да участвам в „Топ Гиър“, но се притеснявам, че те ще започнат да ми говорят за разпределителни валове и шасита, ще използват термини като „вбъртящ момент“, а аз напълно ще замлъкна.

Винаги съм обичал колите: да ги карам, да ги гледам – посланията, които изпращат, начинът, по който те карат да се чувстваш. А и имаше малко случаи в началото на кариерата ми, при които желанието да притежавам автомобил не е бил важен мотивиращ фактор. Понякога това си беше най-важният фактор. Такова беше мисленето на обществото, в което израснах: работи здраво, спестявай, купи си колата, която искаш. Така и сторих.

* Английска, ексцентрична на външен вид във всичките си модели спортна кола, произведена от 1959 до 2007 г. – Бел. прев.

Както вече споменах, цялото време, през което бях при Лонг Джон в „Хучи-кучи Мен“, аз спестявах за МГ „Миджет“ – първата кола, която наистина исках да притежавам. Това беше през 1964-а, когато бях на деветнадесет. Цената на нова: 430 паунда. Слагах пари в една кутия в кухнята, когато се връщах от концерти и бях събрал към 360, изкусително близо до целта, когато един ден смъкнах кутията от горното шкафче и открих, че тя е празна. Оказа се, че баща ми бе използвал парите, за да плати данъците. Неминуемо се разочаровах много и се ядосах. Можеше да ме попита. В същото време можех да видя, че е някак неуместно аз да спестявам за кола, докато татко се мъчеше да плаща важни сметки. Поне бях успял да докажа на татко, че мога да спечеля някакви пари. Той беше преминал през период на чудене дали въобще ще мога.

И така, планът за МГ „Миджет“ пропадна, и чак през 1967-а, когато бях в „Джеф Бек Груп“, усетих, че съм в състояние да си купя първата си кола: „Мини Травълър“ втора ръка, със старата облицовка „плетена кошница“ и смъкващите се странични прозорци. Това дойде като голямо успокоение за Пийт Саундърс, един от техническите служители на Джеф, чието задължение беше да ме кара мен, както и безавтомобилния Рони Ууд из цял Лондон, и вече му беше писнало. Ако след концерт Пийт не беше на разположение, двамата с Рони включвахме тактиката за намиране на момичета в публиката, които биха ни хвърлили до вкъщи. Но най-вече таксиметровите отговорности падаха върху Пийт, който толкова силно желаше да се лиши от тях, че когато му казах как са ме скъсали на изпита ми по кормуване (до този момент бях ходил само на един урок), той каза, че ще го вземе от мое име.

В онези дни, преди шофьорските книжки със снимки на тях, това си беше доста честата практика. И така, една сутрин Пийт се отправи към изпитния център, подписа се като 2-н Родерик Стюарт от Хайгейт и издържа изпита. И аз бях щастлив, че успя. До ден-днешен, все още

не съм минавал изпит по кормуване във Великобритания. (Бележка до властите: издържах изпит по кормуване в Калифорния, след емигрирането ми в Америка през 1975-а, който ми дава право да шофирам и в Англия. Просто казвам, че вече всичко е напълно законно.)

После си купих това „Мини“, Пийт беше щастлив, както и аз – изключително щастлив. Няма друго такова чувство като закупуването на първата ти кола. Това си е свобода. За мен, при подредбата на признаците за възможването, това е на първо място. Забравете пиенето и секса. Те са страхотни, но шофирането дава всякакви възможности. Вече можех да отида с колата до „Мраморната арка“, да взема Сара Тroup от нейния доста луксозен апартамент и да излезем. А по-късно, да шофирам до вкъщи пиян. (Шокиращо е да си призная, но през онези дни карахме пияни доста време – а най-лошото е, че въобще не ни пукаше. В днешно време това е невъзможно.)

Толкова добре се грижех за това „Мини“. Боядисах гумите с черна боя и закачих една лепенка „GB“ отзад, за да прикрия малко петно с ръжда. И свързах две грамадни тонколони с радиото, положих ги на задната седалка, където те си стояха много добре, докато не натиснеш силно спирачката и те се сурваха долу, което ме караше да се протягам назад и отново да ги вдигам. Днешните младежи биха се смаяли, но това да си пуснеш каквато и да било музика в колата през 60-те и началото на 70-те си беше херкулесов подвиг: постоянна битка с плейъри с касети, които не можеха да се усилват достатъчно и магнетофони, които прескачаха, щом колата влезеше в някоя дупка, и сгъвкваша лентата. Кошмар.

Все пак, с течение на времето осъзнах, че дори и с по-големи тонколони на задната седалка, един автомобил „Мини Травълър“ не е точно четириколесен магнит за мадами. Затова направих голям скок при следващата си кола и си купих, около 1968-а, един бял „Триумф Спитфайър“: много по-добра спортна кола с две места, с имитация на

магнезиеви джанти, с ленти от двете страни и със стикер на маслата „GT“ отзад. Тапицирах я вътре като взех едно старо палто от лисица и го налягах, за да пасне около издатината на скоростната кутия, както и сложих квадратни парчета на пода наместо изтривалки. Красота. Все едно си сигнал в ателие на препаратор.

По това време Уди имаше един стар „Лотус“ и си мислехме, че сме голяма работа, когато карахме заедно. Ако имаше момиче в колата с мен, тогава давах газ на светофара, задавах малко двигателя, а после тръгах внезапно и оставях всички да зяпат. Обаче веднъж толкова силно излягах двигателя, че един от фалшивите тасове изскочи и се търколи в канавката. Няма много неща, които да са по-унизителни от това да излезеш навън пред светофара, да си вдигнеш фалшивия тас и да го прибереш в колата.

Двамата с моя приятел Юън Доусън, който споделяше любовта ми към колите и впечатлението, което предизвикват, бързо разбрахме, че няма никакъв смисъл да отиваш на пъб с кола като „Триумф Спитфайър“, ако ще го паркираш зад ъгъла и никой няма да те види, когато излизаш от него. Това изцяло обезсмисляше идеята. Имаше един пъб на улица „Бейсуотър“, в който качеството на женската клиентела беше изключително високо, и двамата с Юън обикаляхме из съседните улички колкото беше нужно, докато някоя кола излезеше, за да можем ние да паркираме там. През някои вечери тръгахме в шест часа и успявахме да паркираме чак в осем и половина. Но си струваше, защото можехме да бъдем забелязани как излизаме, влизаме в заведението, излизаме отново с халби и ги пием, облежнати на колата. Ужасни позъори, да. Но тези неща бяха важни. А и защо иначе някой би притежавал „Спитфайър“?

Следващата ми кола беше един „Маркос“, закупен през 1969-а – вече започвах наистина да ставам голяма работа. По време на турнето с „Джеф Бек Груп“ носих брошу-

рата на тази кола из цяла Америка, гледах я всяка нощ, копнеех за нея. И така, подписах моя договор с „Мъркюри Рекърдс“ за солов запис за сумата от 1300 паунда – цената на нов автомобил „Маркос“. Това си беше кола, сглобена от отделни части, макар да купих моята нова, понеже нямах абсолютно никакво намерение да се занимавам с гачни ключове.

Избрах си една боядисана в жълто, с бяла лента по средата: тарикатски цвят. Това си беше кола, в която направо се лягаше – от онези спортни коли, при които гърбът ти направо опира в асфалта. А секса в нея би бил абсолютно невъзможен. Наистина, дори впечателното опипване беше изпълнено със сложни маневри заради височината на скоростната кутия между двете седалки. Тя не вдигаше много: мисля, че разполагаше с двигател 1600 кубика на „Форд Кортина“, който не беше в състояние да изправя коси. А в колата и люкът на покрива течеше, водата се стичаше по костюма ми, когато валеше. Обаче си изглеждаше превъзходно – веднага ловеше окото.

В края на краищата я размених за друг модел „Маркос“: с двигател „Форд V6“, 2500 куб. см, боядисана в сив металик. В онези дни те бяха много вървежни. Анди Фетруедър Лоу, певецът на „Амен Корнър“, имаше пурпурна на цвят, доколкото си спомням. И тогава, в точния момент, някъде към пролетта на 1971-ва, когато „Фейсис“ се представяха добре и от соловите ми албуми идваха парични постъпления, аз се поглезих с първото си „Ламборджини“: модел „Миура S“, с големи въздушни филтри на капака, огромни изпъкнали предни фарове и копчета по табана, като в кабина на самолет. Това беше началото на дълга и скъпа любовна връзка с тази марка.

Този модел „Миура“ си беше сериозна инвестиция: 6500 паунда. Имайте предвид, че първата къща, която току-що си бях купил в „Мюзвел Хил“, ми беше струвала само 5000. За известно време колата ми беше по-скъпа от къщата ми. А там нямаше паркинги, затова трябваше да

я паркирам на улицата. Не е много чудно това, че не можех да спя нощем. Ако се чуеше дори и едно тупване през нощта, аз скачах на прозореца да проверя колата. Държах я обвита с найлон и дори стигнах дотам да сложа малки червени конуси около нея, за да не може никой да паркира твърде близо до нея и да я ограска.

Не ме питайте как се движеше колата по мокри пътища. Никога не я карах, когато валеше. Струваше много пари, за да правя това.

Моделът „Миура“ тъкмо беше пуснат на пазара през 1966-а, затова си беше доста престижна кола, която можеше да бъде карана от готин пич. Обаче проблемите ми с нея бяха много повече, отколкото с всички други коли, които съм притежавал. Нужни бяха железни мускули на краката да се натисне съединителят докрай, а и постоянно прегряваше. Когато двамата с Юън планирахме някое пътуване, трябваше да пресметнем и времето, в което щяхме да седим встрани от пътя, докато чакаме двигателя да изстине. Все пак ми харесваше впечатлението, което правех. Както и обичах чувството, което колата ми даваше: точно за това работя, това е мое.

Скоро след това се сдобих с един бял „Ролс-Ройс“, просто за кеф. В една неделна вечер през 1971-ва, докато карах тази кола по „Хейвърсток Хил“, чух по радиото, че *Maggie May* е стигнала до номер едно в класациите. В този момент аз обърнах и отидох до къщата на мама и татко, на „Кенууд Роуд“ 24 и ги презърнах силно от радост. Отбележете, че дори и преди *Maggie May* имах пари за „Ролс-Ройс“ и „Ламборджини“. Това показва колко здраво съм спестявал.

В средата на 70-те, когато бях се преместил в първата ми наистина голяма къща, в Уиндзор, си купих „Ламборджини Еспада“, което беше с четири места и имаше осем пистов касетъчен магнетофон, а след това дойдоха още два или три модела „Миура“. Джеф Бек винаги се подиграваше на моите ламборджинита и ферарита. Той си

падеше по автомобили с подсилени двигатели, които сам правеше и поправяше, с нужното количество ръчен труд. Винаги ми се струваха леко грозни с онези големи задни гуми, с дебелите ауспуси и изрисуваните светкавици. Аз си предпочитам „Ламборджини“.

Когато се преместих в Америка през 1975-а, се замислих дали да не си купя „Корвет“, но накрая си взех „Шелби Кобра“. Ето това си беше маниашка кола. Не можех да я държа на пътя. Наложих се да поставя големи чували с пясък в багажника, за да не ѝ позволявам да занася към сградите.

Доста се успокоих, когато се върнах към „Ламборджини“ с модела „Контач“; голямо, лъскаво, ъгловато нещо, с врати като ножове, които първо се вдигаха, после се отваряха. От средата до края на 80-те карах две такива и ги шофирах като истински стар идиот.

Изумително е, но направих само два пътни инцидента, все в Лос Анджелис. Първият се случи с едно субо „Ламборджини Миура“ на „Сънсет Булевард“ в ранните часове на една утрин през 1982-а. Алана беше в колата. Доколкото си спомням, ние бяхме надрусани до крайност. Някъде до мястото, където преди се намираще „Тауър Рекърс“, един камион ми пресече пътя. Ламборджинито просто мина под него, цялото, и гледката от предното стъкло представляваше долната част на камиона.

Шофьорът на камиона излезе и аз се панирах леко, понеже беше огромен – мъж планина, с дълга и гъста брада, като пичовете от „3и 3и Топ“. Може наистина да беше един от музикантите от „3и 3и Топ“. Както и да е, който и да беше – голяма радост – осъзнах, че и той е друсан. И той каза:

– Мисля, че ще е по-добре, ако изчезнем бързо оттук, нали?

– Абсолютно си прав, приятелю. Довиждане – отговорих аз.

Разделихме превозните средства и си поехме по пътя. Изумително е, но ламборджинито само леко бе чукало.

Втората катастрофа се случи, докато карах като луд из хълмовете и качих ламборджинито на една дига и заседнах под телената ограда на тенис игрище. Това е много бевърлихилска катастрофа. Трябваше да дам на задна, чу се един гаден стържещ звук, докато оградата оставяше видими граскотини по капака на колата.

Невероятно е, но само един път ми крадоха колата. Това също се случи на булевард „Сънсет“, през април 1982-а. Бях частичен собственик на една празна сграда, която щеше да се превърне в ресторант – макар това да не се случи – и междуременно използвах мястото като склад. Отидох с колата там една сутрин в десет, с черното ми „Порше Турбо Карера“. С мен беше Кимбърли, най-голямото ми дете, която тогава беше само на две години.

Паркирах отвън, влязохме заедно и оставяйки входната врата на сградата откритата, тръгнахме по коридора към стаята, където се намираха вещите ми. Докато отключвах втората врата, входната врата се разтвори и една фигура влезе. Това беше просто силует, понеже слънцето го огряваше отзад, но успях да видя, че беше насочил пистолет. Когато се приближи, видях, че трепери и се поти. После каза:

– Дай ключовете, дай ключовете. Застани до стената и дай ключовете.

Ясно е, че изчаках, докато се приближи достатъчно, и тогава, използвайки ключов кунг фу удар, научен от моите учители в Пекин през 1972-а...

Е, добре де. Подадох му ключовете веднага, както и портфейла, казвайки, с колкото по-тих глас мога, докато мислех за безопасността на моята безценна двегодишна дъщеря:

– Ето ги, приятел, няма проблем, отдръпваме се, вземете ключовете и портфейла, върви и се забавлявай.

И той ги грабна и изчезна през вратата.

Огромно облекчение се спусна – обаче изведнъж осъзнах, че навън е ужасно тихо. Никакъв шум от двигател.

Нито звук от потеглящо, крадено „Порше“. След една минута, нашия приятел с пистолета се върна.

– Не мога да я запаля.

Да, ясна работа: някои от тези поршета трудно се палят, ако не знаеш как. Не е просто „ключ в стартера“. Трябва да натиснеш съединителя и да натиснеш бутона за запалване.

И така, аз излязох навън, под дулото на пистолета, за да помогна на този мъж да запали поршето ми и да го открадне. Тази малка драма бе забелязана от някого във фризьорския салон отсреща, който се обади на полицията. Те го хванаха осем часа по-късно и откриха поршето ми три месеца след това, като всичко му беше извадено.

Поршето, все пак, беше леко отклонение. Аз най-вече си падах по италианските автомобили, по тяхната красота. През 2002-а си купих „Ферари Енцо“, което да карам в Англия. Винаги повече съм обичал да шофирам в Англия, отколкото в Америка. Особено обичам да карам около Лондон, където, между другото, мога да намеря всяко едно място, което ми кажете, само трябва да тръгна от „Сейнт Джонс Ууд“. Обаче трябваше да се отърва от това „Ферари Енцо“. Да привлечаш погледите е едно нещо, но тази кола беше нелепа. Само 400 бройки от тях бяха направени и всеки път, когато отивах към нея, винаги имаше тълпа около колата и трябваше да разтиквам побъркани автомобилни любители само за да седна зад волана.

Много по-добре бях с „Ферари Тестароса“ и „Ламборджини Диабло“, и през 2009-а си купих бледосиньо „Ламборджини Мурселаго“ – все още си обичам тази марка, все още си падам по удоволствието, което носи една хубава кола. Но аз вече съм много по-спокоен шофьор и много добре си спомням момента, в който започна това успокояване. Случи се по време на почивка в Испания, заедно с Пени през 2004-а, и аз фуках надолу по един хълм с „Ферари F50“ – фуках се, честно казано. Когато взех един остър

забой, се изправих пред кошмарен сценарий: един камион идваше насреща, по средата на пътя. Някак успях да намеря пролука и се промуших, одрасквайки страничното огледало. Усетих това като предупреждение.

Докато остарява, човек започва да шофира доста по-лошо.

В днешно време, ако мястото е малко, не изпитвам никакво смущение да изляза от колата и да я оставя на Пени да я паркира. Тя е по-добра в това от мен. Като цяло, аз не карам толкова много като преди, нито толкова бързо. Най-накрая ми светна: бих могъл да загубя много. Твърде много.

ГЛАВА 8

В която нашият герой най-накрая запретва ръкави и издава някои добри албуми, а след това по мъжествен начин устоява на последвалата буря от хвалби и пари. Но не и преди един барабанист грубо да е изхвърлен на улицата и една песен, наречена Maggie May, да е на път да бъде изхвърлена, понеже е сметната за средна работа.

Албумите, които записах за „Мъркюри Рекърдс“ между 1969-а и 1974-а, представляваха моето възмъжаване. Те са първият случай, в който взех таланта, с който разполагах, открих как да го канализирам и това се получи абсолютно страхотно. Това беше моментът, в който спрях да се занасям и най-накрая се доказах като певец, както и като текстописец. И те се продават във фойето по време на антракта, дами и господа, затова се възползвайте, ако още не сте го сторили.

Мисля, че в звукозаписната индустрия в края на 1969-а, имаше, общо взето, едно усещане, че аз имам какво да предложа. По същото време няколко човека започнаха да изпитват съмнения и няма как да бъдат обвинени за това. Аз бях почти на двадесет и пет – дори Пол Маккартни беше казал, че ще се откаже, ако не е успял до двадесетгодишна възраст. Почти седем години си бях губил времето. „Бийтълс“ се бяха появили и казано без увъртания, успяха. „Ролинг Стоунс“, които бях гледал любопитно из задимените задни стаи на пъбовете и после ги поддържах в „Лондон Паладиум“, се разраснаха и потеглиха в търсене на световно господство. Всяка група, в която бях пял, се

беше разпаднала заради една или друга причина. Бях записал сингли с някои от най-големите лейбъли, пях по телевизията в най-добрите предавания тогава и се чувствах прекрасно. От „Дека Рекърдс“ бяха съобщили, че макар и да харесват гласа ми, не бяха сигурни дали съм „вървежен“. С тези най-различни и неприятни петна и белези в CV-то, съществуваше оправдан скептицизъм за това дали въобще ще мога да постигна нещо. В този смисъл, трябваше подсъзнателно да осъзная, че предложението от „Мъркюри Рекърдс“ да вляза в студио и да запиша собствен албум е последната възможност да постигна нещо голямо. Прецакам ли това, тогава кой знае? Най-вероятно трябваше да пея по круизните кораби до края на живота си.

Обаче не можах толкова бързо да предприема нещо. Девет месеца изминаха от подписването с Лу Райзнър, през 1968-а, и влизането ми в студио за започване на работа, понеже още бях зает с „Джеф Бек Груп“. Първият албум от „Мъркюри“ най-накрая беше записан през един кратък промеждутък, точно преди онова, което щеше да се окаже последното турне на групата в Америка. И аз започнах с инструкции да компилирам, изпея и продуцирам цяла дългосвиреща плоча. Наистина беше невероятно, че изцяло ми се довериха с толкова голям проект. Бях толкова наивен за целия процес; въпреки това се впуснах в него спокойно, инстинктивно, точно както смятах, че трябва да си наивен, за да се справиш. Все още се чувствах уверен в гласа си; уверен, че знам, не само как да изпея една песен, а по какъв начин да я превзема, да я направя своя. Тази убеденост бе нараснала през годините пеене с групите на Лонг Джон – „Хучи-кучи Мен“ и „Стиймпакейт“ – и изкрystalизира в „Джеф Бек Груп“. Мисля, че сега знам как, когато пея някоя песен, тя да не звучи просто като копие на нещо, което е звучало и друг път. Бях благословен с характерност. Гласът си има собствен отличителен белег, а той наистина беше отличителен – поне доколкото бях разбрал от времето си на сцената – и говореше директно на хората. С този първи албум аз най-вече исках да докажа, че съм певец. А що се отнася до качеството на записа – ще видим какво ще се получи, нали? Бях там, докато Мики Мост продуцираше „Джеф Бек Груп“, наблюдавах го по време на записа на Beck-Ola, как казва неясни неща като: „Може ли да опитаме нещо с баса?“, и си казах, с един неопитен, двадесет и нещо годишен глас: Колко наистина е трудна тази работа все пак?

Обаче нямаше да бъда напълно сам. Лу Райзнър щеше да ми дава напътствия. Всъщност Райзнър е споменат като копродуцент на първите ми два албума от този лейбъл. Но не помня да е свършил много работа в музикално отношение. Той имаше колекция от класически модели „Ролс-Ройс“ и небрежно пристигаше в студиото с някой от тях. Той беше един от най-големите добряци, но въобще не приличаше на онези скъсващи се от работа продуценти. А и определено не свърши много работа при втория албум: през по-голямата част от времето, през което ние бяхме в студиото, той се намираше в Америка, заради сватбата на брат си. Но дори и при записа на първия албум, моите спомени са как той седи настрана и просто ни наглежда. Може би, ако нещо се прецакаше, тогава той щеше да се намеси. Но не се случи нищо подобно и в резултат на това аз мисля, че и двата албума си бяха продуцирани от мен.

Когато ми възложиха задача да сформирам група от подходящи музиканти, аз най-вече включих приятелите си: естествено Рони Ууд на баса и китарата, Иън Маклаган от „Смол Фейсис“ на пианото и органа. Мак беше мърляв студент по изящни изкуства, който се мъкнеше из нашите среди още от началните дни на „Ийл Пай Айлънд“ и бе способен музикант. Извиках и Мики Уолър, който беше в „Стиймпакейт“ и който си бе минал по реда от бързо сменящи се барабанисти в „Джеф Бек Груп“.

Мики бе единственият човек, когото познавах, който по някакъв начин успяваше да се задържи дълго време на едно място като барабанист, без дори да притежава комплект барабани. Той се появяваше в студиото с цигара в ръка, с кучето (Зак, боксер), ключ за настройка и нищо друго. (Между другото, Зак е този, който се чува да лае в *Sweet Little Rock 'N' Roller* в албума Smiler.) Трябваше да бъдат намерени барабани за него – измолени от някоя банда наблизо или взети назаем от местен музикален магазин. Това все още се случваше по същия начин два албума по-късно, когато записахме *Maggie May*. През следобеда, в който тази песен беше записана, ние успяхме да намерим някакви барабани за Мики, но не и чинели. Всички удари на чинели трябваше да бъдат добавени след това, когато успяхме да ги осигурим. Дали Елвис се е сблъсквал с такива неща? Някак се съмнявам.

Но Мики си струваше. Той беше страхотен барабанист, един лицензиран изпълнител на „Уолърското бъртене“, както го наричахме. Винаги беше доста чувствителен по време на заключителните процеси – а винаги е добре да имаш такъв човек по време на запис, за да повдига настроението на всички, когато се работи здраво. Един ден изпратих Мики в студиото, за да запише партия с дайре, но после му казах в слушалките, че не звучи както трябва.

– Може би ще е хубаво да пробваме в друга стая, Мики – казах аз. – За да се усети околната среда.

Бяха намерени дълги кабели и микрофон, които поставихме в рецепцията. Последва още един „дубъл“, до леко обърканата рецепционистка.

– Не, все още не звучи както трябва, Мики – казах аз. – Какво ще кажеш да опитаме на улицата?

И Мики Уолър застана на тротоара на „Лансдоун Роуд“, в „Холанд Парк“, със слушалки на ушите, заблъска дайрето пред микрофона, докато минавачите се насъбираха около него и колите не спираха да се движат. Той въобще не загрея чак докато го извикахме и той ни намери въргалящи се по пода от смях.

След „Джеф Бек Груп“ Мики се присъедини към една банда, наречена „Стиймхамър“, която бях гледал в „Маркий“ и бях останал наистина впечатлен от китаристите на бандата, Мартин Пю и Мартин Куитентън, затова ги извиках да свирят в албума. Като цяло, получи се един добър екип.

Първият албум бе записан за седмица и половина, отчасти в студиото на „Лансдоун Роуд“ и отчасти в „Олимпик Студиос“ в Барнс, Югозападен Лондон. Това на „Лансдоун Роуд“ не беше много добро звукозаписно учреждение. Всъщност си беше доста мрачно и занемарено. Но беше достатъчно добро за Лони Донеган през изминалите години, значи беше добро и за мен. Когато записвахме, обичах да седя в звукозаписната стая с групата, разхождах се с микрофон в ръка, за да мога да ги гледам в очите, да поддържам контакт с тях – да участвам в изпълнението заедно с тях. Мисля, че това леко стресна звуковия инженер, който беше свикнал певецът да е изолиран зад завеса или изцяло в отделена звукова кабина. Помня, че веднъж чух как Франк Синатра е бил настанен зад завеса в звукозаписно студио, но ги е на-

карал да я свалят. За да пее, той е имал нужда от това да усети как звукът на оркестъра го удря в гърдите. Предполагам, че това си беше моята версия.

Имах свободата да избирам материала, който исках да запиша. Веднага се насочих към някои стари и любими парчета: *Man of Constant Sorrow*, традиционната фолк песен от първия албум на Боб Дилън, която харесвах още от 1962-а; и *Dirty Old Town* на Юън Маккол. Мисля, че исках да покажа, въпреки скорошните тенденции към по-тежката музика в „Джеф Бек Груп“, как от цялото си сърце все още обичах фолклорните мотиви. От години пеех тези песни. По същото време избрах да направя кавър и на „Ролинг Стоунс“ – *Street Fighting Man*. Казвам „избрах“ – това си беше чиста случайност. Отначало започнахме работа върху парчето на Литъл Ричард *The Girl Can't Help It*, но не знам защо започнах да пея *Street Fighting Man* и ние я подхванахме. Като погледна назад, виждам, че е имало някаква смисъл в това. Обичах тази песен на „Стоунс“, но винаги се дразнех, че думите не се чуват много добре. Текстът е страхотен, но някак си бива заглушен от музиката. Беше хубаво да се направи аранжирмент, който да изтика текста отпред. А и беше изпята от правилния певец. (Шегувам се.)

Направихме и *Handbags and Gladrags*, една песен, която щеше да се превърне в много ценна за мен. Една година по-рано, през 1968-а, когато от „Имидиът Рекърдс“ решиха да станат поредната звукозаписна компания, която да не успее да направи хитов сингъл с мен, те ме събраха с Майк д'Або, който пееше в „Манфред Ман“ и беше много интелигентен музикант и композитор. Майк бе учил в „Харроу“ и „Кеймбридж“ и вероятно ме виждаше като някакъв ужасяващ дървенияк. Той вече беше написал *Handbags and Gladrags*, а аз бях пристрастен към тази песен. В нея има една прекрасна и меланхолична мелодия. Когато и да бях на гости в дома му на „Марбъл Арч“, аз го молах да ми я изсвири. Проблемът беше, че вече бе обещал това парче на Крис Фарлоу, още един музикант от „Имидиът Рекърдс“ и сингълът, с който бях прекаран, беше една балада, наречена *Little Miss Understood*. При последвалите записи за „Имидиът“, Майк, който продуцираше, ме подразни, когато ме попита дали бих могъл да си прочистя гърлото, за да се отърва от пресириалостта. Наложих се да му кажа:

– Ей, това не е пресириалост, това е гласът ми.

Little Miss Understood, правилно звучаща, пропадна в бурята от безразличие на радиостанциите.

Както и да е, вече имах шанс да запиша *Handbags* и то по начина, по който желях, а Майк се съгласи да ми помогне. Променихме песента от сол бемол в си бемол, за да кореспондира по-добре на сравнително високия регистър на гласа ми. Бях решен в нея да има и духови инструменти, понеже по този начин бях чувал песента в съзнанието си, затова вечерта преди записа, Майк работи до четири сутринта, записвайки духовите партии.

За голямо раздразнение на Майк, когато пристигнах, за да запиша вокалите, аз промених едно изречение в края на припева. Майк го беше написал по следния начин:

„Чантите и парцалките, за които дядо ти с мъка е изкарал пари, за да ти ги купи.“

Аз го промених на:

„Чантите и парцалките, за които бедният ти и стар дядо с мъка е изкарал пари, за да ти ги купи.“

Това си беше малка промяна, но тя беше една от онези, които биха те изкарали от кожата ти, ако си автор на текста. Просто харесах пояснението „бедният ти стар дядо“ и открих, че така ми е по-лесно да го изпея.

А после дойдоха и моите песни – четири: *Blind Prayer*, *Cindy's Lament*, *I Wouldn't Change a Thing* и *An Old Raincoat Won't Ever Let You Down*. Откъдето и да се погледне, аз не бях традиционен автор на песни и притежавах необичаен метод за писането им. Имах в съзнанието си идеи за рифове и акордови прогресии, обяснявах ги на музикантите, карах да ги свирят в студиото и по този начин се оформяше песента. После групата правеше запис, аз го вземах и си го пусках отново и отново, докато се появи мелодията и текста към нея.

Обаче, Господи, писането на текстове ми беше толкова трудно. Обичах разказвателните песни. Най-добрите аспекти на блуса, най-добрите аспекти на Дилън – и при двата случая за мен си беше разказването на историята. Обаче, когато се налагаше аз да пиша тези истории, предпочитах да правя всичко друго, но не и това. Дори и да си удрям пръстите с вратата на някой шкаф ми се виждаше по-добре, отколкото да сядам и да измислям куплети и рефрени.

Във всеки случай, целият този процес е една мистерия за мен. Когато написахме *Maggie May* и песента се намираше в началния си етап, само последователност от акорди, които имаха нужда от текст и мелодия, която да им пасне, няхах никаква представа каква песен ще се получи накрая. Аз просто си дърдорех някакви работи, издавах разни звуци, като някои от тях бяха думи на местата, където трябваше да присъства вокална партия. И внезапно „Събуди се“ ми проблесна в главата – дори не „Събуди се, Маги“, а просто „Събуди се“. Но откъде се беше появило това или защо, няхах никаква представа. Човек просто трябва да си помисли: хубава работа – и след това просто трябва да потегли по пътя към останалата част от историята.

Повечето пъти сядах пред белия лист с викове. Оставях тази работа до последната възможна минута – вечерта преди записа или дори в таксито на път за студиото и използвах напрежението на крайния срок, за да излея всичко. И се чувствах изключително смутен от всичко, което измислях, и не желаех да го показвам на други хора: неизбежно е, има някаква частица от теб там, все едно разтваряш дневника си. Всъщност дори е още по-лошо от това. Все едно разтваряш дневника си и го изпяваш. В стая, пълна с музиканти. Текстове ми често съдържаха преживелици от миналото ми. Преживелици, които често се оказваха променяни при писането на текста. Но, въпреки това личните случки, често бяха в неговата основа. Например в *Cindy's Lament* става въпрос за впечатляване на момиче от социална класа над твоята; важна тема за мен от ранните ми любовни дни, чак до времето, през което се опитвах да убеждавам момичетата, че живея в по-луксозна къща, отколкото в действителност. И заради този личен елемент, усещах смутеност при споделянето пред хора на онова, което бях написал – чувство, което ме връщаше във времето, когато ме вдигаха пред черната дъска в училище и ме караха да пея. А това неудобство не си остана само в детските ми дни – запази се за дълги години. Когато отида да запиша вокалите на нова песен и разкрия новия текст за първи път, доста често разкарвам всички, освен инженера – понякога остава и продуцента. Само по този начин успявам да се справя със стеснителността.

След това, когато се получеше добре, записът биваше завършен и аз се чувствах щастлив – дори и горд с него – тогава можеха да дойдат

личните отрицателни реакции, може би и седмици по-късно, когато отново започвах да се чувствам смутен заради онова, което бях сътворил, връщах се към него и го изхвърлях. Това се случваше от време на време в миналото – за раздразнение на звукозаписните компании, които вече се приготвяха да промотират албума, който вече не харесвах. Случи ми се с първия албум: почти веднага след като албумът беше издаден, аз отхвърлях пред себе си новите песни, но също така и пред журналисти, като казвах, че не струват много, не са достатъчно добри.

Това беше една отбранителност, самозащитно желание да получа изпреварваща критика, преди всички други. Но нека подхожда снизходително: за времето си тези песни си бяха доста добри за едно начално развитие. А и това е вярно за целия албум. Това си беше една неразбория от стилове, като на отделни места случайно се беше получило добре. Например в цялото парче *An Old Raincoat Won't Ever Let You Down* трябваше да има една басова партия, само дето Рони Ууд се напи, след като записа първата басова линия и втората не можа да се получи както трябва. (Разбира се, че самата идея наемква за младежкото желание за оригиналност: „Да, знам: хайде да вкараме двоен бас. Ще е страхотно“.) Но така звучи добре и след години.

Албумът първо бе издаден в Америка, през октомври 1969-а, поради обстоятелството, че имах някакви американски фенове след турнетата с „Джеф Бек Груп.“ Исках да кръстя албума *Thin*, дума, която харесвах и често използвах в разговорите си и понеже очаквах слаби продажби. Но американската звукозаписна компания предпочете да избегне всякакви възможности за объркване и пожела да бъде кръстен подобаващо. нарекоха го: *The Rod Stewart Album*. За да ми угодят, думата *thin* (слаб) се появи с малки букви в долния ляв ъгъл на обложката, където винаги учудваше тези, които я видеха.

Обаче във Великобритания, където албумът излезе през февруари 1970-а, точно след двадесет и петия ми рожден ден, трябваше да го кръстя *An Old Coat Won't Ever Let You Down* – доста по-добро име, макар изборът за фотография на обложката, на която възрастен мъж в шлифер, изглежда, че гони малко дете в парк, най-вероятно в днешно време нямаше да бъде приета по време на повечето маркетингови срещи. Какво бих могъл да кажа? По онова време снимката ми се струваше симпатична.

Помня, че се успокоих, когато продажбите в Америка надхвърлиха 30 000 – мислейки си: всичко е О.К. – има публика за него. Продажбите там скоро достигнаха 100 000 бройки, което за дебютен албум въобще не беше лошо. Обаче в Англия, албумът се превърна в онова, което се нарича „критичен успех“, което означаваше, че само критиците го харесват. А те, разбира се, нямаше нужда да си го купуват. Все пак, добре беше да има поне критичен успех, отколкото никакъв. Най-важното беше, че албумът изкара достатъчно пари, за да мога да направя следващ и само шест месеца по-късно, през лятото на 1970-а, аз отново влязох в студио и записах Gasoline Alley. Този ми отне две седмици, от началото до края – което през 80-те години, пропити от разглезеност, това щеше да е времето, за което, седейки на кожен диван и пиейки кафе, човек чакаше инженера да оправи звука на барабаните. Все пак трябва да отбележа, че финансовото споразумение за този албум беше следното: „Мъркюри“ от Америка се съгласиха да дадат 12 000 долара бюджет на Лу Райзнър в Лондон за албума. Онова, което останеше след плащането на сметките за музикантите и студиото, можех да задържа за себе си. При тези обстоятелства, защо му е на човек да се размотава? Защо ще се размотава, особено ако е хвърлил око на една доста хубава къща с четири спални, в стил нео-Тюдор, на една тиха уличка в „Уинчмор Хил“? Сметката е напълно ясна. (През 1969-а най-накрая имах достатъчно пари, за да се изнеса от къщата на родителите си и да си купя малка къща с предна веранда, не много надалеч, на улица „Елингтън“ в Мюзвел Хил. Но скоро след това затърсих нещо по-голямо. Запазих си имота на „Елингтън“ и в началото на 70-те го давах под наем на Лонг Джон, който стана известна фигура из района на Мюзвел Хил, благодарение на навика си да ходи до пощата, заедно с бялата си козичка, която водеше на каишка.)

Записахме втория ми солов албум в „Морган Студиос“ в „Уилисден Грийн“, в северозападен Лондон, което беше не само първото студио в Лондон, което се сдобих с 24-пистов записващ апарат „Ампекс“, но също така, което си беше много по-важно, първото студио в Лондон, което имаше бар в приземния си етаж – потенциално ужасяваща идея, би си помислил човек, в смисъл, че няма да се свърши никаква работа, но неизбежно се свикваше с това.

Всъщност ние си бяхме дисциплинирани и не оставяхме бара прекалено да ни разсейва. Аз имах мисия да завърша албума и работех здраво над това. Взех заглавието *Gasoline Alley*² от нещо, което ми каза едно момиче зад сцената, след концерт на „Джеф Бек Груп“ във „Филмор Уест“ в Сан Франциско. Говорех си с нея и тя изведнъж каза:

– Трябва да се прибирам, иначе майка ми ще каже: къде се разкарваш досега – по Бензиновата улица? Този израз се запази в съзнанието ми и от него се роди песента, която написах с Рони Ууд, за потеглянето на дръзко пътешествие, а след това изпитване на съжаление и желание за прибиране у дома.

Отново желяех да има множество стилове. Записах още един кавър на Боб Дилън – *Only a Hobo*, – понеже те никога не втръсват. За цигулката в парчето поканих цигулар, който една вечер свиреше между масите в ресторант на „Бийчам Плейс“. Имаше и още един кавър на „Стоунс“ – *It's all Over Now*, както и един от хитовете на Еди Кокран – *Cut Across Shorty*. Както и при първия албум, присъстваха фолк, рокендрол, соул и блус елементи, взети от най-различни места и внимателно снадени заедно. И както при първия албум, имаше много довършителни работи. Иън Маклаган не дойде в студиото в деня, когато по график трябваше да запишем *You're My Girl (I Don't Want to Discuss It)*, затова просто започнахме и я записахме без него. Това си беше най-вече демонстрация на моята прибързаност.

Получи се. Отзивите бяха дори още по-добри от онези за първия албум. Според „Мелоди Мейкър“: „Гласът на Род е необикновен инструмент, изглежда, че е счупен на парчета и едва съществува, но запазва мощ и дълбочина на комуникация, с каквито много малко певци могат да се сравняват“. Междувременно в „Ролинг Стоун“ бяха написали, че съм „изключително фин артист“. Това ме накара да се възгордея. Не е лошо за човек, който звучи, все едно е пресипнал.

Албумът *Gasoline Alley* много бързо продаде 250 000 бройки в Щатите и влезе в „Билборд Топ 30“. Това бе голям пробив. От друга страна, Англия, моята родина, си оставаше стоически имунизирана към моята харизма. Албумът се промъкна в английската класация някъде в края на шестдесетницата, а една седмица по-късно си излезе.

Трети път, за щастие. *Every Picture Tells a Story* беше записан през 1971-ва. Този път аз направих цялото продуциране – изцяло ме оста-

виха сам да се оправям с него. Дали защото Лу Райзнър имаше да ходи на някоя друга сватба, или вече ме считаха за компетентен, не съм сигурен. Но нека кажем, че е второто.

По това време, вече при третото си събиране, музикантите се бяха напаснали и това се чува в албума. Присъстваше обичайната плетеница от стилове. Исках да запиша *Amazing Grace* и може би да използвам това за име на албума, но Джуди Колинс ме изпревари. Записахме вече задължителния кавър на Дилън *Tomorrow is a Long Time; Reason to Believe* на Тим Хардин; една доза госпъл с *Seems Like a Long Time*, което първоначално си беше фолк песен; *That's All Right* на Артър „Биг Бой“ Кръдъп, която Елвис бе направил хит, макар ние да я записахме в кънтри стил; и версия на *(I Know) I'm Losing You* на „Темптейшънс“.

Накрая имаше и три авторски парчета: *Every Picture Tells a Story*, *Mandolin Wind* и *Maggie May* – едно неточно възпроизвеждане, както отбелязах по-рано, на изгубването на девствеността ми при една кратка като премигване случка, с по-голяма жена, на джаз фестивала в Бюли през 1961-ва. А *Maggie May*, естествено, че промени всичко.

Хубаво беше това, че не я изтрих – което в един момент можеше да се случи. Написах тази песен заедно с гореспоменатия Мартин Куитентън, един внимателен човек, много тих и прилежен, с вечно набръчкано чело (и със страхотна приятелка), който беше най-изобретателният акустичен китарист, който бях виждал до този момент, а умът му беше пълен с акорди, каквито никога не си бях представял, камо ли да успее да изсвиря с моето сковано дрънкане на струните. Мартин, който живееше в Съсекс, остана в къщата ми, докато трая записването на албума и ние поработихме над основната постройка на *Maggie May* през една вечер във всекидневната.

Цялата песен беше записана на два пъти – като си изключат чинелите. Според слуховете, когато „Бийтълс“ записали *Please Please Me*, Джордж Мартин включил високоговорителя и казал: „Поздравления, момчета, току-що записахте първия си хит номер едно“. Какво бих казал аз, ако си бях отворил устата в студиото, след края на записа на *Maggie May*? Най-вероятно: „Ами, получи се горе-долу добре, предполагам. Ще пием ли по едно?“.

Искам да кажа, че песента си беше доста приятна. Един хубав и кратък разказ. Красива партия на мандолина, изсвирена от Рей

Джаксън от фолк-рок групата „Линдисфарн“ – а мандолина не се чува често в поп песните, но това си беше характерно качество, което си харесвах във фолк музиката. Със сигурност не мислех, че тази песен трябва да е сингъл. Всъщност дори си мислех дали да не я извадя от албума. В нея нямаше припев. Просто разхвърляни куплети. В нея нямаше нещо, което да „закача“ ухото. Как може да се надяваш, че ще имаш хитов сингъл, ако в песента има само куплети, няма припев и някакъв риф, който да привлече слушателя? А и тя се точеше: беше дълга малко повече от пет минути, което си беше направо с оперна дължина според стандартите на поп музиката. Накрая бе изместена в страна „Б“ на плочата, до *Reason to Believe*, което на мен ми се струваше най-доброто място за нея. *Reason to Believe* много повече звучеше като песен, която може да бъде чута по радиото.

А после, онова, което се случва, е, че някакъв радиоводещ от американска радиoproграма, май в Кливлънд, Охайо, пуска *Maggie May*, вместо *Reason to Believe*. Или е предпочитал *Maggie May*, или просто е пуснал плочата на сингъла от грешната страна. Това няма особено значение. След няколко седмици радиоводещите навсякъде, в САЩ и в Англия, правеха същото нещо, принуждавайки звукозаписната компания да преиздаде *Maggie May* от страна „А“.

Може би трябваше да съм научил, слушайки Боб Дилън, че една песен не е нужно да има лесно запомняща се фраза по средата, за да е популярна: че има място и за добрите стари, разхвърляни песни. Въпреки че не бях предвидил това, нещо от историята в текста, плавността на стила и чувството от аранжимента – всички тези неща, взети заедно, докоснаха хората. Ужасно много хора. През октомври 1971-ва *Maggie May* зае първо място в английските класации. По същото време се случи абсолютно същото в американските класации. А и като следствие на любопитството, разбудено от *Maggie May*, албумът *Every Picture Tells a Story* едновременно се изкачи на върха в класациите за албуми и на двете държави. За мое зашеметяващо смайване, както и огромна гордост, изведнъж аз имах номер едно сингъл и номер едно албум, по едно и също време, от двете страни на Атлантическия океан. Все едно планетите се бяха подредили в права линия. Никой не беше постигал това: нито Пресли, нито „Бийтълс“.

В края на краищата албумът бе изместен от Imagine на Джон Ленън. През следващата седмица албумът ми отново се изкачи, измести Imagine и пак застана на върха. Единственият албум, който продаде повече копия от Every Picture Tells a Story през 1971-ва беше Bridge Over Troubled Water. Единственият сингъл, който продаде повече бройки от *Maggie May* беше *My Sweet Lord* на Джордж Харисън.

И внезапно се изля порой от слава и пари. Как бих могъл да се справя? Не знам, но не чаках дълго да разбера.

Още два албума за „Мъркюри“ щяха да последват първите три: Never a Dull Moment през 1972-а и Smiler през 1974-а. Натоварено, натоварено време. Изключително натоварено. Може дори да се каже непрактично натоварено. Особено като се вземе предвид и този дребен детайл, който е, че през цялото това време пеех в една група. И то доста добра.

ГЛАВА 9

В която нашият герой самоотвержено се събира с оцелелите останки от „Смол Фейсис“ и неохотно застава нащрек за опасностите от това да имаш две кариери наведнъж. С няколко размисления върху графитите, за носа на Рони Ууд и за носенето на кадифе в горещи стаи.

През 1969-а, с договор за солов албум, записан дебютен албум, който бе на път да бъде издаден, и с индивидуален успех от двете страни на Атлантика, една дразнеща желанията възможност, ако успееш да се разработя здраво, аз още веднъж обърках моите съветници, като се затичах към комфортните обятия на една група. Наречете ме изтъкан от несигурност, наречете ме съставен от противоположности или просто ме наречете чист страхопъзльо – за мен това няма значение, защото групата беше „Фейсис“, бяхме заедно пет години и за нищо на света не бих пропуснал това усещане.

През хубавите вечери „Фейсис“ бяха нещо изключително. През лошите вечери бяхме изключително слаби. Но при „Фейсис“, това да си изключително слаб понякога можеше да е много по-хубаво, отколкото просто да си добър. А и усещането между петимата ни – аз, Рони Ууд, Рони Лейн, Иън Маклаган и Кени Джоунс – когато се намирахме на сцената, беше трудно за разминаване. Освен при някои футболни отбори, не мисля, че е възможно да се изпита подобно другарство. Накрая, разбира се, се получи като при всяка друга група, вече пътувахме в отделни лимузини, отсядахме в отделни хотели, заплашвахме

се през пет минути, че ще напуснем групата и се дърлехме като котки в чувал. Но докато се разбирахме – Господи, бяхме брилянтни.

Обаче аз се присъединих към една банда, която въобще не беше въодушевена от идеята да има певец – не мен, а който и да било. Когато Стив Мариот напуска „Смол Фейсис“ през 1969-а и отива в „Хъмбъл Пай“, в останалите членове на групата се заражда недоверие към певците, което щеше да се запази до края на живота им. Те не бяха спирали да работят, записвайки някои от най-големите поп хитове на 60-те (*All or Nothing, Itchycoo Park, Tin Soldier*, целия албум *The Autumn Stone*, който двамата с Рони слушахме непрекъснато), и тогава Мариот им дръпна шалтера. Певците представлявах, според подигравателната фраза, използвана от групата, „Купони за храна“. Инстинктивното им подозрение се състоеше в това, че певците винаги се оглеждат за по-добра възможност и са готови да се погрижат за себе си; ако поканят още един да се присъедини към тях, той ще дойде, ще се наложи в групата, а после ще си тръгне и ще остави другите на произвола на съдбата. А както се видя в последствие по какъв начин се развиха нещата с мен, Рони Лейн и Мак, най-вероятно щяха да видят, че подозренията им напълно се оправдават. Е, това си е тяхно мнение. Но аз ще продължавам да твърдя, че те не бяха прави.

Останалите членове на „Смол Фейсис“ репетираха в студио в мазето на един склад на улица „Бермендзи“ 47, собственост на „Ролинг Стоунс“, които използвах помещението най-вече да складираат всякакви неща. Влизаш вътре и там имаше кутии с магнетофонни ролки и ленти в кашони по рафтовете, върху които пишеше *Honky Tonk Women* и *Gimme Shelter*. А и всички ние обичахме „Ролинг Стоунс“ и бяхме на мнение, че в света няма друга като тяхната ритъм секция и когато свиреха, човек нямаше какво друго да стори, освен да усети как косъмчетата на врата му настръхват. „Стоунс“ имаха много добро отношение към „Фейсис“ през онези дни: те никога не ни взеха пари за използването на помещението. В някаква степен бяха наши ментори и между бандите ни цареше разбирателство – поне докато „Стоунс“ не откраднаха Рони Ууд, тогава отношенията претърпяха промяна за известно време.

Бях на един купон с Мик Джагър през 1974-а, когато слухове, че Рони ще напусне „Фейсис“, започнаха да се появяват.

Аз:

– Ще откраднете ли Уди от нас?

Мик:

– Никога не бих сторил това. Никога не причинил разпадането на „Фейсис“.

О, да, ще го направиш, Мик.

Но това се случи накрая. В началото беше мазето, където Рони Лейн, Мак и Кени пробваха различни неща, опитващи се да намерят нова посока за развитие. После Рони Ууд, чудейки се какво да прави след края на „Джеф Бек Груп“, започна да ходи при тях с китарата си и да се включва, и аз отидох с него няколко пъти, просто да изпия няколко питиета и да ги послушам отстрани – най-вече чаках момента през вечерта, когато всички щяхме да отидем до пъба „Кингс Армс“, нагоре по улицата. Собственикът му си мислеше, че сме „добри момчета“ поради факта, че пиехме скъп алкохол – най-вече ром с кола – отколкото да се стискаме с половин халба бира цяла вечер. Това е дефиницията на един кръчмар за „добро“ момче.

В студиото аз седях най-вече горе в контролната зала, стоях настрана, слушах. И не бях особено впечатлен от онова, което чувах – поне не и в началото. Всичко ми звучеше леко безцелно. Изглежда, че те имаха две авторски песни: *Shake, Shudder, Shiver*, което си беше едно елегантно блус парче, с текст на Рони Лейн, за това колко е студен апартаментът му, и *Flying*, бавна и мрачна рок песен, построена върху низходящи акорди. Рони изпълняваше песните и той имаше хубав глас, но не беше Стив Мариот. Мак също пееше малко, но той беше по-слаб и от Рони. Очевидно беше, че съществува дупка с формата на певец, но те бяха решили, че засега ще продължават да репетират и по-късно ще се оправят с вокалите.

Една вечер, както обикновено, си стоях в контролната стая и Кени каза:

– Род, защо не дойдеш и не се пробваш?

Оставих удобното си местенце горе, слязох долу при бандата в горещата и леко миришеща на пот стая, и взех микрофона.

– Какво ще изсвирим? – попитах аз.

– Малко Мъди Уотърс? – каза Рони.

Всички знаеха албума At Newport и ние подхванахме *I Got My Brand on You* и *Hoochie Coochie Man*, а после и *I Feel So Good*. И се

видя, че звучим доста добре заедно. (Някои записи от тези първи репетиции са включени в бокс сет-а на групата Five Guys Walk into a Bar, така че сами можете да прецените.)

Дори и тогава не последва незабавно предложение да се присъединя към групата. Трябваше да изминат няколко репетиции като тези, за да се случи нещо. Кени и Уди веднага биха ме взели в бандата, но те първо трябваше да сломят съпротивата на Рони и Мак, които все още носеха раните, нанесени от Мариот – не искаха да поканят един фронтмен, а после да свирят като негова съпорт група. Не бях част от тези чувствителни преговори в групата, това е ясно. Но в мое отсъствие се проведе среща на борда на директорите и бе взето решение в подкрепа на моето назначаване. И така, през октомври 1969-а, се роди групата „Фейсис“ – която за известно време продължи да е „Смол Фейсис“, заради традицията, макар „смол“ (малък) да трябваше да бъде премахнато, понеже двамата с Рони си бяхме средни на ръст и името вече не беше вярно.

Докато репетициите продължаваха, аз все още бях изпълнен със съмнения. Това поп група ли беше? Блус банда? Какво представляваше? Някои вечери си тръгнах от там с Уди и му казвах:

– По-добре да се обадим на Джеф Бек и да видим дали ще ни вземе отново.

В същото време, аз оглеждах стаята и безспорно виждах една групичка от пичове, с които се чувствам добре. Естествено, че Уди ми беше нещо като брат и перфектен колега в групата. Кени Джоунс, барабанистът, беше момче от Степни, много тих, лесен за общуване – прекрасен, като цяло. Все пак – това може да прозвучи доста странно от моята уста – времето, което той отделяше за косата си, ме дразнеше. Той си я харесваше засукана отзад, а ползваше и ролки. Можеше да изкара часове, докато я нагласи. Обаче той си беше корав като стомана. Една вечер Кени се бодна в окото с една от палките си и агонизирайки, падна зад барабаните си. Това спря ли го? Не. Той се изправи, устоя на болките в гърба и довърши останалата част от репетицията, като използваше само едното си око.

До двадесет и пет годишната си възраст, той беше третият барабанист, който бях виждал да пада под гръб на сцената. Започнах да се чудя да не би аз да съм причина за това.

А що се отнася до Рони Лейн, аз го обожавах, макар от време на време да си беше доста странен. Той беше много находчив, деликатен и поетичен, но винаги си тежеше на мястото. Ако не му харесаше нещо, което правех, той ми го казваше директно, без увъртания. Когато накрая напусна бандата, двамата с Рони разговаряхме за това и се съгласихме, че двигателят ни си тръгна. Фактът, че групата се мъчи да съществува още осемнадесет месеца, показва, че не сме били далеч от истината.

С Мак винаги усещах, че има някакво скрито чувство, нещо, което ни пречеше да се отпуснем напълно в компанията на другия. Смеехме се на едни и същи неща, но винаги усещах, че съществува някакво дребно различие. Мисля, че напускането на Мариот на „Смол Фейсис“ засегна него най-силно и той ставаше доста кисел и раздражителен. Обаче най-важното нещо беше това, че хуморът, на който двамата с Рони се кефехме още от времето ни в „Джеф Бек Груп“ – онзи особен микс от британската радио-комедия от 50-те, мрачен сарказъм и всякакви ученически пакости – се оказа, че се споделя от Мак и Рони Лейн, и не толкова силно, когато не къдреше косата си, от Кени. Следователно, осъществи се обща спойка. Ние станяхме едно братство – много бързо и доста изненадващо. Казано по прост начин и с най-обикновени думи, както знае всеки, който се занимава с рокендрол, правилото е следното: в групите винаги има един смотаняк, с когото никой не се разбира. През златното време на „Фейсис“, тази доказана от живота истина просто се оказа грешна. А това беше толкова опияняващо, караше ни да го желаем все повече. Забавлявахме се, така че защо не?

Твърде скоро вече бяхме готови да се пробваме с няколко експериментални участия, включително едно в американската военновъздушна база в Кеймбриджшър, където пилоти в костюми, заедно със съпругите си, седяха на кръгли маси и гледаха със смаяно и оглушително мълчание, докато ние праскахме *Around the Plynth*, осъвременена версия на парчето, което двамата с Уди бяхме написали за Джеф Бек, както и *Shake, Shudder, Shiver* и *Three Button Hand Me Down*, песен, написана от мен и Мак. Всички се включиха здраво и създавахме най-различни комбинации, което си беше доста задоволително, макар американските пилоти да не ги намираха подходящи за вечерните им танци.

Мениджър на „Фейсис“ – нает, след като Мариот напусна – стана Били Гаф, нисък, меко говорещ и приятен на вид ирландец, с бързо оплешивяваща глава, който бе работил като търсач на нови банди за компанията на Робърт Стигууд. Докато е бил при тях, в средата на 60-те, Стигууд го бе поканил да е мениджър на турнетата на „Крийм“. Гаф казал, че не се чувства квалифициран за тази работа, понеже няма опит в това да пътува на турне с някоя рок група и не притежава необходимите умения. Тогава Стигууд се замислил и отговорил:

– Някога да си се грижил за деца?

Истината за опита му като мениджър, щеше да бъде припомняно на Гаф почти всекидневно по време на времето му при „Фейсис“.

Гаф успя да издейства договор на групата с „Уорнър Брос“, които съвсем не трябваше да се разправят с хиляда настървени конкуренти за тази привилегия. Повечето хора смятаха, че напускането на Мариот е нанесло смъртоносен удар на „Смол Фейсис“ и че моето появяване, отчасти, защото аз въобще не бях постигнал никакъв успех през последното десетилетие, нямаше да доведе до никаква промяна. Въпреки това, „Уорнър Брос“, да бъдат благословени, бяха готови да похарчат малко пари. Видели се с пари от авансите на звукозаписната компания, другите членове на групата веднага се втурнаха да си купуват спортни коли. Рони си купи металик „Мерцедес“ 190SL, Кени си взе „МГА“, Уди червен „Ягуар“, а Мак „Триумф“ TR6. Аз, вече си имах моята „Маркос“, дошла от договора за соловия ми албум. Сега вече всички бяхме лъскави пичове с лъскави коли.

Доста бързо записахме дебютен албум, First Step, който излезе през 1970-а и звучеше точно по този начин: дебютен албум, който е записан прекалено бързо. Фактът, че в него има два инструментала сред десетте парчета, помага да се усети степента на това колко този албум беше недовършена работа, а не шлифовано бижу. Но после тръгнахме да пътуваме и тогава всичко започна да се напасва. Веднага се виждаше, че това не е група, която заслужава мрачни репетиционни стаи и отегчителни студия. Това беше група, която трябваше да свири на живо.

Откъдето и да се погледне ние не бяхме музикално съвършен отбор. Бяхме небрежни и разпуснати, което, естествено, поведе бандата в посока към добрия рокендрол. Но нашата небрежност и нашата от-

пуснатост – и най-вече нашето отношение към тях – се оказаха нещо, което ни правеше уязвими и трогателни, а и в края на краищата, забавни. Публиката искаше един артист да прави впечатление на човек, който е готов да се прецака. Дори и днес на мен ми харесва, когато групата ми сбърка някъде: ако някой допусне гаф, аз спирам всичко, посочвам го и публиката си умира от кеф. Няма нищо по-добро от един първокласен гаф за подгряване на публиката, а „Фейсис“, както всяка друга група в историята, разбираше това – разбираше огромното значение за зрителя, ако вместо да се удари струната „ми“, прозвучава „фа диез“.

По подобен начин дрехите бяха изключително важни за „Фейсис“, защото ние осъзнахме, че музикалните ни качества най-вероятно не са на много високо ниво. Мислехме си, че ако се обличаме модерно, хората ще успеят да се разсеят. Моят собствен стил на обличане стана още по-цветист, когато „Фейсис“ започнаха да набират скорост – много по-глем, което беше зараждащ се вкус по онова време. Всички носехме креп и сатен, ярки цветове, екзотични шарки, шалове, пояси. И всички си падахме по пищността. Сега гледам снимки на „Фейсис“ на сцената и при някои концерти явно се състезавахме да носим колкото е възможно повече дрехи на един път. Разбира се, изключително непрактично. На някои от тези сцени ставаше невъобразимо горещо. Да влачиш 9 килограма кадифе и сатен по сцената за деветдесет минути – от мен да знаете, това си е мъжка работа.

И точно както обличахме тези дрехи, за да прикрием несигурността си, така и използвахме алкохола за същата цел. „Фейсис“ бяха изключителни пиячи. Пиенето ти дава необходимия кураж, ако не си репетираш достатъчно, да се справиш лесно през вечерта. Твърдият алкохол и виното бяха особено полезни в това отношение. Ако можете да бутилирате енергията, която музикантите от „Фейсис“ имаха... всъщност забравете, понеже винена компания „Матеус“ вече го направи. А ако по масите зад сцената липсваха бутилки „Нюкасъл Браун“ и ром, или не можеха лесно да се намерят нови запаси, ние знаехме един метод, чрез който да се напием от един кен с бира. Ето го този метод, подробно обяснен и разработен, така мисля, в един модел в Тусон, Аризона:

1. Напълнете една чашка за шотове от 30 гр. с бира.
2. Изпийте бирата.
3. Изчакайте точно една минута.
4. Напълнете отново чашата и повторете процеса.
5. Продължете да повтаряте процеса, докато кенът се изпразни.
6. Почувствайте се пияни.

Накрая се видя, че алкохолът ни струва много от гледна точка на записите, които правехме. Общо бяха четири студийни албума – гореспоменатия First Step; Long Player и A Nod Is as Good as a Wink... to a Blind Horse, и двата през 1971-ва; и Ooh La La през 1973-а – като според мен нито един от тях не ни представяше в истинската ни светлина, нито пък съдържаше енергията, на която бяхме способни. Но какво друго очаквахме? Записите на „Фейсис“ винаги първо започваха в някой пъб. Много често стояхме по-дълго в пъба, отколкото в студиото. Вярвахме, че нищо няма да подкара креативния процес по-добре от ром с кола – може би, освен още един ром с кола. Особено ако не беше твой ред да плащаш. (Аз бях усъвършенствал изкуството на това да стигна първи до вратата на бара и да я отворя, за да влязат другите, което по принцип ме спасяваше от плащането на първата поръчка. Навеждането на паркинга, за да си вържа връзките на обувките, беше друг метод за спестяване на пари в този ред на мисли.) За жалост, теорията за креативност от ром с кола се оказа пълна тъпотия. Глин Джонс, както беше показал със „Стоунс“, беше почти гениален продуцент, когато ставаше въпрос за записването на музиката на една група, а и с нас даде всичко, на което беше способен. Но имаше твърде много хора, които даваха идеи по едно и също време. И почти всички тези хора бяха пили доста ром с кола.

Обаче на сцената – всичко се променяше. Вярно е, че ако си във „Фейсис“, трябваше да можеш да свириш дори и ако си паднал на земята, но това нямаше нищо общо с пианството. Или поне не толкова. Това се налагаше, понеже големите купчини от човешки тела бяха нещо обичайно от изпълненията ни – Уди падаше върху Рони, аз върху Уди, Мак оставяше пианото, за да се хвърли върху всички нас – а и ние усещяхме, че шоуто няма да е достатъчно добро, ако не направим една купчина в края му.

Ние бяхме първата група, която риташе футболни топки към сцената – това беше моя идея, а и съм горд да кажа, че все още го правя. (И то много луксозни топки. Не синтетични боклуци.) И ние бяхме първата група, която си имаше бар на сцената, със сервитьор, в подходящи дрехи, който ни сервираше. Това ни спестяваше време и енергия да не отскачаме встрани за питиета. Също така ни предоставяше място, където да отидем по време на безкрайните барабанни сола на Кени. Седяхме си там, докато Кени блъскаше до забрава. Някой от нас казваше:

– Мислиш ли, че стана време да се връщаме?

А друг отговаряше:

– Хайде да изпием само още по едно.

Това беше нещо толкова различно за онова време. Трябва да разберете колко сериозна беше рок музиката тогава. Издигането на „Фейсис“ почти съвпадна с издигането и на прогресивния рок – сериозните китаристи набръчкваха чела по време на деветминутни сола на китари с два грифа и клавишните музиканти изсвирваха имитации на симфонии на няколко синтезатора за цели часове. И нека не забравяме фактора какво мрачно място беше Великобритания в началото на 70-те години – в спад, икономически погром, разкъсвана от стачки, улиците задръстени от неприбрани боклуци, земя на правителствено въведен режим на тока. Това бяха черни и мрачни няколко години, и „Фейсис“, реалисти, но не и отчаяни, ярко облечени и подпийнали, изглеждаха като дъга в сивотата.

Все пак, по ироничен начин, нашето държание беше доста дръзко. Всяка група в света разполагаше с двама китаристи. Ние имахме само един и това беше Уди. А той се справяше прекрасно с работата си. Но, точно както при „Джеф Бек Груп“, наличието само на един китарист оставяше достатъчно свободно място за мен, като певец.

Също така имах и много свободно пространство, в което да се движа – то беше по-тясно в „Кройдън Грейхаунд“ или в „Трентам Гардънс Балрум“ в Стоук-он-Трент, които си бяха сцените, по които изкарахме голяма част от кариерата си в Англия, но по-обширно по големите американски сцени, до които „Фейсис“ бързо достигнаха. И внезапно шоуменът, който бавно и неловко се измъкваше цяло десетилетие, се изля от мен. Доста скоро аз направих цял нов репертоар с

трикове със сигурния ми реквизит, стойката за микрофона – монтирах я високо, за да се наложи да се вдигам на пръсти, въртях я като полицейска палка, влачих я зад себе си по сцената, избутвах я нагоре, за да е точно над главата ми, или я завъртах в ръцете си и я накланях напред, все едно беше партньор за танго. После се научих да я хвърлям, засилвах я с все по-голяма увереност и я хващах (на късмет), докато падаше. Фактът, че през почти петте години с „Фейсис“, аз не си извадих нито едно от очите, нито на някого друго, се равнява на някакво чудо. Една вечер в Детройт, аз се попрестарах, метнах стойката на микрофона нагоре и не я видях отново. Предполагам, че заседна при прожекторите. Може още да си е там.

По принцип ние се качвахме на сцената, а Рони Лейн казваше нещо като:

– Съжалявам, че закъсняхме – сешоарът на Род се счупи.

И ние започвахме, забивайки *Memphis, Tennessee* на Чък Бери, която доста често, ако се изсвири правилно, може да удари публиката в меките части. Винаги беше прекрасно чувството да чуя как започва тази музика и да запя след това.

Списък с песни? Списъците са за задръстенияците. Задръстенияците и професионалистите. По-добре е да се качиш на сцената и да разбереш какъв е списъкът, като извикаш стария боен вик на „Фейсис“: „Коя песен свирим?“ Всички знаехме, че по някое време ще изсвирим *Cindy Incidentally* например или *Sweet Lady Mary*, или *I Feel So Good* на Биг Бил Брунзи, а по време на друг концерт принуждавахме Рони Лейн да пие само портокалов сок, за да може да изпее първия куплет на *Maybe I'm Amazed* на Пол Маккартни, една песен, която обожавахме и към която изпитвахме огромна завист. Защо ние не бяхме я написали?

Празнините между песните бяха ужасно продължителни не само поради факта, че трябваше всички да се разберем коя песен ще свирим след това. Ако Уди искаше да настрои китарата си, той не слизаше от сцената, за да вземе друг инструмент, а си оставаше там и настройваше на място тази, с която беше в момента. Тогава научих изкуството да говоря с публиката: по време на концертите на „Фейсис“, в тези празни моменти, докато Уди се опитваше да настрои едно отворено

„ми“*. Тогава се научих да казвам нещо повече от традиционното „Разговаряйте помежду си“. Лонг Джон Болдри бе посял семето на това: той винаги по много добър начин запълваше празнините от по минута-две, или разказваше историята зад някоя песен, преди да я изпее. Но чак във „Фейсис“ по подходящ начин започнах да използвам както трябва съветите му.

През март 1970-а напуснахме Англия за едно 38-дневно турне в Северна Америка, съвпадащо си с издаването там на албума *First Step*, като започнахме от Торонто, Канада. Още веднъж, както и с „Джеф Бек Груп“, усещането ни беше, че Англия ще е трудна за успех, но Америка е широко отворена, ако си готов да работиш здраво и да извървиш дълъг път. Усещахме, че там го има този глад за шумен, ударен, британски рокендрол. И отново това чувство се оказа абсолютно вярно. В Торонто, на „Варсити Арена“, ние подгряхме MC5 и „Канд Хийт“, но бяхме себе си. На следващия ден трябваше да летим до Бостън, за да свирим три вечери като подгриваща банда в „Бостън Тий Парти“, един склад, преустроен за 1500 човека на улица „Лансдоун“, и най-вървешният клуб в града по това време. Но мъглата, спуснала се над Бостън, означаваше, че полетът ни е отменен. Били Гаф ни каза, че ще трябва да пропуснем първото шоу и вместо това ни качи на първия полет, който излиташе от Торонто и бе насочен към Ню Йорк. Седяхме в самолета, чувствахме се тъпо заради проваленото участие, когато се чу гласът на капитана по интеркома: „Съжаляваме, че заради мъглата в района на Ню Йорк, този полет ще бъде насочен към Бостън“. Следват весели викове. Съдбата, изглежда, че беше на наша страна.

Бостън беше смразяващо леден. Понеже с Уди бяхме идвали и преди това, ние съобразително си бяхме донесли палта. Останалите от бандата, при тяхното първо истинско идване в Америка, трепереха в якетата си. До този момент разказите ни с Уди какво да очакват в Щатите, бяха посрещани от другите с леко снизхождение: „Да, добре“, но сега всички казваха: „Можеше да ни предупредите“.

През този следобед, по време на саундчека, Мак откри, че различните нива на електрическото напрежение в Англия и Америка разстройват неговия орган „Хамънд В3“ почти (но не чак толкова) с цял

* Отворено „ми“ е специфичен начин за настройване на китара, различен от стандартните видове музикален строй. – *Бел. ред.*

нотен ключ. В резултат на това ключ „ми мажор“ на останалите от групата се равняваше на „фа мажор“ и през първия концерт се наложи той да транспонира песните, докато свиреше – но всичко си звучеше почти в една тоналност. Това си беше неприятно и нехармонично начало, но за щастие, Пийт Бъкланд, главният техник на бандата, успя да реши проблема за втория концерт.

В Детройт ни заобичаха. По време на първото ни посещение свирехме две вечери в „Ийстън Тиатър“, подгрявайки „Савой Браун“. Репутацията на детройтските хлапета беше, че са костелива публика в един труден за живеене град, но ако харесваха нещо, те се радваха диво, а бяха и лоялни. Откликнаха на шоуто и когато първата обиколка на турнето отново ни върна в Детройт за още три вечери, те дойдоха в големи количества, за да ни гледат отново. През следващите години това се превърна в нещо като роден дом за „Фейсис“ и проверена територия. Това беше мястото, където Дейвид Ръфин от „Темптейшънс“, който ни обичаше, често се присъединяваше към нас и изпяваше (*I Know*) *I'm Losing You*, което за мен си беше вълнуващо, понеже бях голям негов почитател.

Но където и на друго място да отидехме, ние намирахме нови фенове. Първото турне в Америка продължи десет седмици и здраво скрепи групата на сцената и извън нея. Връщането през лятото в Англия се оказа сурово нещо – да се върнеш в действителността с шут. От възторжените викове в големи, добре уредени зали в Щатите, ние се върнахме към сравнително равнодушие в места като „Кук`с Фери Ин“, в лондонския квартал „Едмънтън“. Публиката в родината доста по-бавно ни заобичваше. Много хора очевидно ни смятаха за пияни тъпанари и лондонски смотаняци. Други ни гледаха странно, понеже не можеха да разберат каква точно ни беше връзката със „Смол Фейсис“, чиито хитове в класациите през шейсетте ги бяха оставили със спомена, поне доста така си мислеха, за младежка поп банда.

Следователно през юни, по време на един концерт на открито, провеждащ се в подкрепа на „Световен фонд за дивата природа“ в зоологическата градина „Дъдли“, в Уест Мидландс, ние излязохме след „Едгар Броутън Бенд“, които се бяха справили толкова добре, че само след три наши песни започнаха да ни освиркват и ни свалиха. Можеше да стане много по-лошо, ако Робърт Плант от „Лед Цепелин“ не беше

там. Той видя, че сме изпаднали в затруднение и се качи на сцената, за да изпее с мен *It's All Over Now*. Понеже Плант си беше от Мидландс и бе местна легенда, появяването му смекчи публиката и ни спаси.

Ключов момент в спечелването на английската публика беше възхищението към нас от страна на Джон Пийл, най-добрия радиоводещ. През 1970-а, Пийл тъкмо беше започнал да води „Времето на Пийл“, където се включваше група, свиреща на живо пред малко зрители, събрани в студиото на „Би Би Си“ на улица „Лоуър Риджент“ в Лондон. Пийл харесваше „Фейсис“ и ни включи в програмата си през юни. Записахме *You're My Girl*, *Wicked Messenger*, *Devotion* и *It's all Over Now*, а Пийл каза всякакви окуражителни думи. Това наистина ни помогна да се харесаме на хората и да преборим една част от отрицателната енергия към нас. Това беше началото на моята дълга и приятелска връзка с Пийл, по време на която аз бях гост на сватбата му и доколкото си спомням, проведох дълъг разговор с една негова възрастна леля от Уелс. „Фейсис“ след това участваха много пъти при Пийл, като му причинихме огромни количества стрес, понеже го държахме с нас в пъба, намиращ се срещу студиото, до последната възможна минута преди началото на предаването. Той доста се паникьосваше, а понякога се появяваше и някой големец от „Би Би Си“, който правеше опит да ни избути към студиото. Но винаги успявахме навреме.

През октомври 1970-а, ние се върнахме в Америка за още двадесет и осем концерта. А когато стигнахме до Милуоки, ни казаха, че билетите за останалите шестнадесет концерта вече са разпродадени – изключително постижение. Ние го отпразнувахме като се напихме в един бар, а после, по средата на нощта, нахлухме в хотелската стая на Били Гаф, преобърнахме леглото, извадихме всички крушки и наводнихме банята. Между другото, по това време Гаф си беше в леглото.

Разбира се, хотелските разрушения бяха нещо, с което „Фейсис“ много бързо се прочуха. В наша защита бих могъл да посоча, че много от онова, което вършехме в тази сфера, не беше безпричинно разрушаване, а креативно преправяне. Премахването на мебелите от една стая например често биваше последвано от пренареждането на същите мебели в перфектен вид на друго място, като коридор, балкон или хотелската градина. За допълнителна защита бих казал, че бивахме

изключително отегчени. През 1970-а, ние изкарахме общо четири месеца из американските пътища, разделени по равно между двете турнета. Далеч от дома за толкова дълго време просто си беше неминуемо пръстите да започнат да ни сърбят. Така или иначе, някой откри, че няма по-добро прекарване на тъп следобед в Питсбърг от натъпкването догоре на един асансьор с матраци и изпращането му долу до лобито. Изваждането на болтовете, които стягат рамката на леглото, беше още един много популярен номер, който водеше до страхотни фарсови моменти. Изваждането на микрофона от телефонната слушалка, водещо до креслив яд от следващия му ползвател, си имаше своите подстрекатели, като и аз бях сред тях.

Картините по хотелските стени, също така бяха много апетитни за преправяне. Ако имаше някоя средновековна сцена, някой от нас можеше да нарисува самолет в нея, или може би колело. Уди рисуваше много хубави самолети върху всякакви репродукции на горски пейзажи от седемнадесети век, които закачаха над леглата.

Или, разбира се, съществуваше и винаги модерният карикатурен мъжки израстък, или „кочан“. През онези дни много се кефех да рисувам кочани и драсках по един такъв върху почти всичко. В художествен план от началото до средата на 70-те беше моя „кочанов период“. А и винаги се познаваше кои са направени от мен, понеже моите винаги бяха „след събитието“ – бяха увиснали надолу, от тях капеше. Те бяха моята запазена марка. На всички други сочеха право нагоре, но аз предпочитих да създам нещо по-уместно. Предполагам, че в тези случаи се обаждаше артистичната ми чувствителност.

Всъщност, сега като се замисля, рисуването на кочани продължи и след периода ми с „Фейсис“, и продължи доста време през 80-те. Фактически, макар да ме е срам да си призная, дори и сега, изправен пред книгата за гости в някое префинено домакинство, все още усещам инстинктивно желание – както се казва – да нарисувам един кочан. В пика на моята рисувателна мания, творението ми често се появяваше в паспортите на хората – в интерес на истината, включително при една скорошна срамна случка, след един полет от Дъблин до Лондон, в паспортите на тримата членове на момчешката банда „Макфлай“. „Какво ще правя“, казват хората, изпаднали в паника, когато видят нарисован с химикал фалос на страницата със снимката в техния държавно

издаден пътнически документ. На което най-ефикасният отговор е и винаги е бил: направи се на ударен и кажи, че тригодишното ти дете го е направило.

На всичко отгоре, след драсканиците и разрушенията, връзките между „Фейсис“ и управата на хотелите не се подобряваше заради нашия навик да каним цялата публика в хотела след концерта. Аз отправях поканата от сцената, като казвах на всички къде сме отседнали и на кой етаж се намираме. Понякога буквално имаше стотици хора в коридора – повечето от тях се държаха много прилично, бих добавил. Хлапетата си идваха с бутилки вино, а ние си оставяхме вратите отключени и на сутринта нищо не липсваше. Обаче не може да се отрече, че при някои случаи, в по-нагорещените моменти на тези вечери, голотата в плувния басейн си беше напълно реална, а и също така в стаите се случваха актове от сексуално естество. За един пич това да има дълга коса, да е член на рок група и да е англичанин, очевидно си беше много силна комбинация по това време за младите американски момичета. Никой от нас не беше особено верен, когато бяхме на турне. Разсъждавахме по следния начин: ако не бяхме на турне, нямаше да изневеряваме. Доста посредствена логика, но нямаше как.

Между другото, един път, когато бяхме на турне с „Дийп Пърпъл“ и аз съобщих адреса на техния хотел, вместо нашия. Нещата не се развиха добре.

Естествено, че нито един от тези процеси не беше далновиден, ако се погледнеше от финансовата страна. Бандата постоянно трябваше да се лишава от големи количества с пари, за да успокои мениджърите на потрошените хотели и да ги разубеди да не звънят в полицията. Били Гаф отиваше да плати на рецепцията при напускането и въобще не се случваше следното: „Ползвали ли сте нещо от минибара снощи, господине?“. А по-скоро това: „Ето ви сметката за ремонта на деветия етаж“. Веднъж в Кливлънд, изходът пред Гаф беше запрещен от разгневен мениджър и от местния шериф. Струваше му 5000 долара, за да го пуснат

Това поведение най-накрая ни струва забрана да отсядаме в хотелите на „Холидей Ин“. След множество наводнени бани, най-накрая ни бе ударен черен печат за цялата верига на „Холидей Ин“ – първата рок група, доколкото бяхме чували, на която това се беше случвало.

За да избегнем забраната, ние започнахме да постъпваме в хотели с името „Флийтуд Мак“. След като ни разкриха, започнахме да ползваме „Грейтфул Дет“. Винаги има заобиколен начин.

* * *

Преди „Фейсис“ не бях докосвал кокаин, но по време на турне с тях в Америка той лесно се намираше. Всички го харесвахме. В групата се пушеше и марихуана, но аз не го правех, понеже доста се страхувах да не навредя на гласа си. Понякога я дъвчех по малко, много рядко, само ако някой ме накараше или за да не се делия от другите. Но кокаинът изглеждаше като по-добрата идея. А и той беше най-доброто, така смятахме, във фармацевтичния му вид.

Добрите новини за този тип кокаин, разбрахме с радост ние – доста различаващо се от почти мигновената еуфория, до която водеше – беше тази, че когато си го смъркаш, пак можеш да получиш ерекция. При другия, не толкова чистия вид уличен кокаин, беше като да се опитваш да гребеш в лодка с въже, както беше старата поговорка. Но с фармацевтичния не се забелязваха никакви негативни последици. Мак имаше изкуствен карамфил в един от илиците на сценичното си сако, който поръсваше с кокаин преди концерт, като по този начин той можеше да си допре носа до него и да вдиша ободряваща доза прах по време на изпълнението ни. Ако останалите искахме малко да си смъркнем просто за да поддържаме нивото, трябваше да се скрием зад усилвателите. Това вероятно би прозвучало ексцентрично от днешна гледна точка, но ние го усещаме като нещо невинно. Почти като ученическа шега – глупаво забавление. Голяма част от удоволствието беше свързано с това, че ни се разминаваше, с това, че сме палави. Чувството не беше подобно на онова, което се появи по-късно, обвито с вина и усещане, че си част от механизма на някаква огромна, чудовищна, разрушителна, индустриална машина.

Имайте предвид, че забавлението леко изчезна от смъркането на кокаин през една пролетна утрин на 1973-а. Предишната нощ бяхме сътворили един доста бурен концерт в „Локарно Болрум“ в Съндърланд, на който присъстваха някои от играчите на футболен

клуб „Съндърланд“, които все още празнуваха победата си над „Арсенал“ през миналия уикенд в полуфинала за Купата на футболната асоциация. (Те щяха да спечелят купата през тази година, побеждавайки, напук на всякакви прогнози, „Лийдс Юнайтед“, превръщайки се по този начин в любимия отбор на нацията за десет минути.)

Доста футболисти изглеждаше, че харесват „Фейсис“. Съществуваха все пак някои усещания – като се махнат наркотиците и хотелските разрушения – че ние сме част от една и съща култура. Атмосферата по време на концерт на „Фейсис“ беше като приятна и оптимистична версия на атмосферата на футболните стадиони: много викове, аплодисменти, скандирания и размятане на кариани шалове. Футболът и „Фейсис“ изглежда, че имаха доста общи неща.

И така, след концерта, Били Хюз, национал на Шотландия, ни попита с Уди дали бихме искали да се присъединим към тренировката на „Съндърланд“ на следващия ден. Ние се измъкнахме от леглата и се отправихме към игрището. И точно тогава, в един интимен момент до игрището, докато уж гледахме какво се случва, Уди натика лицето си към мен, с леко наклонена назад глава и каза:

– Ето, ще погледнеш ли това нещо?

Намествайки погледа си, аз се взрях в носа му и видях тънък лъч светлина, където, по принцип, не трябваше да го има, преминал през преградката в носа му.

Ясно стана, че е време да се замислим за смъркането ни. Очевидно, едното от решенията беше да спрем да смъркаме кокаин. Обаче другото решение – а по някаква причина то ни се хареса повече и на двамата – беше да намерим друг начин за приемането му, в който не участваше носа. Тогава започнахме да купуваме от аптеката капсули против настинка, издърпвахме двете половинки на капсулите и заменяхме съдържанието им с щипка кокаин и после започнахме да ги приемаме анално, а тъй като човешкото тяло е страхотно нещо, те безпроблемно се разтваряха в телата ни.

* * *

Бинго. Открихме, че това сработва изключително ефективно. Това си беше двойна победа, понеже носът на Уди очевидно бе развял белия флаг, а аз бях започнал да се притеснявам, че кокаинът, приеман носно, ще навреди на гласа ми. Сега просто можехме да отидем в банята и да си вкараме нужното лекарство, по френския метод, в багажника.

По време на едно от тези ранни турнета с „Фейсис“, аз научих малък, но важен урок за това как да се държа с пресата. Дватама с Уди бяхме даровити фотографи с фотоапаратите за „мигновено отпечатване“ „Полароид“, които отпечатваха снимката веднага след заснемането ѝ: изключително чудо на технологията в преддигиталната ера. И понеже това бяхме аз и Уди, ние използвахме тези фотоапарати най-вече за снимки на голи момичета в хотелските ни стаи. Трудно бих пресъздал огромното удоволствие, което двамата получавахме, докато правехме онова леко неприлично движение „потъркване на снимката“, което трябваше да се извърши, за да се затопли хартията и по този начин да се забърза процеса на проявяване.

По време на турнето дадох интервю на един старши репортер от „Сън“. Той изглеждаше като солиден пич, затова, когато изключи магнетофона, аз му казах:

– Ето, хвърли един поглед на тези.

И извадих от джоба си доста дебела пачка с полароидни снимки на блондинки, всички идеално каталогизирани с дати и града на заснемането им, четливо написани отзад. Разбира се, този личен момент между певец и журналист се появи в „Сън“ със заглавие: „Род – полароидното хлапе“. Не си спомням някога да съм се чувствал по-унижен. Известно време не посмях да отида при родителите си, защото се ужасявах, че ще трябва да обсъдя този въпрос с татко. Най-накрая се изправих пред него и веднага видях, че е обиден, понеже презрително ме отбягваше за цели два часа.

Баща ми не харесваше особено „Фейсис“ – дори и когато не снимахме момичета и показвахме резултатите на журналисти от националните всекидневници. На него му се нравеше, за моя радост, успеха на „Фейсис“, но тъй като той не пиеше, не мисля, че одобряваше висо-

ката алкохолна консумация на групата и фриволното поведение. Със сигурност не му се нравеха хотелските ни лудости. Знаем това, понеже една вечер с братята ми пробвахме и върху него, но съвсем погрешно бяхме разчели настроението му.

Това се случи в Единбург, където бяхме отишли с татко и чичовците ми предната вечер, преди футболен мач на Шотландия. Хотелът, в който отседнахме, тъкмо го боядисаха и през нощта, пияни като прасета, с братята ми взехме стълби и талпи, влязохме на пръсти в стаята, в която татко спеше, и ги сложихме около леглото му. После брат ми Дон се качи върху талпите, сложени върху стълбите и се престори, че боядисва тавана, а ние запалихме лампите, за да събудим татко. Без въобще да намери тази сюрреалистична обстановка за забавна, както ние желяехме, той побесня – дори ни подгони из коридорите. Никога повече не го намесих в подобни шмекерии.

Легендата на „Фейсис“ се разрасна, дори и в Англия. Свирихме на „Уилий Фестивал“ през 1971-ва, като съпорт банда на Марк Болан, обаче издухахме горкия музикант. Публиката не го остави да свири. А после, през септември същата година, се появихме на шоу на открито в игрището за крикет „Оувъл“, в Кенингтън, върху афиш, на който присъстваха и „Ху“.

Рядко можех да отида на концерт с моята кола, но този път успях. Следователно, аз пристигнах през този следобед с бяло „Ламборджини“, купено наскоро с печалбите от соловите ми албуми, облечен в сценичните си дрехи: палто от леопардова кожа и подобен панталон, които си бях купил за това събитие от бутик „Грани Тейкс Ей Трип“ на „Кингс Роуд“. По онова време всички музиканти пазаруваха там, което си беше страхотно, но модните сблъсъци се избягваха: продавачите виждаха какво си избрал и внимателно казваха: „О, Мик си купи това“ или „Може би няма да искате това, защото Боуи тъкмо беше тук и си го купи“.

Както и да е, помня как паркирах в „Оувъл“ зад сцената и излязох от ламборджинито, облечен от глава до пети като леопард, заедно с приятелката ми, Ди Харингтън, която носеше къса пола, имаше крака до врата си, и двамата се отправихме към гримьорните, хванати ръка за ръка. И точно в този момент, докато вървахме, усетих това поразително чувство, че съм дошъл на мястото си – не просто в „Оувъл“, а

в определено място в живота и си помислих: по дяволите – ти си цяла рок звезда, нали така, момче?

Още едно нещо за концерта в „Оувъл“: изпях си нещата, пих на сцената, навсякъде имаше полиция; слязох, изпих още едно с момчетата; после се качих в ламборджинито и подкарах към вкъщи, като на изхода полицаите ми помахаха весело. И всичко си беше в реда на нещата. „Довиждане, г-н Стюарт. Карайте внимателно“. Покъртително. Напълно различни времена.

* * *

Недостатъкът на небрежния подход на „Фейсис“ се състоеше в това, че когато ставаше въпрос за бизнес страната на нещата, никой в групата не беше в час. Никой не поемаше финансовия контрол: изглеждаше, че всичко се прави с пари в брой в кутии за обувки и пликове, а Бил Гаф ни казваше да не се притесняваме. Нямахме никакво счетоводство, доколкото знаех: само от време на време се появяваха суми на разходи, написани върху салфетка. И никой не поемаше контрол за планирането на времето ни, за да ни осигури достатъчно почивно време. Турнетата просто ни бяха обявявани и ние започвахме да се оплакваме и да казваме, че няма да ходим – обаче старата ни майка Гаф отговаряше:

– Ами, страхувам се, че трябва да го направите, защото депозитите вече са платени.

Благодарение на парите, придобити от турнетата в Америка, ние живеехме екстравагантен живот: всички се втурвахме да си купуваме къщи и коли или, в случая на Уди, който се втурна да купи на баща си голям цветен телевизор (баща му го върза с верига за радиатора, за да не може никой да му го открадне). Ние бяхме млади, глупави и никой не се интересуваше от подробностите, понеже бяхме богати повече, отколкото си бяхме представяли. Това си е нормално, когато си на двайсет, но никой не се замисляше за факта, че по някое време всичко може да отиде по дяволите.

А точно това се случи – всичко отиде по дяволите. Проблемите бяха политически, разгоряха се бавно и най-вече се появиха като ре-

зултат от успеха, който бях постигнал със соловата си кариера, която създаде всякакви по вид усложнени обтягания и тревоги. Отначало балансът между живота ми като соло артист и живота ми във „Фейсис“ изглеждаше изключително лесен. Има група, в която можех да бъда необуздан, груб рокендрол музикант. Имах и соловите си албуми, в които също правех рокендрол, но можех да изразя и останалите си страсти: фолк и соул влиянията ми. А между тези интереси, изглежда, че нямаше никакъв конфликт. Напротив, те се бяха сработили по много щастлив начин.

През 1971-ва, когато *Maggie May* излезе и аз трябваше да отива в Top of the Pops, за да я промотирам, момчетата от групата дойдоха за забавление. Преди това зад кулисите ние се опитахме – и не успяхме – да нахлуем в съблекалнята на „Панс Пипъл“, постоянната дамска денс трупа на шоуто и вместо това се отдадохме на доста бурна футболна игра в коридора на „Би Би Си“ срещу „Слейд“, глем рок бандата, и накрая „Фейсис“ победиха с 2:0. За записа всички се издокарахме в готини дрехи, а Джон Пийл, нашия дисководещ и приятел, седна на един стол и много смутено се престори, че свири на мандолина (инструмент, с който той нямаше никакъв опит), докато Рони, Уди и аз, скочихме зад сцената и заритахме една футболна топка, като не бяхме прекалено загрижени за разкриването на голямата търговска тайна на Top of the Pops – в любимото британско музикално шоу, повечето банди свиреха на плейбек. През следващата година ние отидохме още по-напред, когато *Angle* влезе в класациите и Рони Лейн не можа да участва в предаването, затова ние го заменихме на сцената с фигура, изрязана от картон. Но излъчването на *Maggie May* беше наистина емблематичен момент, както за мен, така и за „Фейсис“. То ни създаде един образ на анархична, наивна, доста привлекателна банда, каквато и ние мислехме, че сме. В тези начални моменти, човек с трудност би видял по какъв начин моят успех е помогнал на „Фейсис“, както и „Фейсис“ са успели да ми помогнат.

Обаче нещата започнаха да се влошават. Рони и Мак очевидно постоянно си задаваха въпроси, изпълнени с подозрение и обърканост: на какво отделях толкова много от времето си? За какво прахосвам енергията си? Групата ли е по-важна от мен? И всички тези вечери, прахосани в свирене на *Maggie May* и *You Wear It Well* – те в моя полза

ли бяха, или в тяхна? Ясно е, че в тези дискусии се включваха и техните гаджета, което по никакъв начин не намаляваше напрегнатостта на дебата. Не помагаше и това, че понякога на летищата от „Уорнър Брос“ изпращаха кола за „Фейсис“, а „Мъркюри Рекърдс“, с които имах договор, изпращаха кола за мен. Вече пътувахме в отделни лимузини: доста отчуждаващо. А понякога „Уорнър Брос“ наемаха нормални хотелски стаи за групата, а „Мъркюри“ ме настаняваха в апартамент.

Разбира се, можех да откажа да взема ключа и да настоявам за по-евтино отношение. Но тогава... ами, нямаше да разполагам с апартамент, нали така?

Трябва да кажа, че тези логистични подробности никога не заставаха между Уди и мен. В Ню Йорк, за един концерт в „Медисън Скуеър Гардън“ през февруари 1975-а, открих, че съм настанен в хотел „Шери Недърланд“, а Уди беше отсреща, на „Пето Авеню“, в „Плаза“. Той се обади в стаята ми и каза:

– На кой етаж си?

Казах му, че съм на петнадесетия.

– Прекрасно. Аз съм на седемнайсетия. Дай да разберем дали ще можем да се видим – каза той.

И двамата погледнахме: нищо.

– Уди, не мисля, че ще стане – споделих аз.

– Чакай – отвърна той.

Погледнах отново и там, надвесила се отдясно на прозореца, на километър над улицата, имаше една дребна и космата фигура, държаща запален вестник, като сигнален огън.

Онова, което дразнеше най-много Мак и Рони, беше, че те можеха да бъдат помислени за моя съпровождаща група. Наистина разбирах тяхното недоволство, макар да можех да сторя много малко неща, за да го контролирам. Промоутърите бяха стриктно инструктирани още от самото начало да изписват групата по афишите и плакатите като „Фейсис“. Но в Америка, още дори в самото начало, през 1970-а, имах издаден албум, Gasoline Alley, който се беше продал в 250 000 копия, но каквото и да мислите за американските промоутъри, те не са глупави. Затова, когато отивахме в концертните зали, там пишеше с големи букви: „Род Стюарт и „Фейсис“. В този момент Мак и Рони полудяваха. Рони толкова се разгневи веднъж, че чукна Били Гаф по главата с

бутилка. Всеки път, театрите, които ни бяха обидили по този начин, се оказваха с тотално потрошени гримьорни, в знак на отмъщение.

Префирните започнаха да се задълбочават. Аз не помогнах особено за влошаващата се атмосфера в групата, когато, по време на едно интервю, описах третия албум на „Фейсис“, Ooh La La, като „объркана работа“. Предполагам, че това идваше от моята преди това спомената тенденция да не харесвам неща, които съм направил наскоро. Но това не беше най-благотворното нещо, което можеше да се чуе от певица в навечерието на излизането на албума – макар да беше истинско отражение на чувствата ми. Извиних се на момчетата, но Мак очевидно си мислеше следното: „Типичен скапан певец“.

Не след дълго бях обвинен, че пазя най-добрите песни за себе си – запазвам най-сочния материал за соловите ми албуми и оставях огризките за албумите на „Фейсис“. Това не беше така и нямаше как да е вярно, понеже аз не пишех песни през цялото време, както подобава на един музикант – като един Рони Лейн например. Аз пишех само когато влизах в студио, под натиска на крайни срокове, когато трябваше да се записва и имаше нужда от песни. Нямах постоянно готов каталог със завършени песни, в който да ровя, когато си пожелаея.

Почти в края на живота му, когато беше болен от множествена склероза, Рони каза, че аз съм откраднал песента *Mandolin Wind* от него. Това не беше вярно. В интерес на истината, доказателството за лъжата е самият характер на Рони: той не беше някой, който ще стои мирно и тихо, докато друг краде една от песните му, а го споменава много години по-късно. Той щеше да се изправи лице в лице с мен още там и тогава.

Рони напусна през 1973-а. Отначало никой не си помисли, че е сериозен, понеже „Аз напускам групата“ си беше наша обща шега: отговор, който винаги беше готов за всякакво разочарование или спънка. Ако леко ни намокреше дъжда от вратата на хотела до лимузината, автоматично казвахме: „Аз напускам групата“. Той беше равен по използване на друг любим израз на „Фейсис“: „Глупости, тъпанар смотан“. Но този път, преди концерта в Роаноук, Северна Каролина, Рони говореше сериозно. Мисля, че той виждаше как и останалите членове на бандата тръгват след него и ме оставят сам. Вместо това, четиримата свикахме среща на групата, седнахме и се зачудихме кого може

да извикаме като заместник – знаехме, че тази идея е обречена, като се вземе предвид онова, което Рони бе направил за групата, но какво друго можехме да сторим?

Първата ми мисъл беше да помолим Анди Фрейзър, който беше свирил на баса във „Фрий“, една група, чиито първи албуми много уважавах и слушах, докато бяхме на турне. Анди не се заинтересува, затова се насочихме към Тетсу Ямаучи, който беше заменил Анди във „Фрий“ и беше един готин японец, който говореше много лош английски. Оказа се, че по това време Тетсу преминаваше през някакви емоционални проблеми, но понеже не говореше английски ние не разбрахме какви точно са тези проблеми. Обаче забелязахме, че той е човек, който може да пие. Помня, че една сутрин в хотел видях закуската му да преминава покрай мен върху поднос: наденица, боб, пържено яйце, парче бекон и две чашки с уиски. Все пак накрая пиенето започна да му пречи. Имаше един концерт, по време на първото му турне с нас, когато Тетсу изкара цялото време облегнат върху бас колоните в дъното на сцената, а един човек от екипа, скрит зад колоните, го беше хванал за краката, за да го държи изправен.

Това, почти няма смисъл да добавям, се случи по време на дългото и бавно западане на бандата. Мак ме ядосваше страшно много. Точно като Рони, Мак си мислеше, че аз всеки момент може да напусна и да разруша групата, и изглежда, че беше решен да се чувства обиден още в аванс. Всъщност онова, което ускори моето напускане, беше отдавна очакваното решение на Уди да отиде в „Ролинг Стоунс“ – групата, да си го признаем, за която той беше роден. За мен това беше решаващият удар. Да загубим Рони беше едно на ръка, но да изгубим и Уди... Играта отвсякъде си беше свършила.

„Стоунс“ бяха ухаждали Уди цяла вечност и интереса им въобще не беше тайна. Не мисля, че някой остана изненадан, когато той най-накрая не издържа. Колко китаристи не биха искали да се присъединят към „Ролинг Стоунс“? Но Уди разбра, че ще му е трудно да започне начисто. Известно време смяташе, че ще може да работи и за двете групи и всички да са щастливи, но това нямаше как да сработи. Уди завърши едно турне със „Стоунс“, а после дойде на последното турне на „Фейсис“, което се проведе през есента на 1975-а. Разполагахме с голям оркестър и лъскава и голяма балюстрада в италиански стил,

издигната на сцената, за да ни помогне при четирите парчета, които исках да изсвирим от новия ми албум *Atlantic Crossing* – това беше моя идея (за която аз бях платил, ако мога да добавя), но останалите от групата, и най-вече Мак, смятаха, че е тъпо.

Мак не искаше да повярва, но чак до самия край, докато стана ясно, че Уди си тръгва, аз исках да бъда във „Фейсис“. Винаги го бях искал. Не желяех само аз да изпъквам. Това да изпъквам сам не беше част от характера ми. Ако можех до края на живота си да бъда член на „Фейсис“, щях да съм щастлив. Но тъжният факт беше, че през 1975-а година „Фейсис“ вече ги нямаше, за да съм техен член. Хората от години ми говореха всякакви неща, опитваха се да подкопаят мястото ми и аз не се бях подал. Сега Били Гаф и звукозаписната компания се бяха наели с тази задача, като ми казаха:

– Сигурно си луд, това е свършено, намери си група, направи солова кариера, прави каквото искаш, време е. И най-накрая, през декември 1975-а, аз реших, че наистина е време.

И така „Фейсис“ престанаха да съществуват – но никога няма да бъдат забравени. Единадесет години по-късно, през юли 1986-а, в края на един концерт, който направих под проливния дъжд на стадион „Уембли“, там се появиха Уди, Мак и Кени, появи се и Рони, вече доста немощен и с бастун, но добре облечен, щастлив и радостно подкрепян от публиката с възгласи, публиката, която още в първия момент, когато го зърна, веднага започна да пее: „Обичаме те, Рони, наистина“. И Рони седна на един стол, аз хвърлих церемониално стойката на микрофона във въздуха, като за малко не се наръгах с нея, и всички след това с веселие изкарахме, в почти идеално подобие на старото време, (*I Know*) *I'm Losing You*, *Twisting the Night Away* и *Stay with Me*.

Имаше още едно подобно изпълнение през 1993-а, по повод наградата ми „Изключителен принос“ (или „Златният часовник за пенсионирането“, както някой би казал) на музикалните награди „БРИТ“. Рони, благословен да е, който имаше още четири години живот, беше много болен, за да присъства. Но Уди, Кени, Мак и аз направихме кратка репетиция, и дори отидохме в пъба на „Каледониян Роуд“, а после изсвирихме *Stay with Me* и *Sweet Little Rock 'N' Roller*.

А после, през април 2012-а, нашият дребен принос към историята на рока (заедно с тази на „Смол Фейсис“) беше почетена с приемането

ни в американската „Зала на славата на рокендрола“. Аз пропуснах церемонията в Кливлънд – бях поразен от стрептококов фарингит. Обаче аз и без това съм прокълнат, когато става въпрос за събития, свързани със „Залата на славата“. Не успях да присъствам и при мое то лично приемане в залата, понеже бях пострадал при голямото земетресение в Ел Ей през 1994-а. Типично: приемат ме в „Залата на славата“, а предната вечер, земята се разтвори и се опита да ме погълне.

Все пак добре помня последните дни преди скъпата ми майка да почине през 1991-ва, на осемдесет и пет годишна възраст, когато отивах да я видя и понякога я заварвах заспала. През тези последни години тя беше доста обърквана и много често се будеше и казваше:

– О, здравей, Роди. Как се справят „Фейсис“?

Справят се добре, мамо.

Отклонение

В което нашият герой оцелява в престрелка, носи някакви кичозни обувки пред едни от най-коравите мъже в света и разкрива вечната си любов към „Селтик“. И в което получава запомнящо се посещение у дома си.

Не искам да се замислям колко съм пътувал по целия свят, за да гледам „Селтик“ и Шотландия. Но знам, че през 1978-а, това едва не ми отне живота.

Случи се през лятото на Световното първенство в Аржентина. За втори пореден път, Шотландия се беше класирала за турнира, а Англия не бе успяла – детайл, който по никакъв начин не намалява емоционалната тежест на събитието за шотландските привърженици. Веднъж вече не бях успял да вляза в отбора, но сега бях избран да композирам и запиша официалната песен на Шотландия за купата – *Ole Ola*. Мисля, че всички очакваха гайди, но вместо това аз се насочих към южноамериканските вку-

сове и следователно се озовах в едно студио в Лос Анджелис, записвайки безсмъртния стих:

„Оле ола, оле, ола,
Ще се върнем със световната купа от гастрола.“

Отборът потегли за Южна Америка сред необичайно висока и опияняваща буря от оптимизъм и превъзбуденост. Али Маклауд, обичният старши треньор на националния отбор, по необикновен начин бе казал, че дори Шотландия да не спечели световната купа, те със сигурност ще се върнат с медал. Не можех да чакам. Шотландия щеше да играе три мача в началната фаза на турнира – срещу Перу, Иран и силната Холандия – и аз не възнамерявах да изпусна нито един момент от тях.

Отлетях до Аржентина с приятеля ми Юън Доусън и се настанихме в хотел „Фор Сизънс“ в Буенос Айрес, в очакване на една седмица с хубав живот и футбол. Нощта преди първия мач на Шотландия с Перу, местните хора от звукозаписната компания любезно ни предложиха да ни забедат на вечеря, а тъй като въобще не е в характера ми да отказвам безплатна вечеря на звукозаписна компания, аз приех. От компанията казаха:

– Ще ви забедем в най-люксовия ресторант, защото не искаме да имате никакви проблеми с бандити.

А двамата с Юън си помислихме: „Хубаво, и ние също не желаем“.

През тази вечер, въпреки безспорната луксозност на избрания ресторант, нямаше как да не забележа, че двамата охранители бяха наети, за да ни придружат по време на пътуването ни от хотела до заведението – единственият път в живота ми, когато съм имал личен бодигард, който да ме пази. Въпреки това, всичко си изглеждаше напълно нормално чак до края на много вкусната вечеря, докато вече разчистваха чиниите от десерта, вратите на ресторанта се отвориха с трясък и двамата мъже с пистолети нахлуха.

Очевидно бандити.

Ужасяващо. Казаха ни да си извадим бижутата и да ги оставим пред нас. Аз нервно и неохотно откопчах доста хубавия ми часовник „Порше“ и го пуснах върху покривката. Обаче някой явно бе натиснал бутона с алармата, защото тъкмо преди бандитите да си вземат плячката, на улицата се чуха двутоновите полицейски сирени. В този момент всичко протече както си трябва. Престъпниците бяха вътре, стреляйки навън, а полицаите бяха навън, стреляйки вътре. А аз, с разтуптяно сърце, внезапно се намерих под масата, с единия охранител върху мен, слушайки звуците на пистолетни изстрели и трошащите се стъкла.

Най-накрая в помещението настъпи тишина и ние изпъзяхме изпод масата, изплашени до краен предел. Разбрахме, че престрелката се бе пренесла по улиците и след това бе спряла. Един полицай провери дали сме добре, а после каза:

– Застреляхме ги. Искате ли да видите?

Ами, много хора биха отказали. Но аз си помислих колко почти човек е бил канен да погледне двама бандити, които са се опитали да му откраднат часовника, а сега са мъртви в канавката? Затова отидох да хвърля един поглед. Странно, но онова, което си спомням, не бяха телата, а пистолетите им, лежащи на земята: старомодни и с дълги дула, каквито може би е носил и Уайът Ърп.

А после собственикът на ресторанта се опита да накара хората от звукозаписната компания да платят вечерята.

Ти майтапиш ли се?

Те не платиха. А двамата с Юън си взехме една бутилка бренди, за да успокоим разклатените си нерви.

Както и да е, на следващия ден Шотландия беше победена от Перу с 3:1, въпреки че поведе в деветнадесетата минута с гол на коравия Джо Джордан: унижителен резултат след цялото хвалене преди турнира, който веднага

изпрати надолу в английските класации *Ole Ola* в посока към забвение. През същата вечер човек от „Уорнър Брос“ се обади да каже, че искат да напусна Буенос Айрес, понеже е много опасно и тяхната застраховка за мен не покрива случаи на бандитизъм в ресторанти, били те и луксозни. Затова се прибрах у дома, което означава, че не успях да видя как Арчи Джемъл отбелязва безспорно най-добрият гол в историята на световната купа срещу Холандия, и говеде Шотландия почти до класиране в следващия етап, но Джонни Реп вкара втори гол и класира Холандия за сметка на Шотландия. Скапани бандити.

Откъде идва това, тази пристрастеност към Шотландия, това страстно чувство за идентичност с място и хора, намиращи се на близо 500 километра от мястото, където съм израснал и където никъде не съм бил завеждан като дете?

Винаги съм изпитвал трудности при обясняването му. Хората си мислят, че това е нещо заимствано или превзето, дори предателско.

„Ти си лондончанин, нъл тей? А кви са тея шотландски тейни?“

Очевидно беше, че татко е шотландец. Но той никога не ни натрапваше тази идентичност и аз никога не съм твърдял, че съм шотландец. В края на краищата аз бях израснал в Англия, майка ми беше англичанка и аз имах нейния английски акцент – акцент, който често означаваше, през 60-те, да гледам как Шотландия играе срещу Англия на хълзгавите насипи на „Хемпдън“ в Глазгоу, с барета от кариран плат на главата, но със силно стиснати устни поради страх да не разкрия, че съм един от враговете. (Между другото, тези насипи на стадиона бяха хълзгави, защото бяха направени от трамбована кал, а върху нея бяха положени железопътни траверси, които често преливаха от урина заради доста подпийналите запалняковци. Не разбирам защо трябва да си къркан до козирката, когато отиваш да гледаш Шотландия, но винаги се случва по този начин, от началото на времето.)

Обичта към Шотландия беше нещо, което знаех не само от татко, но и от неговите братя, моите чичовци, които винаги бяха около нас. Техните акценти изпъваха къщата и на мен ми се струваха напълно нормални, но и доста екзотични. Тези гласове ми даваха да разбере, че съм наследил връзка с нещо дълбоко, романтично и доста покоряващо, един духовен дом, и всичко, което трябваше да направя, беше просто да се протегна и да го взема. И от този момент нататък всичко представляваше шотландски гайди и карирани платове.

А и шотландски гласове разказваха футболните легенди, с които израснах. Шотландските мачове бяха съвещени за татко и представляваха целия му живот. През 1928-а, в историческия ден, в който шотландските „магьосници от Уембли“ побеждават Англия с 5:1, той отива на стадион „Уембли“ без билет, заедно с чичовците ми, покатерва се и се прехвърля през задната стена (по онова време „Уембли“ още е нямал покрив). После се огледал къде да седне, за да гледа мача, и избрал едно място в кралската ложа, запазено за краля на Афганистан, който поради някаква причина не се появил. Тази история, толкова често повтаряна в дома ни, за моя баща шотландец, в дома на английския футбол, как нахлул в кралската обител и поживял като крал, отекна в мен много силно.

Вземете под внимание и събитията от 30 юли 1966-а, когато, в онова, което си остава най-величественият момент за английския футбол, Англия побеждава Германия и вдига световната купа. Почти всяко домакинство в Англия е разполагало с телевизор, чрез който е успяло да наблюдава този кулминационен и все още отекващ момент от историята на нацията. Но не и домът на семейство Стюарт. Тамко изключи телевизора по време на продължението, когато стана ясно, че Англия ще спечели. Такива неща оказват формиращо влияние.

По този начин аз се отдагох на шотландската национална кауза от ранна възраст. Но избирането на

определен клуб дойде много по-късно. През 70-те години подкрепях „Манчестър Юнайтед“, но само защото там имаше толкова страхотни шотландски играчи през този период, включително Денис Лоу, който беше първият ми идол от професионалния футбол. Имитирайки Лоу, аз се издокарвах на игрището във фланелка с дълги ръкави и хващах маншетите с пръсти. Все още го правя.

През 1973-а се състоя един концерт на „Фейсис“ в „Манчестър Фри Трейд Хол“, по време на който Лоу, неговият съотборник от „Юнайтед“ Пади Креранд, както и Майк Съмърби, се качиха на сцената и наградиха групата със златен диск. Веднага след това агентът на Денис ме покани да гледам мача на „Юнайтед“ срещу „Лийдс“ на „Олд Траффорд“, един нервозен мач, в който Денис бе ритнат силно и Били Бремнър от „Лийдс“ бе изгонен от терена. После Денис бе сменен, а тогава агентът му ме срещна и каза:

– Хайде да отидем и да го видим.

Мачът все още продължаваше, ние слязохме по загните стълби и после по коридора към съблекалнята на „Юнайтед“, почукахме на вратата и влязохме вътре. И там беше Денис, чисто гол, говореше си приятелски с Бремнър, който пушеше цигара. Бях изключително развълнуван за това, когато отново се присъединих към момчетата от групата, по-късно през деня.

– Никога няма да познаете какво видях през този следобед: зърнах наденицата и кюфтетата на Денис.

Когато най-накрая си избрах отбор, това беше „Селтик“. И това отново се случи, понеже бях част от „Фейсис“. Кени Далглиш, Джими „Джинки“ Джонстън, „Дикси“ Дийнс и Джордж Маккълски – до един играчи от „Селтик“ – дойдоха на наш концерт в Глазгоу през 1974-а и Кени, който после стана мой приятел, тогава ми каза:

– Искаш ли да дойдеш на тренировка утре?

По онова време „Селтик“ тренираше на стадиона, затова на следващата сутрин аз отидох с колата до

„Паркхед“, в лошия район „Ийст Енд“ на Глазгоу, за да ги гледам. И там, до терена, в един дебел спортен екип, стоеше старши треньорът Джок Стийн – изглеждаше като издялан от гранит, един от най-прекрасните футболни треньори, които са съществували, а и при тежаваше изключително плашещо присъствие. Когато Кени ни запозна и аз нервно протегнах ръка, забелязах, че Стийн гледа с весело презрение към краката ми. Бях обул много контешки бели обувки. Грешен моден избор за този случай.

Въпреки това, щом веднъж си се запознал с Джок Стийн, ставаш фен на „Селтик“. А ако веднъж видиш „Джинки“ Джонстън, ставаш фен на „Селтик“ завинаги. „Джинки“ беше най-великият играч, носил раурания екип, гребничък мъж, който набягваше големите защитници и ги сббаряше по гръб и аз се считам привилегирован, че го познавах. Той също така можеше и да пее. През 2004-а, Джими записа една версия на *Dirty Old Town* на Юън Макол – нещо, което вече и двамата бяхме направили. През 2006-а, две седмици преди да почине от амиотрофична латерална склероза на шестдесет и една години, аз се отбих да го видя в дома му извън Глазгоу. Знаехме колко болен беше по това време, затова братята ми Боб и Дон, и приятелите ми Големия Ал и Ал Рекламата, изчакаха навън в колата. Жената на Джими, Агнес, ме заведе в стаята, където той бе легнал по гръб в леглото, ужасно отслабнал заради болестта си – но въпреки това, с най-голямата усмивка върху лицето си, заради това, че ме вижда. Той веднага поиска да му донесат една бутилка шампанско. А после забеляза колата през прозореца.

– Кой е там? – попита той.

– Братята ми и двама приятели – отвърнах.

– А какво правят там? Повикай ги тук.

Дори и тогава колко живот имаше в този човек. А аз цялата сутрин се бях оплаквал от това, че съм настинал. Някои хора завинаги те принизяват.

Музиката и турнетата бяха основна част от живота ми през 70-те години, че и след това, и аз не можех да ходя редовно на мачовете на „Селтик“, чак до края на 80-те. Малко след това клубът, който поддържах, за малко бе на път да изчезне. „Селтик“ изпадна във финансови затруднения, които достигнаха кулминационната си точка през 1994-а, когато оставаха пет часа, за да бъде обявен фалит. Тогава, благословено, се появи Фъргюз Маккан, канадски предприемач, с шотландско потекло, който даде пари и построи ново игрище на мястото на стария и порутен дом на клуба „Паркхед“. Аз бях поканен да прочета церемониалната декларация при откриването на „Норт Стенд“ и Маккан ме удостои с честта с доживотно запазено място: най-добрата житейска награда.

Привързването ми към клуба нарасна още повече по време на четирите години управление на Гордън Страхан. Един от най-смелите за времето си шотландски играчи, Страхан, идваше с поочуканите си крака да играе футбол на игрището до сегашния ми дом в Епинг, за около четиридесет общи игри, и двамата с Пени станахме големи приятели с него и жена му Лесли. Аз неминуемо много се зарадвах през 2005-а, когато той ми каза, че може да поеме „Селтик“ след напускането на Мартин О’Нийл. Когато Страхан дойде в Епинг за един неделен мач, след като назначението му бе оповестено, той ме откри на колене, как му се покланям.

Една сутрин през 2005-а, той ми се обади и каза:

– Игрището готово ли е?

– Ами, тревата е окосена. Може и да не оразмерено.

Защо?

– Искам да доведа момчетата за тренировка – каза Страхан.

– Кои момчета? – попитах аз.

– „Селтик“, разбира се.

За малко не припахнах. Те щяха да играят приятелска среща с „Фулъм“ преди началото на сезона. Всички местни

клубове вече си използваха собствени терени. Последния път, когато „Селтик“ бяха в Лондон, те се озоваха на едно общинско игрище за тренировка, което видяха, че е покрито с кучешки изпражнения.

– Мислех, че ще е приятно усеждане за момчетата, ако поиграят на твоето игрище.

Приятно за тях? Много по-вярно е, че удоволствието ще е по-голямо за мен.

През деня преди да дойдат, градинарите работиха над терена чак след залеза, докато стана перфектно. На следващата утрин два големи и луксозни автобуса влязоха през главния портал, минаха по алеята и спряха със съскане. В единия бяха играчите, а в другия – треньорския състав, екипировката и храната, която щяха да хапнат по-късно, седнали около басейна. Около моя басейн!

Гледах ги как пристигат от прозореца на втория етаж, скрит зад пердето – гледах ги как слизат от автобуса, един след друг: Ейдън Макгийди, Бобо Балде, Кени Милър, Нийл Ленън, Артур Боруц, Гари Колдуел... играчите от моя отбор, на моята алея. Целият се бях разтреперил, като някаква влюбена тийнейджърка. Не исках да изляза от къщата, дори не исках да се срещна с тях.

Жена ми помогна да се стегна. След като се преоблякоха в малката ми съблекалня (сега вече е преместена и разширена) и отидоха на игрището, аз ги последвах с Пени, която беше в напреднала бременност с Алистър, нашето първо дете. Здрависахме се с няколко човека и застанахме до тълчинията. Служителите бяха поставили конуси и футболистите играеха на едно докосване, а на мен ми се струваше, че скоростта им е невероятна – на моето игрище, което никога не беше изглеждало толкова красиво. Гордън беше казал на отбора да няма никакво псуване, но нещо се случи с Макгийди, който изкрещя:

– Да го еба! – после веднага се обърна към Пени: – Извинете, госпожо.

Златно момче.

На кой друг в света любимият му футболен отбор е тренирал в градината му? Не беше ли това някаква мечта от детството?

Ето един стар виц: Жена казва на съпруга си: „По-някога си мисля, че обичаш „Селтик“ повече от мен“. Съпругът отговаря: „Скъпа, аз дори обичам „Рейнджърс“ повече от теб“. Обаче колко още време подобни шеги ще бъдат смешни, или дори възможни? „Рейнджърс“, свиреният противник на „Селтик“ от другия край на града, обяви фалит през 2012-а и сега играе в най-низшата професионална лига в Шотландия. Бях обяснил на малкия ми син Алистър – който изглежда, че по някакъв начин беше прихванал любовта към „Селтик“ – че скоро няма да има дербита между „Старите съперници“ и той истински се натъжи. Съчувствам на феновете на „Рейнджърс“, особено на младите. Но и от двете страни на уравнението се получава страдание за поддръжниците: страстно, основополагащо съперничество на сто двадесет и пет години, захвърлено в нищото. А и шотландският футбол като цяло е в толкова лошо, разорено състояние, в сравнение с английския. На един мач през 2008 се намерих седнал до собственика на „Дънди Юнайтед“ Еди Томпсън, един прекрасен човек, който за жалост скоро след това почина и който веднъж ми изпрати рецепта, написана с неговия почерк, за пайовете с месо на клуба. Попитах Еди колко се надява клубът да спечели, класирайки се четвърти в лигата в края на сезона. Той каза:

– Сто хиляди шейсет и пет паунда.

Ал Рекламата веднага каза:

– Това е заплатата на Франк Лампард за седмица.

Единственото, което можеш да направиш, е да се бориш и да не спиращ да се бориш. Ако съм в Англия, а „Селтик“ играе у дома, ние се качваме на самолета: аз, Големия Ал, Ал Рекламата и Рики Симпсън, ако е някъде наблизо. Отиваме заедно в ресторант „Рогано“ в Глазгоу и си поръчваме треска с картофи. После подкарваме източно

към стадиона, виждаме как улиците все повече се пълнят с коли, виждаме как карианите зелено-бели фланелки се увеличават все повече. После подминаваме голямата и мрачна статуя на Джок Стийн, който гържи Купата на европейските шампиони, и влизаме вътре. Понякога си мисля, че отивам единствено заради пеенето: страстното, находчивото, безспирно скандиране на „Зелената бригада“, онези страхотни групи, облечени в зелено, създаващи песните, които целият свят пее. Моето доживотно място се намира в ложата, с месингова плоча, върху която е написано името ми, до това на Били Конъли*.

Вдясно пред мен е мястото на Били Макнийл, а до него е Бърти Олг – двамата от легендарните „Лисабонски лъвове“ от 1967-а, – а да сега там, като фен, и да се намирам сред историята на клуба по този начин, е огромна привилегия и ме прави много щастлив човек.

Да си призная и аз веднъж станах „лисабонски лъв“. Окей, само при един благотворителен мач през 1994-а. Въпреки това, какво усещане, да сега в съблекалнята до Били Макнийл, Рони Симпсън и Джон Кларк и Бърти Олг да ми каже с чистия си шотландски акцент, преди да излезем на терена:

– Род, и'кам да пушкеш то'ни пасове.

(Превод: „Род, искам да ми пушкеш точни пасове“. Нашите противници бяха „Селтик XI“ и Лу Макару, който с голяма злоба ме срита отзад, че чак подскочих. Все още имам да му го връщам.)

Дори и да не мога да присъствам, аз пак ги гледам. През януари 2012-а, трябваше да летя от Лондон до Джакарта за концерт. Обаче въобще не смятах да пропусна полуфинала за купата на Шотландия срещу „Фолкърк“. Влязох в интернет и открих Клуб на запалянковците на „Селтик“, „СингТимс“, в Сингапур, и уредих пътуването ми да спре там. По този начин се озовах, почти в полунощ, в един

* Известен шотландски актьор/певец. – Бел. ред.

малък бар, на около 11 000 километра от Глазгоу, заобиколен от шотландци, всички облечени в карирани тениски, крецящи и викащи към телевизора, на който картината постоянно спираше, понеже се гледаше по интернет.

Случи се така, че „Селтик“ победи с 3:1, с два гола на Антъни Стоукс и гол от дузпа на капитана Скот Браун. Не че видяхме някои от тях. Картината избра точно тези моменти да спре.

Това винаги ме е поглъщало много и след един логичен анализ си е голяма лудост, а и има силата да променя настроението ми, за добро или за лошо, и твърде много време мисля за него и му придавам прекалена голяма важност. Но какво може да направи човек? Това е футбол. Веднъж в 4 сутринта, във Ванкувър, Канада, аз се отправих към един бар, където знаех, че ще мога да гледам обедния мач, слънцето тъкмо изгряваше и видях един човек на колело, с ленти на крачолите, в раурана фланелка на „Селтик“, как решително върти педалите през празните улици, докато бърза за мача. И аз си помислих: „И ти, и аз, приятелю“.

Давайте, момчета в зелено!

ГЛАВА 10

В която нашият герой започва връзка с дъщерята на самолетен пилот, купува си излишно голяма къща и става приятел с Елтън Джон.

През юли 1971-ва, звукозаписната компания организира купон за „Фейсис“ в един нощен клуб, който се казваше „Бъмбълс“, в Лос Анджелис. Изглеждаше по обичайния начин: силна музика, пенещ се океан от безплатни напитки, няколко души от звукозаписната компания в различни степени на изнервеност и цяла орда от жени в пищно нощно облекло, които се намираха там с единствената цел да се хвърлят към членовете на групата, а и го вършеха с весело безсрамие.

В тези обстоятелства, научих аз, е невъзможно, бидейки член на бандата, да успея да се задържа в средата на помещението. Мога да застана там отначало и да стискам килима с пръстите на краката, колкото силно мога, но в последствие ще бъда изтикан напред от вълните от хора, които идват срещу мен, докато не опра гръб в стената, буквално отлепвайки хората – най-вече жените – от себе си. Вследствие на това, по време на същото събитие, не можех да бъда обвинен, че се крия от вниманието: бях избрал за вечерта бял костюм от кадифе, достатъчно ярък, че да освети цяла зала за хоккей на лед.

Момичето, което забелязах по някое време из блъсканицата, не се хвърляше към мен, нито пък се притискаше в мебелите, докато крещи в ухото ми напълно откровено предложение за завършека на вечерта. Напротив, тя седеше на маса встрани, в рокля в бяло и синьо и обув-

ки с дървени подметки. И оглеждаше всичко наоколо, включително и костюма ми, с чувство на отчуждено объркване. Аз се представих – а това е необходимо, понеже Ди Харингтън от Англия беше тук с приятелка и не бе особена фенка на „Фейсис“, и на рок музиката като цяло, както и нямаше много голяма представа кой съм аз. Тя предпочиташе соул музика, както се оказва после, обаче тази музика е и моя страст, а това си е първото общо нещо. Когато се чу *Spanish Harlem* на Арета Франклин, аз я поканих на танц. После седнахме и си поговорихме малко. А после напуснахме клуба и живяхме заедно четири години.

Моментално общо привличане. Незабавно чувство на комфорт в компанията на другия. Трудно е да разбере тайната на тези неща, но това се получава, чисто и просто. Ди беше на двадесет и една години, много добре възпитана, южняшко английско момиче, дъщеря на пилот от Кралските военновъздушни сили – подполковник при това. Работеше като секретарка в една звукозаписна компания в Лондон и беше дошла в Ел Ей да си търси нова работа, но не беше успяла да намери. И тя беше привлекателна по онзи затрогващ начин, като нямаше представа наистина колко е привлекателна. Няколко дни преди да се срещнем, тя беше седяла в рецепцията на едно фотографско студио, чакайки нейна приятелка, която беше модел, да излезе, и един фотограф минал покрай нея и веднага ѝ предложил да я снима за „Плейбой“. Тя беше планирала да спести малко пари и може би да отиде в Япония. Вместо това дойде при мен.

Импулсът да останем сами, само двамата – той също се появи незабавно. Ние си тръгнахме от купона, вървахме и разговаряхме, без да знаем къде точно се намираме. По едно време до нас спря полицейска кола да провери дали всичко е наред. Никой не се разхождаше по този начин из Лос Анджелис. Бяхме добре; по-добре, от когато и да било. Накрая намерихме булевард „Сънсет“ и клуб „Уиски Гоу Гоу“, но не успяхме да влезем, понеже Ди не изглеждаше на двадесет и една и не носеше документи, с които да докаже, че е на толкова. Затова повървахме обратно до хотел „Бевърли Хилс“, където бе отседнала групата и Ди каза, че не може да остане, защото тя не прави подобни неща – да се запознае с някакъв рок певец в нощен клуб и да отиде в стаята му... но може би ще може, ако просто си спим? Така и направихме.

Но преди това извадих от чантата си, за да даде одобрението си, макетът на „Ламборджини Миура“, който носех със себе си.

– Това е колата, която притежавам в Англия – казах аз.

Дали съм единственият човек, който се е опитал да прелъсти жена с играчка-макет на спортен автомобил?

– О, да, возила съм се в една такава – отвърна тя.

Обаче не беше. Просто беше решила да изглежда, че въобще не се е впечатлила.

На следващия ден тя дойде да гледа „Фейсис“ в Лонг Бийч, пътувайки в лимузината с мен, влязохме през задната врата, качихме се встрани от сцената малко преди концерта, а когато запалиха осветлението и тя видя публиката за първи път, морето от хора, тогава осъзна какъв е мащабът на всичко това. А след това зад кулисите ние се разделихме – в двата края на един дълъг и претъпкан коридор, аз ръкомахах като полудял на охраната да я преведе през тълпата от групата и фенове. Тя за втори път видя цялата тази лудост, която никога не хареса, нито пък искаше да стане част от нея, макар за дълго време това да нямаше никакво значение, защото за дълго време нашата връзка премина в пълна и блажена изолация от нея.

Обратно в Лондон, аз ѝ се обадох и си уредихме среща в пъб на „Ланкастър Гейт“, където спрях отпред жълтото си „Ламборджини“, за да демонстрирам, че нищо не си бях измислил. (А и мисля, че вътрешно ѝ хареса: само две места, фактът, че развиваше голяма скорост и че всички я запят. И защо не? Ние бяхме млади и подобно нещо е завладяващо.) След три месеца аз ѝ предложих в един хотел в Ню Йорк, като леко я изненада бързината, с която го направих, а и може би „старомодността“, защото жененето по онова време въобще не беше модно нещо – поне тя със сигурност мислеше по този начин. (Наистина, никога не стигнахме до самия брак – просто си продължихме напред със статут на сгодени.) А три месеца след това, ние живеехме заедно в едно занемарено имение в английската провинция.

Доста внезапно, и то за първи път през живота ми, към мен потекоха доста пари – ужасно много пари, чак счетоводителят ми ме посъветва да харча повече. И по-точно каза, че може би ще е добра идея да се отърва от 100 000 паунда чрез някакъв имот, за да избегна да плащам същата сума на данъчните.

Ами, щом така силно настоява...

Само че това да се намери през 1971-ва имот, който да струва 100 000 и който да не е Бъкингамския дворец или Камарите на парламента, си беше голямо предизвикателство. Най-близо до целта успях да се приближа на 89 000 паунда: цената на едно имение в грегориански стил, със замазана фасада, което се казваше „Кранборн Корт“, близо до едно от имененията на кралицата в „Уиндзор“, в провинцията, но не много далеч от Лондон. Стана ясно, че по някое време Боб Хоуп беше живял в тази къща, а и също така, докато е била дом на един търговец на антики, София Лорен се е отбивала, за да разгледа какво би могла да си купи.

Обаче нейният собственик Лорд Бетел беше английски аристократ, който бе изпаднал във финансово затруднение. Докато ни развеждаше с Ди из имота през един следобед, тя ме сръчка и безмълвно ми посочи панталоните му, които бяха толкова изтъркани, че през плата се различаваше раираното му бельо. Ако Негова светлост изпитваше някакви мрачни чувства за това, че профуква фамилното наследство и го дава на някакъв новобогаташ, дългокоса рок звезда и на русото му гадже, той не ги сподели. Най-вероятно чувстваше успокоение, че беше намерил купувач.

И така, на 1 януари 1972-а година, само шест месеца след запознанството ни, двамата с Ди се изнесохме от къщата ми с четири спални, в стил нео-Тюдор, на „Уинчмор Хил“ и се преместихме в гигантско провинциално имение с каменни орли върху колоните на входа, широка алея, преминаваща през рододендрони, покриващи осемнадесет хектара градини и ливади и антре с 13-метров таван, както и огромно стълбище, спускащо се надолу от него. Почувствах се много горд, когато за първи път я показах на мама, но тя на първо място се притесни.

– Ох, Роди, колко ти струва всичко това?

– По-добре да не знаеш, мамо.

Все пак си мисля, че тя, а и баща ми, никога не успяха да осъзнаят колко наистина пари печеля. Всъщност, доста години по-късно попитах мама какво иска за Коледа.

– Избирай – казах аз. – Искам да ти купя нещо хубаво.

След дълго обмисляне, тя каза, че иска нова кутия за хляб.

Проблемът не се състоеше в купуването на новия имот, а в обзавеждането му. Когато бяха докарани, мебелите от старата къща се

побраха само в една стая от новата, което остави празни още тридесет и пет стаи. Обзавеждането на къщата се превърна в проекта на следващите две години и половина, основното нещо, на което двамата с Ди посветихме времето си.

Открихме един полюлей с размерите на автомобил „Морис Минор“, който да окачим в салона. Изкупувахме кожени дивани „Честърфийлд“ и кадифени канапета от антикварните магазини на „Кингс Роуд“. Купихме осем високи стола от ракета с големи облегалки, които наредихме около масата в трапезарията. Брат ми Боб, който беше дърводелец, дойде, за да помогне с някои дребни неща и след две години още не си беше тръгнал.

Две от спалните ги отделихме за моите макети на влакове, като направихме два отвора в общата им стена, за да могат релсите да преминават от стая в стая. Помещението за колите беше съборено, за да се отвори място за тенис игрище. Декорирах стаята с билиардната маса със снимки на Денис Лоу. После добавих вътрешен плувен басейн, превърнах опушената кухня на помощния персонал в нещо доста по-приветливо и сложих един джубокс „Вурлитцър“, за да можем да слушаме музика, докато се храним. Направих така, че *Spanish Harlem* на Арета Франклин да я има в него. Това си беше нашата песен.

Кухнята бе мястото, където стояхме най-много. Ди готвеше, стоейки до плота, много често в карирана мини пола, приготвяйки доста сериозни хапвания: наденици, бекон, черен пудинг, боб и гъби. Или през неделните утрини, докато аз бях в северен Лондон да играя футбол и да видя родителите си, тя готвеше печено, започваше да сервира, когато чуеше двигателя на ламборджинито, появяващо из завоите по алеята.

Имахме котка на име Пуси Галор, две кучета порода коли, една немска овчарка (Карло, кръстена така на връзката на София Лорен с тази къща и нейния съпруг Карло Понти) и малайско папагалче, което обичаше Ди, но мен страстно ме мразеше – най-вероятно, защото щом ми писнеше от неговите крясъци, аз вкарвах клетката в килера за провизии, изгасях лампата и затварях вратата. Навън имаше четири млади бика, сложени там, с цел да поддържат тревата къса, както и малка конюшня с три коня: Шевал, Кара Мия и кобилата Спотти, от която по-късно се роди Малкия Спотти.

Ди (без всякакво мое участие) яздеше конете, аз си имах влаковете и ние живеехме в нещо като домашен рай, в който външният свят не се допускаше; едно блажено място, в което да се прибирам, едно убежище, което бяхме създали срещу глупотевините навън. През цялото време, докато живяхме там, направихме само едно подобаващо парти – гореспоменатата вечер, когато перуката на Гари Глитър отлетя в плувния басейн. (Мисля, че моят зет беше този, който го блъсна в басейна, но честно казано, в онези дни, ако искаше да бутнеш Гари Глитър в басейн, трябваше да чакаш на опашка. По една случайност, Гари след време се присъедини към едно турне на „Фейсис“, като поддържащ музикант, в Париж, и получи най-жестокото отношение от страна на публиката, което някога съм виждал. Кеновете с бира отскачаха от гърдите му. Но той въпреки това не спираше. Каквото и да кажете за него, той си беше боец.)

Иначе ние приемахме гости за вечеря или за неделен обяд. Джон Пийл, радиоводещият от „Радио 1“ дойде един ден и Ди му сервира голяма порция печено месо с гарнитурa, което той можеше да приеме доста по-ентузиазирано, ако не беше вегетарианец. Набързо беше сварен един артишок. Това вероятно беше най-жалкият обяд, който той някога беше ял, но се държа изключително учтиво.

Междувременно наркотиците бяха спрени. Те нямаха място в тази провинциална идилия. Ди не проявяваше интерес към тях, а и аз изпитвах лека параноя полицията да не дойде и да претършува всичко, което явно се случваше все по-често с бедния Кийт Ричардс. Затова въведох политиката „Оставете ги на входа“. Ако някой дойдеше с наркотици, учтиво го молих да си ги остави на съхранение в колата.

Но през по-голямата част от времето си бяхме само двамата. Вниманието на двама ни не беше нарушавано и можехме да говорим цели часове за абсолютно всичко. Ди го нарече „Имението в небето“, понеже не се виждаше от пътя и никой не знаеше, че сме там. И ние бяхме много влюбени, а и някак, в разкошна и екстравагантна обстановка, бяхме стъпили здраво на земята, обикновени хора, и почти бохеми заради начина, по който живеехме, разхождахме се в плетени пуловери с дупки по лактите, обувки със стари панделки вместо връзки и две палта от овча кожа, които кучетата обичаха да дърпат, както и си споделяхме една-единствена пижама – тя носеше горната част, а аз

долната. Старовремешните английски фрази, които обичах да използвам, я размиваха: „Ами, аз ще сляза до дъното на стълбите“ (като израз на изненада); „Скачаш нагоре и надолу като панталон“ (когато някой не може да стои на едно място). Понякога просто тичахме из имението като деца, крещяхме и играехме на криеница, като къщата беше идеална за тази цел, макар понякога да не успявахме да се откриваме. Никакви диаманти, никакъв блясък. Нашата идея за прекарване на една вечер навън беше да отидем пеша до местния пъб „Криспин“ по пантофи: моите в прадядовски стил, от кариран плат, а нейните с розови пискюли и върху високи платформи.

Сладко, приятно и обречено да не продължи дълго време.

* * *

Разбира се, че лудостта продължи на други места. Това представляваше период на изключителен професионален успех за мен. Годишите, през които бях с Ди, от 1971-ва до 1975-а, с успеха на албума *Every Picture Tells a Story*, и големите хитове *Maggie May* и *You Wear It Well*, а после и албума *Smiler*, бяха годините на моя пробив като певец, моето издигане до съвсем ново ниво на слава. *Maggie May* стана хит само три месеца след запознанството ми с Ди. След всичките тези години из периферията, аз внезапно бях станал звезда и център на много внимание. Исках да се радвам на това. Щеше да изглежда леко перверзно, ако не желяех. Точно за това бях работил.

Нощният клуб „Трамп“ отвори врати на улица „Джърмин“, малко по-надолу от „Пикадили“ в Лондон. Беше направен в едно прекрасно помещение – като в презокеански лайнер – покрито с разкошни дървени панели и окичено с полилеи. И най-важното, намираще се в мазето на една сграда, където трябва да се намира всеки нощен клуб, според мен. (Да се качваш нагоре по стълбите към нощния клуб просто не ми изглежда правилно. Историята е изпълнена с трупове на клубове, които са затворили, понеже не са се постарали да се разположат в някое мазе, каквато е божията воля.)

Отличителният белег на Трамп“ беше, че той привличаше известните: музиканти, футболисти, актьори и актриси. В онези ранни го-

дини, шансът да се натъкне човек на Джордж Бест беше много голям. Така си беше, имаше един период, през който той беше станал до такава степен част от заведението, колкото бяха и дървените панели. Ние винаги намирахме време един за друг, както и за сервитьорите, които най-вече бяха италианци и испанци и искаха да разговарят за футбол. „Фейсис“ направиха два концерта там и за мен клубът се превърна в много важно място, а и се запази такова дълги години.

Междувременно къщата на Елтън Джон, в която живееше с Джон Рийд, се намираще на много кратко разстояние от „Кранборн Корт“, и купоните там бяха дълги и легендарни. Двамата с Елтън Джон се бяхме засичали от време на време, още от свиренето ми с Лонг Джон Болдри. „Блусолоджи“, първата истинска група на Елтън, свиреше из клубовете за блус, в които и аз ходех в началото на 60-те, а Лонг Джон се присъедини към тях и стана техен вокалист след разпадането на „Стиймпакейт“. Но чак в началото на 70-те двамата с Елтън станахме особено близки; за известно време бяхме първи приятели. Точно както Лонг Джон ме беше кръстил „Филис“, така даде и на Елтън името „Шарън“ и по този начин се обръщаме един към друг: Филис и Шарън. Или просто си казахме „скъпа“.

„Здравей, скъпа. Как си, скъпа? Наистина ли, скъпа?“

Обичах неговото чувство за хумор, обичах факта, че той беше човек, който виждаше смешното в това да въртя трисет пъти по кръговото кръстовище около „Мраморната арка“ по средата на Лондон. (Предполагам, че сега звучи доста глупаво, но тогава беше смешно.) Ясно е, че и двамата харесвахме футбола. А и аз уважавах музикалните му съвети. Той добре разбираше стиловете блус и соул, а ако харесаше нещо, което аз правех, за мен това означаваше много. Тихо завиждах на това как страхотни и продаваеми мелодии безспирно се раждаха в главата му.

Също така уважавах и факта, че без значение дали ставаше въпрос за алкохол, или кокаин, той винаги ме надминаваше. Една вечер в неговата къща ние консумирахме медицински прах и вече беше станало шест сутринта, когато аз полека започнах да се отказвам („Майната му, предавам се“) и се качих по стълбите, за да намеря легло, в което да заспя. Четири часа по-късно, Елтън ме събуди, чукайки по вратата:

– Хайде, скъпа. Имаме да ходим на футболен мач.

Аз се надигнах и се почувствах все едно съм бил прегазен от няколко трактора, дошли от различни посоки. За разлика от Елтън, който, стоейки на вратата, беше избръснат и усмихнат, безупречен в костюма си, с цветна шапка и бастун със златен връх. За една нощ, каквато бяхме имали предната вечер, щяха да са ми нужни седмици, докато се оправя. А на Елтън въобще не му се беше отразила и той беше готов, четири часа по-късно, да гледа „Уотфорд“ срещу „Шефилд Уензди“.

Все пак аз винаги си бях аматьор в тази сфера, а и казано честно, никога не желаех да съм нещо повече. Когато стане въпрос за консумиране на наркотици, желая да си мисля, че притежавах доста джентълменски подход. Ако се използваша само за да развеселят вечерта, тогава добре. Но аз никога не бях някакъв побъркан, неистов търсач на забвение. Тоталната загуба на контрол не беше моя черта. Предполагам, че техническият термин е „социална употреба“ – с уговорката, че в някои периоди доста силно се социализирах.

Разбира се, че всички от „Фейсис“ пиеха здраво и весело и направо превърнаха това във втора професия. Но дори и в този контекст, аз нямах навик да стигам до степен, при която да не мога да ходя, да съм с лице, забито в земята и в безсъзнание. Що се отнася до наркотиците, аз не се докосвах до нищо, което се пушеше, понеже се притеснявах за гласа си. А и каквото и желание да съм имал за някаква халюциногенна субстанция, то веднага се възпираше от спомена за случилото се с гореспоменатия ми приятел Клайв Аморе, който през шейсетте беше първият сред приятелите ми, употребил ЛСД – после, след като е повярвал, че може да лети, се хвърли гол от един прозорец на висок етаж и умря. Оттогава това нещо за мен си е лоша идея.

Също така, ако трябва да съм напълно честен, при повечето вечер навън, аз най-често повече се интересувах от разговорите с жени, отколкото да се отрязвам, а след известно време тези интереси станаха взаимно изключващи се. А и винаги исках да съм в добра кондиция в неделя, за да мога да играя футбол. В този смисъл, футболът ме спаси от затъване във всякакви крайности. Като цяло, с количествата, които употребявах, честно казано си бях чист дилетант в едно състезание, в което участваха един или двама олимпийски медалисти.

Някои хора притежаваха страхотна издръжливост за приемане на стимуланти в огромни количества, а аз – което си беше предимство,

погледнато назад през годините – най-вероятно не бях от тях. Пример за това може да бъде една вечер в „Трамп“, някъде към 1977-а, когато доста неразумно се присъединих, за една вечер на крайностите, към Кийт Муун, прочутият с нестабилността си барабанист на „Ху“. Муун винаги беше опасен – не по начин да се почувствам физически застрашен, понеже той беше доста нисък и набит и не излъчваше телесна заплаха. По-скоро ставаше въпрос за чувството, което излъчваше, че би могъл да избухне във всеки един момент и няма да се разбере защо или пък точно по какъв начин ще се случи това.

Муун стана известен с проявите си в „Трамп“, от онзи случай, когато се появи на дансинга напълно гол. Този път обаче, с дрехи по местата им, той внезапно каза на цялата компания:

– Така, оставам, докато този пъб отново отвори в единадесет преди обяд и всеки, който не го направи, е един шибан чекиджия.

В мен се събуди състезателното чувство. Вместо да се отдалеча веднага от хвърлената ръкавица, аз по глупав начин реших да я вдигна. Както му е редът бяха употребени кокаин и алкохол в безразсъдни количества и в поредица от най-различни места, включително, ако не бъркам: а) къщата на Рони Ууд, б) парти някъде в „Уест Енд“ в Лондон, на което нито един от нас не беше поканен, и в) странната и модерна бяла къща на Муун в Чъртси, с нейните пет пирамидални покрива, с бар, декориран с огромни и леко странни картини на анимационни супергерои. Най-накрая, точно тук, под картините на Тор и Невероятния Хълк, ме завари изгрева и аз осъзнах, че трябва да се откажа.

– Не мога повече, Кийт – прошепнах аз и започнах да се измъквам към вратата.

Той веднага побесня.

– Стюарт, ти, скапан пръдльо. Върни се и довърши това, което започна.

Разбира се, че Муун плати прескъпо за своя апетит, умирайки през 1978-а от свръхдоза успокоителни. „Ти, скапан пръдльо“ бяха последните думи, които ми каза. Сигурен съм, че и Елтън вече щеше да е мъртъв, ако не беше решил да спре всичко. Със сигурност има граница за това колко може да понесе организмът на един човек – дори и на Елтън Джон.

Знаех, че не мога да съм конкурент на Елтън в тази сфера, но в музиката се получи за известно време истинско съперничество. Ние му се радвахме и се шегувахме с това, но то наистина избуя от едно зрънце искрено съревнование – всеки искаше да размине другия по продажби и успех. И все още е така: двамата извадихме нови албуми по едно и също време през 2011 г. и имаше доста ядосване (от моя страна), и злорадстване (от негова), за това, че албумът на Елтън стигна до трето място в класациите, а моят до номер четири. (Мое е твърдението – без да е подкрепено от никакво статистическо доказателство досега – че няколко хиляди продадени копия по някакъв начин бяха открити „някъде“.) Също така и двамата имаме договори със „Сизър Палас“ в Лас Вегас, и отново има леки спорове за това кой продава повече билети. (Отговорът: аз, каквото и да казва Елтън на публиката си от сцената.)

От време на време това съперничество караше Елтън да организира някои много готини номера. През 1985-а бях поръчал да бъдат вързани огромни футболни топки, с размери на цепелини, над „Ърлс Корт“, за да ознаменуват факта, че ще имам концерти там. Елтън нае снайперист, който да ги свали с въздушна пушка. Или както се случи с банера, който бях сложил на същото място за турнето ми „Блондините се забавляват повече“, а той разпъна друг на отсрещната сграда, на който пишеше „Но брюнетите печелят повече пари“.

Съревнователният дух достигна до голяма височина една вечер в парижки хотел, когато двамата успяхме да водим подгряван от кокаин разговор до десет на другата сутрин. Единствената тема на този величествен дебат: кой от двамата ни има повече пари в банковата си сметка. Хората, които бяха с нас, се оттеглиха в стаите си и после дойдоха за закуска, само за да ни намерят потънали в същия разговор. Резултат от дискусията: неокончателен, каквито (предупреждение към децата) са повечето разговори, поддържани с кокаин.

Обаче на земята няма по-щедър човек от Елтън – невероятно е щедър. Имам часовници, които той ми е подарявал за рождените дни: луксозни, обилно инкрустирани със скъпоценни камъни и гравирани с надпис „От Елт“. Той подари на първата ми съпруга Алана, с която си останаха добри приятели, след като се разделихме с нея, пиано „Стейнвей“. Те въобще не са евтини.

А се случи и Коледата, за която дълго и дълбоко обмислях какъв подарък точно да му подаря. Това винаги ми е било трудно: какво да вземеш за един човек, който си е купил всичко? Най-накрая, след обикаляне на магазините, най-накрая ми светна: поръчков портативен хладилник. Брилянтно. Включваш го, натискаш бутон, вратата се отваря автоматично, вътре светва и една бутилка се подава, обвита в пара. Изглеждаше ми, че ще се получи желаното ахване. А и ми струва 300 паунда, което според мен си беше достатъчно.

Подаръкът, който Елтън ми даде през същата година: Рембранд. Картината „Поклонението на овчарите“.

Великият Рембранд! Почувствах се доста дребен – макар и не толкова малък, колкото Елтън искаше да се почувствам, когато след време язвително нарече подаръка ми „кофа за лед“. Той не беше кофа за лед. Това беше поръчков портативен хладилник.

Както и да е, за петдесетия му рожден ден през 1997-а се справих по-добре. Купих му цял сешоар със седалка, като онези, които сте виждали в женските фризьорски салони. Две години по-късно, той почете брака ми с ваучер за 10 паунда за магазин „Бутс“. На картичката беше написал: „Купи си нещо хубаво за къщата“.

Ние пътувахме заедно, или се търсехме един друг, ако бяхме някъде в чужбина. Бандата „Куин“ взе под наем къща в „Бел Еър“, Лос Анджелис, за известно време и двамата с Елтън изкарахме една дълга вечер с Фреди Меркюри, сладък и забавен мъж, когото наистина обожавах, обсъждайки възможността тримата да сформираме една супергрупа. Името, което измислихме, беше „Нос, зъби и коса“, във връзка с най-видните физически особености на трима ни. Основната идея беше да свирим облечени като „Бевърли Систърс“. Но този проект не успя да се реализира, което си е голяма и вечна загуба за съвременната музика.

През 1985-а двамата с Елтън отидохме на кратка почивка в Африка, на сафари сред дивата природа, движейки се из пущинаците, за да видим „голямата петорка“: слона, носорога, бивола, лъва и леопарда. Най-доброто време за това, са най-ранните часове на утрото, което за мен никога не е било удобно време. Но Елтън отново се изяви, блъскайки по плата на платката:

– Хайде, скъпа.

Пътувахме заедно в един лендроувър и се самообявихме за „аколози“: експерти по определянето на някое животно по неговите фъшкии. Вечерта, обратно в лагера, бяхме облечени величествено с папийонки и тъмни сака за вечеря около огъня.

Дори и на сафари, Елтън настояваше да носи диаманти със себе си. Носеше една черна кутия с най-различни бижута „Картие“ в нея, струващи само Господ знае колко, поверени за съхранение на асистента му Боб – малко като американския президент, който има човек до себе си с куфарче с кодовете за атомните бомби вътре. Една вечер в Африка, докато вечеряхме, няколко души от групата ни решиха да откънат ценната кутия от Боб и да я скрият само за да видят какво ще се случи. Но Елтън много трудно може да бъде смутен. Боб започна да се паникьосва, а Елтън просто каза:

– Не се притеснявай, скъпа, това са само тези, които носят през деня.

Освен къщата на Елтън, другият ключов център за забавление през времето, в което живеехме в „Кранборн Корт“ беше къщата на Рони Ууд, имението „Уик“ в Ричмънд, в грегориански стил, което той купи от актьора сър Джон Милс. Издигнато на един хълм и с големи прозорци отзад, гледащи към Темза, „Уик“ по общо мнение предлагаше една от най-добрите гледки в Англия, ако не и в цяла Европа – и Рони Ууд се оказа в него. Много забавен свят.

Триетажната къща разполагаше с овална трапезария и гостна, ламперия с дърворезба и страхотни камини. Рони си направи звукозаписно студио в мазето, заедно с обзавеждането получи и маса за снукър и си взе един папагал, който научи да казва „Шибай се“, но що се отнася до други важни домашни придобивки, като например голяма маса в трапезарията, къщата винаги ми изглеждаше леко празна. Изглеждаше, че основното ѝ предназначение беше това на грамаден гардероб с множество стаи за сценичните костюми на Рони, които висяха по всички свободни повърхности, както и като шкаф за китарите му.

Обаче това си беше добро място за събиране и за посещение в края на вечерта, където сякаш винаги имаше много хора, висящи най-често долу в студиото, свиреха или слушаха тези, които свиреха, или помагаха на Кийт за някой негов проект. Там долу човек можеше да се натъкне на Пит Таунсенд; или пък на Кийт Ричардс, който живееше

известно време в къщичката в дъното на градината на Уди, макар да имаше собствени къщи; или от време на време на Пол Маккартни. Все още много ясно си спомням чувството, когато в края на вечерта излизах от студиото, качвах се по стълбите и откривах, че навън е станало светло, без да разбира – винаги леко разочароващ момент. И точно в това студио една вечер, Мик Джагър – говорейки, предполагам от името на Бианка – направи колебливо запитване за възможност за лека размяна на партньори с Ди и мен. Предполагам, че е приятно да бъдеш попитан и е успокоително да знаеш, че си в мислите на някого, но отговорът беше отрицателен. Размяната на партньори не е за мен, а и със сигурност не беше за Ди.

Всъщност, „Уик“ като цяло не се харесваше на Ди. То се превръщаше в място изпълнено с хора, които употребяваха най-различни неща и говореха най-различни глупости – което е добре, ако участваш в тях, но тя не го вършеше и мисля, че ѝ се струваше мрачно и плашещо. Докато се намирахме там, понякога я поглеждах и тя имаше изражение на жена, която се надяваше подът да се разтвори и да я погълне. Просто не се интересуваше от това да прекарва свободното си време по този начин.

Също така, докато работата ми се увеличаваше, ставаше все по-сложна и се изискваше много организиране, уединението в „Кранборн Корт“ започна да се пропуква, причинявайки неудобство и разочарование на Ди. Напрежението започна да се усеща, трябваше да се вземат много решения и много хора директно се намесиха в живота ми. Един човек, който се въртеше около нас доста често, и към когото Ди имаше големи резерви, беше мъжът с перфектното име Тони Туун – мой асистент и пиар по това време. Тони се носеше в изтъркано кадифено сако, износен панталон и приличаше на опърпан таксиджия от „Флийт Стрийт“. Той беше слаб и доста плешив, а и нямаше момент, в който да не е лапнал цигара, с пръсти, вдигнати изцяло нагоре. Наричахме го „Малкия фас“. Той беше превзет, сприхав, циничен, непоправим. Постоянно правеше една шега, при която на края на всяко хранене, във всеки ресторант, казваше на сервитьора:

– Донесете ми едно голямо амарето и един корав мъж.

Винаги казваше това. Другите намираха тази шега и държанието му за дразнещи, но аз му се радвах. Забавляваше ме.

Дори си измисляше различни неща. Може да се каже, че съществуват два типа пиари. Единият вид се занимава с това клиентът му да не попада във вестниците, когато е необходимо, изнася грешна информация на пресата и минимализира всякакви произшествия. А другият вид е този, който си мисли, че неговата роля е да вкарва клиента си, колкото се може по-често, във вестниците, да дава винаги правилната информация на пресата. Тони принадлежеше към втория вид – беше готов да ме вкара във вестниците, без значение дали аз го желяех, и без значение дали статията ще е дразнеща или болезнена за обичните ми хора. А и ако му се отпадеше възможност да изкара някаква история от съвсем нищожно количество факти, той с радост го правеше.

Например ще се срещна изненадващо с Бианка Джагър в нюйоркски хотел, ще проведем кратък разговор и ще пофлиртуваме съвсем невинно, а два дена по-късно във вестниците се появява статия, че двамата сме били на ръба да заживеем заедно.

Може би класическото творение на Туун беше историята за осуетената ми любовна връзка с дъщерята на президента Джералд Форд. Вярно е, че Сюзън Форд дойде да слуша „Фейсис“ през 1975-а във Вашингтон. По това време тя беше на осемнадесет, очарователна, с дълга и руса коса. Също така е вярно, че после дойде зад кулисите, заобиколена от цяла армия охранители.

Но от тези нищожни детайли, Тони сътвори сага, достойна цяла седмица да излиза на първа страница, в която нашите очи се засекли в претъпканата стая, ние безнадеждно и завинаги сме се влюбили, Сюзън ме поканила на интимна вечеря в Белия дом, но мъглата ми попречи да отлети от Ню Йорк, което ме принудило да изпратя петдесет червени рози като извинение.

Друг трик на Тони беше измислянето на срещи в ресторанти. Казваше ми например, че Мик Джагър се е обадил, за да ме покани на вечеря. И аз казвах: „Добре“. А после се обаждаше на Джагър и му казваше, че Род Стюарт го кани на вечеря. И Джагър казваше: „О, добре тогава“. И по този начин се уреждаше срещата ни, като и двамата предполагахме, че другият го е поканил, а Тони ни придружаваше и получаваше безплатна вечеря, като наново дочуваше някаква клюка, която да сподели на пресата.

Постоянно го питах за това или онова.

– Но по какъв начин са разбрали за това?

На което той отговаряше:

– Не знам, миличък. Не бях аз, миличък. Ще разбере и ще ти кажа, миличък.

Журналистите в таблоидите сигурно обичаха Тони. За техния занаят той беше цяло съкровище. Но за Ди присъствието му не беше много желано. Няма нужда да споменавам, че желанието му да извлича истории от флиртовете ми, измислени или истински, трудно му спечелваше нейните трайни симпатии. Тя го асоциираше, по съвсем естествен начин и в най-широкия смисъл, с разголване. За нея той представляваше голяма част от лудостта, от която нашият живот в „Кранборн Корт“ трябваше да ни предпази.

Разбира се, че бях рок певец, когато се запознах с Ди. Тя за първи път ме видя по-отблизо зад кулисите с групата. Много добре знаеше какво се случваше около рок групите и осъзнаваше, че шансът да ѝ остана верен, докато съм на турне, беше много малък. Но в началото турнетата представляваха един отделен свят, а „Кранборн Корт“ беше нашата реалност. Една бариера пред лудостта на света на рока. Макар рок светът вече все повече да прехвърляше бариерата и да навлизаше в живота и къщата ни. Без съмнение скокът на славата ми след *Maggie May* и степента на публичната ми ангажираност създадоха големи пукнатини в нашата връзка. Не мисля, че славата ме промени чак толкова; мисля, че си останах доста земен човек – дори и в този смисъл, доста здраво стъпил на земята. Но славата определено промени света около мен. Обожанието, което изведнъж започва да се спуска към теб отвсякъде, и то от напълно непознати, може да е много приятно, но за човека, с когото живееш, може да е ужасно обезпокоително и притеснително. Когато излизахме заедно, хората не изпитваха никакви скрупули да разговарят с мен, все едно Ди я няма. Жените открито флиртуваха с мен пред нея. Опитвахме се да отидем на кино и по средата на прожекцията излизахме, понеже хората казваха: „Охо, вижте – това е Род Стюарт“. Завист, презрение, опасение: тези чувства определено се появиха в нашата връзка по това време и произведоха корозивен ефект.

Животът ни се въртеше единствено около мен и моя график. Имахме си тази провинциална идилия, а изведнъж хеликоптери започнаха да кацат отвън на ливадата, за да ме транспортират до различ-

ни места: промотиращи срещи, записи, турнета. Имах група и солова кариера по това време и бях изключително зает. През по-голямата част от времето, докато отсъствах, Ди стоеше сама, разкарвайки се из огромната къща. И тя приближаваше средата на двайсетте си години и започваше да си мисли: „А какво става с мен? Какво правя аз с моя живот?“. Понякога казваше, че иска да работи, но аз не го желяех много. Споделях ѝ, че хората ще си кажат: „Знаеш ли онзи мъж, който е собственик на голямата бяла къща? Праща момичето си да работи. Колко гаден трябва да е?“.

Това напрежение навлезе във връзката ни и започна да я разрушава. Насладата и за двама ни започна да се губи. Между нас се намести огромен океан и на връзката ни трябваше да ѝ бъде сложен край, но нито един от двамата не можеше да го стори. През 1974-а ние вече спорехме все по-често – и все по-често тези спорове завършваха с излизането на Ди от стаята, ядосана и изнервена, и отиването при родителите ѝ. След това се разкайвах и исках да се върне, но – тъй като винаги силно се страхувах от конфронтации – карах приятеля ми от времето ми в „Джеф Бек Груп“ Мики Уолър, да ѝ се обади и да каже: „Ако Род се обади, ще искаш ли да говориш с него?“. И ако се окажеше, че бурята е отминала, аз веднага грабвах слушалката и смирено я молах да се видим за обяд в пъба в Хай Уикъмб, а след това я умолявах да се върне. И кръговратът започна отново.

По време на едно от тези разделяния – този път това беше шестседмично – аз отидох на церемонията по връчването на едни футболни награди и се започнах с актрисата Джоана Лъмли. Това се случи, преди да беше станала известна с телевизионния сериал „Новите отмъстителни“ – и ако някой иска да я добави към „дългия списък с блондинки“, с който моето име се асоциира, нека да допълня за протокола, че през този период тя беше чернокоса.

Тя също така беше високообразована, а и в същото време доста елегантна: помня, че един път тя спомена „семеините гоблени“ и аз се зачудих дали има предвид килимите, докато накрая ми светна, че говори за друго. Следователно тя не беше жена, която бихте си представили, че е съгласна да се върти около някого, за когото се говори, че е рокендрол палавник. Но аз винаги съм си падал по предизвикателствата, а и явно между нас прехвърчаха малко искри; а ако нещата

тръгнаха да се получават, аз винаги бях готов да пусна една реплика, за която мислех, че е много вървежна: „Искаш ли да дойдеш с мен и да прекараш уикенда в Испания на яхтата ми?“.

Това беше истина, притежавах яхта: тя беше страхотна и голяма, двадесет и два метра, построена в Холандия, с метален корпус, която кръстих: „Весел смутител“. Отначало беше закотвена на Темза в Ричмънд и аз реших, че най-хубавото, което мога да направя за първото ѝ пътуване, е да разходя мама по реката една неделя. Попитах Кирил, моя шофьор, дали би могъл да управлява яхта.

– Разбира се, че мога – каза той. – Аз служих във флота.

Ние се качихме и плавно се понесохме по реката под изключително компетентното управление на Кирил, а и има ли по-добър начин за прекарване на топлия следобед, с майка ми, носейки се по водата, с чаша вино.

– Окей, Кирил – казах аз. – Предлагам вече да обърнем и да се върнем обратно.

Яхтата беше дълга, а на това място реката беше по-тясна, но Кирил бе ветеран и той професионално завъртя носа на яхтата на деведесет градуса. После даде назад и тогава се чу ужасяващ стържещ звук и шум от цепещо се дърво, докато задната част на моя дворец за забавления удари цяла флотилия от красиво боядисани гребни лодки, закотвени до брега.

След това приключение реших, че най-доброто място за яхтата е Испания и аз се разпоредих да бъде транспортирана до Пуерто Банус в Испания. Там един надежден шотландски пич, който живееше в града, бе нает да се грижи за нея в мое отсъствие и да я подготви за плаване, когато се наложи – например за всеки уикенд, през който бих могъл да отида там и да се опитам да впечатля Джоана Лъмли.

Една кола ни закара до пристанището, където, облечен в леки дрехи от лен за уикенд по вода, аз съпроводих моята компаньонка през последните метри до очакващия ни плавателен съд и посочих към него, застанал сред многото други лъскави и скъпи яхти, завързани за пристана. И накрая вече се намирахме до него, а след това моята компаньонка за първи път се качи на борда.

Изглеждаше все едно човек беше взел контейнера за боклук на някой ресторант го беше обърнал върху палубата. Яхтата бе потънала

в най-различни останки от храни и боклуци. Всяка повърхност беше замърсена. Довереният ми шотландски пазач на яхтата спеше в един хамак до купчина от празни бирени кенове. Петима негови приятели се бяха натръшкали по палубата и също спяха под слънцето.

Започнах да будя грижещия се за яхтата ми с крещене и с изричането на цял поток от имена, като пълният им списък вече се е изгубил в мъглите на времето, макар да се сецям едното от тях да беше „чекиджия“. После бързо преведох компаньонката ми през пристанището и се настанихме в хотел. За щастие, тя прие всичко това за забавно, макар връзката ни да приключи скоро след това.

Взаимоотношенията ми с Ди достигнаха до най-тежката си криза на мястото, където бяха започнали: в Лос Анджелис, по време на турне с „Фейсис“. Годината беше 1975-а. Ди пристигна със самолет от Лондон, за да се срещнем през този следобед и тя беше изморена и каза, че ще си ляга. Аз ѝ споделих, че имам една среща, а това си беше истина. Онова, което не споменах беше това, че срещата е в нощния клуб „Трубадур“ с Брит Екланд.

Следва ужасният момент: по средата на вечерта Ди решава, че се чувства по-добре и излиза, за да си намери някаква компания. Следващото нещо, което виждам, е как тя прекрачва прага на клуба с невинно и очакващо изражение на лицето, което изведнъж се сменя с това на невероятна болка.

Нямаше голям скандал. Ди се обърна, излезе от клуба, отлетя обратно в Лондон и се изнесе от „Кранборн Корт“, този път завинаги.

Това беше правилното решение и за двама ни. Но само по какъв начин се случи това. Пример за това точно да не оставяте обичния си човек.

ГЛАВА 11

В която нашият герой напуска Великобритания и отива в Лос Анджелис под фалшив предлог, заживява с момиче на Бонд, което си е хубаво нещо, докато спре да бъде хубаво. За борбата му да заживее в държава, която не разбира футбола особено. И в която още страхотни албуми биват записани, които все още можете да си купите, ако още не сте го сторили.

Брит Екланд разшири виждането ми за ужасно много неща. Бяхме заедно за малко повече от две години и през цялото време бяхме силно притиснати един в друг. В края стана доста мрачно – мисля, че може да се предположи, след като тя се опита да ме съди за 12,5 милиона долара. Но тези неща се случват и както се казваше в старата пословица: „Ако не си на панаира, няма как да спечелиш балон“. Все още възприемам тази връзка като прекрасна любовна афера и обучение, което имах късмет да получа.

Брит дойде на концерт на „Фейсис“ във „Форум“ в Лос Анджелис през февруари 1975-а. Една година преди това тя бе постигнала своето култово участие като момиче на Джеймс Бонд в „Мъжът със златния пистолет“ и всички смятаха, че е една от най-красивите жени в света. Тя не е от хората, които бихте си представили, че ще почукат на гримьорната на една рок група, обаче по време на някои от последните концерти на „Фейсис“ зад кулисите ставаше доста звездно. Стийв Маккуин дойде да ни види, когато направихме концерт в „Холивуд Боул“. Както и Дъстин Хофман, който се оказа, че е голям фен на

бандата. При случая с Брит, нейната приятелка Джоан Колинс я беше довела. Джоан Колинс бе женена за Рон Кас, изпълнителен продуцент в „Уорнър Брос“, лейбъла на „Фейсис“, и така се получи връзката. После Рон и Джоан бяха домакини на вечеря, в доста по изискана обстановка, в ресторант „Луау“, в „Бевърли Хилс“. И там двамата с Брит седнахме един до друг и си поговорихме.

Тя беше на тридесет и две – две години по-голяма от мен, но както стана ясно веднага, с десетилетия по-голям житейски опит. Преди това беше женена за актьора Питър Селърс, а след това имаше връзка с Лу Адлер, който притежаваше звукозаписна компания и бе продуцирал великия албум на Каръл Кинг Tapestry. Брит имаше две деца: дъщеря ѝ Виктория, от брака ѝ със Селърс, и един син, Николай, от брака с Адлер. По това време Виктория беше на десет, а Николай на две. На връзката ѝ с Адлер бе сложен край, когато той ѝ признал за една изневяра. Както по-късно Брит написа в книгата, която публикува: „Род дойде в живота ми шест седмици, след като се разделих с Лу и аз отново се вдигнах към небесата като чайка, чиито намазнени от петрол криле бяха изчистени с препарат“.

Това в какво ме превръща? Предполагам в някакво веро. Наричали са ме и с по-лоши имена.

Разбира се, че ще попитате: „Но какво толкова видя в тази руса шведка, която е филмова звезда, навсякъде я разпознават като момиче на Бонд и има красиви устни?“. Естествено, че беше невероятно красива. Сред хората може би изглеждаше леко високомерна и префърцунена, но това се получаваше от смущение, дължащо се на вниманието, което винаги я заобикаляше. Насаме тя беше изключително искрена и реалистична личност – винаги запретваше ръкави в чуждите къщи, помагаше в готвенето, миеше след това. Всъщност тя си беше много добра домакиня. Хората, които не я познаваха, винаги се изненадваха, когато отвореше врата, надянала ръкавици за миене. Момчетата в групата я обичаха – тя им приготвяше пържени филийки, когато се отбиваха – а и моето семейство я обожаваше. Прекарахме Коледата на 1976-а в къщата на брат ми Дон в Кеймбриджшър, двамата с Брит трябваше да спим в единичното легло в стаята за гости, а дванайсет човека се настанихме на масата в трапезарията за коледната вечеря. Мама се обърка и я нарече „Ди“ веднъж или два пъти, но Брит въобще не се притесняваше от такива работи.

Ние много бързо станаме доста близки. През вечерта на първата ни вечеря, отидохме на купон в къщата на Шер, но бяхме толкова погълнати един от друг, че не разговаряхме с други хора. Мисля, че на следващия ден отново излязохме на вечеря, а по-късно през седмицата, се състоя срещата ни в „Трубадур“, където Ди влезе и ни видя. По това време вече знаех, че се влюбвам. Брит беше просто приказна, красавица без аналог, макар и да беше малко по-ниска от обичайния ми вкус. А и тя изглеждаше екзотична, и беше хиляда пъти покултивирана от мен. Също така – трябва да призная и този аспект – тя беше известна, голяма, огромна звезда по онова време. Никога не бях излизал с известна жена. Имаше нещо вълнуващо във всичко това. Предполагам, че бях пленен от славата ѝ.

В първоначалната страст на връзката ни, ние през голяма част от времето правехме секс в къщата на плажа в Малибу, която бе собственост на Лу Адлер. По време на наложителните разделяния, Брит ми изпращаше любовни бележки и писма в пакети, в които слагаше и бикините си. Казвам ви, имейла промени тези неща.

Макар че не бяхме разделени толкова често – не и в самото начало. През онова време, преди музикалните видео клипове и преди „Ем Ти Ви“, изкарвах доста време, пътувайки от държава в държава и от телевизионно студио в телевизионно студио, за да си рекламирам стоката. А Брит като цяло замрази кариерата си и идваше с мен по време на тези пътувания, от което те ставаха много по-забавни. Превърнахме ги в международни приключения.

Наричах я „Дрисла“, а тя мен „Мръсник“ – което си беше сладко, когато си го казвахме насаме, макар, както много аспекти от нашата връзка, това да стана обществено достояние и накара доста хора да скръцнат със зъби. А по време на едно интервю тя каза, че ние сме новите Ричард Бъртън и Елизабет Тейлър, и аз се свих и пожелах да умра, знаейки много добре, че никой няма въобще да се замисли дали тя се шегува.

Вестниците се нахвърлиха върху нас. Смесицата от британска рок звезда и шведска филмова актриса явно беше някаква рецепта за таблоиден делириум. Не успяваха да се заситят. Но дори и това понякога бе доста вълнуващо за нас, особено когато измисляхме най-различни начини да ги изпързалиме. За да избегнем разпознаването ни, ние се

настанявахме в хотели и ресторанти като г-н и г-жа Кокфорт. Идеята, че ние харесвахме вниманието и в известна степен го търсехме... ами, и в това има доза истина.

Когато отиде в Родезия, както се случи тогава, за да снима филм, тя ме подтикна да ѝ напиша романтично писмо. Затова ѝ изпратих телеграма, в която пишеше: „Уморих се да опъвам питона. Моля те, прибери се у дома. С обич, Мръсника“. Романтиката беше навсякъде тогава. Направихме едно пътешествие на борда на лайнера „Кралица Елизабет II“, нещо, което от много време желях да направя, и по време на пътуването взехме с нас много костюми от 30-те години, които да обличаме. Имах и една сламена шапка, която Брит ми беше закупила от „Харолдс Плейс“, магазин за ретро дрехи в Бевърли Хилс. Това е шапката, която нося на обложката на албума A Night on the Town, но после съжалих, че го бях направил. Но ще стигнем и до това. Нека засега да кажа, че щях да изглеждам не толкова дървено, ако бях си сложил друг подарък, който ми беше дала Брит: килим от лъвска кожа, заедно с препарираната глава и всичките му изкуствени зъби. Поставахме го на пода в апартамента, който бяхме наели в „Бийчам Плейс“ в Лондон и след това постоянно се спъвахме в него.

Тя разбираше от картини и антики. Можеше да отгатва имената и да датира най-различни предмети. Мислех си, че и аз разбирам от картини и антики, гордеех се, че вече имам поглед над тези неща, но не беше така. Брит бе тази, която ме научи как да ги виждам. Тя ме запозна с лампи и вази от Емил Гале, тези прекрасни предмети „ар нуво“ от края на деветнадесети век, изработени от гравирано и изрисувано стъкло, които решихме да започнем да колекционираме. Отивахме до Париж на ловни експедиции за лампи, въоръжени с хиляди франкове в брой. Прекарвахме часове из френските пазари, пазарейки се с продавачите. Най-вече Брит се пазареше, понеже говореше много красив френски. Аз стоях на една страна и казвах полезни неща, като: „Искате колко? За тези пари мога да си купя нова“. Невинаги известността помагаше, когато искаш да ти намалят цената. Аз вдигах цената още докато прекривах прага на магазина. Най-доброто нещо, което можех да направя е да изляза и да изпратя някой да дойде по-късно.

Тя ме изложи на плодотворното въздействие на професионалния масаж, нещо, за което бях доста придиичив преди това, в един напълно

британски стил. („Какво? Ще дадеш на непознат да докосва голото ти тяло – а и не правиш секс с него?“) А и нещо малко по-противоречиво – тя започна да слага грим по лицето ми. Доста голямо количество грим. Дебели и черни кръгове около очите. Приличах на абсолютна курва. Това не остана незабелязано от другите членове на „Фейсис“. Групата започна да поздравява Брит при появяването ѝ с възгласа: „Ейвън идва!“.

От феновете на „Фейсис“ тя чу доста по-лоши неща, понеже те смятаха, че ме променя. Понеже появяването ѝ съвпадна с предсмъртните гърчове на бандата и беше лесно тя да бъде определена като следващата Йоко Оно. Това беше абсолютно погрешно. Брит не направи нищо за разпадането на „Фейсис“. Самите ние много добре се бяхме погрижили за това и го вършихме много преди нейното появяване.

Аз дори леко се преработих по това време. Двойното проклетие на това да имам за гадже филмова звезда и последвалото ми емигриране в Лос Анджелис изглежда, че ядоса доста хора – не точно сред обществото, на което въобще не му дремеше, а в британската преса, която тръбеше на всеослушание, по един подигравателен начин, че „Род вече е станал цял Холивуд.“

Това ужасно много ме вбесяваше. През предишните четири години аз бях живял в едно имение в Уиндзор, с размерите на обществена библиотека, с цяла армада от автомобили в гаража и кухня, колкото баскетболно игрище, и никой не ми беше казал, че съм се откъснал от корените си. Затова реших, че цялата тази бомбардировка бе започнала заради чисти и дребнави предрасъдъци срещу Холивуд. Презирах това предположение. Само защото бях отишъл в Холивуд, това не значеше, че автоматично съм станал „цял Холивуд“.

И само защото носех много грим... и позирах със сламена шапка и с чаша шампанско...

Добре. Може да съм губил нишката от време на време през онези дни.

Но майната му: аз съм син на водопроводчик от северен Лондон, чийто живот не го беше белязал да живее в разкош под калифорнийското слънце до шведска филмова звезда и проклет да бъде, ако не се повеселя, и по-късно ще се притеснявам за това дали ще ми бъде простено, ако въобще някога го сторя.

През тази Коледа двамата с Брит отидохме на един купон в Бевърли Хилс, организиран от Къби Броколи, продуцентът на филмите за Джеймс Бонд. През този ден температурата беше около 27 градуса, но къщата и ливадата около нея бяха затрупани от изкуствен сняг, а дърветата бяха окичени с лампички и играчки. Изглеждаше ми невероятно, че въобще се намирам там, да не говорим за това, че държах за ръка една от най-красивите жени в света. Облеклото трябваше да е официално и аз си спомням, докато излизах от колата и вървах през тази изкуствена, но прекрасна обстановка, с Брит до мен, че чувствах как най-вероятно това е един от онези моменти в живота ми, при които ще е добра идея да се ошипя.

* * *

По това време вече живеех в Лос Анджелис. През април 1975-а, когато връзката ми с Брит тъкмо бе започнала, аз напуснах Англия и станах данъчен изгнаник. Това не се понрави особено на британската преса, която реши, че предавам родната си земя. И Елтън Джон не го прие много леко. Бяхме се събрали една вечер у тях и аз му казах, че мисля да напусна Англия, а той ме нарече предател и пусна „Тържествени и церемониални маршове“ на Елгар толкова силно, че да не можем да говорим.

Както и да е, ето го моето оправдание: точната данъчна ставка, от която се махах, беше 83 процента. Определено можете да прецените колко ме болеше толкова голямо количество от спечелените ми пари да бъде вземано всяка година. А и не бях само аз. Джо Кокър чакаше същия полет на „Хийтроу“, дестинацията му беше идентична, и Ерик Клептън щеше да хване следващия полет. В интерес на истината хора от всички сфери напускаха Великобритания и отиваха на места, където животът не беше толкова скъп. Наречекоха го „изтичане на мозъци“ – макар и да не се отнасяше за моя случай.

Обаче все още твърдя, че Били Гаф, моят мениджър, леко ме баламоса, за да се изместя. Най-малкото, бях доста объркан относно детайлите.

Гаф – който си беше ирландец и като начало много не му пукаше за Англия – отлетя предварително до Ел Ей и намери една къща с три

спални на „Дохейни Драйв“. Идеята беше двамата с Тони Туун да отидем после там. Реших да пробвам няколко седмици и да вида какво ще се получи. И ако не ми се понрави, тогава няма значение. Винаги мога да се прибера обратно.

Може би трябваше да слушам малко по-внимателно. Когато пристигнах там и си оставих саковете в спалнята (разбира се, че получих най-голямата), Гаф ми обясни, че една година няма да мога да се върна в Англия. В следствие ще мога да се прибера за няколко вечери на всяка фискална година, но не и докато не изтече дванадесет месечен срок, през който да не съм стъпвал там.

Сърцето ми се сви. Цяла година далеч от Англия? Без дори да отида на гости? Ами всички английски неща, които обичам: футбол, вечери с печено месо, хубав чай, скапано време? Ами семейството ми?

През първата година беше най-трудно. Чувствах се като турист – не можех да разбера как ще се адаптирам, наблюдавах всичко от разстояние и нямах търпение да се прибера в къщата. Понякога, ако валеше – което не се случваше често – излизах навън и стоях под дъжда, докато не подгизнех, само за да си спомня какво означава лошо време. Липсваха ми родителите и братята и сестрите ми. Това, че Брит беше до мен, ми помагаше. Постепенно и слънцето помогна. Това, че бях в Ел Ей ми помогна. Лос Анджелис може да е страхотно място за живот и аз постепенно го заобичах. Все още е така.

През лятото на 1975-а, купих една къща за 750 000 долара на „Каролууд Драйв“ в квартал „Холмби Хилс“. Този имот бе занемарен; повечето от двайсетте стаи бяха пълни с буболечки, а под терасата живееше цяло семейство диви котки, които трябваше да бъдат тържествено изхвърлени. Но се виждаше, че има потенциал да стане прекрасен дом – не толкова величествен като „Кранборн Корт“ в Уиндзор, но по-прелестен. Брит се премести при мен през август и ние се хвърлихме да оправим къщата, което ни отне няколко месеца. Няма нужда да споменавам, че стъклените предмети „ар нуво“ бяха навсякъде. В гардеробната самите гардероби бяха със стъклени врати в стил „ар деко“. Имахме комплект кожени дивани, декорирани със слонски бивни, кътче със сребристи масички и двойка декоративни пеликани в естествена големина – не искам да се изхвърлям, но си мислех, че всичко изглеждаше прекрасно, като в приказен дворец. Дадох на Тони Туун

да се разположи в къщата за гости в градината. Брит, която изглежда споделяше съпротивата на Ди към чара на Тони, настоя той да идва в голямата къща само ако бъде поканен, но той от време на време се разкарваше из кухнята сутринта, пушейки цигара, наливаше си чаша чай и продължаваше да се разхожда.

Слънцето почти всеки ден печеше. Изгнанието започна да си има своите добри страни.

Понеже малките деца на Брит бяха често с нас, ние през повечето време си оставахме въщи и се радвахме на дома си. Но когато излизахме вечер, най-често ходехме в ресторант „Льо Дом“. Той беше основан от Еди Керкхофс, белгийски ресторантьор, който стана мой близък приятел. Еди бе разбрал, че ако успееш да направи така в заведението му често да идват звезди, тогава наполовина щеше да е успял да го превърне в популярна дестинация. И така той сътвори стартиращ проект, според който, ако някой вложи 3000 долара в ресторанта, ще получи кредит от 5000 долара във формата на храна в ресторанта. Той предложи тази сделка на мен, на Елтън Джон, на Дъдли Мур, на Оливия Нютън-Джон, на някои от членовете на „Пинк Флойд“ и различни други, и доста скоро при него се получи голяма тъпканица.

По това време „Льо Дом“ беше едно от много малкото места, които оставаха отворени до късно – до един или два сутринта. И много често, дори и след това, Еди се приготвяше да изключи осветлението отпред и да позволи на онези, които още не искат да си ходят, да останат още малко. Заведението по практичен начин бе снабдено със заден изход към паркинга, за да може някой пиян, или ако някой е с човек, с когото не би трябвало трябва да е, да си тръгне в относително уединение.

Неминуемо, като се има предвид клиентелата и нейните вкусове, тоалетната на долното ниво в „Льо Дом“ бързо се превърна в нещо като парти помещение за приемането на всякакви субстанции за подобряване на настроението и от време на време, за сексуални контакти – сношение между отделните ястия, както му викахме. Като пример за това колко разюздано ставаше това помещение, ще отбележа следното: Елтън Джон предпочиташе да използва тоалетната за инвалиди горе, понеже тази долу му се струваше твърде рокаджийска за неговия вкус. Дори и след някой от периодичните ремонти, тя, изглежда, че

никога не губеше леката миризма на кокаин. И въпреки това, дълго време за тоалетната се грижеше един джентълмен на име Гил, който въпреки разврата, царящ около него (или може би заради него), седеше тихичко в ъгъла, четеше Библията и после безмълвно предлагаше хавлии на хората, излизащи от кабинките. Беше трудно за хората да не се почувстват оценени леко отрицателно.

Една вечер бях запазил голяма маса в „Льо Дом“ за играчите от „Ексайлс“ (моя футболен отбор, за който ще говоря по-късно), и Дъдли Мур се опита да ми привлече вниманието през претъпканото помещение като метна една свинска пържола към мен. Последва най-величествената битка с храна и вероятно най-жестоката, в която съм участвал: порой от кюфтета и различни зеленчуци. Тази сцена отврати дори и вечно спокойния Еди. Той се ядоса и на двамата и ни забрани да идваме в заведението. Обаче скоро отново отидохме.

* * *

Господи, обичах работата си в онези дни – и продължавам да я обичам. Кой не би я обичал? Рок звезда: само какво нещо! Но най-вече да си такъв в средата на 70-те. Имах толкова голям късмет с уцелването на времето, да добия опит през 60-те и да пробия през 70-те, когато всичко в тази сфера беше ново, учудващо и изглеждаше, че човек се движи по неутъпкана пътека. Харесвах романтиката в това; харесвах прекомерността му. Бях в състояние на постоянно учудване: някой с нормален и скромен произход, изведнъж чува как животът прави „фиууу“ – поема по този изключително необикновен и напълно трансформиращ път. Не мисля, че учудващото чувство някога ме е напускало. Винаги си е тук, под повърхността на всичко, което правя.

През двете години, в които бях с Брит, аз направих два от най-успешните си албума – точно както адвокатът ѝ по-късно щеше да потвърди. Били Гаф ми осигури нов солов договор с „Уорнър Брос“ и беше време за смяна на скоростта и за нов подход. През 1974-а започнах работата по албума *Atlantic Crossing*, първо в Лос Анджелис, а после в „Мъсъл Шоулс Саунд Студиос“ в Алабама, под ръководството на легендарния продуцент Том Дауд.

Първоначалният шок от студиото се дължеше на това колко примитивно изглежда. То представляваше една изключително тясна стая, с кори от яйца по стените за звукоизолация. В него нямаше нищо лъскаво.

Второто шокиране дойде от студийните музиканти там. С изключение на барабаниста Ал Джаксън, всички други бяха бели. Помислих, че съм попаднал в грешното студио. Как може ритъм секцията на толкова класически соул албуми да не е черна?

Том Дауд беше на петдесет и естествено, имаше величествена репутация. Той бе продуцирал *What'd I Say?* на Рей Чарлз; бе работил с Отис Рединг; с Арета Франклин; с Дъсти Спрингфийлд; той бе работил над най-добрите неща на Ерик Клептън. Очаквах той да е някой, придаващ си огромна важност, вероятно дори леко плашещ. Но Том се оказа страхотен човек; с деликатен подход, толкова нежен. Излъчваше присъствие, но то бе толкова топло и тихо, жизнерадостно присъствие, без въобще да се усеща авторитарност, просто бе грижлив, по най-добрия начин. Веднага се включи и ни даде свобода да работим. Неговото отношение беше такова: когато върви добре и в стаята всичко ври и кипи, не го пипай. Той седеше удобно, пушеше лулата си и четеше вестник. Ние се допитвахме до него.

– Какво ще кажеш за това, Том?

И той слушаше, лапнал лулата, и казваше:

– Аха, добре върви.

Уважавах го изключително много заради постиженията му. Ако не правеше нищо, аз уважавах това. Ако разговаряше с мен за това какво трябва да направя – което той правеше по един много приятен начин – аз определено уважавах това. Нямаше никакво крещене, лоши усещания или гняв. Ако някога е бил изнервен, въобще не го показва. Другите продуценти искаха да поставят върху продукта свой отличителен белег, да ливнат от своето тъй наречено „разпознаваемо звучене“. Понякога егото на продуцента е голямо колкото това на певеца, а това не е рецепта за забавление. Том беше различен и човек си мислеше: Господи, сега вече знам защо всичко онези велики хора са искали да работят с него. Не само че знае какво прави, а толкова лесно се работи с него.

Наистина за първи път се намирах в студио и се чувствах напълно спокоен. Бяхме запазили студиото, което значеше, че можем да идваме

и да си тръгваме, когато поискаме, без никакви бюджетни ограничения, затова доста време изкарвахме в седене и разказване на истории. Том разказа за това как Отис Рединг написва *Dock of the Bay* с китара, която Стийв Кропър бил настроил на ми мажор. Ако настроиш китарата по този начин, можеш да изсвириш *Dock of the Bay* с един пръст, както Отис го е сторил. И той разказа за свадите, които е имал с Отис за „Сам&Дейв“, вокалния ритъм енд блус дует, когато са били съперници с него в „Стакс Рекърдс“, като Отис е казал:

– Трябва да сториш нещо, Томи, трябва да сториш нещо. Става все по-трудно да ги задминавам.

Отис звучеше страхотно. Не е виждал никакъв срам в това да успееш да се реализираш – в това да си артист. Колкото се може повече неща извлякох от този пример.

Първия път, когато завършихме едно парче, Том се изправи и каза:

– Така, време е да излезем на балкона.

Леко се обърках.

– Това е тестът с балкона – обясни той. – Всички са го правили. Отис го е правил, Арета го е правила...

Състоеше се в това да се излезе навън и парчето да се изслуша от балкона, през вратата. По този начин ще се чуе дали наистина притежава ритъм. В студиото, с усилен звук, почти всичко звучи страхотно. Трябва да се отдалечиш на разстояние, за да видиш дали ще проработи. По-късно, Том ме запозна с теста с колата, друга тактика на „Мъсъл Шоулс“: прокарването на два кабела до колата и пускането на песента през малките ѝ тонколони. Ако парчето премине през този тест и все още звучи добре, значи си напилал нещо хубаво.

Дали ми липсваха Рони Ууд, Мики Уолър и старите грубияни от предишните ми пет албума за „Мъркюри“? Ами, Уди беше на турне с „Ролинг Стоунс“, когато се правеше *Atlantic Crossing* и нямаше как въобще да вземе участие. Разбира се, че ми липсваше тяхната компания. Но в същото време Том бе слушал „Фейсис“ и каза, че те не са достатъчно гъвкави в музикален смисъл за онова, към което той се е насочил; и ето ме и мен, пея с легендарните R&V инструменталисти „Ем Джи“: Ал Джаксън, „Дък“ Дън, Стийв Кропър и (на една песен, която не намери място в албума, кавър на *To Love Somebody* на „Би

Джийс“) с Букър Т. Може да се каже, че това си беше една утеха. Това беше сбъдването на моя мечта.

Единствената тъмня сянка, която висеше над тези записи, беше тази, че Алабама е щат, в който бе забранена продажбата на алкохол. Стийв, Дък и аз имахме бутилка с ром в „Холидей Ин“, където бяхме отседнали, но трябваше много бавно да си пийваме, ден след ден, а сутринта, когато Том ми се обади в десет и ме извика да изпея *Sailing*, вече нямаше никакъв алкохол. Паникьосах се. Никога не бях пял в студио, без преди това да съм пийнал нещо, а какво остава за голям и стар химн. И никога и никъде не бях пял нещо сутринта. Все пак успях да я запиша след шест или седем опита. *Sailing*, която беше написана от Гавин Съдърланд, се превърна в още една изключително успешна песен: два пъти хит в Англия, първо през 1975-а, а после и една година по-късно, когато бе направена основна мелодия на документален сериал на „Би Би Си“ за живота във военната флота. Разбира се, че аз, както и с *Maggie May*, силно протестирах против това да бъде първият сингъл на албума. Вместо нея исках *Three Time Loser*. И още веднъж бях на път да допусна тъпанарска грешка, и бях щастлив да си го призная.

След като вече бях работил с Том, горях от желание да записвам още. Дори докато промотирах *Atlantic Crossing*, носех разни листчета в джобовете си, с надраскани по тях имена на най-различни песни за следващия албум. В началото на 1976-а, отново се върнахме в студиото, този път в Лос Анджелис, за да запишем *A Night on the Town*, в който се намираше изображението на корицата, което толкова мразех: снимката ми със сламената шапка, а в ръката си държа кристална чаша с шампанско. Хората обвиниха Брит за това, но не бяха прави. Брит може и да беше отговорна за купуването на тази шапка, но няма никакво съмнение, че когато я носех, тя казваше все едно и също нещо:

– Изглеждаш прекрасно мрачничък.

Но тя не е отговорна за това, че позирам като дърво на обложката на албума и че е била одобрена за публикуване. По всяко едно време можех да кажа: „Знаете ли какво? Това е най-лошата обложка, която съм виждал. Хайде да я сменим с нещо друго“. Но не го направих. Не знам как стана цялата тази работа и как бе завършена. Всеки път изтръпвам, когато някой ми подаде този албум, за да му дам автограф.

Аз го обръщам от другата страна на фалшивата картина на Реноар, в която поне има малко хумор.

Все пак в моя защита бих казал, че разочарованието бързо ми мина. Докато бяхме на турне за новия албум, аз настоявах върху рекламните плакати и всички пропуски за бекстейджа на групата и екипа да има снимка на юмрук, който пробива сламена шапка. Това беше израз на отвращение заради онова, което бях позволил да се случи; опит да кажа: „Честно, не исках да го сторя. Все още съм си същият“.

Обаче албумът е добър, въпреки смуцаващата обложка. И още повече че гласът ми реши да сдаде багажа по време на записите в Ел Ей. Опитвах се да пея и нищо не се получаваше: красотата си беше отишла. Много притеснително. Зачудихме дали не се дължи на смога в Ел Ей, което щеше да се превърне в добра отплата за моето изгнаничество. „Род стана цял Холивуд – и Холивуд му прецака гласа“. Мястото за записите бе сменено от „Чероки Студиос“ в Холивуд в „Карибу Ранч“ в Колорадо. Елтън бе записвал там, както и „Бийч Бойс“, и обстановката беше красива и провинциална, в една ремонтирана плевня, високо в Скалистите планини – твърде високо, всъщност: на 2100 метра над морското равнище. Всичко ми се струваше безвъздушно, а отгоре на това и гласът ми се влоши. Вече започвах да се отчайвам. Но Том запази спокойствие и ние отново се преместихме, този път в Маями, където най-накрая гласът ми се появи. Това в никакъв случай не беше последната битка, която щях да водя с гърлото си.

The Killing of George (Части I и II) присъства в албума и вероятно е най-амбициозната песен, която някога съм писал, в смисъл на изграждането на повествованието вътре, а и със сигурност е една от най-дългите. Текстът се раждаше по средата на нощите, а после ми се стори, че съм го писал цели дни. Налагаше се всяка нощ да ставам и да измислям още. Започнах да се чудя въобще дали пиша песен, или някакъв роман. Най-накрая усетих, че стигнах до края и песента стана точно с дължината на сингъл. В „Уорнър Брос“ имаше хора, които бяха толкова закостенели, че щяха да се изплашат от вероятността едно послание в подкрепа на гейовете да отчужди хетеросексуалните ми фенове. Майната им, помислих си аз. Това е една от песните, от които съм много горд. (И стана голям хит, така че никой не се отчужди.)

Имаше я и песента на Кат Стивънс *The First Cut Is the Deepest*, която всъщност беше останала от записите за *Atlantic Crossing* и аз изключително високо си я ценя през всичките години. А парчето *Tonight's the Night (Gonna Be Alright)*, историята на едно малко грубичко прелъстяване в доста невинни обстоятелства, бе отхвърлено от няколко радиостанции – отново без никакъв ущърб, гледано от комерсиалната му страна – и в което Брит говори доста вълнуващо на френски в края му. Тя беше нервна като малко котенце в студиото, но дребното количество кокаин помогна.

Том Дауд я боготвореше, между другото. Всички го правеха. Всички, освен мен.

* * *

Нов дом, нов лейбъл, нова музика; същият стар проблем с обвързането. Все още бях доста далеч от желанието да заживявам улегнал живот. Бях с Брит, но винаги хвърлях по едно око и на други жени. Ужасно. Накрая започнах да ходя насам-натам, какъвто ми беше навикът. Имах забелка с актрисата Сюзън Джордж – с която Брит ме запозна, по тази причина това беше още по-безсрамно. Бяхме отишли на концерт на „Куин“, после излязохме на вечеря в Ел Ей и Брит видя, че Сюзън е сама и я покани на нашата маса. Разговарях с нея през останалото време, докато Брит разговаряше с Фреди Меркюри. Накрая Брит се прибра сама къщи и ни остави със Сюзън да си говорим.

И имам още една по-продължителна изневяра с актрисата Лиз Тредуел, която беше руса, висока, много красива, умна и духовита и аз я харесвах ужасно много. И този път аз се прецаках по зрелищен начин.

Брит си мислеше, че двамата сме се отправили към сватба. Имахме Виктория и Николай, нейните деца, които обожавах, и всичко си изглеждаше като едно нормално семейство. Бяхме обзавели къщата на „Каролууд Драйв“, превръщайки я в прекрасно гнезденце. Въпреки това беше тъжно, понеже от самото начало, вътре в себе си знаех, че нямаше да се ожена за нея, че въобще и не мислех да заживявам семеен живот. А когато това стана ясно, наистина я заболя. Сигурно беше усетила това като голямо предателство.

Предполагам с това може да се илюстрира фактът, че макар да съм бил с една от най-красивите жени в света, пак съм си останал задник. Не само това, а и макар да съм бил с една най-красивите жени в света и пак съм бил нещастен.

Както и с Ди, начинът, по който се отнесох към раздялата, въобще не беше джентълменски. През лятото на 1977-а, Брит отиде с децата в Швеция на почивка в къщата на плажа, която притежаваше там и която е принадлежала на дядо ѝ. Аз отлетях до Ню Йорк с Гаф за среща с Елтън Джон, за да обсъдим една луда идея, която Елтън имаше за филм. След вечерята отидохме в един нощен клуб, където се срещнах с Лиз. Излизането ни от клуба бе заснето за идните поколения от един фотограф на „Ню Йорк Поуст“ и бе ознаменувано на следващия ден с публикуване на първа страница. Това, бързо осъзнах аз, нямаше ти-хомълком да отшуми.

След завръщането си от почивката, Брит отиде на купон в Холивуд, организиран от филмовия продуцент Алън Кар. Аз не отидох, понеже работех в студиото. На партито Брит се засякла с Джордж Хамилтън, бивш неин любовник, който нетърпеливо я попитал в какво състояние е връзката ѝ с мен – и какво е състоянието на връзката ми с Лиз. Брит за първи път чула за това. Тя ми зададе въпроса в градината пред къщата и аз признах, че съм ѝ изневерил. Тя си взе палтото и всички други неща, които беше закупила.

Никога не съм се разделял с жена по правилен начин. Винаги съм се проявявал като страхливец в това отношение – абсолютен страхливец. Възнамерявах да избегна конфронтацията просто защото не знаех какво друго да сторя, не знаех как да кажа, че вече не съм влюбен, че съм неспокоен, че се чувствам в капан и че искам това да свърши. Не исках да нараня Брит, но въпреки това, разбира се, я нараних. Страхувам се, че това щеше да се превърне в нещо нормално за мен. Просто се впусках към следващата жена; започвах да изчезвам и да не се прибирам вкъщи, а накрая намирах Брит, която ме чака и ме пита:

– Къде беше?

Точно както е във филмите. И човек рано или късно бива разкрит, а това води до много сълзи, грозота, крещене и наранявания. Защо не си бях научил урока? Не го бях направил и продължи дълго време по този начин.

„Палимония“^{*} беше доста нашумяла дума по онова време. Две години преди това, приятелката на Лий Марвин, Мишел Триола, беше опитала да го осъди за половината пари, които той беше изкарал през годините, в които са живели заедно: истински случай на „палимония“. Триола не успя, съдията реши, че тя няма никакви права над собствеността на Марвин при липсата на законен брак. Но това не спря други хора да пробват същото нещо и Брит съответно се посъветва с някакви умни адвокати в Ел Ей и извади съдебен иск за хубавата сума от 12,5 милиона долара.

Какъв смразяващ момент беше този. Излизах от едно звукозаписно студио и изведнъж се появи някакъв човек в тъмен костюм, който ми тикна плик в ръката. „Връчена ти е призовка, приятел“. Това също беше нещо, за което си мислех, че се случва само в киното. Когато видях в писмото какво се изисква от мен, не останах много доволен. Помислих, че от страна на Брит това е доста алчно и изключително нечестно. Също така това въобще не беше в неин стил. Били Гаф, който бе много близък с нея, а и до днес са такива, отиде до Маями, където тя снимаше една телевизионна програма и я убеди, за щастие, с успех, да оттегли обвиненията. Уредихме нещата извън съда.

* * *

Една седмица, след като се разделихме с Брит, аз се подхлъзнах върху цвете, хвърлено от фен на сцената на „Кау Палас“ в Сан Франциско, паднах зрелищно и си ударих лицето в подиума на барабаните, счупвайки един зъб и след това ми направиха седем шева. Това приличаше на Божие наказание, но за протокола ще кажа, че бях пиян.

Дори изглежда леко нереално. Двадесет години игра на футбол без никаква сериозна лицева травма, освен чукването на двадесет и шест години, което леко ми изкриви носа. А после хубавичко се пребивам заради едно цвете. Стара и забавна игра е футболът.

* Палимония – подялба на собственост при раздяла на интимни партньори, които не са сключили брак. – *Бел. ред.*

Отклонение

В което нашият герой получава презрително отношение от пънк музиканти.

През 1977 Джонни Ротън ме нарече стар прѣдльо. Не в лицето ми: в едно британско телевизионно шоу. Аз бях на тридесет и две – въобще не бях стар. А и според мен въобще не бях прѣдльо, макар хората винаги ще са свободни да си имат собствено мнение. Случилото се беше това, че в Лондон пънк рокът се появи с цяла буря от хрочки и изглежда, че аз бях един от хората, върху които плюеха. За новото, младо, гневно поколение, аз внезапно бях станал представител на група от музиканти, които бяха богати, недосегаеми, самодоволни и (вероятно най-лошото от всичко) пееха балади. Явно бе взето решение позлатената ми клетка да бъде раздрусана хубавичко и след това всичко доста ескалира, поне в Англия. Разгневени на старата гвардия и желаещи да бъде изметена бяха банди като „Секс Пистълс“ и „Клаш“, които изпяха „Без Елвис, „Бийтълс“ или „Ролинг Стоунс“ през 1977-а“. Очевидно и без мен.

Не си помогнах особено, когато по време на интервю пред „Мюзикъл Експрес“ казах нещо, което известно време нямаше да ме остави на мира: „От мен не падат шибани безопасни игли“. Кое то си звучеше реакционерско и подигравателно – а и със сигурност беше предназначено да е такава. Обаче си беше истината. Докато пънкарите се обличаха в скъсани тениски и нарязани панталони, закърпени с парчета от хавлии, аз си бях във фазата „Рудолф Нуреев“: турски шалвари, копринени чехли, сребърни гривни около глезените, тѣнѣк пояс около кръста. Като погледна назад и разбирам колко много това е гразнило младите фуклъбовци с електрическите китари и наперните стойки. Обаче тези дрехи бяха удобни – това мога

да кажа. Всеки мъж трябва да премине през кратка фаза „Рудолф Нурев“, ако му се отгаде възможност.

Но вие бяхте усецане и за някакво предателство. Очевидно „Секс Пистълс“ са били големи фенове на „Фейсис“. Те свиреха *Three Button Hand Me Down* при репетициите си, една песен, написана от този стар пръдльо и Иън Маклаган. „Пистълс“ харесваха връзката, която бандата ни имаше с публиката, усецането, че концертите ни са едно голямо парти и всички са заедно – не като например при „Ролинг Стоунс“, които още от самото начало винаги бяха държали публиката си на разстояние. Може и да усетиш, че обичаш „Стоунс“, но никога няма да усетиш, че ги познаваш. И после „Пистълс“ се възмутиха от онова, което се случи с „Фейсис“ накрая и начина, по който аз си тръгнах оттам, за да стана звезда. Радиоводещият Джон Пийл изпитваше същите чувства. Той на всеослушание събощи, че изпитал разочарование, когато съм станал знаменитост. Усетил, че ме е изгубил заради известността – нашите пътища спряха да се пресичат, когато се преместих в Ел Ей – и че аз съм се изгубил в известността, също така.

Но това се разрасна още повече. И се разрасна по начини, които невинаги могат да бъдат контролирани. Концертите станаха по-големи – и както всеки ти казва, значи правиш нещата както трябва. А докато концертите стават по-големи, съществува тази постоянна битка да запазиш връзката с публиката, битка, която винаги съм водил добре, ако мога така да кажа, по всички параграфи. Мисля, че моята публика наистина чувства, че ме познава и мисля, че това е вярно.

Но съществува и битката, при която трябва да спреш разрастването на успеха ти та да не ти променя съзнанието. Всеки успешен музикант губи тази битка от време на време. Аз я изгубих в средата на 70-те, снимката ми със сламената шапка върху корицата на *A Night on the Town* е най-видното доказателство. Но това се случи и с

„Фейсис“ накрая. Може и да се забавлявахме като няколко момчета в пѐба, но, вярвайте ми, споровете, които се появиха в тази група за лимузини и хотелски стаи, вероятно щяха да накарат и „Ийгълс“ да се засрамят. Ако промуотърът не осигурише на Иѐн Маклаган пиано „Стейнуей“, както е упоменато в договора, Мак чакаше до края на концерта и строшаваше пианото, което му бяха доставили. Това звучи ли ви като някой земен пич от пѐба, когото познавате?

В известен смисъл пѐнкът даде на хората като мен и Елтѐн онова, което заслужавахме: ритник в чатала. Ритник в турските шалвари в моя случай. Не казвам, че научих нещо от пѐнка в музикален смисъл. Много малко получих от всичко, което видях и чух. Харесваше ми позицията, онзи подход „просто стани и го направи“. По някакъв начин малко приличаше и на „Фейсис“. А музиката? Почти нищо. Музиката, която обичам все още си е музиката, която винаги съм обичал: соул, ритъм енд блус, фолк и малко рокендрол за добър вкус. В същото време пѐнкът беше едно напомняне, сверяване с реалността. Внезапно се появи частица съпротива: много популярна и много шумна.

Взех съобразително решение. Не отидох някъде да се скрия. През юни 1977-а, издадох един двоен сингъл: *I Don't Want to Talk About It* и *The First Cut is the Deepest*. Това бяха две балади. Сингълът взе първото място в английската класация през целия юни на 1977-а. А сингълът, който остана на второ място, беше *God Save the Queen* на „Секс Пистълс“. Туш.

Малкѐлм Макларѐн, мениджърът на „Пистѐлс“, изказа твърдения за мошеничество и тъмни сделки под масата. Това беше годината на сребърния юбилей на кралицата и теорията на Макларѐн беше, че институциите просто не можеха да допуснат антимонархическа песен да бѐде номер едно, докато останалата част от нацията празнува двадесет и пет години от управлението на кра-

лицата. Вярно е, че „Би Би Си“ отказа да пусна албума на „Пистълс“, макар никога няма да разберам дали това затрудни комерсиалния му успех, или го подпомогна. (Няма нещо по-добро от една забрана за усилване на интереса, както открих, че стана с Tonight's the Night.) Във всеки случай, Ричард Брансън, който беше шеф на „Върджин Рекърдс“, лейбълът на „Пистълс“, каза в едно телевизионно предаване, че битката между синглите е била честна, не е имало нищо покрито и така аз излизам победител.

Онова, което стана напълно ясно по това време, беше, че макар и в новия и ярък изгрев на пънка, един стар пръдълъ все още може да превръща точните песни в хитове. Онова, което трябваше да направя, бе да повярвам, че това е възможно. Джо Смит, страхотният шеф на „Уорнър Брос“, когато подписах солов договор с неговата звукозаписна компания, ми каза:

– Ако издържиш десет години в този бизнес, ще издържиш вечно.

Може би. Знам само, че това беше преди близо четиридесет години и видях доста хора, които се появяваха и залязваха.

Разбира се, че времето променя всички ни. През 2010-а се проведе повторно обединително турне на „Фейсис“ с вокалист Мик Хъкнъл от „Симпли Рег“ (аз бях зает и не можах да участвам), а басист беше Глен Матлок, бивш член на „Секс Пистълс“. Уди ми разказа по телефона.

– Глен доста е нашишкавял напоследък – каза Уди. – И обича да носи шалчета.

Ами това е.

ГЛАВА 12

В която се разкриват действията и мотивите на „Секс полицията“ в периода 1976–1986. Плюс едно неудобно положение на сектор „Прстигащи“ в „Хийтроу“ и рисковете в това да се излиза на сцената с улична лампа.

Нощта, в която отворих вратата на хотелския си апартамент и открих един басист чисто гол и овързан със скоч за леглото беше... ами, доста типична в сравнение с нещата, които се случваха на турнетата на групата през 70-те и 80-те. Аз просто кимнах на Чарли Харисън, отидох в съседната спалня и си легнах, знаейки, че ситуацията ще се оправи от само себе си и бях благодарен, че този път нямаше никакви живи пилета.

Чарли просто беше поредната жертва на „Секс полицията“. А най-важното за „Секс полицията“ беше, че те могат да се задействат по всяко време. Кой бяха „Секс полицията“? Някои от членовете на групата и техниците на турнето, събрани за първи път под водачеството на мениджъра на турнето Пийт „Групенфюрер“ Бъкланд. Тяхното първоначално намерение беше да възпрат всякакъв секс, който се случва на турне – да идентифицират, сред участващите в турнето, най-вероятните участници в сексуални актове, да локализират местата, на които би могло да се прави секс и да предотвратят неговото извършване. А по време на турне се правеше много секс, и то постоянно, затова те бяха доста заети. Тяхната компетентност бързо се разшири и доведе до уреждането на номера по всяко време. И нека сме наясно: само

защото някой беше член на „Секс полицията“ – аз си признавам, че бях такъв – това не значеше, че не може да стане жертва на „Секс полицията“. Дори и членовете на „Секс полицията“ се страхуваха „Секс полицията“ да не почука на вратата.

Не че „Секс полицията“ по принцип чукаше. Да кажа, че бяха много добре организирани, значи да се изразя много повърхностно. „Секс полицията“ притежаваше сандъчета с инструменти, уоки-токи-та, камери и най-доброто от всичко, шперцове, което означаваше, че могат да пристигнат на мястото (например хотелска стая) преди теб или (понякога това беше още по-лошо) след теб. Имаха отвертки за развиването на пантите на вратите. (Двамата с дамата ти за вечерта стигате до вратата, пъхаш ключа вътре и вратата пада в стаята.) Имаха дълги найлонови въжета, за да провесват куфарите на хората от прозорците надолу по хотелската стена. (Трудно е да се намери куфарът в такава ситуация. Също така не е лесно, след като си го открил, десет етажа по-надолу, да го издърпаш обратно.) Накрая си сложиха и униформи: бели работни гащеризони, с надпис отзад „Секс полиция“ и отпред, на гърдите, стоеше емблемата на полицията – два наклонени пениса и латинското мото *cruella sed justa* – сурова, но справедлива. И те имаха пилета.

Помня, че първият документиран случай на използването на живи пилета от „Секс полицията“ беше в един хотел в Далас през 1985-а, а жертвата бях аз. Бях облечен в костюм, снимайки интервю с покойния и велик Дик Кларк, легендарния водещ на „Американ Бендстенд“. Разговорът завършваше, когато вратата се отвори с трясък, от коридора се чу общ вик „Румсервиз!“ и в един сюрреалистичен момент, стаята се превърна в буря от перушина и птичи курешки. Кларк, ненадминат професионалист, изглежда, че всичко това му се стори доста забавно.

Вероятно бях извадил късмет, че ми се паднаха само пилета. Обмисляли са да вземат и овце, но се оказало, че не могат да ги намерят за толкова кратко време. Същото се оказало и за патиците. „Секс полицията“ изпитваше голямо съжаление, че планът да се напълни нечия баня с патици, никога не успя да се осъществи, макар подготовката му доста да е била напреднала.

Все пак пилетата бяха много пол-лесни за намиране. По подобен начин, в Нюфаундленд, Канада, „Секс полицията“ изнесе всички мебе-

ли от хотелската стая на един човек от екипа, заключи ги в съседната стая (стандартна процедура) и накрая, като последен щрих, оставиха две билета вътре. Въпросният човек се върна в стаята си с момиче, което беше свалил – и успя да изкара вътре два часа въпреки всичко, което би било забележително, само че, ако се държиш като че нищо не се е случило, все едно всичко си е нормално, това беше много опасно. Ако човек реагира по този начин, тогава само изявява покана за още по-грубо отношение.

Точно затова, когато си обух обувките в края на дългия полет на „Бритиш Еървейс“ между Лос Анджелис и Лондон на 22 декември 1977-а и усетих хрущенето на фъстъци, съчетано с леко лигаво усещане, дължащо се най-вероятно (опитът ми го каза) на конфитюр от ягоди, аз не си извадих краката веднага, както трябваше да сторя инстинктивно. Приключих с обуването, излязох от самолета и тръгнах из летище „Хийтроу“ толкова естествено, колкото може да го направи човек с обувки, напълнени с най-различни хранителни продукти от кухнята на самолета.

Или може би бях прекалено пиан, за да ми пука. Очевидно все още държах чаша коняк и пях *Mammy* на Джолсън, когато стигнах до мястото за събиране на багажа. Но и в същия момент осъзнах, че този път сме стигнали прекалено далеч. Със сигурност гледката на моя китарист Джим Креган, къдравата му коса – пълна с пепел и фасове, а лицето му намазано, след като го огледах отблизо, с мед, беше намек за това. И забавата трябваше да спре, защото Джими Хоровиц, от мениджърския екип, скоро щеше да бъде арестуван от служителите на летището за публично пианство. (Глоба: 25 паунда, постановена от съда в Ъксбридж.) Зад нас остана кабината първа класа на „Бритиш Еървейс“, щедро омазана с горчица. А пред нас се намираше полагащото ни се изтипосване в пресата заради безсрамното ни поведение. Не знам какво се беше случило с нас.

Всъщност знам: коняк.

И както „Дейли Телеграф“ съобщи: „Г-н Хоровиц призна, че някои членове на групата са се возили върху багажите на конвейерната лента, но той потвърди, че Род Стюарт е бил твърде пиан да се качи и просто си е лежал в ъгъла, под багажите“. Е, поне един от нас е запазил някакво приличие. Малко след това митническият служител

отвори паспорта на Хоровиц и от него изпаднаха две парчета бекон. Злощастен епизод, откъдето и да се погледне, за който съвременно изпратихме искрено извинение на „Бритиш Еървейс“. Бих искал да кажа, че си взехме поука и се променихме, че от този момент нататък ние се стегнахме. Но не го направихме.

От горната случка става ясно, че поведението ни по време на турне не се превърна в съдържано след „Фейсис“. Напротив, когато потеглих на турне за първи път като солов артист през 1976-а, усещах, че все едно лошата слава на „Фейсис“ вървеше пред мен. Мисля, че сред музикантите се шушукаше, че ако някой се присъедини към бандата на Род Стюарт, тогава по-добре да е готов за пиене и глупави постъпки. Все едно „Фейсис“ бяха някакво постижение, което трябваше да бъде надминато. Като погледна назад мисля, че се справихме в това да постигаме нови рекорди за глупости по време на турне.

За първата ми група за турне след „Фейсис“, желях да имам трима китаристи. По това време хората се хилеха и казваха: „Трябват му трима китаристи, за да замени Рони Ууд“, но не ставаше въпрос за това. Искях трима китаристи заради здравината на звука и заради динамиката между тях, също и защото (не ме е срам да го призная) си мислех, че ще изглеждат страховтно. Бях видял, че това бе работило за „Флийтуд Мак“.

И така, на китарата беше Джим Креган. (Джим бе изсвирил онова прекрасно, леещо се акустично соло в *Make Me Smile (Come Up and See Me)*, парчето на „Стийв Харли енд Кокни Ребъл“. Джим го кръстихме „Салто Сеговия“. Китарист също беше Гари Грейнджър. (Гари беше свирил в групата „Страйдър“, която бе идвала да подгрива „Фейсис“. Той беше при нас, за да вкара малко енергична грубост.) Китарист също беше и Били Пийк. Бях видял Били по американската телевизия, докато свири в групата на Чък Бери и той звучеше страховтно. Обадих се на Том Дауд и му казах:

– Трябва да го имаме.

Това се случи по време на записа на *A Night on the Town*. Сметнах, че ако неговото рокендрол звучене е достатъчно добро за Чък Бери, вероятно и за мен щеше да е достатъчно.

Фил Чен, басистът, го бях помолил да обмисли за присъединяване към „Фейсис“, след напускането на Рони Лейн, но по това време той

имаше друг ангажимент. Кийбордист беше Джон Джарвис, американец с музикално образование, който бе свирил в A Night on the Town и беше добър музикант. А барабанист беше Кармайн Апис, който свирише в рок бандата „Ванила Фъдж“. Кармайн беше американец, но аз го уговорих да свири с английски стил, а не с американски. Американският рокендрол стил е ударно следване на ритъма. Искрах английско усещане, което е леко по-освободено, една идея зад ритъма. Много по-отпуснато е. Разбира се, ако е прекалено отпуснато, всичко бързо се обръща с главата надолу, както се уверихме във „Фейсис“ при повече от един повод. Затова става въпрос за постигане на гладкост и отпуснатост, но в същото време и стегнатост. Точно това „Стоунс“ правят много добре.

Искрах ние като цяло да добием един релаксиращ стил, ако това бе възможно. Чуваше се по това време, че Джексън Браун прави саундчек с продължителност на цял концерт. След това групата изслушва заедно запис на целия саундчек и грешките и пропуските на всеки биват показани. Аз не исках да работя по този начин. Нашият саундчек беше колкото е възможно по-кратък. Петнадесет минути си беше доста дълго. И след това не правехме никакви анализи. Естествено, важно беше шоуто да се получи и всеки, който не си вършеше работата както трябва, бързо биваше заменен. Все пак това трябваше да е рокендрол. Моето разбиране беше, че ако на нас не ни е приятно и забавно, най-вероятно нямаше да е приятно и забавно за никой друг.

В 18:00, вечерта преди първия концерт от турнето, всички трябваше да се съберем със сценичните си костюми за формалното им представяне. Това винаги беше невероятно смешно. Окуражаваха всички да залагат на пищността и ярките цветове. Това невинаги сработваше. Някой влизаше в стаята и казваше:

– Какво мислите?

И тогава се чуваха викове:

– По дяволите! Няма да изляза на сцената, ако ще изглеждаш така!

Фил Чен имаше приятни костюми, но Джим и Кевин обличаха някакви наистина вдъхновяващи обърканости, а барабанистът Кармайн вероятно беше най-зле от всички: ужасно изглеждащи ризи от змийска кожа, сребристи жилетки и кожени жакети. В същото време, Били беше леко нисък и трътлест и няхаме представа какво точно да

правим с него, в смисъл на сценичното му представяне. Затова просто го обличахме като французин и оставяхме нещата така.

Бях намерил плащове за музикантите: големи, кадифени плащове, с инициалите им върху тях. Момчетата от поддръжката трябваше да ни чакат, докато слизаме от сцената и да ни избършат с плащовете, преди всички да се качат в лимузините. А някои от тях дори не се потяха. Какво прахосване на пари само.

Номерата не се правеха само по време на път, също така бяха много популярни и по време на концертите: още един остатъчен ефект от времето на „Фейсис“. Концертът в никакъв случай не беше неприкосновена територия и ако някой се сетеше за шега, веднага я правеше. Например Кармайн започваше соло на барабаните (по онова време все още бяха задължителни), което свършваше, когато той си вдигнеше ръцете с палките нагоре. Това беше знакът за неговия помощник, който стоеше зад него, да удари гигантският гонг, висещ зад барабаните (гигантският гонг също беше задължителен по онова време), като по този начин се слагаше ехтящ завършек на солото. По това време останалите от групата бяха зад сцената и в един момент се грабваше палката от помощника му, а Кармайн оставаше с вдигнати ръце, чакайки гонга, който никога не се чуваше.

Подобен номер се правеше и с микрофона на гонга, който се слагаше встрани от него, не се виждаше от публиката и можеше много лесно да се замени звука от гонга с леко присмехулния звук на детска свирка, или звънец на колело, или, което беше още по-хубаво, пръдня, ако някой беше подготвен да я направи. (Пърденето в микрофон се превърна във всеобщо занимание сред групите, с които ходех на турне през 80-те. Звуковите инженери се научиха да държат усилването на микрофоните намалено до последната възможна минута в началото на шоуто, за да попречат на внезапното изпълване на стадионите с мощния звук на освобождаване на газове.)

Понякога фарсовете не трябваше да бъдат създавани. От време на време те сами се случваха. За да се създаде театрален момент, горе бе вързана една улична лампа, която трябваше да бъде спусната в тъмното, преди да изпея *The Killing of Georgie*. Една вечер, без да искам, заставах точно под нея, превръщайки се в една от малкото рок звезди, които са били сплескани по средата на концерта от триметров стълб. (Отървах се само с драскотини, благодаря за интереса.)

Групата се разви: на китарата засвири Робин Ле Межърър, Кевин Савигар на клавишните – хора, които станаха мои близки приятели през следващите години. Номерата също се промениха. През ноември 1984-а, турнето за албума Camouflage стигна до Токио, където някои от членовете на групата и екипа, откриха спорта „ходене по перваза“: преминаването на човек от една хотелска стая в друга, използвайки само перваза на прозорците. На височина от двадесет и пет етажа тази игра изискваше яки нерви. Или доста алкохол. Или доста алкохол в комбинация с яки нерви. И макар да можех да видя забавната страна в това да се появиш неочаквано на прозореца на някого и да почукаш, за да те пусне, но не успяха да ме убедят да се включа. Всеки някъде трябва да тегли чертата, а ходенето по первазите беше моята.

Както всеки знае, по време на турне има много празно време за запълване и човек постоянно се бори със злата хватка на скуката.

– Ако си сложа един поднос на главата, колко неща ще мога да сложа в него, преди да се сгромоляса?

– Ако облека това найлоново покривало, което дадох от химическото чистене, дали ще прилича на усмирителна риза?

– Какво ще стане, ако целият се увия във фолио?

– Лицевата дъска на леглото дали ще се побере в асансьора?

– Къде човек може да намери патици?

Такива са въпросите, които се появяват в главата на рок музикант по време на турне и те не изчезват, докато не им бъде даден отговор. И може би ще е малко странно да кажа това за една организация, работеща за хвърлянето на живи пилета в хотелските стаи, но мисля, че „Секс полицията“ ни предпази от полудяване.

Отговори на горните въпроси: 1) купа за плодове, пълна с плодове; кана с вода; три малки бутилки с вино; две книги с меки корици; несесер; и чифт панталони. 2) Да. 3) Ще приличаш на порция сурови пилешки гърди, но чувството ще е доста приятно. 4) Да, ако здраво я натиснеш. 5) Както споменах, никога не разбрахме.

ГЛАВА 13

В която нашият герой, не обръщайки внимание на бащиния си съвет, се оженва, заживява спокойно и има деца. И няколко случайни размисления, отнасящи се за задници, диско музика, Тони Къртис и носенето на панталони от ликра.

Не е важна теорията на Джон Смит от „Уорнър Брос“ за десетте години в музикалния бизнес. Еднакъв по важност през 1977-а беше въпросът дали мога да издържа десет месеца само с една жена? През ноември, когато вече бях скъсал с Брит и Лиз Тредуел, започнах да излизам с Биби Бюел, бивше момиче на „Плейбой“, която наскоро бе скъсала с американския рок музикант Тод Ръндгрен. Нещата можеха да потръгнат с Биби, ако не я бях завел в Лондон за една седмица и тогава, докато бяхме там, не бях разсеян от Марси Хенсън. В този момент, аз изневерявах на модел от „Плейбой“ с друг модел на „Плейбой“.

Бракът виждаше ли се на хоризонта в този момент? Мисля, че твърдо и честно може да заключи, че не.

Но тогава се запознах с Алана.

За първи път се видяхме през пролетта на 1978-а на купон, организиран за екипа на турнетата ми в клуб „Плейбой“ в Лос Анджелис, едно застлано с килими заведение, където питиетата бяха сервирани от момичета в заешки костюми от кадифе. (Точно толкова екстравагантна беше музикалната индустрия по онова време: дори и техническите екипи имаха парти в клуб „Плейбой“. Скоро след това се срещ-

нахме както трябва на доста по-шикозното събиране, организирано от страхотния агент Ървинг „Суифти“ Лазар, в ресторант „Ма Мезон“. Алана Хамилтън беше висока, с дълги крака и (предполагам, че можете да познаете към какво води това) руса, с най-фантастичната усмивка; ефектна красавица от юга, в дълга, прекрасна, плътно прилепнала, бяла рокля. Разговаряхме за музика, доколкото си спомням и тя честно ми призна, докато се смееше, че е фен на кънтри и уестърн музиката, което ме накара да се стегна, но между нас веднага се появи истински електрически заряд – онова чувство, което показва, че нещо много вълнуващо може да се случи в правилните обстоятелства. Тя беше там с някакъв мъж, затова нашият разговор се получи кратък и приятен, но аз знаех, че искам да я видя отново.

Обичайните ми действия в подобна ситуация бяха да накарам Тони Туун да ѝ звъне и да разпита заобиколно за някаква възможност за среща. Това въобще не впечатли Алана. Тя каза на Тони, че ако искам да изляза на среща с нея, ще трябва сам да ѝ се обадя. Затова се взех в ръце и го направих.

Алана погледна в явно натоварения си социален график и каза:

– Отивам на вечеря в Робърт Стигууд. Искаш ли да дойдеш с мен?

Стигууд беше величествено големият театрален и филмов продуцент, който беше и продуцент на групи като „Крийм“ и „Бий Джийс“.

– Звучи добре – казах аз.

През тази вечер двамата с Алана започнахме да се опознаваме.

Тя беше на тридесет и три, на същата възраст като мен, но нейният скромнен произход караше моя да изглежда величествен. Тя беше израснала в Накодочес, Тексас, в истински провинциални лишения, живеейки в усамотена къща, без електричество. После става стюардеса в тексаска авиокомпания (с униформа от яке с ресни и широкопола шапка) и успява да се добере до агенцията за модели „Форд“ в Ню Йорк. След това идва в Холивуд, като се надява да успее в актьорския занаят, но се запознава с Джордж Хамилтън, филмовия и телевизионен актьор, и се оженва за него. Алана и Джордж се бяха разделили три години по-рано, през 1975-а. Те имаха син, Ашли, който по това време беше на четири. По време на брака им тя става известна из социалните кръгове в Холивуд и сега изглеждаше, че познава абсолютно всеки, който беше значим и вече беше значима заедно с всички.

В края на вечерята, Алана каза:

– Хайде да отидем до къщата на Тина Синатра.

А аз отвърнах:

– Няма никакъв проблем.

Тина, дъщеря на Франк, беше най-добрата приятелка на Алана, а домът ѝ представляваше нещо като храм на съвременния дизайн, изпълнен със стъкло и плексиглас. Звучеше салса и двамата с Алана потанцувахме кокетно по белия мраморен под – малко на майтап, но и малко наистина, токовете тракаха, широките крачоли плющяха и точно тогава осъзнах, че тя ме е пленила.

Обаче следващата ни среща не премина толкова добре. Беше на едно парти и аз се подразних, понеже усетих, че Алана прекарва доста време в социални разговори с другите и не достатъчно време с мен. Изминаха няколко дни на горделиво мълчание. Но през това време, аз осъзнах, че мисля много за нея. Тя беше толкова интелигентна, толкова забавна, толкова жизнена. Накрая ѝ се обадох и я поканих да излезем на вечеря отново и тя се появи, изглеждайки фрапиращо секси, и ми каза, че през това време също си е мислила за мен. И от тази вечер нататък ние вече бяхме неразделни.

През първите осем месеца на връзката ние не заживяхме заедно. Аз продължих да обитavam къщата на „Каролууд Драйв“, където бях живял с Брит, а Алана имаше своя къща в Бевърли Хилс. Въпреки това през първата ни година имаше само една вечер, в която не бяхме заедно. А и имаше много малко вечери през това време, в които не излизахме из града. Алана знаеше как да се забавлява повече от всяка друга жена, която бях срещал. Нощни клубове, партита, вечери... ние живеехме из целия град – постоянно търсехме удоволствието. Една вечер в леглото Алана ми подаде малка капсула и каза:

– Опитай това.

Това беше „Попърс“: малка ампула с амилов нитрат. Идеята беше да се счупи и съдържанието ѝ да се вдиша в момента на оргазма, за да се увеличи удоволствието. Никога преди не бях го правил. Естествено, че това не е най-умното нещо, което да причиниш на сърдечносъдовата си система, но изглежда, че не ни пукаше за рисковете. Търсенето на начини за увеличаване на удоволствието беше всичко за нас през опиянителното начало на връзката ни. Това представляваше

нещо като състезание между нас: кой на много може да издържи, да пие най-много, да купонясва най-много, да танцува най-много, да чука най-много. И двамата бяхме изключително щастливи.

* * *

Междувременно, през деня, когато можех да оправя болящата ме глава, аз записвах музиката, която после се превърна в албума *Blondes Have More Fun*. Съвсем нормално за този период бях отишъл в студиото с едва започнати песни. Идеята беше групата да се събере, да започнем да свирим, докато се получи нещо. Неизбежно беше нещата, които слушахме тогава, да се впитат в това, което се получаваше накрая. Често казвах:

– Можем ли да направим нещо подобно?

Това е добър начин за стартиране на творчеството. А точно по това време, през 1978-а, слушах албуми на „Шик“, в които бас китарата е движещата сила и основен носител на мелодията. Също така слушах и *Native New Yorker* от „Одисея“, едно парче, което обичах. А после дойдоха и „Стоунс“ с *Miss You*: опитът на една рок група с диско музиката, една смесица, която ми се нравеше. И така, въпросът беше дали можем да измислим нещо подобно? А онова, което се появи, беше една песен, която се казваше *Da Ya Think I'm Sexy?*

Вероятно нищо, което бях написал до този момент, нямаше такъв комерсиален успех. И със сигурност нищо, което бях написал до този момент, не беше пораждало в мен по-противоречиви чувства. Ако сега ме попитате, ще кажа, че харесвам всичко в тази песен и съм ужасно горд с нея. И все пак, какво беше онова, което Джеф Бек беше казал за *Hi Ho Silver Lining*? „Все едно някой беше окачил розова тоалетна седалка около врата ми за цял живот.“ Имаше време, малко след създаването на песента, когато се чудех дали *Da Ya Think I'm Sexy?* ще се превърне в моята *Hi Ho Silver Lining*. Разликата се състоеше в това, че Джеф трябваше да бъде убеждаван да носи своята розова тоалетна седалка, до голяма степен против волята му. От друга страна, аз бях движещата сила при сътворяването на моята розова тоалетна седалка

– сам я бях боядисал, ако щете – и после напълно съзнателно и доста бодро си мушнах главата в нея.

Човек никога няма представа по какъв начин ще бъде приета една песен или какво предстои да ѝ се случи. Но онова, което много бързо стана ясно за *Da Ya Think I'm Sexy?* беше, че ужасно много хора я харесаха. Тя продаде повече от два милиона копия в Америка, половин милион във Великобритания и стана хит по целия свят, включително и на някои места, за които дори не бях чувал, а и по други места, за които се изумих, че имат електричество. Това беше най-бързо продаваният се сингъл, който от „Уорнър“ някога бяха издавали, докато не се появи Мадона шест години по-късно с *Like a Virgin*. Как да не се гордея тогава? Ако си автор на песни, цял живот изкарваш в мечти за момента, в който нещо написано от теб тръгва по света и сътворява такъв голям отзвук.

Но все пак, в същия момент, явно бях отчуждил една част от хора, които бяха близко до мен дотогава. Някои от феновете от времето на албума *Gasoline Alley* например, се почувстваха силно предадени. Някои възприемаха диското като голям враг и се чудеха какво правя, преминавайки към другата страна. Музиката беше осеяна с бойни фронтове по онова време, а днес (слава богу) вече не е. През 70-те години имаше соул, имаше хеви метъл, както и пънк, и така нататък – с техните си почитатели в отделни окопи, със сложени щикове. А и човек нямаше как да се измъкне от рок окопа например и да притича до соул окопа просто за да каже здрасти, без да се страхува, че главата му няма да бъде пръсната.

Ами аз винаги смесвах нещата, още от самото начало, във всичките си албуми – вземах малко ритъм енд блус, малко фолк, което си е стандартно нещо, малко рокендрол, и се надявах, че гласът ще ги обвърже заедно. А и в един солов военен поход, продължил почти цяло десетилетие, аз получих много леки рани, следвайки тези тактики. Но диското очевидно се считаше на някои места за доста голямо залитане. Тук последва тежък артилерийски огън, най-вече от музикалните критици, които казаха за *Da Ya Think I'm Sexy?*, че е голяма буца мухлясало сирене, произведение на ужасен фукльо и трябва да се премахне.

Какво бих могъл да кажа? Уморих се да повтарям, че текстът на парчето е написан в трето лице – „Тя седи сама, чакайки предложения;

той е толкова нервен, избягвайки всички положения“, и така нататък – и когато преминава в първо лице по време на припева, това трябва да се приема като че все едно се чуват неизговорените мисли на момчето и момичето в песента, които жадуват да се разсъблекат, но не знаят точно как да подхванат темата („Ако искаш тялото ми и мислиш, че съм секси“ и т.н.). Не бях аз този, който пита всеки Том, Дик или Хариет* на света дали мислят, че аз съм секси. В текста се разказва история. Но това се замитаеше настрана. А и не получих много помощ от мениджърския ми екип и отговорниците по маркетинга, чиято рекламна кампания за сингъла представляваше моя милост, облечен изцяло в ликра, над надпис *Da Ya Think I'm Sexy?*.

Кой знае как много от мъжете мои почитатели са се чувствали в този момент. Най-вероятно са натикали зад гардеробите си голяма част от старите ми албуми за известно време.

И за да влоши нещата, бразилският музикант Жоржи Бен Жор посочи приликите в мелодията на припева с негова песен от 1972-а, наречена *Taj Mahal*. Бях хванат със свалени гащи. Веднага се признах за виновен. Не че бях стоял в студиото и бях казал: „Вижте, знам какво да направим, ще използваме този семпъл от *Taj Mahal* в припева и това е. Авторът ѝ живее в Бразилия и никога няма да разбере. Но аз бях отишъл на карнавала в Рио по-рано през 1978-а, заедно с Елтън и Фреди Меркюри, където се случиха две важни неща: първо, бързо и безнадеедно хлътнах по една бразилска филмова актриса-лесбийка, която дори не ми даваше да я доближа; и второ, чух *Taj Mahal* на Жоржи Бен Жор, понеже постоянно я пускаха навсякъде. През същата година парчето беше издадено отново и явно мелодията се беше наместила в съзнанието ми и след това се появи, докато се опитвах да намеря нещо за припева. Неволно плагиатство, чисто и просто. Предадох им авторските възнаграждения, като отново се зачудих дали *Da Ya Think I'm Sexy?* не е леко прокълната.

Вярно е, че клавишната част в началото на песента наистина я гепих, напълно съзнателно, от китарата на Боби Уомак в (*If You Want My Love*) *Put Down On It*. Но законът гласи, че можеш да вземеш част от адаптирана композиция – която се различава от оригиналната – без

* Английски идиом за анонимен човек. – Бел. ред.

да нарушаваш авторските права. Така че за това не мога да бъда притесняван.

Свалих песента от концертите си за известно време в началото на 2000-а, тъй като леко ми бе писнала, но хората, закупили билетите, се оплакваха и аз усетих, че по този начин ги ощетявам. А после, когато отново я върнах в репертоара, осъзнах, че наистина ми харесва да я пея. И така, вече постоянно се чува на концертите ми – реших да я пея накрая и тогава тя се превръща в голяма забава. Изглежда, че събужда спомените за цяла една ера в хората – диско периода в края на 70-те – и те се свързват с миналото, а ти трябва да си благодарен, като автор на песни, да притежаваш нещо толкова стойностно в биографията си.

Също така не се извинявам и за въртенето на задника ми във видеото, макар по онова време и това да привлече доста неприятелски огън. Не знам защо: това не беше нищо ново от моя страна. Когато за първи път добих увереност като фронтмен във „Фейсис“, аз станах голям проповедник на въртенето на задника, като силно вярвах, че дупето е важна част от арсенала на рокендрол певеца на сцената и мощен комуникационен инструмент, ако бъде използван правилно. Освен това аз така си танцувам.

Все пак съм готов да призная, че черният панталон от ликра – обут само за това видео, с издут копринен блузон – даде на задните ми части една изпъкналост, на която те не се радвах в другите, потпуснати костюми. Същото се отнася и за костюмите с леопардови щампи, от подобен материал, по които си падах през този период. Но ние говорим за разнообразяване на модния стил, за смяна на кройката, а не за цялостна промяна в моя подход към движенията на задника ми. Различни панталони – да; но същият въртящ се задник. Поне това си е моята гледна точка.

Едно последно мнение за видеото на *Da Ya Think I'm Sexy?*: може да забележите, че при изпълнението, когато групата е на сцената и имитира свирене с инструментите, аз доста често се завъртам пред камерата и оставам в гръб. Това е, за да скрия факта, че доста често забравях текста. Щяхте да гледате много по-малко време задника ми, ако бях запомнил по-добре проклетите думи.

Английската част на турнето за албума *Blondes Have More Fun*, започна в Манчестър през декември 1978-а. Все още силно желяхме

да прекарваме колкото е възможно по-малко време разделени и двамата с Алана наехме една къща на „Честър Скуеър“, за да я използваме като основна квартира и взехме Ашли с нас. Не бях пял в Англия от две години и не знаех какво да очаквам. Английската преса въобще не беше ласкателна към албума. Дали на някого още му пукаше? Дали щеше да има публика? С тези мисли живеех постоянно: ужасът от празните места, видимият знак, че вече западаш, че упадъкът е започнал. Веднъж четох как Ал Джолсън, един от героите на детството ми, е ставал изключително параноичен при вида на празни седалки и аз определено се бях заразил с неговия страх.

Но този път нямаше никакви проблеми. Шотландските орди все още бяха диви и както винаги се хвърляха към предните места, без да се притесняват, че не бяха техни. Турнето изглежда, че все повече се разрастваше и разрастваше през петте вечери в „Олимпия“ в края на септември, а атмосферата от тези концерти и коледната атмосфера изглежда, че се комбинираха, за да се създаде един делириум, какъвто не бях виждал дотогава. И повече от един път, когато започвах да пея *I Don't Want To Talk About It* и чувах как думите се връщат обратно към мен от публиката, чувах как хората изцяло вземат песента от ръцете ми и я продължават, аз се задавах и не можех вече да продължавам да пея, дори и да искам.

* * *

В началото на 1979-а Алана каза, че май е хванала грип. Нямаше нищо такова. Тя беше бременна.

Бяхме разговаряли за деца. Аз знаех, че искам да имам. Харесваше ми живота с децата на Брит – Виктория и Николай. Обичах и Ашли, синът на Алана. Обичах около мен да има деца. Бях се родил в голямо семейство и исках и моето да е такова. Не виждах нищо лошо в децата, само доброто.

Но дали ги исках сега, през 1979-а – след няма и девет месеца?

Тази реалност ме накара да се шашна. Паникьосах се, станах студен към Алана и изкарахме два наистина лоши месеца. Изплаших се от брака и се държах лошо. По време на турне в Австралия през фев-

руари 1979-а, изживях кратка афера с Белинда Грийн, австралийски модел и бивша „Мис Свят“. Намирах се от другата страна на земното кълбо, а по онова време, когато новините пъгуваха бавно и несигурно, наистина очаквах да ми се размине. Голямата статия в „Сидни Морнинг Хералд“ със снимка, означаваше, че не ми се размина. Новината достигна до Алана, която разбираемо се разстрои ужасно много.

Почувствах се популярен, колкото наблюдателните постове на „Пърл Харбър“. Както и да е, успях да убедя себе си, а и нея, че това прегрешение е било за последен път, просто ужасът от неизбежните отговорности са ме накарали да кривна от правия път. А когато Алана се качи на самолета и настигна турнето в Япония, ние оправихме нещата. И в процеса на оправяне на нещата си припомнихме, че все още сме влюбени и решихме да се оженим. Нямахме голямо романтично предлагане, не паднах на коляно. Просто разбирателство между двама ни, че това е правилното решение. Още от хотела исках да съобщя новината на родителите си в Лондон, но се страхувах да им кажа. Знаех, че няма да одобрят. Накарах секретарката ми, Гейл Уилямс, да им го каже първо, после взех слушалката и разговарях с тях, леко свит и много нервен, седнал на ръба на двойното хотелско легло. Разговорът беше доста неловък. Мама положи усилия да звучи радостна. (Доста по-късно тя разкри пред пресата, че споделя мнението на татко, че „трябва да се ожени за добро шотландско момиче“.) Баща ми веднага каза:

– Не си достатъчно голям.

Естествено, че това беше нелепо: аз бях на тридесет и четири, по дяволите.

Оженихме се през април, но не и преди да изпадна в още две дълбоки страхови състояния заради сватбата. Преди самата сватба, в дена, когато трябваше да отидем заедно, за да си вземем брачното свидетелство, аз отпраших към едно автомобилно изложение, за да си избира някаква кола – най-вероятно знак за известна липса на ангажираност от моя страна към цялата работа. Беше ясно, че ергенът вътре в мен нямаше да се даде без бой. Обаче не избягах. В деня на сватбата, булката бе облечена в кремав цвят, младоженецът – също – макар Алана да носеше рокля с голи рамене, а аз костюм с розова вратовръзка. Проведохме церемонията в много тесен кръг от хора, сред стъклата

и мрамора в къщата на Тина Синатра. Тина беше кума, а Били Гаф беше кум. А после отидохме в „Ермитаж“, един френски ресторант на булевард „Сиенига“, за да проведем там сватбения прием. На никой не беше казано, че тържеството ще е по случай сватбата ни. Казахме, че е по случай започването на турнето ми в Америка. Дори скрихм новината от Тони Туун, защото осъзнахме, че ако споделим тайната с Тони е все едно да залепим плакат на булевард „Сънсет“. Въпреки това, изглежда, че хората явно се бяха досетили за истинската причина за тържеството: тротоарът пред ресторанта беше претъпкан от фотографи, които бяха издали тайната и на повечето от гостите. Не ни пукаше. Последва страхотен купон. Планът беше да прекараме брачната си нощ в хотел „Бел Еър“, но фотографите най-вероятно щяха да ни последват по целия път, чак до стаята ни, затова се върнахме в къщата на „Каролууд“ и бяхме изключително щастливи.

Бракът проработи като щракване на електрически ключ. Изчезнаха всички съмнения, изтри се целия страх. Съгрешението ми в Австралия беше забравено. Превърнах се в съпруг: обичаш Алана, обичаш ролята си, обичаш цялата идея. Обикалях Америка с турнето, но всяка вечер лях до дома, за да съм с нея. Защо да не съм щастлив? Ние бяхме младоженци, мъж и жена, и очаквахме дете – момче, разбира се. Родерик Крисчън Стюарт. Вече бяхме избрали името, защото, макар да не искахме да разбираме пола на детето предварително, напълно бяхме сигурни, че ще е момче.

Бебето се роди през август, появявайки се в благословения край на три половина часова раждане, по време на което Алана освободи вътрешната си тексасност до степен, която и аз не бях виждал преди това. От нея се изливаше един език, за който не знаех, че съществува, дори и в Тексас. А се роди не Родерик Крисчън, а Кимбърли Алана. И никога не бях изпитвал толкова красиво чувство. Никога не бях виждал нищо по-красиво от нея. Аз я взех още преди Алана. Докторът ми я подаде и аз я заобичах от секундата, в която я видях. Нашата Кимбърли.

Вече бяхме родители, а и в същото време големи холивудски домакини. Това беше шеметно време. Връзките на Алана ме караха да премигвам заслепен в социалния свят, понеже никога не съм смятал, че ще стана част от него. В единия край на къщата си направихме бална зала, с галерия около нея, на едно ниво по-високо, и там органи-

зирахме най-невероятните партита – официални и елегантни, с маси, подредени за вечеря, с драперии, с групи, свирещи танцувална музика и гости, инструктирани да идват в официално облекло. Това беше нашият период „Великият Гетсби“. В списъка с гости присъстваха имена като Барбара Стрейзънд, Уорън Бийти, Дъстин Хофман, Джек Никълсън, Анджелика Хюстън, Албърт Фини, Линда Евънс, Джоан и Джаки Колинс, Райън О’Нийл и Фара Фосет, с която Алана беше много близка... и така до безкрай. Хората питаха: „Какви са наистина тези звезди?“. Ами на мен всички ми изглеждаха страхотни, но аз ги виждах само когато са пияни, надрусани и си изкарваха страхотно, а в това число и аз. Никога не съм ги виждал на следващата сутрин.

Това се случи по времето, когато се запознах с оригиналния кокаин – истински, с изключително високо качество. Тогава се считаше за истински шикозен, не на последно място сред хората от шоубизнеса, които го употребяваха доста прикрито. Идеята беше не да се смърка магистрала след магистрала и така да дочакаш утрото, с преплетени очи и трудно дишане. Използваше се повече като енфие, да разнообрази вечерта – само малко смръкване от белия пращец, върху опаката страна на ръката. А после може би още едно леко смръкване. И може би още едно... Но след това нямаше никакво главоболие, което си беше чудо, и нямаше кръвотечение от носа – и аз въобще не чувствах, заблуждавайки себе си, че нещо толкова чисто би могло да повреди гласа ми. Просто прекрасно чувство за добруване и всеобхватно вдъхновение. Последваха някои магически нощи. Късно през една нощ, когато всички вече си бяха заминали, Тони Къртис ме учеше във всекидневната с един стол как да танцувам джайв – накланяше го на един крак и след това го завърташе. През една друга нощ, отново доста късно, когато гостите си бяха тръгнали, гледах големия ми приятел Джим Креган, китариста в групата ми, как свири фламенко и танцува с Лайза Минели. Което щеше да е приятно, ако Джим знаеше как да свири фламенко. Като цяло, животът изглежда, че бе придобил симптомите на необикновен сън.

За да отбележим първата си годишнина, през април 1980-а, двамата с Алана организирахме официална вечеря в танцувалната зала за стотина гости, с кетъринг от „Чейсън“ – хайвер, вино Chateau d’Yquem, ордьоври – цялата зала беше красиво драпирана и украсе-

на. Елтън долетя, Дейвид и Дани Янсен, Грегъри и Вероник Пек, и Дейвид Найвен – младши, и Жаклин Бисе, и Джони Карсън, и Били Уайлдър, и Тита и Сами Кан. Една суинг група се настани в галерията и никой долу не разбра, че музикантите са там, чак докато не засвириха Глен Милър, всички скочиха на крака и затанцуваха. Фреди де Кордова, продуцентът на „Вечерното шоу“, стана и каза, че е това е най-доброто парти, на което е присъствал в Холивуд.

Грегъри и Вероник Пек, по една случайност, бяха наши съседи и ние нямаше как да имаме по-мили хора от тях за съседи. Нито веднъж не се оплакаха от шума на групата, когато репетирахме в гаража. В интерес на истината, един път аз отидох при тях да се извиня и те казаха:

– О, не. Ние обичаме да седим на терасата и да слушаме.

Те направиха един отвор в оградата, за да мога да минавам и да ползвам тяхното тенис игрище, когато пожелаая.

Грегъри дойде веднъж на мой концерт във „Форум“, в Лос Анджелис, през 1979-а. С него дойде и Фред Астер и когато седнаха в местата си, всички прожектори светнаха и цялата зала стана на крака заради тях. Толкова бях горд, че моята публика направи нещо подобно. И двамата после дойдоха зад кулисите и Астер каза:

– Сега искам да ми кажеш кой ти прави хореографията?

Трябваше да му кажа:

– Ами... нали знаеш... просто я измислям в движение.

Коего той след време можеше и сам да разбере. Но беше много мило от негова страна да попита.

И така, в много отношения животът ми беше страхотен. И много бързо Алана отново забременя. Ким беше само на четири месеца, когато това се случи. Алана не знаеше, че е възможно да забременееш, докато още кърмиш. А когато бебето се роди, ние живеехме в Малибу, което си беше неудобно. Когато бях на турне, тогава в началото на 1978-а, Алана намери една красива къща на плажа, на сравнително усамотено място на плажа, с около осемдесет метра плажна ивица и само няколко близки имота. Изглеждаше като миниатюрна версия на операта в Сидни, една голяма мида, и веднага след като видях снимката, която Алана ми изпрати, поисках да я купя. По онова време си изкарвахме страхотно в тази плажна къща. Тя казваше, че това е единственото място, където ме е виждала да си почивам подобавашо. Аз

съм човек, който често не го свърта на едно място. Имам нужда да се движа или да вържа нещо. Но там за първи път се почувствах щастлив от факта, че почивам, че пия чай с децата навън, седейки на пясъка. Това си беше семейно местенце, докато останалата част от живота ни беше изпълнена с други хора и постоянно пътуване.

Всъщност, в къщата на плажа през онзи септемврийски уикенд през 1980-а, Алана започна да ражда второто ни дете, което ни изстреля от Малибу, през централен Лос Анджелис, по магистралата, а Алана беше в сериозна опасност, хрумна ми на мен, не само че може да роди в колата, ами и че ще оцапа тапицерията. С тези мисли в съзнанието си, настъпих педала до долу и не след дълго в огледалото ми за обратно виждане засвяткаха светлините на полицейска кола. Отбих и без да мисля и дори докато Алана крещеше:

– Не! Не! Не прави това!

Аз изскочих от шофьорското място и побягнах назад към полицейската кола – а това е последното нещо, което трябва да правите, когато са ви спрели патрулиращи полицаи, защото те могат да си помислят нещо друго. Веднага се отвори една врата на колата и от нея изскочи полицай с пистолет, насочен право към мен. Аз крещях:

– Жена ми ражда!

Ченгето, изглежда, че ме позна – поне си свали пистолета и дойде до колата, като погледна Алана, която вече крещеше:

– Трябва да стигна до болницата! Трябва да стигна до болницата!

Полицаят каза:

– Ще ви извикам линейка, госпожо.

Алана, вече усещайки излизането на бебето, изкрещя:

– Няма време, по дяволите! Закарай ме до шибаната болница или аз сама ще карам шибаната кола!

Като чу това полицаят, изглежда, взе решение, че не може да излезе на глава с нея и ни осигури полицейски ескорт, с включени сигнални лампи, по целия път до болница „Седарс-Синай“.

Докато влизахме в родилното отделение, Алана бе помолена да спре и да попълни някакви документи. На това тя отговори:

– Вие побъркахте ли се, шибаняци? На път съм да родя това бебе на пода!

Отново родният Тексас се появи. След по-малко от петнадесет минути имахме момче и както се получи с Кимбърли, докато го вземах в ръце, аз го заобичах от момента, в който го видях. Нашият Шон.

Вече имахме две прекрасни деца, страхотен социален живот, богатство, щастие и толкова много неща, за които да сме благодарни, откъдето и да се погледне... но въпреки това нещата започнаха да се влошават.

Отклонение

Доста сериозно при това, в което нашият герой си признава за едно притеснително пристрастяване.

Знаеш как стават тези неща. Всеобщо известно е. Знаеш опасностите, но си мислиш, че искаш само една малка проба, за да усетиш какво е чувството. А предупредителните знаци се изпречват пред теб, но ги игнорираш, защото си мислиш, че си различен. Мислиш, че си един на милион: много силен човек, който може да го контролира. И без да се усетиш, онази така наречена „малка проба“ се е превърнала в яростен, всепоглъщащ навик, и изкарваш часове на телефона с гилъра си, все едно ти е най-добрият приятел.

Но това представлява колекционирането на предмети на изкуството. Може да обсеби човек. Може да превземе живота ти и още повече – стените. А аз говоря от името на човек с голям опит при търсенето на картини от деветнадесети век. Много, много картини от края на деветнадесети век.

Винаги съм обичал картините на прерафаелитите*, още когато бях хлапе: романтиката в тях, цветовете им,

* Прерафаелитско братство или прерафаелити е група английски художници, поети и критици от средата на 19. век, основана от Уилям Холман Хънт, Джон Миле и Данте Габриел Росети. Към тримата основатели скоро се присъединяват Уилям Майкъл Росети, Джеймс Колинсън, Фредерик Джордж Стивънс и Томас Уолнер. – *Бел. прев.*

класическото изобразяване на облеклото и гранпериите, наситените чувства и емоции. Когато бях момче, те се свързваха с много от най-завладяващите ми интереси: рицари в бляскави доспехи, красавици в беда и разбира се, цици. Докато се шляех из Лондон, в края на тийнейджърските си години, често се насочвах към площад „Трафалгар“ до „Националната галерия и когато валеше, влизях вътре и разглеждах прерафаелитите и викторианците. Най-любимата ми картина обаче се намиреше в музея „Тейт“: „Дамата от Шалот“ от Джон Уилям Уотърхаус. Момичето в лодката, с бледото лице, дългата червена коса и изражението с отворената уста, бродирания плат, реката и тръстиките – много я харесвах. Доста често водех момичета в „Тейт“ само за да видят тази картина. Това си беше разнообразие в сравнение с ходенето на кафене или на кино. И разбира се, това ги предупреждаваше за моята натура, чувствителност и разнообразните ми интереси, които много рядко намаляваха шансовете ми за едно хубаво обарване след това.

Както вече споменах, Брит Екланд ме запозна отблизо с ар нуво, но чак докато бях с Алана (която също имаше много добро усещане за тези неща), се почувствах достатъчно сигурен да премина от плакати на картини. Първата картина, която си купих (първата ми „придобивка“, както обичаме да ги наричаме в света на изкуството) беше на напълно неизвестен художник от викториански художник и се наричаше „Целувката“: двама влюбени, целуващи се набързо, на един селски път. Купих си я за 12 паунда от един румънец в малък магазин на „Ладбрук Гроув“ в края на 70-те години. Не е особено голяма – около един метър на височина и 60 сантиметра на ширина, – а и като цяло не е нещо особено, но на мен просто ми хареса атмосферата ѝ и така се започна всичко.

Първата ми сериозна покупка беше насърчена от Алана, която познаваше човек в Бевърли Хилс, който продаваше (наред с другите работи) картина на Джон

Уилям Уотърхаус. Неговата картина „Изабела с гърнето с босилек“ от стихотворението на Кийтс. През 1981-ва ми струва 30 000 паунда, което ми се стори абсурдна сума пари за една картина с маслени бои, макар да не искам да мисля колко ли струва днес – може би около 1 милион паунда. Не че мисля да я продавам. Когато заставах пред картината на Уотърхаус като леко мокър млад хаймана, въобще не съм си представял, че някога ще притежавам своя такава, която ще сложа в спалнята. Първо на първо, тя е много красива, но за мен е символ и на едно житейско пътуване.

Бил съм измамван само два пъти, което не е зле, като се имат предвид всички възможности. Купих от един интериорен дизайнер картина, за която си мислех, че е на Гийом Синяк, но се оказа, че е копие. Това се дължеше просто на моята наивност и на факта, че бях превъзбуден. Въпреки това харесвам картината и дори като копие сигурно струва някой друг паунд. Също така открих картина с принцесата в кулата, за която си помислих, че е от Уилям Адолф Бугеро. Помислих си: „Това си е направо кражба“. Но тя въобще не беше на Бугеро. За щастие, успях да откроя някои оригинални картини от Бугеро. В коридора имам една голяма. И както би ви казал всеки, който колекционира предмети на изкуството от края на деветнадесети век, няма нищо по-добро от една такава голяма картина в коридора.

Още от края на 70-те, започнах да ходя по търгове. Това нещо наистина е пристрастяващо. Напрежението, което се усеща, когато идва редът на желаната картина, е доста силно. А и трябва да си внимателен, понеже егото ти може да ти донесе големи проблеми по време на процеса на наддаване. Помня, че веднъж се опитах да дам по-висока цена от Джани Версаче, което криеше риск за достигане на изключително висока сума, но успях да се освестя и се спрях, чувствайки се леко наранен. Да имаш известно лице е нож с две остриета в такива ситуации. Понякога работи в твоя изгода, понеже хората се стря-

скат. Друг път попадеш на някого, който иска да покаже на всички в залата, че има повече пари от теб и тогава се въвлечаш в мощна и напълно ненужна битка. Като цяло най-добре е за мен, ако не ходя и аз изпращам моята прекрасна асистентка Сара да залага от мое име, или да залага по телефона. Онова, от което имаш нужда, е аукционер в голяма къща или дори двама, които да удрят бързо с чукачето, когато разберат, че от другия край на линията си ти. Не че някога намерих някого, който да падне толкова ниско, че да го стори, това е ясно.

Моят най-голям враг на тази арена е Негова светлост, сър Анджо Лоуи Уебър. Той притежава наистина грандиозна колекция от картини на прерафаелити и е много труден за преборване. Изпращал съм се срещу него на търг за някои предмети и копелето винаги печелеше. Но той е много по-голям колекционер от мен. Той не се ограничава само с викторианско изкуство, притежава и модерни предмети на изкуството, а и знае как да ги подрежда. Аз не мога да сложа произведение на модерното изкуство, защото не го разбирам и няма да изглежда добре. Но той успява. Веднъж ни покани да отидем у тях и да разгледаме картините му и си попяхме около пианото му, което се получи изключително добре, като се има предвид лошата интерпретация на *All I Want Is a Room Somewhere* от „Моята прекрасна лейди“, изпята от скъпата ми жена Пени – забележителен момент в историята на музикалния театър.

Продавам картините, когато ми писне от тях и когато е минало достатъчно време, за да се вдигне цената им. Това може да стане за петнадесет години или повече. Не е като пазара за ценни книжа: трябва да си търпелив. А и трябва да обичаш онова, което купуваш. Иначе няма никакво удоволствие в това да го придобиваш. Никога няма да купя нещо, просто заради самото купуване. Ще го взема, понеже имам нужда от нещо за определена стена, на определено място. Вземам каталозите от дилърите, разглеждам ги, търсейки нещо, което да ми влезе в упо-

треба. Ако се заинтересувам, обаждам се в „Сотбис“ и те ми изпращат инспекционен доклад, както и фотографии от различни ъгли.

Слагат една ултравиолетова лампа зад картината, за да се види къде платното е било късано и ретуширано през годините. Ако има твърде много изтъркани места и ретуширания, вероятно няма да го купя. Два пъти съм си купувал картини, без да ги видя преди това как изглеждат. Понякога цветовете на репродукциите в каталозите са доста по-ярки отколкото, ако се гледа картината отблизо, а когато я получиш, тя просто няма блясък, който си мислел, че има. Тогава я оставям настрана и после се опитвам да я продам. По принцип, когато се огледам, мога да кажа кои са скъпите картини: те сияят и „подскачат“ от стената към теб.

Няма съмнение, че когато умра, децата ми ще кажат: „Какво, по дяволите, ще правим с всички тези неща?“ и ще ги пуснат за продажби по „eBay“. Все пак, всяко от децата, през различен период от живота си, се е разхождало из къщата и е брояло циците, или мечовете, така, че е имало и образователна стойност. Не много отдавна синът ми Алистър гледеше картина с мъченически убития Свети Себастиан, със стърчащи от него стрели, която виси на стената до кухнята в къщата ми в Лос Анджелис, и той ме попита какво е изобразено там, защо мъжът е гол и надупчен така, а аз се почувствах доста приятно, че мога да обясня на малкото ми момче цялата история – случило се е понеже е избегнал едно наказание.

Понякога, ако не мога да спя, броя колко картини притежавам. Влизам от постройка в постройка, от стая в стая.

– Една, две, три, осем в коридора – не забравяй онази в тоалетната.

Те трябва да са маслени, в рамки, иначе не стават за нищо. Никакви рисунки или скици. По принцип, когато стана на 130, ще съм събрал всичко.

ГЛАВА 14

В която нашият герой получава неочаквано посещение, скарва се с жена си в лондонски автобус „Рутмастър“ и се опитва да измами Рупърт Мърдок, но само с частичен успех.

През един следобед в късния октомври на 1982-а, звънецът издрънчал в къщата на „Каролууд Драйв“. Аз се намирах в студиото и работех над парчетата, които в последствие щяха да влязат в албума *Body Wishes*. Алана, която беше вкъщи и се грижеше за Кимбърли, по това време на три годинки, и Шон, който тъкмо беше навършил две, натиснала копчето на интеркома.

Един мъжки глас казал:

– Род там ли е? Тук има човек, който иска да се срещне с него.

Навън стоял мъж с фотоапарат на врата, една жена на средна възраст и осемнадесетгодишно момиче. Мъжът бил фотожурналист от лондонския „Сънди Пийпъл“, жената се казваше Евелин Тъброн, а осемнадесетгодишното момиче беше онова, което бях дал за осиновяване през 1963-а – дъщеря ми Сара.

Нейното появяване не беше толкова изненадващо. През предишните месеци имаше две обаждания от английската преса, от които стана ясно, че някой разследва фактите покрай осиновяването на детето. Казах на Алана за тези обаждания. Тя вече знаеше какво се беше случило преди толкова много години. И на Брит бях разказал за миналото ми, докато бяхме заедно. Фактът, че имах дете, когато бях на осемнадесет и го бях дал за осиновяване, не беше нещо, което съм крил от жените, с които съм бил близък.

Въпреки това, реализмът на пристигането на Сара и начинът, по който стана то, шокираха Алана. Сара бе станала на осемнадесет в края на 1981-ва и нейните осиновители, генерал-майор Джералд Тъброн и съпругата му Евелин, които я бяха отгледали в провинциалния Източен Съсекс, ѝ бяха казали, че аз съм биологичният ѝ баща. И сега, почти една година по-късно, Евелин и Сара се намираха на прага – заедно с журналист. За изумената Алана тази сцена била изключително неприятна, все едно е попаднала в засада. Тя им казала, че не съм вкъщи, а после ми се обади в студиото.

– Род, пресата е пред къщата с дъщеря ти.

Аз наистина се смутих. Невъзможно е да опиша всички смесени чувства, които преминаха през мен в този момент, но страхът беше най-силното от тях. Също така се почувствах и обиден. Защо беше дошла с пресата? Подозирайки, също като Алана, че това е някакъв капан, аз се обадих на Бари Тиерман, моят невъзмутим и интелигентен адвокат. Бари се намеси в ситуацията. Той се свърза с журналиста и разговаря с Евелин, майката, и обясни, че съм готов да се срещна със Сара, но е изключено това да стане в присъствието на репортер. За следващия следобед беше насрочена среща в „Рекърд Плант Студиос“.

На следващия ден чаках изнервен в празната задна стая. Как ли ще изглежда тя? Как ще се почувствам, когато я видя? Как ще се почувства тя, когато ме види? Как ще се държи с мен? Тези въпроси се въртяха в съзнанието ми. И тогава, накрая, Сара влезе, движейки се много колебливо, беше облечена добре, но с доста обикновени дрехи: едно момиче, за което ми стана напълно ясно, че е мое, защото все едно се гледах в огледало. Но въпреки това не я познавах. Моя, но и не моя. Желаех да я прегърна – желаех нашата връзка да започне по този начин. Но ситуацията изглеждаше толкова изкуствена и странна, а и стаята толкова претъпкана (нейната осиновителка и Бари също бяха там), че нормалното поведение не беше възможно и за двамата.

Отначало тя се изправи, доближи се от една страна до мен, гледайки предпазливо. Седнахме на дивана и аз се доближих до нея, колкото повече можах, опитвайки се да се държа по бащински. Дадох ѝ някои албуми, което сигурно я накара да се чувства все едно я третирам като фен, но не знаех какво друго да сторя. Потях се и треперех. Казах ѝ:

– Надявам се, че разбираш защо се случи това.

Също така я попитах дали е виждала Сузана, биологичната си майка, а тя каза, че не го е направила.

– Знаеш, че имам семейство сега. Ще бъде много трудно за мен да те направя част от него – ако въобще търсиш това – казах аз.

Тя поклати отрицателно глава и каза, че не затова е тук. Все пак тя имаше семейство: мили, обични, загрижени родители. Просто искала да осъществи връзка.

Обаче осъществяването на връзка беше трудно в тези обстоятелства. Срещата много бързо приключи. След това се почувствах изтощен и отвратителен. А после се ядосах: ядосах се, че Сара и майка ѝ бяха позволили на пресата да ги манипулира и се ядосах на пресата, че ги е манипулирала. Това трябваше да е топла и приятна среща, а свърши по студен и някак публичен начин. На срещата не присъстваше журналист от „Сънди Пийпъл“, но вестникът удари джакпота, когато публикува цяла страница с тъпотии, озаглавена „Извънбрачното дете на Род“. Евелин и Сара ми написаха след това по едно дълго, извинително писмо. Мисля, че те наистина не знаеха в каква светлина ще ме представи това и нямаха представа за начина на работа на таблоидите. Но това начало се получи доста злощастно и трябваше да опитаме отново.

* * *

Алана предложи пълната си подкрепа за повторното появяване на Сара в живота ми, но в картината на брака ни през 1982-а, вече имаше някои значителни пукнатини. Най-големият проблем си беше времето, което отделям за работа, футбол и приятелите си.

Обичах приятелите на Алана и бързо ги приех за мои лични. Кръговете, из които се движеше Алана и висшето общество в Лос Анджелис, което тя ми показва, станаха много привлекателни за мен и аз се хвърлих в този свят и се забавлявах. Но все пак, вътре в себе си, аз бях момче от северен Лондон, което иска да рита с футболните си приятелчета и с момчетата от групата. Тези пичове въобще не бяха толкова шикозни в сравнение с хората, с които Алана бе свикнала да

се социализира, но предпочиташе, ако може, да не ги среща из къщата ни. А ако пристигаха, или ако се връщах у нас заедно с тях, тя често се държеше студено. Мисля, че ги определяше като хора със злоторно влияние, които ме окуражават да стоя до късно и да пия – и тя беше напълно права. Но когато ѝ казах, че животът ни се върти около нейните приятели, а не моите, тя отговори, че намира моите приятели за много по-безинтересни от нейните. После аз я нарекох сноб – което не беше много вярно, макар Алана да си беше доста претенциозна. Тя беше първият човек, когото познавах, който най-спокойно си питаше хората, канещи ни някъде:

– А кой друг ще е там?

Няма по-ясна демонстрация на социалното разделение, което се намести между нас, от инцидента след концерта във „Форум“ през 1981-ва. През тази година пях там четири пъти и за последния концерт наех един лондонски автобус „Рутмастър“, който да закара приятели и роднините ми до залата. Това не беше типичен лондонски автобус: на първия етаж имаше бар, който да гарантира, че всички ще дойдат на концерта нафиркани. После реших да се присъединя към тях по време на пътуването към вкъщи. Алана не виждаше къде е забавното в това да се пътува в раздрънкан автобус, пълен с приятелите ми и искаше да вземем лимузината. Бях решил, че тя трябва да е с мен. Спорът ни продължи в автобуса, където накрая ѝ предложих, че ако иска може и да слезе. Което тя веднага стори, въпреки факта, че се намирахме някъде из Ингълуд по това време, на километри от дома, посред нощ. Малко по-късно полицията я взе от една телефонна будка, а брат ми Дон отиде до полицейското управление, за да я вземе и да я докара вкъщи, като тя плачеше из целия път.

Искам да кажа, че през този период от брака ни много по-рядко излизахме и купонявахме – а това беше още един повод за търкания между нас. Около шест седмици след като се роди Кимбърли, Алана се разболя от мононуклеоза, а през натоварената първа година от живота на Ким, тя така и не успя да се излекува от нея както трябва. Тогава, малко след като се появи Шон, тя се зарази с вирус на Епщайн-Бар, заради който постоянно беше изморена и апатична. Аз не я подкрепях толкова, колкото трябваше. Бях пълен с енергия и исках и тя да не изо-

става от мен. А тя беше като пребита и предпочиташе да си изкарва времето вкъщи, с децата.

Естествено, че аз ходех да играя футбол с „Ексайлс“ през неделите. А после всички играчи отивахме да пийнем по нещо и докато се прибера вече бе късен следобед, обядът беше изстинал и Алана бе страшно ядосана. След това цели два дни не си говорехме. Тя не разбираше защо се нуждаех от тези занимания, а аз не разбирах къде отиде онова забавно момиче, което обичаше да стои до късно и да купонясва. Ами, очевидно беше, че онова, което беше станало с нея, бе това, че тя вече е майка на три малки деца, две от тях мои. Но аз просто не бях готов да обмисля това по зрял начин.

Започнах да наричам Алана „Военната зона“. Забавите в бара „Кок енд Бул“ често завършваха като ставах и казвах:

– Така! Време е да си сложа железния шлем и да се отправям към вкъщи.

А в същото време момчетата от групата знаеха Алана като: „И тогава дойде жена му“. Те леко изтръпваха, когато тя влезеше в стаята. Ние се забавлявахме, закачахме се... „И тогава дойде жена му“.

Не помогна това, че и двамата бяхме инатливи и твърдоглави и няхахме никаква представа как да правим компромиси или да обсъждаме проблемите. Вместо това се ядосвахме и спирахме да говорим. Никога не достигахме до ярост, освен един път, когато в хотелска стая в Кан, Алана запрати телефонна слушалка към мен. Но тя имаше еластичен, навит кабел и се върна като бумеранг, като я цапна по челото.

Една сутрин се събудихме и открихме думите „Алана Пирания“ изписани с черна боя върху външната стена на къщата ни – мрачен момент и за двамата. Никога не разбрахме кой го направи и защо. На отделни места започна да се шушука, че Алана стои зад уволняването на двама души, които работеха за мен. Това не беше вярно. Тези двама души бяха с мен от дълго време, бяха ми много близки и наистина бяха уволнени по това време, но си имаше уважителна причина и тя нямаше нищо общо с Алана.

Взех си довиждане, на първо място, с Тони Туун, моят личен асистент и самозван агент, но не защото Алана го презираше (макар това да си беше така). Тони си тръгна в резултат на грешна постъпка от негова страна. По време на една почивка на Хавай ние се озовахме в

претъпкан хотел. Двамата с Алана взехме Шон и Кимбърли при нас и ние помолихме Тони Туун да се настани в съседната стая заедно с Ашли, който по това време беше на седем години. Туун, естествено, не успя да устои на изкушението да свали някакъв мъж в бара същата вечер и после да го заведе в стаята. Уволних Тони сутринта.

Отмъщението му беше изключително. Той даде на пресата една история, в която, вследствие на вечер, изкарана в орално обслужване на група от моряци в някакъв гей бар в Сан Диего, се е наложило да постъпя в болница, за да ми направят промивка на стомаха. С леки разлики (количеството на изпомпената течност варира: 3 литра, 85 грама, 44 милилитра; оставено е на въображението), историята и досега ме преследва. Говорете каквото искате за Тони Туун – да почива в мир – но той беше добър в работата си.

За протокола, тогава (за да го кажа просто и ясно за децата ми): вярвам, че се намирах в хотел „Циприани“ във Венеция в нощта на предполагаемия инцидент. Никога не съм задоволявал орално дори един моряк, камо ли моряците от цял кораб за една вечер. И никога не съм ходил да ми промиват стомаха заради моряшка семенна течност, нито каквато и да било друга. В това число и заради нищо друго. Отново казвам това, за да стане ясно и да мога да продължа напред.

Също така от екипа си тръгна и Били Гаф, мой мениджър от почти тринадесет години, откакто се присъединих към „Фейсис“. Нашият спор започна през 1982-а на един частен самолет, превозващ групата над американския Среден Запад по време на последните концерти от турнето *Tonight I'm Yours*. Помолих Гаф – облечен, както помня, в голямото бяло кожено палто, което обичаше по онова време – за малък аванс за Робин Ле Межърър, единия от китаристите, а Гаф отказа, като каза, че няма пари. Това най-малкото ме изненада, понеже бяхме на турне и печелехме пари (или поне така си мислех) през последните три месеца. Разтревожих се доста за паричните потоци и за организацията. Гаф имаше навик да побеснява, когато биваше разпитван за каквото и да било – стори го и сега. Следователно, през останалата част от полета двамата с него си крещяхме и при първата му отдала се възможност човекът, който трябваше да е мой мениджър, отпраши за Париж и спря да си вдига телефона. Това не ми се виждаше много добре. И така на 3 март 1982-а аз му изпратих телеграма, в която пишеше: „Ти очевидно

ме избягваш. Разочарован съм от нашите взаимоотношения, каквито са в момента, и ги считам за прекратени от днес. Род“.

За да мога официално да се отърва от Гаф, трябваше да се проведе изслушване пред „Трудовата комисия“. Когато това се случи, Алана беше прекрасна. Въпреки трудностите във връзката ни, тя веднага застана до мен. В деня на изслушването, тя се облече в черна рокля и черна шапка с воал, като вдовица търсеща справедливост за току-що убития си съпруг – силно драматично. Гаф, от друга страна, закъсня и изглеждаше размъкнат. Пълномощното лице изслуша отделните показания, в които от моя страна посочих, че Гаф се намира в нарушение на калифорнийския закон, работейки като мениджър, звукозаписен и музикален издател по едно и също време – огромен конфликт на интереси. (Наистина не бях следил внимателно нещата и бях позволил на ситуацията да се влоши, за което се обвинявах.) Пълномощното лице предложи двамата с Гаф да се опитаме да изгладим нещата помежду си и веднага бе договорено едно споразумение. Гаф имаше изгода да се споразумее, понеже можеше да се наложи да върне комисионните, които бе спечелил през последните години, което щеше да се окаже една доста голяма сума. Той отстъпи правата над албумите ми, записите, над доста записи на телевизионни програми и концерти, а аз отстъпих трийсетте процента от „Рива Рекърдс“, компанията, която Гаф бе основал през 1975-а и която бе мой лейбъл в Англия. Почувствах облекчение, че се разделям с него.

Сега имах нужда от нов мениджър и отново Алана ми помогна, като предложи да поговоря с Арнолд Стифел. Той не беше точно от музикалния бизнес, но беше млад, властен филмов агент от „Уилям Морис“, където представляваше някои от известните приятели на Алана, както и доста други. Арнолд дойде да се срещнем у нас и обясни, че макар нищо да не вдява от музикалната индустрия е убеден, че може да приложи същия стратегически подход към кариерата ми, както го правеше за най-успелите актьори, режисьори и сценаристи. Всъщност, това доста ми се понрави. Исках ли да имам традиционен рок мениджър? Повечето от тях бяха кавгаджии или мошеници, без чувство за хумор. Двамата с Арнолд се съгласихме да опита, той напусна „Уилям Морис“ и започна да учи какво означават понятия като

„A&R“*, „Автобуси за турне“, „Пълен пропуск“. Оказа се, че това е бил правилният избор и за двамата. Тридесет знаменателни години по-късно, ние още сме заедно.

Пукнатините в брака ни ставаха все по-големи. През лятото на 1982-а всички отидохме на почивка в Испания да гледаме участието на Шотландия в Световната купа. Татко, братята ми, зетят ми и аз отивахме на мач и винаги се връщахме много късно, доста изтощени. Двамата с Алана стигнахме до един спор с кръсьци за това и то пред татко, който се разстрои заради ситуацията, в която бях изпаднал. Неговата позиция беше следната:

– Тя не разбира ли? Това е световната купа. Защо мъжете да не могат да правят каквото си искат през този ден?

Разбира се, че ставаше въпрос за повече от един ден: бяха три – един за трите етапа от груповата фаза. Но разбирате какво иска да каже. Също така, трябва да спомена, че това беше световното първенство, в което за петнадесет шеметни минути Шотландия водеше на мощната Бразилия. Финален резултат: 4:1 за Бразилия. Дори и след този резултат, лятото на 1982 година си беше много весело време за семейство Стюарт. Не че можех да обясня това по някакъв начин на Алана.

Друго бреме за взаимоотношенията ни беше нарастващият интерес на Алана към всякакви ясновидски и свръхестествени неща. Това беше сфера, към която тя винаги изпитваше някакво привличане, но в началото на 80-те тази мания се засили в Калифорния и интересът ѝ към нея стана неимоверно силен за известно време. Купуваше „свещи за сбъждане на желания“ от магазин „Къщата на окултизма“ в Лос Анджелис. Идеята беше, че желанията ще ти се сбъднат по някакъв начин, като ги кажеш на глас или ги напишеш на хартийки и ги сложиш под свещите. Не бях сигурен за цялата тази работа. Ако можеше да сътвори добри резултати за националния на Шотландия, тогава и аз можех да повярвам. Но без да има нещо такова... не го разбирах.

Също така започна да ходи на различни сбирки за самоусъвършенстване, на които човек може да удря по кожена торба с дръжка на метла, докато крещи колко много мрази баща си. Нумерологията

* „Артисти и репертоар“ – отдел във всяка звукозаписна компания, занимаващ се намирането на нови таланти и с ръководене на професионалното развитие на певците. – *Бел. ред.*

също я привлече. Алана имаше една близка приятелка, която се казваше Линда, твърдяща, че е гадателка, и жена ми обичаше да се консултира с нея за номерата на полетите, с които пътувахме, номерата на хотелските стаи, които резервирахме само за да провери дали са окей, че не се заиграваме по някакъв начин с космологично нещастие, когато вземаме стая номер 342, вместо 343. Лично аз смятам, че тези неща са пълни глупости, тъй като това не променя нищо, но предполагам, че човек вярва в нещата, които му харесват. Онова, което беше пределно ясно, бе, че все повече нарастваха общите ни различия с нея.

* * *

В края на лятото на 1983-а, отидох на предпремиерното излъчване на един филм със заглавие „Портфолио“, документална драма, заснета в света на модата, в която участваха модели от агенция „Елит“. Що се отнася до кинематографичната му стойност, този филм не беше „Гражданинът Кейн“, но едно лице на екрана ми спря дъха. Наистина исках да се срещна с нея. За да ми уредят срещата, моите хора казаха на хората на тази манекенка, че съм написал песен за нея, което си беше пълна лъжа. Но това ми даде възможност да изляза на вечеря в ресторант с Кели Емберг.

Обаче преди срещата да стане действителност в началото на септември, аз бях поканен за една седмица на купони и един футболен мач в дома на Елтън, в Уиндзор, Англия. Харесваше ми да му ходя на гости. Трябваше да съм подготвен да преместя ужасно много безценни викториански кукли от леглото, преди да легна в него, но винаги се чувствах много удобно. Къщата през тази седмица беше доста оживена, но също така – вероятно се разбира и от само себе си – и леко гейска. Съобразно с това, аз бях уредил Кара Майерс, красива и очарователна американска манекенка, да тръгне с мен и да ми прави компания в Уиндзор.

Бях се запознал с Кара по време на турне през 1983-а в резултат на необикновено съвпадение. Свирехме в Берлин и в деня на концерта седнах в едно кафене, срещу което се провеждаха снимки на модели. Забелязах я и си помислих, че изглежда страхотно; тя работеше и

въобще не ме забеляза. И не направих нищо повече тогава. По-късно, когато бях на сцената и тръгнах да издърпам някой от публиката, за да изпее *Hot Legs* с мен – и точно там, в блъсканицата най-отпред, стоеше Кара, същата манекенка, която бях видял. Тя се качи и след като преодоля първоначалното си нежелание, започна да танцува и започна силно да пее в микрофона „Обичам те, скъпа!“.

Когато песента свърши, погрижих се да бъде заведена зад сцената и после я поканих на вечеря, където научих, че е бивша любовница на Албер, принца на Монако. Изкарахме една много сладка и абсолютно непорочна вечер заедно. Отново я видях след две седмици, когато турнето стигна до Париж, където тя живееше по това време. После, когато се върна да живее в Ню Йорк, аз продължих спорадично да се виждам с нея в продължение на две години.

Както и да е, историята на обратния ни полет в края на тази седмица на удоволствията при Елтън е доста типична за фарсовите ситуации, в които, изглежда, че без проблем се намърдвах по онова време.

Трябваше да летим до Ню Йорк с „Конкорд“. Отначало Кара си беше взела билет за полет, който беше с два часа по-рано, но аз я накарах да го промени, понеже исках да изкарам два часа повече в леглото с нея в Уиндзор, а после, с малко повече късмет, и една вечер в Ню Йорк. Но тъй както Арнолд, моят мениджър, който пътуваше от Лондон с мен, търпеливо обясни, че не мога просто да се изтъпя на летище „Хийтроу“ с висока и руса манекенка, без да събудя интереса на пресата и малко след това, този на жена ми. Затова беше уредено да пътуваме отделно до летището и в самолета Кара няма да седне до мен.

Всичко премина добре. Двамата с Кара минахме през летището, без някой да заподозре каквото и да било, въпреки факта, че в един самолет, най-вече пълен с костюмирани бизнесмени, Кара бе облечена с черно кожено яке, тънка и червена кожена поличка и червени обувки с високи токове. И така, седнахме си по местата, невинно разделени от три реда седалки, и усетих, че вече мога да се отпусна. С Кара щяхме да слезем от самолета и никой нямаше да разбере нищо.

Обаче, докато чакахме самолета да тръгне, забелязахме, че Арнолд е добил сивкав оттенък, който по принцип се вижда при наскоро починали хора. Той ми каза:

– Не поглеждай сега, но видя ли до кого е седнала Кара?

Обърнах се и погледнах. Кара седеше до Рупърт Мърдок.

Прекрасно! Тайното ми гадже и таен спътник в „Конкорд“ си разговаря весело с мъжа, който на практика притежава всеки таблоид в западния свят. За момент се зачудих дали да не побягна, но Арнолд ми каза да се успокоя.

– Всичко е наред – каза той. – Вече затварят вратите на самолета. Дори и Мърдок да разбере нещо, ще се добере до телефон чак когато кацнем. (Помнете, че това се случва, преди да има мобилни телефони и телефони в самолетите.)

В този момент капитанът се обади по уредбата: има малък проблем със самолета, затова нека всички бъдат спокойни и да се завърнат за кратко до салона...

Обратно в салона, страхувайки се, че Рупърт Мърдок вече пуска монети в телефона, Арнолд предприе няколко свои предохранителни обаждания. Идеалното развитие на маневрата би се получило, ако успеехме да намерим една правдоподобна „Приятелка на Род Стюарт“, която да ме чака на летище „Кенеди“, като по този начин финтираме пресата и позволим на Кара да излезе незабелязана. Но в Ню Йорк беше полунощ. Най-доброто, което успя да уреди Арнолд, беше Санди Хармън, която беше красива жена, но в същото време бе ниска, тъмнокоса, на средна възраст и еврейка.

– Санди? Санди Хармън? – попитах аз.

– Хвърли се в играта. Преструвай се. Ще се получи – отговори Арнолд.

На летището, гъмжилото от фотографи беше толкова голямо, че имаше сложени полицейски заграждения, които да контролират тълпата. Примамката на Арнолд надлежно изпълни поздравите и прегръдките си, но фотографите забелязаха Кара, тяхната желана плячка, и се втурнаха след нея във от летището.

Мен ме чакаше лимузина. Кара се качи в такси и после се присъедини към нас, както бяхме се разбрали, в хотел „Мейфеър Риджънт“. Каза, че е напълно убедена, че не са я проследили. Малко след това погледнах от прозореца. До отсрещния тротоар, на „63-а улица“, бе паркиран един микробус, пълен с папараци.

И разбира се, аз имам среща. Безсрамно информирах Кара, че имам бизнес среща и ѝ казах да се чувства като у дома си, докато ме

чака. После избягах от хотела през служебния вход, намиращ се в задната част на сградата и пристигнах, невъобразимо късно, за първата ми вечеря с Кели Емберг, в която веднага се влюбах.

На следващия следобед, когато слязох от колата пред къщата на „Каролууд Драйв“, Алана, която беше видяла снимките във вестника на „Мистериозната блондинка на Род на летище „Кенеди“, стоеше пред къщата и изглеждаше буреносна.

* * *

Раздялата беше бавна, болезнена и осеяна с напразни опити за помирение. Все до там стигаме: отново моя ужасен проблем с приключването. Решихме известно време да живеем разделени, за да видим дали това ще помогне. Но, разбира се, вече излизах с Кели Емберг, без Алана да знае, затова този експеримент си беше обречен. Изнесох се от дома ни и наех една къща в Бевърли Хилс, но постоянно обикалях из нея и се чувствах зле. Затова се нанесох при Джим Креган, който живееше в една малка къща в Холивуд Хилс, точно до булевард „Сънсет“, и също наскоро се беше разделил с жена си. Хубаво беше да има някого, с когото да изпия чаша чай сутринта – макар, както винаги казвах, с неохота, докато оставях чашата до леглото, „Обзалагам се, че Елвис нямаше да постъпи така“. Стоях там пет месеца. През следобедите вземах децата от училище, закарвах ги обратно до дома им, играех си с тях в басейна, а после отново си тръгвах, чувствайки се отвратително: цялото това живеене като отчужден баща.

В къщата на „Каролууд“ продължиха купоните, на които не бях поканен. Асистентът ми Малкълм казваше:

– Те са там и ти пият виното.

Минавах с колата, виждах всички тези автомобили паркирани отпред и си мислех: тези хора се забавляват в моя дом. Но дълбоко в себе си няхах нищо против. В края на краищата, ако Алана открие някой друг мъж, може би всички проблеми ще се разрешат по магически начин. Изглежда, че Джек Никълсън често се отбиваше и аз имах надежди за него и Алана – наистина, те излизаха известно време, но малко по-късно. Един следобед излизах от къщата, след като се бях

видял с децата и в този момент видях, че Джон Макенроу паркираше колата си. Той ме забеляза и отново потегли, а аз исках да изтичам след него и да изкрещя: „Не, не, върни се, всичко е наред. Няма защо да се притесняваш от мен“.

Тогава, един ден, Алана ми се обади от Ню Йорк, след като беше вечеряла с приятели и ме попита:

– Коя е Кели Емберг?

Казах нещо такова, че тя е човек, с когото се засичам от време на време. Алана каза:

– Трябва да ми кажеш истината.

Съгласихме се да вечеряме заедно в дома ни, тогава ѝ казах, че имам чувства към Кели, но не искам да разрушавам брака си и да изгубвам нея и децата ни. Алана ми каза да разбера какво искам.

Това продължи цели седмици, като аз знаех, че искам да се разведа, но после се връщах обратно при децата и започвах да се чувствам разкъсан, нещастен, както и крайно нерешителен и изключително силно обезсърчавах Алана. През декември 1983-а направихме последен опит да закърпим нещата. Наехме една къща, която и преди бяхме ползвали, на улица „Олд Чърч“ в Челси, и се опитахме да изкараме хубава лондонска Коледа, което най-вероятно нямаше да се окаже толкова сполучлива идея. Аз предварително отлетях от Ел Ей заедно с децата. Алана, която беше по средата на снимките на един телевизионен сериал, казващ се „Маскарад“, пристигна сутринта на Коледа. Но чувството между нас изразяваше скука и не се подобряваше. Когато отидох да видя родителите си, не взех Алана с мен. По-късно разговорът се завъртя около Кели и аз признах, че все още си мисля за нея. Алана си прибра нещата, нещата на децата и тръгна.

Тази Коледа в Лондон беше предпоследната сламка. Последната сламка се случи кратко време след това, в началото на 1984-а, когато Алана откри, че сред хората, които водех в Хавай за кратка почивка, за да поработя над някои песни, беше и Кели. Алана подаде документи за развод през този ден.

Разводът стана факт през март 1987 г. Според условията в него, купих на Алана и децата къща в „Брентууд“ и си взех обратно къщата на „Каролууд Драйв“. Татко ли беше казал, че съм много млад да се ожения на тридесет и четири? Показа се, че е имал право. Показа се, че и

Алана е била права, когато ме обвини, че не мога да порасна. Щеше да измине доста време, докато успея да го сторя.

Отклонение

В което нашият герой помага да донесе „футбола“ във втората му родина, изгубва няколко точки в океана и изследва дали е твърдо да се комбинират коктейли „Мъдслайд“ и витаминозни инжекции по време на спортен фитнес режим.

Свързвам футбола с дома си още от детство, когато футболните отбори, които татко ръководеше, заемаха голямо място в живота и в къщата ни. Точно както се пее в песента: където и да си изпера спортния екип – там ми е домът. Нямаше как; за да се почувствам напълно у дома си в Лос Анджелис, когато се преместих там, трябваше да намеря футболен отбор, в който да играя. Присъединих се към група от английски емигранти, които играеха приятелски игри всеки четвъртък вечерта, на едно парче земя, което преди това е било пожарна станция в Бевърли Хилс. Тези пичове бяха електротехници, дърводелци, продавачи: може, опитващи се да успеят в Америка. При тях нямаше звезди – освен мен, предполагам, но не ми се правеха никакви отстъпки и нямаше специално отношение. Играехме около два часа и после се оттегляхме в „Кок енд Бул“ на „Сънсет“ за освежителни напитки. И тук бяха посети семената на онова, което съответно се превърна, през 1978-а, в легендарния лосанджелески футболен отбор „Ексайл“, който щяха да се радват на най-плодотворния си период под ръководството на също толкова легендарния Лионел Конуей, вероятно най-сървеноващият се мъж на божията земя.

Ние се замислихме дали да не станем „Хамилтън Академикал Ол Старс“, в чест на забравения шотландски клуб, както и обмислихме името „Кокаин Ол Старс“, но много умно се спряхме на „Ексайлс“. Преместихме се на едно игрище в Малибу, но ни писна да гоним топката надолу по хълмовете. Тогава намерихме едно поле на „Манхатън Бийч“. Убедих „Пума“ да ни предоставят безплатни екипи, понеже, както е добре известно, не може да съществува добър отбор, без еднакви екипи. И скоро намерихме място в „Тихоокеанска футболна лига“. Тренировки в четвъртък вечер и игри в неделя сутринта: върнах се в стария си режим и бях невероятно щастлив.

В началото на сезон 1985/1986 на Лионел, музикален издател по професия, му беше казано по заобиколен начин, че най-добрите му дни като играч са преминали и по-добре да се заеме с ръководството на отбора. И той го стори. От този момент нататък, на асистента на Лионел в офиса му беше казано, че всички обаждания, в които става въпрос за футбол, ще са по-важни от тези, които се отнасят за музика. Едновременно с това бе въведен и съвсем нов подход при намирането на нови футболисти. Лионел бе забелязал, че английските емигранти не са много надежден източник на играчи: една седмица са тук, а на следващата ги няма, понеже от имиграционните служби ги хващаха.

Затова Лионел започна да търси попълнения из една по-надеждна група: местните студенти от Калифорнийския университет в Лос Анджелис. Някои от тези момчета играеха в колежанския отбор по футбол и то на национално ниво, а някои стигаха до „Мейджър Лийг Сокър“, но Лионел ги примамаваше, като им даваше заплати. И то от собствения му джоб, трябва да допълня. Хонорари за участие, бонуси при победа, бонуси за гол – всичко. Имаше един сезон, за който Лионел пресметна, че е вложил 30 000 долара в заплати за играчите.

По този начин „Ексайлс“ просперира, достигайки до полуфиналите в турнира за американската национална

купа в Ню Йорк. Аз не успях да играя, заради концерт в Атланта предишната вечер, но отлетях до Ню Йорк на следващата сутрин, пристигнах на полувремето, като резултатът беше 1:1 и всички се бяха хвърлили с последни сили срещу отбора на плашещо концентрираните емигранти от Гърция. За нещастие, аз бях довел с мен, за да споделят вълнението от големия мач от скамейката, две стриптийзърки от прочутия „Атланта Голд К्लъб“, популярно забавление за мен и момчетата от групата след концерт. Въпреки че не бяха на работа, нито една от тези жени не беше с много грехи – дори поличките им бяха много къси. Напълно разконцентрирани, „Ексайлс“ паднаха с 4:1, от мача бяха изгонени двама играчи и възхитителната надпревара за купата приключи. Все още обвинявам себе си.

Обаче можехме и да се приемаме на сериозно. Бях чул за тези витаминозни инжекции: В12. Разправяше се, че вършели чудеса за енергията на човек. Уредих един доктор да гоиде преди мача и да ги инжектира на целия отбор. Така се стигна до една запомняща се сцена: отборът се нареди, с гащета, спуснати до коленете, а докторът минаваше от един задник на друг със спринцовките си. Доведоха ли до някакво подобрене? Абсолютно никакво. Но тези неща трябва да се пробват, ако има шанс да добавят този жизненоважен и допълнителен 1%.

Нека да добавя, че доброто физическо състояние оставаше на заден план след мачовете. Победите и загубите бяха обилно поливани и няколко съотборници получиха глоби за шофиране в нетрезво състояние в резултат на къркането, което следваше след мачовете на „Ексайлс“. Най-любимият коктейл на отбора след мача беше „Мъдслайд“: водка, кафеен ликьор и „Бейлис“. Подреждахме чашите на бара, но никога не можеше да ги докосне, преди да ги благословим с изпяването на официалния им химн: „Мъдслайд, мъдслайд...“, изпявахме по мелодията на *Amazing Grace*. И всяка възможност за официална вечеря на

победителите се оползотворяваше веднага – официалните грехи бяха за предпочитане и почти винаги се събираха в моята къща на „Каролууд“, вдигаха се трофеи, казваха се речи, всички неща.

„Ексайлс“ бяха екстремни, мъжествени, откачени и обладани до степен на лудост, и от моя гледна точка, заедно със слънчевото време, едно от най-добрите неща от живота в Лос Анджелис.

Другата голяма придобивка, която дължа на Лионел – и отново, тя изигра не малка роля в моето свикване с Америка – беше достъпът до английски футбол по телевизията. Лионел имаше една от първите сателитни системи, състояща се от нелепа сателитна чиния с диаметър три метра, сложена в градината му. Голямата метална повърхност приличаше на нещо, което се опитва да се свърже с Марс, но всъщност предаваше футбол от Англия. Тя беше предназначена за употреба в баровете, но по някакъв начин Лионел я беше пригодил за домашна употреба и аз го накарах да я пригоди и за моя дом. Мисля, че сигналът се предаваше от Лондон в Ирландия, от Ирландия в Канада и от Канада в Лос Анджелис, и в един на всеки три мача веригата някъде се прекъсваше и картината изчезваше, а двамата с Лионел започвахме да си звъним ядосани.

– При теб вижда ли се?

– Не. А при теб?

В сегашно време по американската телевизия има повече английски футбол, отколкото има по английската. Когато пристигнах в страната нямаше нищо такова. Първоначалният метод за научаване на резултатите от големите мачове беше да се обадя на татко в Лондон. Той слагаше телефонната слушалка до радиото, по което вървяха футболни новини. От това се стигаше до изключително големи телефонни сметки. Обаче сметките бяха толкова притеснително големи, че понякога аз се обаждах в телефонната компания и им казвах:

– Мисля, че има някаква грешка. В разписката пише за международен разговор, продължил повече от час и половина...

И от компанията се съгласявах, че наистина звучи доста неправдоподобно и намалявах сметката.

Липсата на футбол усетих най-силно през първите месеци на 1975-а, когато, за да бъда квалифициран като данъчен имигрант, бях задължен да прекарам дванадесет месеца извън Обединеното кралство и дори не ми беше позволено кратко посещение. В този ред на мисли, аз съм може би един от малкото хора, които са прелетали по 8000 километра от Лос Анджелис до Ирландия, за да гледат националния на Шотландия по телевизията. Това се случи за мача от ежегодния Британски вътрешен шампионат: Англия срещу Шотландия на „Уембли“. Нямах начин да го пропусна. Поканих семейството ми да дойде при мен в хотела в Дъблин и обърнахме събитието в парти за семейното събиране. Финален резултат: 5:1 за Англия. Доста дълъг път за един разгром. В интерес на истината, ако направя сметка, излиза, че съм изминал по 1600 километра за всеки гол на Англия. Е, няма значение. Беше хубаво да видя семейството си.

За голям късмет, по времето, когато Шотландия се стегна, за да си отмъсти на Англия с 2:1 на „Уембли“, вече беше лятото на 1977-а и аз можех свободно да пътувам до Англия. Ценната победа срещу „Стария враг“ на техен терен накара хиляди шотландски фенове да се покатерят на рекламните билбордове и оттам да прескочат на игрището след края на мача. Тези сцени получиха лоша слава, когато един фен на име Алекс Торанс бе заснет как се покатерва върху гредата на вратата, за кратко сяда върху нея, преди тя да се счуни, задвижвайки по този начин сериозен дебат в медиите дали това е приемливо поведение от радост или чисто футболно хулиганство. Моето лично мнение беше, че това си беше въздушевление, но аз говоря като човек, който беше на „Уембли“ тогава.

Когато всички се втурнаха напред след последната съдийска свирка, аз казах на татко:

– Отивам и аз.

Татко ми каза:

– Не, няма да ходиш.

Твърде късно. Преди началото на игрището един полицай ме спря. Вдигнах шапката, която носех и му открих цялото си лице. Полицаят ме погледна отблизо и каза:

– О, това си ти. Давай тогава.

И аз побягнах.

Страхотно е да усетиш прочутото игрище под краката си, макар, ако трябва да съм честен, когато стигнеш там вече няма какво толкова да се прави, освен да подскачаш малко с разни хора, които най-вероятно са по-пияни и от теб. Обаче, докато скачахме, внезапно усетих как ме grabват и ме вдигат и следващото нещо, което осъзнах, е, че седя на нечии рамене и бивам разнасян от радост. Толкова трогателно.

Когато се върнах обратно, погледнах да видя колко време е минало, но открих само една гола китка, където преди стоеше часовникът ми „Картие“. Ограбен! Обаче след известно време един добър джентълмен от Единбург се свърза с мен и каза, че може би моят часовник е в него. Така и беше. Часовникът ми бе върнат в перфектно състояние и това бе всичко по този въпрос. Такова е великолепието на шотландските футболни фенове; по общо съгласие са най-добрите в света. Дори когато са нечестни, то не е за дълго.

Други запаянковци не се отърваха толкова лесно. Срецу голям брой хора бяха заведени дела, защото си бяха откъснали парче от терена на „Уембли“, за да си го занесат вкъщи като сувенир. Но тъй както каза по прекрасен начин един от тези тревни крадци, зацитавайки се в съда:

– Вие нямате отбор, затова не ви трябва и игрище.

Продължих да играя за „Ексайлс“, колкото често имах възможност, чак до началото на 90-те, когато вече го-

дините натежаха и трябваше да си намеря отбор в някоя лига за по-възрастни. И през всички тези години на игра не помня да съм бил атакуван грубо заради личността си, или някой противник да ме срита просто от кеф. Наистина, единствения път, когато това се случи, беше в добрата стара Англия, на игрището в „Хайгейт Удс“, около 1971-ва, точно когато започвах да добивам някаква известност. Един туп връхлетя върху мен странично, трясвайки ме силно в носа с лакът, протри ме по лице в калта и каза:

– Що не се занимаваш само с шибаното си пеене?

Във футбола това е известно като „да гадеш на противника да разбере къде си“. Баща ми, не толкова състрадателен и вероятно не чувал за последните медицински нововъведения, предложи върху раната да се сложи амбалажна хартия, напоена с оцет. По този начин носът ми получи известната си форма, която запази и до днес.

Цели четиридесет години по-късно, през 2011-а, един хирург предложи да ми изправи носа. Той каза, че може да вкара два пръста в ноздрите и да го намести, както трябва, оправяйки кривината.

– Но това може да промени гласа ти – добави той.

По някакъв начин намерих сили да кажа:

– Благодаря, но не става.

ГЛАВА 15

В която нашият герой силно се влюбва в супермодел, купува си още една къща и размишлява над въздействието и преимуществата на дългата коса; и над неща, които са с най-различна несериозност и притеснителност.

И така, през септември 1983-а, след неуспешен опит за хитруване, в който бяха намесени манекенка с кожено яке, Рупърт Мърдок и леко забавен полет на „Конкорд“, аз се отправих на вечеря в Ню Йорк, уредена чрез леко измислени твърдения, с Кели Емберг.

Срещата беше уговорена за 20:30. Докато времето напредваше, Кели е лежала в апартамента си в „Гринуич Вилидж“, облечена в рокля, мислейки да се откаже и да си ляга.

Накрая, около 22:00 часа, аз ѝ се обадох от лобито. Когато излезе от асансьора, аз се затичах към нея и паднах на колене пред краката ѝ. Тя каза:

– Ти кой си мислиш, че си – Род Стюарт?

И в този момент разбрах, че вече доста съм хлътнал по Кели Емберг.

Отидохме до „Кристос Стейк Хаус“ на „49-а улица“, едно от онези стари, старомодни бивши свърталища на мафията, със сепарета, тапицирани с кървавочервена кожа и снимки на Лана Търнър по стените. Тя е супермодел на 24 години, а аз съм певец на 38 и тя само бегло знае как изглеждам от обложката на един от албумите на сестра ѝ – направили са ѝ впечатление рошавата коса и големият нос. Тя е

лице от стотици корици на списания, от „Вог“ до „Космополитън“, като оставим настрана, че е ветеран от страхотното ежегодно произведение на спортната литература – изданието за бански костюми на „Спортс Илюстрейтид“. Изкарва си хляба с позиране, а в същото време е толкова естествена и сладка, и най-непрестореният човек, когото познавам. Оказа се, че е от Тексас, като Алана. Изглежда, че съм развил някакво привличане към тексаските.

В един момент разговорът имаше опасност леко да залинее, когато преминах на прочутата тема-убиец на първи срещи – писателският блокаж. Винаги ги поразява. Или може би не го прави. Какво бих могъл да кажа? Аз наистина по това време страдах от него и доста мислех за това. Раздирах се от въпроси: защо не измислям нови песни? Къде отидоха те? Кога за последен път написах нещо добро? През цялото време се самоизмъчвах с тези въпроси.

Въпреки това, на Кели не ѝ беше много скучно. Със сигурност не се оглеждаше из заведението разсеяно, докато говорех. Нито пък се прозяваше шумно, тананикаше или пък оформяше животни от салфетката си.

След вечеря отидохме до апартамента ѝ и я изпратих до асансьора.

Попитах я:

– Не мога ли да се кача?

А тя отвърна:

– Не, не може.

– Просто си помислих, че ще мога – казах.

– Не, не може – каза тя.

Започнах да я умолявам да склони да се видим утре. Обаче тя сподели, че е заета. Ще ходи в Пенсилвания, където е по средата на строенето на къща и някой щял да идва, за да ѝ каже цена за някаква свършена работа.

А аз ѝ казах:

– Моля те, не отивай. Отложи го. Ще ти се обадя.

Тя се засмя и влезе в асансьора.

После се върнах в „Мейфър Риджънт“ и в апартамента, в който спеше Кара Майерс.

Мили Боже. Кой си мислех, че съм? Род Стюарт?

* * *

На следващата сутрин, Кели чака до единадесет, определи ме за безнадежден случай и хвана автобус към Пенсилвания. Аз се обадох чак в един, обаче имах съпруга в Лос Анджелис, при която трябваше да се прибера и една снимка в „Ню Йорк Поуст“, за която се налагаше да дам обяснение. (На нея най-вече се виждат много дългите крака на Кара Майерс, изчезващи в едно такси, но доказателството беше силно инкриминиращо.)

Въпреки всичко, аз бях напрегнат. Обадох ѝ се отново на следващия ден. Кели ми каза, че ще ходи до Далас за модни снимки. Казах ѝ, че ще дойда там. Тя се засмя и каза:

– Силно се съмнявам.

Точно заради тази причина отлетях до там и се настаних в големия апартамент на хотел „Търтъл Крик“. Тя беше в хотел „Бест Уестърн“. Обадох ѝ се и казах:

– Ела в този хотел. Тук е по-хубаво.

А тя отговори:

– Няма да дойда в твоята стая.

– Ще ти взема отделна стая.

Запазих една стая и сложих вътре букет цветя, голям колкото жив плет и една бележка: „За прекрасната“. И когато разбрах, че си е преместила нещата от „Бест Уестърн“, почуках на вратата и се приготвих, когато тя отвори вратата, аз да съм паднал на коляно, държейки в протегнатата си ръка ролка тоалетна хартия и казвайки:

– За теб.

Още в Далас излязохме на вечеря, забавлявахме се, но нищо друго. Трябваше да я ухажвам. Тя имаше приятел и беше нужно дълго убеждаване, за да го остави. През следващите няколко седмици ѝ се обаждах постоянно. Откривах къде се снима и се появявах там, за да я изненадам. Отивах до фотографските студия и нахлувах вътре. Влизах без покана по време на снимките на реклама за „Мейбълин“, сядах отзад, опитвайки се да я разсея. А след това я убеждавах да дойде на обяд или вечеря с мен, или само да се поразходим, докато ѝ говоря всякакви глупости.

– Виждаш ли тази пукнатина в бетона? Може би никога няма да изживеем този момент с нея отново.

Силно бях хлътнал. Тя бе толкова прекрасна. Пътуваше със самолет – съвсем сама. Аз никога не го правех. С мен винаги имаше асистент. Не и бодигард, защото никога не бях имал нужда от такъв, но винаги имаше човек с мен. А понякога ходеше и на кино сама. Отново – аз дори не можех да си представя да направя това. Тя се смееше по един красив начин, беше много енергична, както и доста сантиментална; очевидно беше човек без отрицателни качества. Веднъж по време на вечеря, още преди да бяхме изконсумирали връзката си, аз ѝ казах:

– Мисля, че ще се ожена за теб.

Тя каза:

– Ти полудя ли? Това не е нормално.

Но аз наистина си го мислех.

Накрая станахме двойка. Две години връзката ни се поддържа-ше от разстояние, разделена между Ню Йорк и Лос Анджелис. Кели имаше кариера, апартамент в Манхатън, беше много умна и добре организирана, за да остави всичко просто ей така. Но дори и през този период, най-дългото време, което изкарахме, без да се видим, беше 10 дена. В Ню Йорк излизахме на кино и се мотаехме с нейните приятелки и колежки Ким Алексис и Кристи Бринкли. Което бих казал, че съвсем не бе неприятно. А после, през уикендите в Ел Ей тя идваше да ме гледа как играя футбол, след това излизахме с момчетата и пиехме „Мъдслайд“, докато премрежим погледите. Тя въобще не се притесняваше да е около приятелите ми, нито от вулгарностите и тъпотииите, които често се раждаха тогава. Момчетата от групата я обожаваха, топло я приемаха във вечерен клуб „Под масата“ (официален клуб, в който, по различно време през вечерта, всички се скриваха под масата от сервитьорите). Групата по това време си падаше по това да вечеря в ресторантите без панталони – а понякога, това трябва да се признае, и без бельо – като голотиите се криеха от сервитьора и другите в ресторанта с покривката. И Кели нямаше никакъв проблем с това. Нищо не можеше да я шашне.

Това беше през 80-те, ерата на дългите коси. Просто такава беше времето: обиколката на прическите се разрасна най-малко с 10 сантиметра до 1982-а и си остана така три или четири години, без значение дали се харесваше на всички, или не. Явно това беше свързано с икономиката. Както и да е, моята коса със сигурност никога не е била по-

дълга от времето през 1983-а. Също и Кели, когато я видях за първи път на екрана в „Портфолио“, наистина имаше масивна коса. Тя невинаги я носеше по този начин. И когато не го правеше, аз прекарвах доста време в сресване и набухване, опитвайки се да ѝ дам по-голям обем. Просто ми изглеждаше грешно да живееш в 80-те и да не се опитваш да увеличиш обема на косата си.

Започнахме да прекарваме много време заедно в Англия. Не прилежавах къща там, откакто бях продал „Кранборн Корт“, огромната постройка в провинцията, в която бях живял с Ди Харингтън до средата на 70-те. Запазах къщата за известно време, след като се преместих в Америка и членове на семейството ми отидоха да живеят там и да поддържат имота. Но той беше твърде голям – дори опасно голям. Един ден сестра ми Мери се качи на тавана и без да иска събори стълбата зад себе си. А родителите по това време вече доста недочуваха, а и къщата беше много голяма, и Мери не успя да привлече вниманието на никого и цели часове стоя там. Можеше да не я видим повече.

През този период баща ми ползваше бившия ми шофьор, Големия Кирил, и моя „Ролс-Ройс“ с шестте врати и тъмните стъкла, който преди беше собственост на Андрю Луг Олдъм, бившият мениджър и продуцент на „Ролинг Стоунс“. Татко потегляше от „Кранборн Корт“ в костюм, вратовръзка и домашни чехли, и с Големия Кирил зад волана се отправяше към офисите на букмейкърите в Аскът. Или поне това правеше до деня, в който извърши доста съмнителен залог, спечелвайки няколко хиляди паунда от мач с нисък коефициент и тихо бе посъветван от собствениците (които го заподозряха, че е човек с вътрешна информация), че вече не желаят да си имат работа с него. Щом татко вече не можеше да ходи при букмейкърите в Аскът, тогава нямаше никаква нужда от „Кранборн Корт“.

През 1986-а, на страниците на списание „Кънтри Лайф“, открих „Дървената къща“, една прекрасна английска постройка от деветнадесети век в провинцията, не много далеч от Лондон. Тя се издигаше в обширните земи, които преди са били част от „Копъд Хол“, изоставеното и виждащо се в далечината огромно имение и бивша болница за ранени армейски офицери. Тази част от Есекс е влизала в избирателния район на Уинстън Чърчил, когато е бил министър-председател и

легендата разказва, че той е отседнал в „Дървената къща“ и по време на втората световна война е стоял на горните прозорци, за да наблюдава германските бомбардировки над Лондон, по времето, когато аз съм се родил и Адолф Хитлер се е намирал към края на властта си, неуспешно опитвайки се да ме убие.

В имота имаше обширни ливади, езеро, заградено място за коне, както и много лично пространство, и най-важното, едно равно място отстрани, за което обиграният ми поглед веднага ми каза, че ще се превърне в дълго жадуваната и дълбоко лична мечта: създаването на цяло футболно игрище. Купих всичко това, нанесохме се и все още помня първия път, когато вечеряхме в този новопридобит дом, седяхме до големия прозорец на прекрасна, широка и облицована с дърво стая, само с няколко опаковани мебели около нас, плюс масата за снукър, която предишните собственици оставиха, а пред нас, вълнуващото и романтично (както и леко скъпичко) начинание да превърнем всичко това в наш дом.

А защо, след като всичко беше толкова перфектно и подредено, аз се огледах и започнах да се забавлявам с една друга жена? Жената беше филмовата актриса Кели ЛеБрок. Това не беше нищо сериозно, просто забавление. Тя ме покани на една филмова премиера и аз, за да ѝ върна жеста, я поканих да се присъедини към мен на разходка с лодка до остров Каталина, където бяха употребени значителни количества алкохол и последваха взаимоотношения от интимен характер. След това решихме, че разходката е била приятна и задължително трябва да я повторим. А и тя бе прекрасна жена, роза, отгледана в Англия и доста взискателна към интимната хигиена, доколкото си спомням. В такава ситуация, след това, човек веднага би се затичал към духовете, по-бързо от момче в интернат след футболна среща. Но всичко се бе развило с такава лекота, в духа на това просто да уловиш деня и всякакви такива неща – доста типично за празните развлечения, които изживявах тогава. Когато ставаше въпрос за красиви жени, аз безспирно търсех нови изживявания. Госпожици „Между другото“ беше фразата, която използвах за тях. И госпожиците „Между другото“ се появяваха, защото възможностите за това се създаваха пред мен и понеже възможностите изглеждаха забавни и защото по онова време просто не знаех как да отказвам. Също така, понеже си мислех, че винаги ще ми се размине.

Не се опитвам да се оправдавам, но това беше Кели ЛеБрок. Тя беше звезда от филма „Жената в червено“. А за какво друго се разказваше в „Жената в червено“, освен за тоталната неотразимост на Кели ЛеБрок? Ако в средата на 80-те можете да откриете един-единствен хетеросексуален мъж, мислещ трезво, женен, във връзка или самотен, който би отказал възможността да прекара известно време на лодка в компанията на Кели ЛеБрок, мислейки, че ще му се размине, тогава и аз щях да откажа. Щях да погледна този мъж право в очите и да му стисна силно ръката, защото очевидно той е много по-добър човек от мен.

Обаче се оказа, че няма как да ми се размине. Кели разбра за Кели. Дватама с Кели Емберг бяхме в ресторант „Айви“ в Ел Ей Кели ЛеБрок, която не бях виждал от доста време, беше на съседната маса. Тя доста дръзко, може би дори провокативно, изпрати бележка по сервитьора. (Помнете: това беше време доста преди есемесите.) Върху листчето тя беше написала „Липсваш ми“. И Кели Емберг го прочете.

Тъй като досега не бях хващан в крачка (което, по изумителен начин, никога не ми се беше случвало: чудя се при вас как са нещата в това отношение), нямаше как да се случи по по-неприятен начин. И нека ви кажа, ако не ви се е случвало това написана на ръка бележка, описваща изневярата ви, да бъде сложена на масата пред приятелката ви, тогава ми повярвайте, че е ужасно трудно да се намери подходящо и успокояващо нещо за казване. Не можете просто да си седите и да кажете: „Повярвай ми, след няколко години ще погледнем назад и ще се смеем на това“. Нито пък можете да смачкате хартиятката, да я пуснете в празната си чиния и да кажете: „Добре. Както и да е. Кафе?“. Стартирах с обичайния поток от напълно прозрачни опровержения и деклариране на невинност, които продължиха и след като си тръгнахме.

Най-лошото бе това, че около една година преди тази случка, на Кели Е. ѝ бе предложена роля във филм на Джон Хюз – тя прие и премина през целия репетиционен процес и когато снимките тъкмо щяха да започнат, ролята ѝ беше отнета, понеже една друга актриса е пожелала ролята. Филмът се казваше „Странна наука“, а актрисата, която замени Кели, се казваше... Кели ЛеБрок. Кели Е. не беше злопаменен човек; всъщност тя беше пълната противоположност на тези хора. Но

не мисля, че чувствата ѝ за тайната ми изневяра са били особено подобрени от това съвпадение.

Кели се върна в Ню Йорк, чувствайки се ужасно предадена, объркана и разстроена. Осъзнах, че съм голям идиот, задето бях рискувал да я изгубя и започнах да ѝ звъня и да я умолявам. Опитах се отново да я спечеля с чар. Тя престана да вдига телефона, което ме накара да полудея още повече. Поне два пъти се разплаквах по телефона, разговаряйки с нейната асистентка. Накрая отново разговарях с нея, като ѝ казах, че съм се държал като глупак, че съм сериозен към връзката ни, че това няма да се случи никога повече и че трябва да отидем до Испания през уикенда и да оправим всичко. Тя трябваше да се снима за „Том Форд“, но аз успях да я убедя да се откаже и да дойде в Испания с мен. Докато бяхме там, оправихме нещата. И решихме, че ще си направим бебе, което щеше отново да ни направи близки, каквито трябваше да сме.

Зачеването може би стана там и тогава, в слънчевата Испания. Във всеки случай, към края на 1986-а, Кели беше бременна. Бременна с момиче. И двамата го знаехме. Е, не го знаехме с точност. Но и двамата го казахме. Кели искаше да я кръстим Руби. Аз имах малък проблем с това. При жаргонно римуване на диалекта кокни, древният местен говор на града ми, „Руби“ означава хапване: руби – манджа. Казваше се следното: „Вкъщи ли ще ядем тази вечер, или ще излезем за една „руби?““. Когато обясних това на Кели, от безизразното ѝ изражение разбрах, че това объркване е малко вероятно да се случи в Америка. И не на много други места. А и това си беше, трябваше да призная, доста красиво име. Оттеглих си възражението. Руби да бъде.

Отидохме да кажем на родителите на Кели. Ето ме и мен, отивах в Тексас, за да информирам едни тексасци, които никога не бях срещал, че с дъщеря им ще имаме извънбрачно дете. Реших, че ще съм голям късметлия, ако се измъкна, без да бъда гръмнат или линчуван, или вероятно и двете наведнъж. Всъщност те се оказаха мили, разбрани хора. Башата на Кели беше грамаден, но за щастие, много приятен. Майка ѝ беше доста по-страшна – а имаше страхотен певчески глас, оказа се в последствие. Няколко години по-късно се намирахме в хотел „Риц“ в Ню Йорк на Нова година, тя запя на сцената и от хотела веднага ѝ предложиха договор. Тя отказа. Както и да е, по време на

онази първа среща, аз пуснах в действие чара си. Споменах за брак, което подейства успокоително. А и наистина го мислех.

На 17 юни 1987-а, в шест сутринта, Кели усети контракции и бързо бе закарана в болница „Седарс-Синай“, където ѝ беше казано, че бебето няма да започне да се ражда още дванадесет часа. Аз се намирах по средата на снимките на видео клип, затова се съгласихме, че ще е добре да отида и да си свърша работата, а вечерта да се върна в болницата за важното събитие. По време на заснемането на клипа няколко чаши бяха гаврътнати като предварително празнуване на бебето, затова се намирах в ентузиазизирано настроение, когато се върнах в болницата същата вечер. Преди това чинно бях ходил с Кели на, според моя преценка, няколкостотин курсове по подготовка за раждане – правих упражнения по дишане, гледах обяснителните филмчета, купих широките тениски, каквото се сетите – затова се считах за напълно подготвен за важните събития, които щяха да се случат. Обаче, когато се приближих самоуверено до леглото ѝ, един от лекарите сложи ръка на рамото ми и каза:

– Отдръпнете се, г-н Стюарт. Ние ще поемем оттук.

Онези курсове ми струваха стотици долари.

И така се появи прекрасната Руби – със счупена ключица, горкичката. И с най-конусовидната форма на главата, която някога сте виждали. Макар че може би сте виждали, понеже един член на уважаемото сдружение на британските фотографи успя да се промъкне в болницата и да фотографира новородената ни дъщеря в креватчето. Добре дошла на света, Руби.

Рано на следващата сутрин, радостен, недоспал и леко махмурлия, аз звъннах на Джим Креган и го наградах с първата му свещена задача да стане кръстник на Руби: да дойде в болницата със сандвичи с бекон, защото умираме от глад. Джим все още не ми е простил напълно, че го накарах да мине през коридорите на едно от най-известните еврейски учреждения в Лос Анджелис, силно миришейки на пържено свинско.

* * *

Още от началото на 80-те, аз се изправих пред музикални предизвикателства на няколко фронта. Що се отнася до музикалните критици, чувствах се толкова приветстван, колкото и дупка в парашут. *Da Ya Think I'm Sexy?* и шумът около нея бяха убедили авторите на музика, че завинаги съм подмамен от блясъка на диско топката, от холивудския лайфстайл и няма да се върна обратно. Разбира се, че това беше само една поп песен, но което и музикално издание да отворите по това време, щяхте да си помислите, че съм отворил химическа фабрика, която отравя водните запаси в някое западнало място.

Мисля, че мога да призная за загубата на концентрация по това време – например от 1979-а до 1981-ва. Не съм напълно сигурен за причините, но предполагам, че се дължи на многото стоене до късно вечерта, твърде много купони, твърде много пиячка и доста смръквания от ободряващия кокаин. Със сигурност очевидният признак за това, че нещата не вървят както трябва, бе този, че макар да бях взискателен към точността на работното място (такъв съм си и до днес), в онези години при преминаването към новото десетилетие, записите най-обикновено се насрочваха за два следобед и ако аз се появявах в пет, момчетата от групата бяха крайно щастливи. Известно време всичко беше покрито с мъгла, а когато най-накрая се освестих, малко от тази мъгла така и си остана.

По какъв начин съм оправдавал поведението си по онова време? Мисля, че съм чувствал как бидейки рок звезда е трябвало да се свърши ужасно много пиене, чукане и всякакви подобни работи. А един ден има ограничено количество часове. Ако другите аспекти от ролята на рок звездата – писането на песни и репетициите например – биваха оставяни настрана за известно време, тогава това бе нормално да се случи, като се вземат предвид времевите ограничения, с които всички ние се сблъскваме в живота си на работници.

А между другото, никога не съм си мислил по това време, че това „да бъдеш рок звезда“ е нещо, което не е съществено или за което ще трябва да се извинявам. Напротив, на мен ми се виждаше като: а) ужасно забавно нещо и б) точно за каквото си бях мечтал от самото начало. Със сигурност беше точно това. Ако не считах, че пиенето/чу-

кането/подобните работи са поне част от работните ми задължения – и ако не бях направил всичко възможно да се представя възможно най-добре по тези параграфи – щях да почувствам, че не съм си свършил работата както трябва.

И все пак, беше ли това един погрешен подход към работата ми като певец и звукозаписен артист, в който и да било аспект от работата ми, докато 70-те преминаваха в 80-те? Моля, всеки да си направи собствени заключения. (Съответните албуми са налични за продажба за всеки, който би желал да проведе критическа преоценка.) Всичко, което мога да кажа е, че *Passion* от албума *Foolish Behavior* е най-нелюбимата песен на мама, от всички, които съм написал. Казано с други думи, това беше една песен, която дори и една майка не може да хареса. А в този смисъл мама си бе доста пристрастна.

Дори след години я заведох в театър „Уимбълдън“, за да гледа концерт на Макс Байгрейвс, когото тя обожаваше. Макс, по един много мил начин, дойде да се види с нея преди концерта, и каза:

– Елси, има ли някоя песен, която искаш да изпея за теб тази вечер?

А мама каза:

– Можеш ли да изпееш *Sailing*?

Толкова с Макс Байгрейвс. Бях малко оклюмал.

Албумът *Foolish Behavior* беше записан (както доста голяма част от нещата ми) в „Рекърд Плант Студиос“ в Лос Анджелис, където, типично за този период, бяхме наели цялото студио, имаме неограничен бюджет от звукозаписната компания. Това невинаги е добра рецепта за креативност. Човек веднага си помисля: „Защо да се бърза? Тук не се харчат мои пари“. Но, естествено, в края на краищата се оказва, че парите са твои, понеже звукозаписната компания ще ти развали кефа, като си ги вземе после от авторски възнаграждения. Въпреки това, тогава не се мисли много за тези неща. Вместо това си мислиш: прекрасно, цяло студио, в което да се забавляваме, колкото си искаме. Хайде да изкараме четиринадесет дена в програмиране на дръм машината. Моите спомени са, че бяхме там, записвайки *Foolish Behavior* много години – макар, за да съм честен, но с напредването на възрастта, може и да си мисля за няколко албума. Обаче си спомням, че в задната част на студиото имаше врати за внасяне на оборудване и аз доста

се замислих, по един инспириран от кокаина начин, дали ще мога да вкарам ламборгинито си през тях. За голям мой късмет се оказа, че ще мога. Колата остана паркирана в студиото около една седмица, доколкото си спомням, докато не ми потрябва, за да се прибера. Ние си записвахме около нея.

Истината беше, че записвах солови албуми със скорост от един на година, за цяло десетилетие. Foolish Behavior беше десетият ми студийен албум, без да броим четирите, които имах с „Фейсис“, едно постижение, което би накарало днешните млади певци да паднат на земята и да молят за милост. Не беше много изненадващо това, че изискването за ежегодното издаване на албум, докато, в същото време, шест месеца пътувам на турне, започваше да си взема своето и по ръцете вече избиваха мазоли.

По-рано споменах за страха ми от празното място. По време на турнетата през 1981-ва и 1982-а, аз виждах много малко такива. В Америка и на двата бряга винаги събирах много публика. Но през 70-те започнах да пълня стадионите и в средата на страната, а сега изглежда, че тази публика понамаля. Това има нужда от обяснение. Ако изгубиш публиката от центъра по този начин, значи нещо не е както трябва, понеже цялата идея да правиш национално турне по стадионите се превръща в несигурна работа и ще трябва да се върнеш в залите – без голяма продукция, без големи сцени, без масивно осветление. А след това най-вероятно – сбогом самолети и здравейте автобуси за турне. Можех ли да се видя как се катеря в задната част на автобуса по това време? Ами, сигурен съм, че ако се наложеше, щях да го направя. Но нека само да кажа колко се радвам, че не се наложи да го правя.

А и аз обичах концертите в стадионите. Обичах мащаба им, театралността им, атмосферата им, целия този шоубизнес. Беше доста на мода по онова време, сред моите връстници, да се осмиват стадионите и спортните зали като места за рок музика, казвайки, че там липсва интимност, няма емоции и душевност. Моето твърдение е противоположно. Смятам, че след като са усещали студенина и бездушие, значи не са го вършили по правилния начин – не са използвали театралността, не са работили достатъчно здраво да ангажират публиката и да ги подгреят. Щях да се чувствам ужасно, ако не можех да пея по големите сцени. От септември 1983-а вече имах нов мениджърски екип и бях готов

да запретна ръкави. Доста буквално: навитите ръкави на скъсеното яке представляваха доста вървящ облик по онова време. Арнолд, новият ми мениджър, изработи стратегия, с която да се опита да насочи кариерата ми в правилната посока; и за да задвижи отново турнетата, той доведе Ранди Филипс, който беше музикален продуцент в университет „Станфорд“, а по-късно стана управляващ директор на „Ей И Джи Лайв“.

Един от първите ходове на Арнолд бе да навлезе в продължителен дипломатичен период на преговори с мениджъра на Джеф Бек, който в последствие уреди участието на Джеф – както споменах в една от предните глави – в парчето *Infatuation* от албума *Camouflage*, който излезе през 1984-а, а после дойде и на турнето. Тези преговори бяха само една идея по-несложни от разработването на мирен план в Близкия изток. Джеф, както знаем, напусна турнето. Но с *Infatuation* аз имах истински рок хит и категоричното твърдение, за всеки, който имаше нужда от него, че така наречената ми „диско ера“ е приключила. *Camouflage* също така съдържаше кавър на парчето на Джеф Фортганг *Some Guys Have All the Luck*^{*}, което бях чул в изпълнение на Робърт Палмър и пожелах да се пробвам, като вкарах и семпъл от песента на Кларънс „Фрогман“ Хенри *Ain't Got No Home* за добър ритъм, просто да се понаравя на феновете на ритъм енд блус музиката. Дори и песента да не беше добра, най-вероятно пак щях да я запиша, за да могат журналистите да използват заглавието ѝ в статиите си.

Скоростта вече беше един албум на две години, а не една, което си изглеждаше не толкова необмислено и доста по-правилно. По този начин две години разделиха *Camouflage* от *Every Beat of My Heart* през 1986 („Албумът на Род Стюарт“, както е известен в Америка.) И турнетата пак тръгнаха както трябва. Албумът *Every Beat of My Heart* доведе до най-голямото турне в Европа, което бях правил. А през 1988-а се появи и *Out of Order*. Бях се отпуснал и оставих на другите да работят върху албума за известно време – най-вече беше ме домързяло, ако трябва да съм честен. Плюс това тези хора изкарваха доста пари, тогава защо да не го вършат? Но с *Out of Order* се почувствах достатъчно подмладен, за да се включа отново в процеса. Продуцирах албума заедно с Анди Тейлър и Бърнард Едуардс. Бърнард бе

* „Някои мъже получават целия късмет“ – (англ.) – *Бел. прев.*

мой идол, тъй като преди беше член на „Шик“. Анди беше китарист на „Дюран Дюран“, а след това на „Пауър Стейшън“. Двата написахме добри неща в този албум. Всъщност написахме и други добри неща извън албума. Помня, че отидох една сряда вечер за седмичната си футболна тренировка, а когато се върнах два часа по-късно, той вече беше написал музиката за парчето *Lost in You*. Аз добавих текста.

Продуцентите се сменяха, но основните правила се запазваха. Заедно с момчетата от групата продължихме да ходим в студиото, в началото на всеки албум, без да имаме никакви идеи за песни, и създавахме материал, като си обменяхме идеи в звукозаписната стая. Както и продължихме да даваме начало на всеки запис с традиционното посещение на бара в съседство. Наистина, „Антураж“, барът до „Рекърд Плант“, на предишното му местоположение на улица „Уест Търд“, станал известен като „Студио Е“, и ние изкарвахме в него толкова много време, че Крис Стоун, собственикът на студиото, накрая уреди да бъде прекарана директна телефонна връзка между контролната стая и бара. След това Крис дори направи повече, като направи бар вътре в самото студио, с високи столчета, пиано и мишена за дартс. Нарекохме го „Кучето и копчето“. Няколко добри глътки и после в контролната стая.

Това много лесно би могло да бъде видяно отстрани като проташко или дори непрофесионално поведение. Но нека ви кажа, че някои от най-добрите парчета от онова време бяха написани в бара преди това. Понякога композирахме цели песни там, докато ги обсъждахме. „Защо не направиш това... после аз ще направя това... а след това ще вкараме и онова там...“. *Forever Young*, която се превърна в една от най-успешните песни, които съм записвал по онова време, беше композирана изцяло в „Кучето и копчето“. Взех заглавието ѝ от една песен на Дилън, на която исках да направя кавър, и Джим Креган, Кевин Савигар и аз проведохме дълъг разговор и след това влязохме в студиото, за да я запишем.

А след това без малко да изхвърля песента, още преди да е влязла в албума. Преслушахме песните, обсъждахме оувърдъбинга*, стигнахме до *Forever Young* и аз казах:

* Техника, използвана при звукозапис, при която певецът слуша съществуващия запис посредством слушалки и в същото време записва върху него още един път гласа си. Във финалния продукт се съдържа комбинация от тези два записа. – Бел. прев.

– Тази песен не ми се нрави. Нека я хвърлим.

Както и с *Maggie May*, не бях сигурен дали песента е достатъчно добра. Тогава, инженерът, един човек на име Стийв Макмилън, който бе работил в покорно мълчание през целия процес и не беше споделил никакво мнение, се изправи и каза:

– Ако бях на твоето място, няма да се откажа от нея. Това ти е най-добрата песен.

За момент всички замълчахме с отворени усти, удивени от факта, че Стийв е казал нещо. После отново чухме парчето и осъзнахме, че е прав. Получих номинация за „Грами“ за най-добро вокално изпълнение за това парче и то достигна статут на химн в Америка. Някои неща можеш да ги планираш; други неща зависят от прищевките на съдбата.

Като цяло, *Out of Order* ми даде четири хит сингъла в Америка и означава нещо като повратна точка за мен в Щатите. В допълнение към това сингълът *My Heart Can't Tell You No* от този албум влезе в топ 10 хитовете на Великобритания, което си беше успокоително, понеже ми се струваше, че навлизах в някаква неприятна ситуация с държавата, в която бях израснал. Песните, които се харесваха на американците – по-тежките, рокаджийските неща – изглежда, че не донасяха такъв успех в Англия; а нещата, които се харесваха на британската публика – доста по поп ориентираните песни, като *Sailing*, *Baby Jane*, *I Don't Want to Talk About It*, – явно не се харесваха толкова много в Щатите. Това беше нещо, за което двамата с Арнолд проведохме сериозна среща в Лондон с Роб Дикинс, изпълнителния директор, който управляваше „Уорнър Брос“ във Великобритания.

От много години се познавах с Роб. Всъщност още като новак в звукозаписната индустрия, той веднъж дойде зад сцената на *Top of the Pops*, когато „Фейсис“ участваха. При което аз, според слуховете, съм се обърнал към Рони Ууд и съм казал: „Кой е този задник?“. Един съвет към младите музиканти: бъдете учтиви към хората, докато се издигате. Един ден някой от тях може да се окаже шеф на звукозаписната ви компания във Великобритания.

Роб имаше навик да казва това, което мисли, а по-късно, ако въобще го правеше, се замисляше дали не е наранил някого. В това има множество недостатъци, макар в една индустрия, изпълнена с хора, които ти казват онова, което искаш да чуеш, също така би могло и да

е доста проникновено. Както и да е, при този случай, първата реплика на Роб в разговора беше:

– Защо остави Пол Йънг да ти открадне почитателите?

Това наистина ме ядоса. Пол Йънг? По дяволите! Искам да кажа, добър човек, хубав глас и всичко друго, но...

Роб твърдеше, че докато съм се занимавал през 80-те с това да правя албуми за американската публика, съм се отказал от основната си роля: да интерпретирам песни, да вземам най-различен материал и да го превръщам в свой. А Йънг – с песни като *Wherever I Lay My Hat, Every Time You Go Away* – я беше завзел. Роб каза:

– Хората искат да те слушат как пееш страхотни песни.

Тъй като вече бях станал доста рязък, аз му отвърнах:

– Тогава ми намери страхотна песен.

А след това се цупех две седмици.

Пол Йънг! Шибана работа!

Все пак хубавото нещо, което се роди в този разговор, бе, че в средата на 1989-а Дикинс ми дойде на гости в Епинг, носейки касета и голям касетофон. Той каза:

– Искам да чуеш това.

И ми пусна една песен. Когато свърши, той каза:

– Не казвай нищо.

После я пусна цялата отново. Когато свърши за втори път, Роб отново сподели:

– Не казвай нищо.

И я пусна за трети път. По това време вече мечтаех аз да бях я написал. И изгарях от желание да я изпея.

Песента беше *Downtown Train* на Том Уейтс. Тя притежаваше емоционална мелодия, която пленяваше и текст, пулсиращ от копнеж. Синът ми Шон, който по това време беше на осем, влезе в стаята по време на третото слушане на песента и след това каза:

– Защо този човек пее толкова лошо?

С това той уцели много точно проблема: тук имаш една много, много добра песен, но изпята от човек, с чийто глас винаги ще има първоначално свикване, следователно спъвайки шанса на песента да се превърне в хит. (Обичам гласа на Том Уейтс, но той не е за всеки.)

Записях *Downtown Train* с ужасно талантливия Тревър Хорн* и макар вече работата по албума да бе приключила, песента бе включена в последната възможна минута, след експертното лобирание на „Уорнър Брос“ в Америка, извършено от Арнолд, в компилацията *Storyteller* – ретроспективния бокс сет на скромната ми кариера (все още наличен във всички големи магазини.) Тя се превърна в хит – топ 10 в Англия и номер 3 а американския „Билборд“ – и отново застанах на корицата на списание „Ролинг Стоун“. Но дори още по-значимо от това, тя напомни на някои хора кой бях аз и какво мога – няколко човека, които най-вероятно го знаеха, но бяха забравили, или може би бяха избрали да забравят и да се отдалечат. А и на мен ми напомни.

* * *

Почти всеки аспект от бизнеса, в който се намирах, по едно или друго време, и за какъвто и да е кратък период, ми се струваше доста тягостен. Писане на песни, записи, продуциране, снимане на клипове, промотиране: имаше моменти, когато всеки от тези компоненти не успяваше да ме зарадва или пък се превръщаше в досадно задължение. Това е писано да се случи с всяка една професия: настроението се покачва и спада към определени неща, палиш се, а после изстиваш.

Обаче към пеенето – никога.

След като преминах през първоначалните нервност и стеснителност при постъпването ми в рок група през 60-те и най-накрая се показах иззад усилвателите, не мисля, че е имало дори един-единствен път, когато мисълта за изправяне на сцена и пеене пред публика, докато групата свири гръмовно зад мен, да не ме е изпълвал с истински, неподправен ентузиазъм. По същия начин, каквото и да се случваше със степента ми на обвързаност и концентрацията през 80-те, настроението ми за турнетата не се променяше. През 1985-а станах на четиресет, но може би подсъзнателно и напук на този факт, аз се хвърлях в изпълненията ми на живо с много по-голяма свобода от преди, скачайки по сцената като идиот. Често бивам изкушен да мисля, че играенето на

* Влиятелен английски продуцент, композитор и музикант, член на групите Yes (на която сменя стила и звука), Art of Noise и Buggles. – *Бел. ред.*

толкова много футбол превърна коленете ми във величествените руини, които могат да бъдат открити между бедрата и пищялите ми, но като хвърля един поглед на видеозаписите, в които куфея през 80-те, осъзнавам, че голяма част от нараняванията са причинени от пързаянето по колена по световните сцени.

Нека също така да наблегна на това, че ентузиазмът ми за пеене никога не е трябвало да бъде изкуствено стимулиран. Между края на концерта и бисовете, в края на сцената момчетата от бандата ми приготвиха нещо малко и живително за смръкване, което комбинирано с главозамайването от една прекрасна вечер, ме връщаше на сцената в състояние на ужасно силна еуфория. Това си беше нещо като награда: „Страхотна работа. Ето ти една малка магистралка“. Но преди концерт никога съм нямал нужда от нещо, което да ме ентузиазира. Очакването от излизането пред публика вършеше тази работа.

Зареждането с кокаин по средата на концерта изглежда, че беше доста стандартна практика сред музикантите от групата ми по това време, макар Патрик „Бойлър“ Лоуг да правеше всичко възможно да усложни този процес. Ако ми позволите – малко предистория: „Бойлър“ се присъедини към екипа в средата на 70-те като китарен техник, а в тази си длъжност той бързо се изяви не само като прекрасен специалист, но и като автор на неочаквано показване на голотии на публични места. Китаристите пристъпваха встрани за смяна на инструментите и откриваха следващата им китара да им се подава от един напълно гол „Бойлър“. А няколкото души, станали свидетели, никога няма да забравят гледката на „Бойлър“, появяващ се от мъжката тоалетна в токийско заведение за коктейли, чисто гол и на раменете на Питър Макей, мениджърът на турнето, за забавление на мъжете от групата, които бяха единствените хора в бара, когато „Бойлър“ отиде в тоалетната, но както разбра той твърде късно, към тях се беше присъединила голяма група от японски бизнесмени.

Когато стана сценичен мениджър, територията на „Бойлър“ се разрасна и той започна да практикува нудизъм на доста по-широко пространство в зоната зад сцената и също така даде начало на такива уважавани номера, като вкарването на фъстъци в хармониките, пълненето на акордеоните с талк на прах и залепянето на клавишите на органа един за друг, така че, когато един клавиш бъде натиснат и зазвучават всички тонове.

Но онова, в което беше най-добър той, бяха измислянето на различни начини за майтапи с наркотиците на групата. Повече от един път поставяше безцветно фолио над магистралите с кокаин, направени зад сцената за брас секцията и когато те отскачаха отзад за освежително смъркване, започваха нееднократно с яд да смъркат без никакъв успех неподвижния прах. По класически начин, за да тества силното желание за наркотици на един определен член от групата, когото се разбрахме да не споменаваме, за да не го засраим, но който всъщност беше басистът Кармайн Рохас, „Бойлър“ изсипа много внимателно кокаина върху най-интимната част от собствената си анатомия, а после застана и зачака гол, със спомената интимна част, положена върху палеца и показалеца му. Последва кратко безизходно положение, докато музикантът претегли плюсовете и минусите, но както се оказа, Кармайн наистина беше силно зажаднял за своето освежаващо средство.

Концертите през 80-те години ставаха все по-шумни, диви и мащабни. На турнето за представянето на албума Camouflage през януари 1985-а, участвахме в ежегодния фестивал „Рок в Рио“ в Рио де Жанейро, пред публика от 200 000 души. Нека ви кажа, че не се вижда често такава публика във „Фишърменс Армс“ в Пърли. Като цяло „Рок в Рио“ беше един от най-красивите и екстравагантно див фестивали, на които съм пял. Преди да пристигнем, се страхувахме от хаос, но се оказа, че сме били далеч от истината – поне в отношение на това как е организирано събитието. Поредица от гигантски плакати се развяваха от сградите по бреговата линия: „Добре дошъл, Род Стюарт“, „Добре дошли, „Куин“. Фестивалът се провеждаше на едно голямо място, което беше изсечено в тропическата гора. Имаше три различни сцени, положени върху влакови релси – което винаги би се понарявало, като се имат предвид предпочитанията ми за влаковете – и тези сцени просто биваха премествани, предекорирани и отново връщани на място, като часовников механизъм. А шумът, който се вдига, когато излезеш пред 200 000 човека – тази звукова вълна, която почти се усещаше като вятър: страхотно изживяване. Косъмчетата по врата ми настръхваха, по ръцете и вероятно по други места, които нямаш време да проверя.

Извън сцената, хотелите бяха препълнени от музиканти цяла седмица и неизбежно последваха сцени на лудост. „Куин“ свириха петък

вечерта (аз щях да свиря събота) и Фреди Меркюри можеше да бъде видян как се разхожда и носи чифт анатомично съразмерни женски гърди. Кокаинът се намираше за около четири пенса за една кофа. Единственото тъмно петно за цялото начинание беше това, че след второто ни изпълнение, обратно в хотела, ние въвлякохме The Go-Go's, изцяло момичешката рок група на Белинда Карлайл, в състезание по консумация на кокаин. Това беше тактическа грешка, за която някой трябваше да ни предупреди. Тези момичета можеха да изсмъркат лака от някоя маса. Ние загубихме с много.

На сутринта си помислихме, че ще е забавно да се насладим на останалата част от кокаина на плажа. Преди да го сторим, аз предложих едно състезание по плуване до купчина дървета, които се виждаха по средата на разстоянието, носещи се из водата. Моят мениджър Арнолд започна силно и достигна първи до целта. Но обратно доплува още по-бързо. Това не беше купчина с дървета. Открихме, че в Рио изпразват канализацията във водата към 5,45 сутринта. Отдалеч дойде звукът на крещящите музиканти от групата.

Въпреки това, все още разполагахме с малкото кокаин. Той беше поверен на барабаниста Тони Брок. Казахме му да го извади. Тони бръкна в джоба на шортите си – мокрите шорти, които до преди малко бяха във водата – и извади малък и капещ пакет, в който преди се намираше кокаинът ни. Обхвана ни пълно отчаяние.

Друго крайгълно изпълнение от този период е, че през юли 1986-а аз за първи път пях на стадион „Уембли“. Футболните фенове ще разберат какво означава това за мен. Бях мечтал да играя професионално там и бях търчал по игрището като пиян и еуфоричен зрител, но сега вече можех да застана в единия му край и да погледна към 66 000 души, вдигнали ръцете си под проливния дъжд, и дори като взема предвид огромната по важност победа на Шотландия над Англия през 1977-а, усетих това като най-важното нещо, което ми се беше случвало на този стадион. Или второто по важност.

Нещо друго за този концерт на „Уембли“, което също беше прекрасно: зад сцената, като мой специален гост, а и на купона след това, беше Сара, дъщерята, която бях дал за осиновяване. Тя отново се свърза с мен през 1985-а, срещнахме се тайно в Лондон на чай и успяхме да си поговорим открито и както трябва, ужасното неудоб-

ство на първата ни среща в звукозаписното студио в Лос Анджелис бе оставено настрана и ние започнахме наново. И двамата знаехме, че това не може да е нормална връзка на баща с дъщеря. Аз не я бях възпитавал, не бях ѝ сменял памперсите, водил до училище, помагал за домашното, играл някакъв спорт с нея. Не съм бил там, когато е довела първото си гадже вкъщи. Тази бащинска връзка не съществуваше и колкото и да се опитва човек, не може да я създаде от нищото. Но ние си имаме наша лична връзка, която стана още по-силна през 2007-а след смъртта на Евелин, жената, която я беше осиновила. А зад сцената, тогава през 1986-а, се почувствах много приятно, когато я представях на хората така:

– Това е моята най-голяма дъщеря.

* * *

Добре беше това, че се чувствах ентузиазирани за турнетата, но огромното притеснение, пред което се изправих, докато 80-те се изнизваха, беше дали гласът ми ще сподели същия ентузиазъм. Потеглянето на път за поне шест месеца всяка година беше моята представа за добре прекарван живот, но стана ясно, че това започва да се отразява на гласните ми струни – те и без това са си достатъчно чувствителни. А ако те се повредят, тогава щях да бъда наистина прецакан. Но какво можех да сторя? Групата свиреше толкова силно. Ние дори се гордеехме с това. Силата на звука ни представляваше нещо като медал за храброст. А и по някакъв начин мисля, че това беше следствие от появата на *Da Ya Think I'm Sexy?*. Все едно си казвахме: „Ще им покажем. Не сме никакви диско тъпанари. Ние сме рокендрол банда. Шумна, риташа задници рокендрол банда“. Вечер след вечер насилвах гласа си, за да се конкурира с тази мощ на звука и най-често, в края на концерта, вече бях пресипнал. На следващия ден имах усещането, че си правя гаргара с бодлива тел. После ставаше 18:00 ч., два часа преди следващия концерт, и аз осъзнавах, че гласът ми не става за пеене.

Решението не беше особено здравословно: започнах да вземам стероиди. Таблетки с преднизон, ако трябва да съм точен. Отначало

ги вземах от време на време, но към края на 80-те вече бях на път да развия зависимост към тях.

От стероидите се огладнява, държат те буден, бузите ти подпухват... но те ти помагат да пееш като птичка. Добрите стари стероиди. Само че не са такива. Скоро нещата щяха да загубеят.

Междувременно, връзката ми с Кели отиваше към своя край с бавно и обречено движение. Силата на намеренията ми, която бях открил по време на почивката ни в Испания и обвързаността ми към нея, скоро се изпариха. Докато Кели беше бременна, аз започнах да се срещам с друг модел. Това очевидно беше поведение на същински задник. Смисълът на тази връзка беше изцяло сексуален и тя нямаше никакво бъдеще. Но аз не можех да спра. Ужасно, ужасно поведение. Тя се обади веднъж у дома и Кели, която тогава беше бременна в осмия месец, вдигна телефона. Чух я как казва:

– Не можеш ли поне да изчакаш, докато родя?

Изглежда манекенката ѝ каза:

– Явно му давам нещо, което ти не можеш.

Това наистина беше отблъскващо, ужасяващо свидетелство за сексуалната ми задоволеност в онези дни. Срамът от това, което бях причинил на Кели и до днес ме преследва, до такава степен, че се замислих дали въобще да говоря за него тук.

Мисля, че Кели реши да роди бебето и веднага след това да ме остави, но раждането на Руби през 1987-а отново ни събра заедно и в интерес на истината изживяхме много щастливи и спокойни моменти през първите години на живота ѝ. След развода ми с Алана успях да се завърна в къщата на „Каролууд Драйв“ и двамата с Кели живеехме в нея и в къщата в Епинг. Семейството ми обичаше Кели, Кели обичаше Англия, имахме красива дъщеря и бяхме благословени от материална гледна точка, с всичко, което бихме желали да притежаваме.

Но въпреки това, малкото дяволче в главата ми казваше: не се излъгвай, не се задомявай.

Страхът, тази сянка от предишния ми ненавременен и неполучлив брак, знанието дълбоко в мен, че сега отново не е точното време за това и няма да издържи дълго... и нарастващото раздражение и несигурността на Кели; тези неща ме караха да страня от брака.

За разлика – което е доста странно – от моя скъп приятел Елтън Джон. През 1984-а Елтън ми се обади и каза:

– Ожених се, скъпа. За жена.

На което, единственият възможен отговор беше:

– Какво, по дяволите?

В едно интервю, което Елтън даде за списание „Ролинг Стоун“ през 70-те, той спомена факта, че може би е бисексуален, но бе всеобщо известно за хората около него, че той е гей.

Той сподели:

– Просто това беше нещото, което трябваше да направя, скъпа.

– Какво ще правиш, когато сте в леглото? – попитах.

– О, просто ще вържа две летвички около него.

За мен не съществуваше подобна силна готовност за компромис. Изглежда, бях решен да бъда запомнен от историята като Последния от Великите любовчици. Кели откри бележка в чантата ми, оставена там от жена, с която преспях по време на турнето: „Никога няма да забравя нощта, в която бяхме заедно“. В подобни обстоятелства, търпението дори и на най-добрата жена ще се изчерпа. Емоциите на Кели винаги се забелязваха много лесно, но веселото, непрестанно радостното момиче от началото на връзката ни вече беше нещастно, объркано и печално. Печално в асансьорите, печално в хотелските лобита, печално в коли и в самолети. Никога не бях виждал някого да изплаква толкова много сълзи. Най-накрая, в началото на лятото на 1990-а, Кели реши, че вече достатъчно е плакала и ме напусна, като взе и Руби със себе си.

Това беше поредната ужасяваща бъркотия. И щом успях да сътворя ужасяваща бъркотия от връзката с човек, който е толкова искрен като Кели, тогава изводът стана напълно ясен, дори и за мен. Не ми беше писано да съм с някого за дълго време. Аз бях ерген и винаги щях да бъда. По този начин бе по-безопасно за всички.

* * *

Няколко седмици, след като Кели си тръгна, Арнолд получи обаждане от „Пепси“, които го попитаха дали бих се заинтересувал от участие в реклама. Това не беше нещо, от което особено се интересувах, макар през годините да е имало множество предложения. Например

една компания от Холандия силно искаше да подкрепя кондомите им. А и това беше по времето, когато хората едва успяваха да изрекат думата „кондом“. По никакъв начин не мога да си представя какво ли са си мислели, че би могло да произлезе от съвместната ни работа. Все пак ясно беше, че е хубаво някой да те покани, макар да отхвърлих офертата им.

Също така отхвърлих офертата на хората от „Кадбъри“, които искаха да рекламирам шоколад във Великобритания. А в САЩ от „Памперс“ ми предложиха приятната сума от 2 милиона долара да използвам част от Forever Young в реклама на памперси – тази оферта я приех. Но те не поискаха да се появявам в рекламата. Вместо това използваха снимки на сладки животни, което си беше по-умното решение. Аз изглеждам ужасно в пелени.

Но предложението на „Пепси“ беше изкушаващо. Като за начало, нямаше да се налага да пея рекламна песничка, или да се опитвам да изговарям „Пепси“ с дълбоко чувство, или нещо също толкова срамно. Дори не трябваше да се вижда как пия продукта и изглеждам щастлив. Вместо това идеята беше да запиша подобаваща песен с Тина Търнър: *It Takes Two* – парчето на Марвин Гей и Тами Терел. После от „Пепси“ ще заснемат видео, в което двамата с Тина ще я изпеем, а части от видеото ще бъдат използвани в рекламата. И най-вероятно двамата с Тина ще се сдобием с хитов сингъл и ще можем да използваме неорязаното видео като реклама.

Всичко това от страна „Пепси“ звучеше много убеждаващо – макар най-убедителната част от предложението да беше, че видеото ще се заснеме на избрана от нас локация. Явно те бяха решили, че ще кажа Бърбанк или може би, по-малко вероятно, Анахайм – някое място близко до офиса им. Всъщност, разговорите с мениджъра ми се провеждаха по следния начин:

Аз:

– Къде ще ни хареса?

Арнолд:

– Някъде до море?

Аз:

– В Европа би било добре.

Арнолд:

– Има ли нещо по-изкусително от Кан по това време на годината?

И така се случи, че в началото на август 1990-а се присъединих към Арнолд в хотел „Карлтън“ в Кан, заедно с Дон Арчъл, асистентът ми по време на пътуване, и с нас пътува моят страхотен приятел Рики Симпсън, много успешен хотелиер и също поддръжник на „Селтик“. Предоставиха ми апартамента на последния етаж, който беше огромен. Банята беше с куполен таван, подобна на катедралата „Свети Павел“ – само дето тук имаше доста по-добър душ. Освен това, когато оставях панталоните и чорапите на пода, те магически изчезваха, а после се завръщаха чисти, в опаковка от картон и хартия, като подаръци от великото химическо чистене от небето. Дватамата с Рики подскачахме из апартамента като ученици. Явно бяхме попаднали в ергенски апартамент, за да му се насладим напълно. Хрумна ми, че ще е голяма загуба, ако не използвам тези щедро предоставени ми удобства, в търсене на ергенски удоволствия, за които толкова очевидно бяха предназначени.

Следователно последва десет дневен период на невъздържаност, който историята ще запомни с името „Дългото, горещо лято“. (Поненое с Рики го наричахме по този начин.)

Проведоха се телефонни обаждания, запазиха се места в самолети, наеха се автомобили и започнаха да пристигат: бивши гаджета, нови гаджета, стари любовници, нови любовници, жени, отворени към идеята за една вечер в Кан и самолетен билет първа класа за прибиране след това. Прелистих черния тефтер, както се казва, и направих своя избор. Веднага след като Арнолд дочу за тези планове, той си събра багажа и се премести ужасен в сигурния хотел „Дьо Кап“. Доста предвидливо – макар, в моя защита, всичко да беше извършено доста изкусно и професионално. Пригответленията имаха прецизността и точността на военна операция. Дон Арчъл закарваше с кола заминаващото си момиче до летището в Ница, оставяше го в сектор „Заминаване“, после се отправяше към „Пристигане“, за да вземе нейната пристигаща заместничка. Предполагам, че логистиката за олимпийските игри през 2012-а е била съвсем малко по-сложна, отколкото тази, която гарантираше гладкото протичане на „Дългото, горещо лято“.

От време на време излизяхме от апартамента. Аз имах видео да снимам – макар то да се изразяваше в това как дватамата с Тина шуреем по сцената на клуб, пълен с красиви хора, така че това не беше най-

изморителната филмова роля. Също така Тина ни покани да присъстваме на концерта ѝ в клуб „Спортинг“ в Монте Карло. Харесвам Тина. Станахме си близки през декември 1981-ва, когато тя се появи на сцената заедно с мен в лосанджелиската зала „Форум“, един концерт, който беше излъчван с телевизионен сигнал в кина по целия свят и в резултат на това беше наблюдаван от 60 милиона души. Това помогна за възраждането на кариерата ѝ, тя отново се превърна в голяма звезда през следващите години. Очевидно е, че Тина има прекрасна, напориста, огромна самоувереност и огромен, чупещ прозорците глас, но се оказва, че е доста стеснителна в студиото. Когато записахме *It Takes Two*, стигнахме до края на песента и аз се опитах да направя нещо като „въпрос и отговор“ между двамата, но това се оказва много трудно. Мислех си, че за нея това би било лесна работа, обаче тя беше доста срамежлива при импровизациите.

Така или иначе, следобеда преди концерта на Тина, двамата с Рики тръгнахме по магазините и си купихме нови ризи, нови костюми, нови вратовръзки и нови обувки, и същата вечер излязохме от хотела, убедени, че изглеждаме зашеметяващо. Отидохме до Монте Карло с лимузина и с гордост съобщихме при пристигането си, че сме гости на госпожа Търнър. Тогава портиерът каза:

– Съжалявам, господа, но се страхувам, че не сте облечени подобаващо.

– Наистина ли? Мисля, че си изглеждаме доста добре.

– Страхувам се, че изискването е за черна вратовръзка – отвърна портиерът.

Ние смутено се отправихме към един ресторант.

По-голямата част от „Дългото, горещо лято“ си беше една очевидна надута работа – частица богаташки хедонизъм. Толкова богаташки, че накрая дори се почувствах гадно. Какъв беше онзи цитат на Уди Алън? „Сексът без любов е празно изживяване – но в сравнение с празните изживявания, това е едно от най-добрите.“ Безспорно е вярно, бих казал аз, позовавайки се на експертизата ми в тази област. Но за един кратък момент, между цялото това посрещане и изпращане, усетих, че се замислям: ти си мъж на 45 години и само се въргаляш под завивките. Ти това ли представляваш? Само това ли можеш да предложиш?

Върнах се в Лос Анджелис с чувство на потиснатост. Още повече се потиснах, когато дочух, че Кели е била забелязана в компанията на мъж. През тялото ми премина чувство на ревност и се паникьосах. По онзи ужасен начин да поискаш нещо чак когато вече не можеш да го имаш; това ме накара да осъзная загубата ѝ. Помислих си: мамка му, каква жена изпуснах!

Реших да ѝ предложа брак. Това беше очевидното решение. То още от самото начало си е било очевидно само дето аз бях прекалено глупав, за да го забележа. Но за да сработи това, тогава щеше да се наложи да я спечеля обратно. Трябваше да направя някакъв огромен романтичен жест – нещо, което ще ѝ се стори очарователно и неустойимо; нещо, което да напомни на Кели защо ме харесваше в самото начало и отново да го стори.

Някой ми каза, че в неделята през уикенда на Деня на труда, Кели ще ходи с новото си гадже на разходка с лодка до остров Каталина до калифорнийското крайбрежие. В съзнанието ми се роди план. Знаех от собствените си ходения до острова, че малки самолети с рекламни банери, развяващи се зад тях, често прелитаха над плажовете. Ами ако Кели погледне от палубата на плавателния съд и види предложението ми за брак в небето? Може ли нещо да е по-сладко и романтично от това?

Намерих номера на една компания, която да организира самолет с банер през ранния неделен следобед, като пресметнах, че това ще е най-доброто време за улавяне на вниманието на Кели. Казах им, че искам на банера да пише: „Кели – ще се омъжиш ли за мен? РС“. Това щеше да свърши работа, нали така?

Чувствайки се доста по-щастлив, след като задействах този план, аз се върнах към седмичните си задължения, в които имаше вечерно излизане със Силвестър Сталоун, когото в последствие щях да опозная добре и с когото, между другото, без малко да си партнирам на големия екран. (Бях помолен да се снимам във филма за футбол „Бягство към победата“, но аз бях на турне и нямаше как да го направя. Само колко щеше да се промени историята на киното.) Както си спомням, през онази неделя, със Слай се срещнахме за вечеря, а после отидохме до един нощен клуб в Ел Ей, който се казваше „Роксбъри“.

И в този клуб мярнах една жена, чието лице познавах много добре. И не можех да повярвам, че тя беше там, понеже се бях взирал в това

лице, откакто го бях зърнал за първи път в една телевизионна реклама. А сега това видение от телевизионния екран бе станало реалност. Трябваше да ѝ се представя. А после трябваше да събера малка групичка от хора, които да ми дойдат на гости, за да мога да покана и нея, заедно с нейната приятелка и да успеем да си поговорим нормално.

Тя наистина дойде, ние си поговорихме и когато двете с нейната приятелка се прибраха у дома си в края на вечерта, на мен ми стана абсолютно ясно, че това е жената, на която искам да посветя останалата част от живота си.

Любов от пръв поглед? Не знам. Любов в края на първата вечер? Определено.

На следващата сутрин се събудих, трептящ от вълнение. По средата на еуфорията от всичко това, изминаха поне десетина минути, преди да се сетя, с ледено чувство, което внезапно премина през бърбреците ми, че бях уредил въздушно предложение за брак за следобед.

Никакъв проблем. Ще го откажа. Обадих се на рекламната фирма. Телефонът звъня и звъня. Затворих, после опитах отново. Същата работа. Нямаше никого. Беше неделя. През уикенда на Деня на труда. Всички си бяха вдигнали чукалата.

Стана неудобно. Бях наел самолет с банер, на който да пише „Омъжи се за мен“. Нямаше как да наема втори самолет с банер, на който да пише: „Извинявай – не обръщай внимание на това. РС“. Какво ще правя? Да се моля за ураган? Да отида там с някое корабче и да сваля проклетия самолет с пушка?

Не. Онова, което ще направя, е да изкарам неделата, потръпвайки от очакване и със стиснати палци.

Какво да ви кажа? Дойде неделата, моето голямо, абсурдно и обречено предложение за брак полетя, запърпори из небето и се приземи, без въобще да е забелязано от човека, за когото беше предназначено. Наистина има Господ.

И това беше добре дошло за Кели, за която вече може би вече бе станало ясно, че заслужава някой много по-добър от мен.

Отклонение

Кратко отклонение, в което нашият герой, наред с други неща, открадва една кола, изживява любовна връзка с една кабаретна изпълнителка и се сбива в бар, но разбира за тези неща по-късно.

Прочутите вече думи на Кели Емберг: „Кой мислиш, че си ти – Род Стюарт?“.

Да, това си мисля и продължавам да го правя. Но аз не съм единственият. Оказва се, че ужасно много хора се мислят за мен. Или, ако не си го мислят наистина, те са щастливи от това, че се представят за мен. Ще се изненадате от някои от местата, на които съм се озовавал. И по същия начин ще се изненадате от нещата, които съм правил, докато съм бил там. Аз със сигурност се изненадвам.

Например през лятото на 2012-а, Арнолд получи обаждане от журналист от „Чатануга Таймс Фрий Прес“, който го помоли за подробности около информацията за множеството мои появявания, в период от дванадесет часа, из област Чатануга, където, усмихнат, съм давал автографи, говорил съм си с хората в един хотелски асансьор и съм позирал пред фотоапаратите на местните доброжелатели. Арнолд трябваше да признае, че това си беше една малка сензация за вестника, при положение че по същото време аз се намирах в провинцията, близо до Лондон.

Статията излезе със заглавие „Двойник на Род Стюарт подхлъзва Чатануга“. Доста точно казано. „Род Стюарт подписва автографи в Чатануга“: не е голяма новина. „Човек, представящ се за Род Стюарт, раздава автографи в Чатануга“: това вече е новина. Явно хората са били убедени най-вече от „белите обувки „Капезио“. Може, но бих ги носил преди двадесет и пет години. „Здрависах се с него,

черних го още една бира“, каза собственикът на едно забегене. Така е направил. А в същото време, не го е сторил.

Изглежда, че не е толкова трудно да убедиш хората, че си Рог Стюарт. Наподоби косата и носа както трябва и работата е опечена. Случки от този тип се случваха още по времето на „Стиймпакет“, в средата на шейсетте и в началото на кариерата ми, когато Браян Аугър обикаляше клуба пред концерт, събирайки музикантите от групата и често заставаше зад мен на бара, тупаше ме по рамото и казваше:

– Хайде, Рог, трябва да тръгваме.

Обаче виждаше, че това въобще не съм аз, а някакъв пич с прическа като моята.

Затова предполагам, че не трябва да съм твърде изненадан, много години по-късно, когато един шериф се обади на Арнолд от някаква блатисто място в Луизиана и сериозно заяви:

– Господине, съжалявам, но трябва да ви информирам, че задържахме вашия клиент след пиянско сбиване в бар.

Арнолд прояви съчувствие, като каза:

– Това е ужасяващо. Но и учудващо. Понеже той в момента седи срещу мен в офиса ми.

Имаше го и Рог Стюарт, който е бил толкова убедителен из Манхатън, че успял да излъже Ян Венер, прочутият създател и издател на „Ролинг Стоун“, и със сигурност човек, който ме познава добре. През 1985-а Ян се обади на Арнолд и му каза:

– Ужасно съм обиден. С жена ми преди малко излязохме от хотел „Плаза“ и пред нас видяхме Рог Стюарт. Аз му казах: „Здрасти, Рог“, а той се направи на ударен и ме погмина. Не разбирам. Обидил ли съм го?

Обяснението на Арнолд за истинското ми местонахождение по времето на тази груба обида – Калифорния – не успя да убеди Ян.

– Арнолд, стига. Мога да разпозная физиономията на Рог Стюарт, когато я видя.

Накрая, за да го убеди, че аз наистина съм госта далеч от хотел „Плаза“, Арнолд накара Ян да ми се обади в студиото в Бърбанк, където записвах и аз успях да го успокоя.

Изглежда, че този беше същият, силно приличащ на мен тип, който, между другото, почти успя да гени едно „Ферари“ в Ню Йорк, представяйки се за мен. Той го подкара от шоурума, преди някой да направи последна проверка. Самозванецът бил пипнат накрая от полицията, след като извършил пътнo нарушение. Оказало се, че английският му акцент е бил перфектен. Все пак шанка му свалям за хладнокръвието. Да използваш приликата си с известен певец, за да задигнеш една супер кола, това качва акта на отдаване на почит към мен на едно ново ниво.

И нека не забравяме кабаретната певица, която се обади на Арнолд, за да провери дали той ще идва на нейните музикални изпълнения, за които бяха раздадени гравирани покани от мое име. Естествено, Арнолд желаше да научи подробности. Певицата заговори по-тихо и сподели с Арнолд, че той би трябвало да е наясно с това, тъй като през последните пет месеца тя е имала серия от тайни и страстни изживявания с неговия клиент в нейния нюйоркски апартамент, за които съм летял редовно до там.

Арнолд попита:

– А на кого прилича?

– На Род Стюарт, естествено – каза певицата, леко раздразнена.

– А колко е висок Род Стюарт? – заинтересува се Арнолд.

– Един седемдесет и два – каза тя.

– Явно губи най-добрите си осем сантиметра по време на полета, понеже последния път, когато проверих, моят клиент беше метър и осемдесет.

Певицата все още беше непреклонна.

– Но той ми пее. Изнася ми серенади в леглото.

– Какво точно пее? – попита Арнолд.

– Тананика ми основната мелодия на филма „Ромео и Жулиета“.

И само чрез този единствен детайл всичко стана ясно. Когато става въпрос за тананикане по време на интимни моменти в будоара, аз много повече си падам по Пета симфония на Бетовен.

Следващия път да знае.

ГЛАВА 16

В която нашият герой обича, губи и сърцето му е разбито. Със странични мисли върху възпаленото гърло, пиенето на задната седалка на колата на Рони Ууд и пеенето пред публика с размерите на Швейцария на плаж в Бразилия.

За първи път зърнах Рейчъл Хънтър в една реклама за фитнес филм – „Спортс Илюстрейтид Супер Шейп Ъп“. Рекламата постоянно се излъчваше в САЩ през лятото на 1990-а и ако беше възможно да се пристрастиш към двуминутен информационен клип, подплатен с електронна музика за фон, значи аз се бях пристрастил. Всичко около мен трябваше да спре, когато той се излъчваше. В рекламата също така участваха и Ел Макферсън и Шерил Тийгс, но онова, което привлече вниманието ми, беше момичето в металическата ликра, с прекрасните къдрици, което поучаваше зрителя за достойнствата на „телесното извайване“, за което гласът зад кадър казваше, че е добро за „стягане на онези дразнещи телесни части, които не можем да стопим. Помислих, че видях богиня.

Гледах тази реклама веднъж, за пореден път, обяна от романтично, сърдечно сияние и размишлявах, замислен над чудесата на любовта и цялата ѝ прелест, когато Малкълм, моят асистент, дойде и застана до мен. Когато рекламата свърши и Рейчъл Хънтър беше обещала „осем седмици за по-добро тяло“, Малкълм направи следното великолепно изказване:

– Предпочитам да съм там, отколкото в армията.

Забележително е като си помисля, че от тези не вдъхващи надежда подтици се появи романс, който предефинира термина „вихрен“, осемгодишен брак и раздяла, която ме остави емоционално съкрушен повече от всеки друг път.

Това да попадна на Рейчъл в клуб „Роксбъри“ през онази съботна вечер си беше изключително щастлива случайност: видео мечтата ми в телесна форма. В мен се прояви онзи вид закъсняла реакция: това е тя. От телевизора. Не можех да изпусна този шанс. Затова, пригладжайки самото си, оправяйки възела на вратовръзката и събирайки цялото количество изисканост, която притежавах, отидох до нея... и направих най-смотаното нещо, което можех да направя в този момент, което беше да имитирам едно от нейните стягащи упражнения от видеото.

Какво върша? Защо просто не се успокоя и не използвам обичайните си реплики за сближаване? От доста време бях открил, че ако искаш да започнеш разговор с жена в някой клуб, просто трябва да отидеш при нея и да кажеш, с най-добрия кокни акцент и с тон на истинско любовитство: „Здравей, скъпа – какво носиш в тази чанта?“. Или можеш да използваш малко по-цветистия вариант: „Здравей, скъпа – какво носиш в тази кошница?“. При мен всеки път проработва – и винаги се получава по-добре, когато въпросната жена не носи дамска чанта или кошница.

Обаче при този случай разумът ме беше напуснал и аз имитирах нейните движения. Когато свърших с имитацията, Рейчъл се опита да се усмихне съчувствено, докато студен вятър изсвири из клуба и прелетяха изсъхнали плевели. Но поне не ми обърна гръб. Тя беше със своя приятелка. Казах им, че съм организирал скромно събиране в дома си в края на вечерта, ако желаят да дойдат и им дадох адреса до „Каролууд Драйв“, като се надявах, но не очаквах да ги видя.

И за малко да не ги видя. Нейната приятелка карала нагоре и надолу, не успявайки да открие къщата. Били на път да се откажат, когато я забелязали. Няколко от моите приятели бяха дошли от „Роксбъри“ за още питиета, включително моите другари Рики Симпсън и Тери Копли, телевизионната актриса и модел на „Плейбой“, с която си говорех приятно цяла вечер, но сега я „пуснах“ доста безсрамно, все едно беше гореща тухла. Влизайки се през входната врата, Рейчъл се спъна и се плъзна по хлъзгавия под в коридора – голямото ѝ появяване. Сега и двамата вече се бяхме изложили.

Веднага се получи привличане. Тя беше изключително красива, но също така в нея имаше и нещо здравомислещо. То се усещаше в новозеландския ѝ акцент, но и в нейното лице, което беше много открито, а в същото време, човек виждаше, че не е лицето на някого, който ще бъде излъган лесно. Тя беше умна – и колкото е възможно по-отдалечена от стереотипа на глуповатата манекенка. А и вече притежаваше пари и слава, така че нямаше причина да се свързва с някого, за да получи тези неща. Това за мен беше облекчение понеже от моя страна това подозрение винаги съществуваше: тя наистина ли ме харесва, така както изглежда, или просто харесва нещата, с които съм обграден?

Но също така в нея имаше и една наивност – но защо да няма? Тя тъкмо бе станала на двадесет и една години. Аз бях на четиридесет и пет. Между нас имаше разлика от почти двадесет и пет години – но тези сметки не са неуместни, макар хората, които нямаха общо с нашата връзка, да се опитваха да го споменават. Не ставаше въпрос за това, че тя е твърде млада за мен. Тя просто си беше твърде млада: твърде млада за сватба, твърде млада да се намеси в живота на друг човек, като точно това се случи. Господи, тя все още не беше живяла. Но аз не видях това. Просто се понесох по течението.

През тази вечер в къщата мисля, че имаше консумация на алкохол – най-вече от моя страна, и че се случиха неимоверно глупави танци. Мисля, че разведох Рейчъл из къщата. Мисля, че ѝ показах кучетата, трите кучета порода бордър коли, които имах по това време, които живееха отвън и тя желаше да ги види. Помня, че в момент на високо разположение на духа, двамата започнахме да тичаме из къщата, гонени от кучетата. Никога не пусках кучетата в хубавите стаи на къщата, понеже те чупеха различни неща. През онази вечер въобще не ми пукаше. Явно наистина бях влюбен.

На сутринта след първата ни среща тя отлетя обратно до Ню Йорк. Изпратих две дузини червени рози в агенцията ѝ. После и аз отлетях до Ню Йорк, без да имам някакво извинение, просто за да я видя отново. Обадих се и я поканих на вечеря. Срещнахме се в хотел „Пенинсула“ в Лос Анджелис, където имах стая. Тя беше облечена в зашеметяваща бяла рокля. Аз и отворих вратата, придружих я до ресторанта, помогнах ѝ със стола, както подобава на един истински

джентълмен. По време на вечерята говорехме много бързо, покривайки много теми. И двамата бързо хлътвахме.

Но не чак толкова бързо. По-късно същата вечер в хотела Рейчъл си легна с тениска до коленете ѝ – тениска, която толкова ефикасно казваше: „Не тази вечер, много благодаря“, колкото, ако беше излязла с дрънчене от банята във водолазен костюм за дълбочинно гмуркане. Това си е малко срамно, разбира се. Но знаех, че този знак е добър. Знак, който показваше, че се намираме в началото на нещо добро.

Не знам дали осем седмици са достатъчни за по-добро тяло, но ние след пет седмици се сгодихме и след три месеца се оженихме – стряскащо дори за някои от най-добрите ми приятели, които познаваха и обичаха Рейчъл и видяха колко силно се бях влюбил в нея, но си мислеха, че не трябва да бързаме толкова много, като го заявявах открито. Но любовта не иска да слуша никакви възражения. Реших, че те грешат, а аз съм прав, и толкова.

На сутринта след първата ни среща, аз ѝ казах:

– Хайде да тръгнем сериозно.

Тя каза:

– Съгласна съм.

В края на същата седмица тя имаше моден ангажимент във Форт Лодърдейл. Пристигнах там със самолет в четвъртък, за да съм с нея. Следващата неделя беше 9 септември: рожденият ден на Рейчъл. Направихме планове да се върнем в Ню Йорк и да отпразнуваме пищно – както нейния празник, така и нашата връзка. И може би (ако извадех късмет) да правим секс, тъй като още не бяхме стигнали до тази част. Не че бях отчаян или нещо подобно.

Празненствата не се случиха. Късно следобедна на рождения ден на Рейчъл, в Ню Йорк ми се обади сестра ми Мери. Тя каза:

– Роди, татко почина.

Бях говорил с него по телефона същия ден по обедно време, нюйоркско време. Разговаряхме за шотландски и английски футболни резултати. И явно малко след това той казал, че се чувства изморен, качил се горе в леглото си и починал. Той беше на осемдесет и шест години.

Няма нужда да казвам колко ме разтrese смъртта му. Аз плаках, а Рейчъл ме прегърна. А ситуацията беше необичайна, понеже бях изпълнен с нова любов и се намирах в траур. Мисля, че наричат това

„объркани емоции“. Но Рейчъл беше страхотна, изпълнена с утеха и беше опора за мен. Внезапно вече не бях аз зрелият в тази връзка, а тя. Пое контрол и ми помогна да се справя.

Отлетяхме до Лондон за погребението – аз, Рейчъл и Рики Симпсън, който се познаваше с татко. Рейчъл не се появи в Епинг, когато отидох на погребалната церемония. Разбира се, тя не бе успяла да се срещне с него – а това си беше една допълнителна тъга за мен, че татко не успя да ме види с човека, с когото ще съм щастлив и ще живея цял живот, че не успя да види как накрая си взех поука и ще се опитам да живея както трябва. Но Рейчъл не дойде на погребението, понеже знаехме какво ще напише пресата, когато бъде забелязана там.

Този ден бе посветен на татко. Погребалната процесия продължи до гробище „Хайгейт“. С братята и сестра ми организирахме доставката на цветен венец във формата на футболно игрище. Гордън Страхан, Кени Далглиш и множество други футболисти изпратиха цвета и съболезнованията си от името на шотландския футбол. Един шотландски гайдар водеше процесията и хората стояха неподвижно по улиците, все едно всички в „Хайгейт“ бяха се спрели, за да видят как Боб Стюарт минава по „Мюзел Хил“ за последен път.

Най-много се притеснявахме по какъв начин мама ще бъде засегнатата. По това време светът вече я объркваше много. Но всъщност се оказа, че е добре. Изглежда, бе решила, че татко е отскочил за малко да направи някой и друг залог.

Има ли букмейкъри в рая? Знаем къде ще открия татко, ако има такива.

* * *

Смъртта на татко явно ускори събитията между мен и Рейчъл. След погребението, ние отлетяхме обратно от Лондон в Ню Йорк, помогнах ѝ да си събере вещите от апартамента, после отлетяхме до Лос Анджелис и тя се нанесе в къщата на „Каролууд“, за да живее с мен.

Почти веднага след това, понеже имаше договор с модната агенция, тя отиде до Пуерто Рико, за да се снима с Ел Макферсън за „Спортс Илюстрийд“. Това означаваше, че няма да я има три седми-

ци, докато аз записвам в Ел Ей. И за двама ни това си беше мъчително. Но работата си е работа. Въпреки това, постоянно бяхме на телефона. Буквално почти не го пуснахме през тези седмици. Предполагам, че това беше времето, в което разбрахме всичко един за друг, говорейки с часове – за животите ни, за семействата ни, глупави неща и сериозни неща, нищо и всичко. Телефонната сметка на Рейчъл в края на този триседмичен период беше 10 000 долара.

Когато ангажиментът ѝ приключи, аз наех частен самолет и отлетях до Пуерто Рико, за да я взема. А после отлетяхме до Насау на Бахамите, където наех едно корабче за уикенда. По време на полета за там попаднахме в лека турбуленция, но ние решихме, че сме толкова щастливи и ако паднем от небето и умрем, точно в този момент, няма да ни интересува.

През тази вечер, на корабчето, ние изконсумирахме връзката си. Бидейки джентълмен, ще трябва да спусна прозрачно було върху подробностите. Обаче мога да спомена, че когато светлите пръсти на изгрева започнаха да осветяват нашия любовен будоар, вниманието и на двама ни беше привлечено от притеснително обстоятелство: едно голямо, кафяво петно в средата на чаршафа. И за двамата настъпи момент на объркан самоанализ: „Със сигурност не съм аз... със сигурност не сме...“.

При по-обстойна изследване се видя, че петното е от поздравително шоколадче, оставено върху възглавницата и бутнато от нас, без да го видим в нетърпеливостта на страстта ни.

Когато се върнахме в Лос Анджелис, аз направих предложение на Рейчъл по време на един пикник в парка. И на 15 декември 1990 г., малко повече от три месеца, след като бях имитирал движенията ѝ в клуб „Роксбъри“, ние се оженихме. Церемонията се проведе в Презвитерианската църква в Бевърли Хилс. Брат ми Дон беше кум. Шаферите бяха моите футболни приятели от „Ексайлс“, като ги накарах да носят слънчеви очила и бели бастуни, за да изглежда, когато започнат да посочват местата на гостите, че все едно слепи водят слепи. Когато Рейчъл дойде до олтара, тя извърши един прекрасен и романтичен жест, щипвайки ме по задника с палец и показалец. Докато излизахме от църквата, отвън гайдари в килтове засвириха „Храбра Шотландия“.

А след това гостите бяха поканени на „натряскване“, както пишеше на шампованите покани, в хотел „Фор Сизънс“. На масите, където щяха да сядат гостите, им бяха дадени имена на футболни отбори. Сватбеното угощение се състоеше от печено новозеландско агнешко месо със сос от мента, печени картофи и пресни зеленчуци. Тортата беше във формата на Камарите на парламента, с еднометров Биг Бен, покрит с парченца киви. Лонг Джон Болдри дойде, както и Иън Маклаган. За нещастие, Рони Ууд не успя да дойде, понеже се възстановяваше след автомобилна катастрофа. (Уменията на Уди да блъска автомобили в стени почти няма равно в западния свят.) А когато дойде време за речта на младоженеца, аз се изправих и казах:

– Щастлив съм като куче с две пишки.

Обаче, без да знам, сестра ми Мери, седяща на масата през този ден, каза на човека, който бил до нея:

– Това момиче ще му разбие сърцето един ден.

Обаче все още е рано. По време на един концерт на 15 юни 1991-ва на стадион „Уембли“, аз с гордост казах на публиката, че от шест месеца съм женен за Рейчъл.

– Какво беше това? – каза мама от инвалидната си количка. Някой повтори онова, което бях казал. Мама помисли за момент, а след това попита:

– Рейчъл знае ли за това?

Мисля, че го знаеше. По онова време Рейчъл си имаше любима поговорка: „Миналото си е минало. Бъдещето е онова, което ни предстои заедно“.

* * *

Също така на сватбата ни с Рейчъл присъстваше и Роб Дикинс, шефът на „Уорнър Брос“ в Англия, който ме беше зарибил с парчето *Downtown Train*. Казах му да донесе още песни, когато идва. Реших, че щом ще бие толкова път, за да ми пие от виното, да яде печеното агнешко с пресни зеленчуци, поне да извлека някаква полза от това.

Два дена преди церемонията, Роб бил в една кола с Арнолд и му пуснал една касета – макар и след едно дълго и извинително встъпление, което въобще не предвещавало нищо добро. Той казал на Арнолд:

– Притеснявам се да не си помислиш, че те поднасям.

Песента, която щял да му пусне, обясни той, стояла при него от седем години. Нейните автори, Марк Джордан и Джон Капек, искали той да ми я даде, но той никога не посмял. Песента звучала толкова силно в мой стил, спомня си Роб, че съм щял да помисля, че е пародия.

Арнолд я изслушал веднъж и ми се обади от телефона в колата.

– Веднага трябва да се срещнем. Роб току-що ми пусна една песен, която ще стане световен хит за теб.

Първо трябваше да отида на репетиция за сватбата и след това пристигнах в къщата на Арнолд.

Роб все още не звучеше много убеден.

– Не ме намразвай заради това – каза той.

– Стига с тези неща и я пусни. Това е размазваш хит.

Песента беше *Rhythm of My Heart* и аз абсолютно я заобичах. Пародия, друг път. Това си беше старо и химново парче от Шотландия, допълнено с пищене на гайди, предвечна история за воин далеч от дома – а и беше толкова умно направена, как само използваше песента *The Bonnie Banks o' Loch Lomond* („Ти тръгни по горния път, а аз ще тръгна по долния“ и т.н.) и я превръщаше в нещо ново. (Познавачите на фолклорните шотландски песни веднага ще усетят подобната ритмика в текста: „По хубавите, хубави брегове на Лох Ломонд“ се превърна в „Където океанът се среща с небето, аз ще плавам“.)

Записах парчето с Тревър Хорн и го направих откриващата песен и първи сингъл от новия ми албум *Vagabond Heart*, който излезе през март 1991 г. (Имаше и добро посвещение за татко в това заглавие, измислено от брат ми Дон: старият футболен отбор на татко се казваше „Вагабондс“.) Албумът бе забележителен и заради това, че за него беше събран със сигурност най-пъстрият хор от беквокалисти, който някога се е намирал под мой флаг, в това число Арнолд; Лионел Конуей, легендарният мениджър на „Ексайлс“; и Гари Кук, още един бивш футболист от „Ексайлс“ и бъдещ изпълнителен директор на „Манчестър Сити“. Въпреки това, песента стана номер три в английската класация и стигна до пета позиция в американските чартове. Сингълът стана много популярен и в Германия – най-големият хит, който съм имал там, като остана в класацията около четиресет седмици. Като цяло, всичко бе стартирано както трябва за голямото, едногодишно

турне Vagabond, което започна малко след това. Въпреки това, неприятностите предстояха.

* * *

Онова, което помня много ясно, е, че се намирам в кухнята на къщата на „Арчудей Роуд“ 507 и разговарям с мама. Всъщност бях на сцената пред няколко хиляди души в Шефилд. Но това представляват халюцинациите. Никога не знаеш къде точно се намираш.

Датата беше 5 юни, 1991-ва, доста след началото на обиколката из Европа на турнето ми Vagabond и аз бях на път да платя ужасна цена заради това, че се опитах да поддържам кариерата си със стероиди.

Докато 80-те преминаваха в 90-те, аз се изправих пред голяма битка с гласа си. Натоварването, което гърлото ми поемаше по време на шест или седем месечните турнета, напругащо се да бъде чуто по-силно от една от най-неразумно шумните групи в шоубизнеса, започваше да се изхабява и да звучи по съответния начин. През някои вечери бях бледо и дрезгаво подобие на себе си. Понякога орязвах две или три песни от концерта, за да стигна по-бързо до края – мразех да правя това, понеже все едно обирах хората. През други вечери въобще няхах с какво да пея и цялото шоу се налагаше да бъде отложено. Това мразех най-много от всичко.

Няма такова нещо като отлагане на концерт. Но най-лошото от всичко е, когато публиката вече е дошла. Това представлява непростимо отнемане от времето на хората. Представете си, че трябва да отложите вечеря с някого, който вече е в ресторанта. После си представете, че това неудобство е умножено 12 000 пъти. Или по-вече. Отложих концерта в стадиона на Торонто „Скайдоум“, като публиката вече бе заела местата си и това се оказа много успешен начин да вбесиш 25 000 души наведнъж. Това се случи и на един стадион с 18 000 места в Берлин, където от ръцете на недоволните зрители полетяха бутилки и трябваше да бъде извикана жандармерията. Екипът, работещ върху озвучителното табло в средата на сцената, трябваше да изнесе техниката, за да не се получат никакви повреди. Ужасни времена.

Изглежда, че в Германия се получи най-зле. Отложихме пет концерта на един и същ колодрум в Кьолн през този период. При един от тези случаи се опитахме да направим наново концерта в един гимнастически салон извън града като компенсация. По този начин, помислихме си ние, ще покажем желание и ще намалим разочарованието. Турнето премина през Англия, както си беше по график, а после в Лутън наехме самолети, за да пренесем оборудването обратно до Германия и да се издигне нова сцена там – а после, отново, няхаха никакъв глас и го отложихме. Хората в Кьолн сигурно започнаха да си мислят, че е лично. Бих искал да заявя тук, че работата въобще не беше такава.

Стигна се до там, че в началото на 90-те буквално никой не искаше да ме застрахова. Лондонската „Лойд“ бе плащала толкова много пъти за концерти, които не се бяха състояли, че вече просто не искаха да поемат този риск. А ако те не искаха да ме застраховат, тогава това означаваше, че парите за отложен концерт щяха да дойдат от моя джоб: камионите, екипът, автобусите, самолетите. Един рокендрол концерт на стадион не е евтина работа. Стероидите, предписани от лекар, ми се струваха все по-привлекателни.

Много скоро проблемите с гласа ми от физическо състояние се превърнаха и в психическо. Ние, певците, се притесняваме за гласовете си дори когато всичко е наред – тревожим се за температурата в стаите, тревожим се за климата, тревожим се за нивата на цветния пращец и влажността. Започвам да очаквам проблемите преди още те да са се появили. По средата на някой концерт усещам лек гъдел в гърлото си и започвам да си мисля: „Мамка му, какво е това?“ А после вземам една таблетка стероиди просто за всеки случай. Стигна се дотам, че станах зависим от стероидите както ментално, така и физически.

По времето, когато турнето Vagabond завърши в Абърдийн през март 1991-ва, аз вече бях преминал от таблетки преднизон на коктейл от лекарства в спринцовка, която носех с мен, за да си я инжектирам преди концерт – най-често в ръката. Коктейлът представляваше смесица от антибиотик, стероиди и витамин Б. Той се справяше с всяко възпаление, или поне притъпяваше неговите ефекти. Понякога усещях гърлото си все едно бях извадил горния му слой и го бях използвал за търкане на тигани, но коктейлът ми помагаше да се стегна и да свърша работата.

Естествено, че всичко това влияеше на настроението ми. Стероидите променят нрава на човек. Ставах агресивен и нетърпелив – бързо започвах да се ядосвам на хората, когато нещата не протичаха както трябва. Някои може би са си мислили, че това е типичното поведение на разглезена звезда и до една степен са били прави. Но определено се усещаше и влиянието на стероидите.

Също така започнах и да напълнявам. Стероидите са виновни и за това, а не защото съм бил толкова ужасно гладен през цялото време: човек задържа киселини и бузите му се надуват като при хамстерите. Има един притеснителен момент, когато погледнеш в огледалото, и очертанията на брадичката ти са се променили. В пресата веднага се появиха коментари за теглото ми. Някои експертни наблюдатели отдадоха това на средната ми възраст, други на задоволството от младоженския живот. И двете догадки не бяха верни, но не можех да си призная за какво точно става дума. Това щеше да бъде кариерно самоубийство. „Никой да не се притеснява – продължавайте да купувате билети. Най-вероятно ще пея, понеже стероидите си вършат работата!“.

А след това дойде Шефилд и вечерта с халюцинациите. Пет часа преди концерта гърлото ме заболя и гласът ми почти изчезна. Инжектирах си стероидния коктейл. Три часа преди шоуто не усетих почти никакво подобрение. Бях изпаднал в отчаяние: сега вече и коктейлът не работеше. След коктейла взех и таблетки кортизон. Кортизонът трябва да се взема на пълен стомах. Моят беше празен. Докато бях на сцената, стомашната ми лигавица се разкъса и изкарах концерта с бавен вътрешен кръвоизлив.

Затворих очи да пея, а когато ги отворих вече не бях в Шефилд, намирах се в старата кухня в родния ми дом на „Арчудей Роуд“ и мама беше застанала до мивката. Отново затворих очи и изведнъж шефилдската публика отново се върна. Обаче виждах публиката все едно през объл аквариум. Изглежда, че пространството се сгъваше около мен. Стисках стойката на микрофона, за да попреча на краката ми да се сгънат под мен. Стисках и пеех.

Наистина не помня как слязох от сцената. Следващото, което усетих, е, че лежа свит в лимузината и се отдалечавам от обърканата публика на стадиона, а докторът на застрахователната компания ме

преглежда. Специалността на този лекар беше проктологията – факт, който ядоса все по-притеснената Рейчъл, когато научи за него.

– Защо доктор, който се занимава със задници, се грижи за шибаното гърло на мъжа ми?

Докато се движехме през нощта към Есекс, „докторът за задниците“ извърши кръвопреливане на задната седалка в колата.

На следващата сутрин вече се чувствах доста по-добре, но ми казаха, че имам нужда от още едно кръвопреливане. В клиниката ми препоръчаха да остана в леглото за дванадесет часа, докато течността навлезе в целия ми организъм, но аз реших, че мога да си лежа с маркуч в ръката и вкъщи, все още под наблюдението на същия лекар, и бях закаран в Елинг, свързан с необходимата банка с кръвна плазма.

У дома за голяма своя изненада открих, че мога да държа банката с плазма с върха на една билиардна шека. Известно време се разхождах така из къщата, докато вече не ми беше забавно. Всъщност, на Рейчъл от самото начало не ѝ беше особено забавно. Но на мен ми беше смешно.

Когато стана време за обяд, аз седнах в кухнята, докато Рейчъл опече пържоли (силно препоръчителна храна, когато ви правят кръвопреливане в дома). За голям ужас на Рейчъл, „докторът за задниците“ обяви, че ще излезе за един час, за да хапне нещо в пъба.

– Но какво ще правя, ако се появи въздушно мехурче – попита Рейчъл, сочейки към маркуча в ръката ми.

Докато излизаше, докторът се усмихна и каза:

– Не се притеснявайте, няма да има никакво въздушно мехурче.

Рейчъл се върна към пържолите – но сега вече беше доста разсеяна, понеже беше убедена, че във всяка една секунда, докато тя ме гледа, ще умра. Обаче, точно както тя се страхуваше, още докато колата на лекаря потегляше, Рейчъл бе споходена от кошмарно видение: видя едно въздушно мехурче, което тръгна от банката с плазма и премина през маркуча в посока към ръката на съпруга ѝ.

Нямаше никакво въздушно мехурче, 100% съм сигурен в това. Но Рейчъл бе убедила себе си, че има. А след като се беше убедила, вече нямаше какво друго да стори, освен да предприеме нужните драстични мерки. По този начин попаднах в необичайната позиция да съобщя, че когато някой изкрещява силно, грабва гуменото маркуче, свързано

с мен посредством игла и лепенка и безцеремонно го откъсва от ръката ми, това дяволски боли.

Веднага извиканият проктолог се завърна и завари една касапска сцена: кръв от банката навсякъде по пода, жена в състояние на ужасяваща паника и най-лошото от всичко, изгорели пържоли, неизядени, в тигана. Аз? Всъщност аз се смеех истерично. След като парещата болка затихна, намерих всичко това за изключително смешно. Но това можеше да се дължи и на замаяността ми в резултат на кръвозагубата.

Като цяло стана ясно, че само кръвопреливане – дори и успешно извършено, на правилното място, с покорен пациент и без параноична жена, издърпваща маркуча – нямаше да спаси кариерата ми на певец. Нито пък стероидите. За мой късмет намеси се технологията.

Още преди гадния провал в Шефилд, Ларс Бругард, който от дълги години беше звуков инженер на моите концерти, ме убеди да намеря мониторингови слушалки. В днешно време тези дребни слушалки са напълно обичайна гледка в ушите на популярните певци по целия свят. Обаче през 1991-ва идеята да се прекарва музиката от сцената до ухото на певеца бе напълно нова. Все още ползвахме система, която се експлоатираше още от римско време: редица от високоговорители се подреждаха пред сцената, насочвайки смесения звук обратно към певеца, за да може той, с малко късмет, да чуе какво се случва и да се включи. Но този смесен звук невинаги се получаваше както трябва и системата беше неимоверно шумна и много често пеех, за да се извиси гласа ми над другия шум, а по този начин си вредях.

Ларс потвърди, че тези мониторингови слушалки ще променят нещата и аз се съгласих да ги пробвам. В края на април 1991-ва, двамата с Ларс, между два концерта в Германия, отлетяхме до Лондон, за да се срещнем с един специалист на улица „Харли“, който взе мерките на ушите ми. Няколко дена по-късно вече имах комплект перфектни, направени по поръчка, слушалки, за които щеше да се закачи предавател, стоящ в задния ми джоб, и по тях щеше се чува смесеният звук, който: а) няма да ми издуха главата, и б) няма да ме принуждава да си раздирам гърлото.

Проблемът се състоеше в това, че турнето продължаваше и аз нямаш никакво време за репетиции с тях. Най-накрая се съгласих да натикам слушалките в ушите си в края на концерт в Мюнхен. Но всич-

ко ми се стори погрешно – все едно бях паднал на дъното на плувен басейн – и ги извадих почти моментално. Обаче постепенно започнах да им свиквам. Ефектът се оказа трансформиращ. Те изгладиха целия процес. Вече нямаше нужда да избутвам гласа си като канара по хълм. При следващото турне вече цялата група носеше такива слушалки.

Системата беше добра и заради това, че разкарахме всички онези купчини от високоговорители, предната част на сцената се освободи за допълнително лудуване: вълнуващо разширение на работното пространство. Сцените веднага заприличваха на нещо доста по-красиво, след като се премахнаха всички тези ненужни мебели.

По този начин гласът ми успя да се възстанови и отлаганията на концерти намаляха. Няма да преувелича, ако кажа, че дължа успеха на кариерата си на изобретяването на мониторинговите слушалки. Без тях щях да съм свършен като изпълнител на живо още преди двадесет години – най-вероятно след един последен и трагичен концерт в полупразна спортна зала в Кьолн, говорейки неразбираемо на халюцинацията на мама в нейната кухня.

* * *

През осемте години с Рейчъл ÷ бях напълно верен. Това беше нечувано за мен и като се вземе предвид характера ми, не мисля, че щяха да се намерят много хора, които да заложат пари на този развой на нещата. Обаче това не беше трудно. Дори не мислех за него. Нямах никакво желание да хойкам. Рейчъл беше всичко, което исках и аз за една вечер се превърнах от „Властелина на любовчиите“ в предан съпруг. Но може би точно за това ставаше въпрос: просто трябваше да открия точния човек. А този човек, истински го вярвах, беше Рейчъл. Дори се почувствах достатъчно уверен да съобщя пред пресата, още в началото на връзката ни:

– Повече няма да си слагам банана в купата с плодове.

Бях толкова щастлив, дори отидох на езда. Рейчъл обичаше конете. Аз едва им различавах предницата от задницата, но един ден се съгласих да яздя с нея. Но разбира се, че нямаше да си нахлузя тениска и дънки. Трябваше да се облека както трябва. Следователно, аз се

появих пред къщата в тази прекрасна утрин в дълги бричове, добре лъснати ботуши, красива жилетка и безупречно червено сако.

Докато сковано напътствах коня си по една пътечка към гората в Епинг, от храстите се появи фотограф и започна да снима. Какво унижение само. Но също и раздразнение. Изпаднах в крайно неприятно настроение: „Разкарай се от земята ми! Това е частна собственост!“. Крещях, но всъщност това си беше общинска земя. Снимките се появиха във вестника, което ме накара да се изпълня със съжаление, колкото и при прочутата снимка със сламената шапка на обложката на *A Night on the Town*. Но Рейчъл намери цялата тази случка за много смешна.

Щастието ми още се увеличи, когато се роди дъщеря ни, красивата Рене, в лондонската болница „Портланд“ през юни 1992-а. Аз отново изиграх важна роля в родилния процес: най-вече се шурах из мястото в болнична престилка, като повтарях:

– Всичко ще е наред.

Рейчъл беше само на двадесет и две; толкова млада, за да е майка. Имам една нейна снимка как излиза от болницата с Рене в ръце и изражение на истински ужас на лицето ѝ. Три седмици след това бяха изплакани много следродилни сълзи. Разхождахме се около езерото в Епинг, а Рейчъл казваше:

– Ами ако не мога да се справя? Ако се окажа ужасна майка? Ами ако на двадесет и една тя стане наркоманка?

Аз ѝ казвах:

– Рейчъл, всичко е наред. Ти ще бъдеш страхотна майка. Точно така ще е.

Оказах се напълно прав.

Само две години по-късно се роди прекрасният ни син Лиъм, в добавка към дъщеря ни, и сега, когато ходех на турне, всички идваха като едно семейство, качвахме и смъквахме спящите ни деца от стадионите и самолетите и ги носехме внимателно през хотелските лобита.

Другото нещо, което ме ощастливяваше много, бе това, че се хранихме заедно вкъщи. Обичах да се храним подобаващо, в осем часа, и да се обличаме както трябва за случая. Това най-вече ми харесваше, защото, когато бях на път, животът ми представляваше същински хаос, а това си беше подреденост. Двамата с Рейчъл се качвахме горе

до отделните си гардеробни стаи, а после се срещаме на стълбищната площадка във вечерно облекло, спирахме за момент да се нарадваме на облеклата си и слизахме заедно по стълбите.

Чак по-късно разбрах, когато разгоряхме, за причините, поради които спряхме да вършим това, колко тягостно се е чувствала Рейчъл, колко отчуждена, колко силно е искала да си обуе дънки, да яде яйца на очи върху филийка, както всички двадесетгодишни момичета.

* * *

MTV винаги е било нещо хубаво, що се отнася до кариерата ми. В първия музикален канал, с музика без прекъсване, започнал излъчване на 1 август 1981-ва, *She Won't Dance With Me* беше третото видео, което беше пуснато. (Първото беше *Video Killed the Radio Star* на „Бъгълс“, а второто беше *You Better Run* на Пат Бенатар.) Това означаваше, че петнадесет минути след стартирането на канала, зрителите бяха принудени да видят как си клатя задника към Джим Креган, а после подскачам и крача сковано като тъпак около причиняващ главоболие декор на черно-бели точки.

След единадесет клипа пуснаха и *Sailing*, като по този начин станал първият певец, показан два пъти по MTV. След още девет клипа *Da Ya Think I'm Sexy* бе вдигната от скамейката, за да влезе в игра; десет клипа по-късно *Passion* тръгна из ефира; след още дванадесет дойде ред и на *Ain't Love a Bitch...* и така продължи. Шестнадесет мои клипа в първия ден. Както трогателно, каза по-късно Марк Гудман, виджея на MTV:

– Пускахме Род Стюарт до откат.

Освен това, когато каналът стартира със своите ежегодни „Видео музикални награди“ през 1984-а, двамата с Рони Ууд свирехме при откриването в „Радио Сити Мюзик Хол“, а после имахме честа да връчим награда за цялостен принос на Куинси Джоунс. Обаче след нашето изпълнение и преди връчването на наградата, ние пийнахме малко повече в гримьорната и излязохме за връчването, носейки абажур (аз) и дъска за гладене (Уди). Не мисля, че се усети ефекта на тържественост, който бяхме търсили.

Но аз съм изключително благодарен на музикалната телевизия, когато ме поканиха да направя един от техните концерти Unplugged. Това представляваше един формат, в който – точно обратното на постоянното показване на музикални клипове – се канеха музиканти да свирят сред един минималистичен декор, само с акустични инструменти, пред малка по численост публика в обикновено и неукрасено студио. Ерик Клептън и Пол Маккартни вече бяха участвали и издадоха албуми с изпълнението си, а сега вече бе мой ред.

Това си беше опъващо нервите начинание. Като оставим настрана факта, че преди мен бяха минали Клептън и Маккартни, напрежението всичко да мине добре си беше доста голямо, а и самият формат си беше силно разкриващ: направиш ли и една грешка на това място и тя ще бъде чута. Също така, традициите на това шоу бяха музикантът да е седнал през цялото време, нещо, с което сякаш да си имам проблеми. Какво? Няма да мога да търча наоколо? Няма да подхвърлям стойката на микрофона? Няма да се пързаям по колене? По време на един двучасов концерт аз губех около 2 килограма чрез потта и натоварването. Една седалка щеше да е като усмирителна риза за мен.

През януари 1993-а, аз събрах една група за триседмични репетиции в студио в Лос Анджелис. Това си беше нещо като повторно събиране на класа, както и смесване на войниците: Рони Ууд дойде; и Кевин Савигар, и Джим „Салто Сеговия“ Креган от ранната ми солова група пристигнаха, заедно с Чък Кентис, Джеф Голуб и Кармайн Ро-хас от последната група. Първото нещо, което забелязах, беше колко много от нас, заради бавното, но неумолимо напредване на времето, имаха нужда от очила: аз, Уди, Джим, Кармайн... По цялата сцена имаше очила.

Уди пристигна с джип и първото нещо, което направи, беше да ни покани всички до паркинга, за да надникнем в багажника. Той го отвори и вътре буквално се намираще цял мобилен бар: хладилни чанти с бира, твърд алкохол и хубави вина от всички краища на света. Уди настоя да се чувстваме свободни по всяко време да се самообслужваме. И това зададе тона на репетицията, която последва.

А пътуването от електрическо към акустично звучене за някои от старите ми песни (*Every Picture Tells a Story*, *Mandolin Wind*, *Maggie May*) беше кратко; просто едно пътуване обратно към корените ми.

Много бързо стана ясно, че комбинацията от тези песни, в този формат, с тези музиканти, ще доведе до нещо наистина специално.

Записахме шоуто на 5 февруари в студиото на „Юнивърсъл Мюзик“. Публиката беше толкова близо до нас, плашещо близо, както публиката в пъб. А и се намираше навсякъде около нас, така че нямаше път за бягство. По време на изпълненията, дори и принуден да седя, аз пак успявах да ритам с крака и да се въртя, колкото ми бе възможно, и от време на време се накланях на една страна, за да скрия Уди. Но между закачките и шегите между песните, изглежда, че шоуто сътвори истински импулс, а аз пеех от сърце и емоционално се свързвах с моментата, в такава дълбочина, каквато не бях усещал от години.

Наистина, изпълнението ме превзе целия. През последния ден на репетициите, буквално един ден преди изпълнението, за голяма изненада на групата, аз реших да включа и *Have I Told You Lately*, баладата на Ван Морисън, която бях записал през 1991-ва за албума *Vagabond Heart*. Ако, когато стигнах до края на песента по време на шоуто, открих, че си мисля за Рейчъл, както и за Рене, която беше само на осем месеца, и направих движение с ръцете си все едно я люлея и усетих, че съм се просълзил.

Когато след това изгледах записа, осъзнах, че вероятно бях достигнал до най-добрите вокални изпълнения през цялата ми кариера. А онова нещо, което беше окуражително за мен, породено от изпълнението ми, бе демонстрацията, че ако се смъкне всичко и се махнат мощният звук, шоубизнесът, жените, в крайна сметка аз това притежавах: глас, който можеше да се въплъти в песен. И нека се знае, че като певец, това беше нещото, което се опитвах да докажа от самото начало.

Албумът беше издаден като *unplugged ... and seated*, Арнолд вещо премина през минното поле, обкръжаващо марката *Unplugged* на MTV, за да договори използването на малки букви в името и добавянето на непривичното за мен седене на стол. Не бях имал толкова добре продаваем албум в Америка от *Blondes Have More Fun* през 1978-а. Тръгнахме на турне през 1993-а, чак до 1994-а, а след това, в новогодишната вечер през същата година отидохме до Рио де Жанейро само за един концерт.

Този път ги нямаше „Гоу-Гоу“ и нямаше да плуваме във вода, пълна с канализационни нечистотии. Както и нямаше да има публика от 200 000 човека. Този път там имаше 3,5 милиона човека.

Тази вечер влезе в „Книгата за рекорди на Гинес“ като концерта, посетен от най-многобройна публика. Мащабът му беше нереално огромен. Когато екипът отиде да провери озвучителната система – огромни тонколони, сложени на всеки 90 метра по плажа – те трябваше да използват такси.

А преди концерта? Имах дрисък. Не от страх, разбира се. Имах дрисък, понеже бях ял нещо развалено. Трябваше да излезем в полунощ, а в 22:30 все още не можех да стана от леглото. Един доктор ми направи инжекция – и тогава вече наистина получих дрисък. Но, изглежда, че тя изчисти всичко и ми даде достатъчно енергия за целия концерт. Уви, мога да ви споделя много малко за усещането да стоиш пред толкова много хора и да си център на такова огромно внимание, защото се усещах доста отпаднал. Но поне не го отложих. Отлагането на концерт за 3,5 милиона души не е нещо, което човек би направил спокойно. Но този път гласът ми не беше моят.

Обаче на следващата сутрин бях качен на дирижабъл, за да мога да огледам мястото, на което бяхме свирили. Изглежда, че продължаваше до безкрай по протежение на залива, който се виеше във формата на подкова, безкрайна пясъчна ивица, където вече разглобяваха скелета и сцени, а и голяма част от местните явно вече бяха си прибрали голяма част от дървената конструкция. Много се радвам, че на следващия ден успях да видя цялостната картина, а не следобеда преди концерта. Тогава можеше въобще да не изляза.

На следващия ден изпаднах в големи неприятности, когато бях заснет от папараци как пия от кен „Кока-Кола“. Естествено, че в това нямаше нищо скандално. Само че цялото събитие беше спонсорирано от „Пепси“.

Между другото, „Ролинг Стоунс“ също свириха пред много хора на плажа Копакабана (макар много по-малкото, в сравнение с моя концерт) и Рони Ууд написа в книгата си: „Род Стюарт държи рекорда за най-многолюден концерт на Копакабана, но той пък там в новогодишната нощ, а традицията е всички да празнуват Нова година на плажа, затова без неуважение към Род – хората и без това щяха да са си там.

Ние, „Ролинг Стоунс“, държим рекорда за най-много хора на плаж, дошли, за да гледат концерт“.

На това мога да кажа само едно нещо.

Тъпотии.

* * *

Имах планове. Вече бях продал къщата на „Каролууд Драйв“ и се договорих за построяването на чисто ново имение в „Бевърли Парк“. Сега исках и нова къща в Англия. „Дървената къща“ в Епинг означаваше много за мен, но тя се ползва със статут на културен паметник, което означава, че не мога да променя нищо по нея, а аз търсех нещо голямо, което да ремонтирам по мое усмотрение. През 1998-а направих предложение за „Старгроувс“ красиво провинциално имение в Хампшър, Англия. Преди то беше собственост на Мик Джагър, а след това на Франк Уилямс, който управляваше отбора „Уилямс“ от Формула 1. Уилямс искаше да го продаде и ние се разбрахме за цената. После започнах да търся купувач за „Дървената къща“. Дейвид и Виктория Бекъм си търсеха нещо близо до Лондон и изглежда, че харесаха моята къща. Междувременно аз се свързах с интериорни дизайнери и ландшафтни градинари и започнах да правя планове какво точно искам да постигна в „Старгроувс“. Кипях от ентузиазъм. Само няколко неща ме правеха по-щастлив от един строителен проект.

И тогава се случи това нещо, сякаш от нищото. Един ден показвах снимки на Рейчъл на мебели, които бях поръчал. И забелязах, че тя не ги гледа. Гледаше мен. Тогава каза много тихо:

– Не мисля, че ще бъда тук.

Не разбрах какво говори. Трябваше да го повтори.

– Не мисля, че ще бъда тук.

Тогава всичко се изля: това, че тя е нещастна, че от доста време е нещастна – може би от цяла една година; че се е опитвала и опитвала да прикрие нещастията си, но повече не можеше и че щеше да ме остави.

Все едно бях праснат отзад по главата с бухалка за крикет. Нямах никаква представа, че това нещо се задава. Нито един намек. Когато се

замислих за изминалите седмици, тогава си спомних, че когато бях в Лос Анджелис да репетирам с групата, обажданията на Рейчъл бяха много по-малко от обичайните. Но това беше един дребен детайл и аз просто бях предположил, че тя е заета с децата. Иначе не се сетих за нищо друго, което да съм пропуснал и да е показателно за състоянието ѝ.

Попитах я дали е открила някого друго. Нямамо такъв. Каза, че всичко това било вътре в нея; не усещала животът ѝ да е щастлив. Всъщност, дори не усещала това да е нейният живот. Чувстваше, че е навлязла в моя свят като още недоразвита 21-годишна жена и е била погълната от него, а след това просто е следвала моите стъпки през цялото време. Притесняваше се, че ѝ липсва нейна собствена идентичност. Беше станала на двадесет и девет, приближаваше трийсетте, но въпреки това не знаеше коя точно е тя. Имаше нужда да си тръгне.

Отне ми дни, за да възприема този разговор. Намирах се в невярващо състояние. Осъзнаването, че безгрижно си кроях планове, без да мисля за бъдещето, като не успявах да усетя състоянието на човека, с когото бях най-близък, това си беше съкрушително. Почувствах се като глупак и променях чувствата си от затваряне вътре в себе си от срам към молби тя да си промени решението.

Когато разбрах, че няма да успея нищо да променя, започнах да се измъквам от покупката на новата къща. Оттеглих офертата си за „Старгроувс“. Отмених поръчките на мебели и отказах на дизайнерите. Хората успяха да ме разберат, но това си беше болезнен и унизителен процес.

Решението на Рейчъл да си тръгне дойде през 1998-а, но да се разделим пред Коледа щеше да е ужасно за децата, затова решихме да сме заедно на празника. През това време аз трябваше да направя серия от концерти в Англия, включително пет вечери в „Ърлс Корт“, които се оказаха най-трудните изпълнения, които някога съм правил. Усещах, че пея с някаква тежест на гърдите. Особено в Лондон, когато си представих как Рейчъл се появява на концерта и нещата се оправят. Постоянно хвърлях поглед към страничните крила на сцената, мислейки си: „Тя ще се появи тази вечер“. Когато не го направи, от това ме заболя жестоко.

За Коледа отлетяхме до Палм Бийч. Новините за раздялата ни вече циркулираха из вестниците. По време на полета се оказа, че съм

седнал до писателя и бивш политик от Консервативната партия Джефри Арчър.

– Род – каза той – сега е времето да започнеш да пишеш книгата си.

Това и направих. Записах няколко неща, но скоро я оставих, понеже не можех да се концентрирам.

Казахме си довиждане, тихо и болезнено, и Рейчъл отлетя до Нова Зеландия с децата, за да види семейството си. Чак когато се върнах в Лос Анджелис, сам в къщата, в която бяхме живели заедно, и щом осъзнах, че връзката вече наистина е приключила, тогава мъката наистина ме завладя. Приличаше на някаква романтична треска от деветнадесети век. Цели четири месеца не бях на себе си. Изгубих над пет килограма от теглото си. През цялото време ми беше студено. Започнах по цял ден да се излеждам на дивана, завит с одеяло и бутилка с гореща вода върху гърдите ми. Тогава разбрах защо хората му казват с разбито сърце: усещаше се със сърцето.

Бях объркан, почти до ръба на лудостта. Една седмица при мен бяха Рене и Лиъм, както и Руби, и аз изведнъж реших да ги изведа някъде. Седмична почивка, за цяла седмица някъде. Мислех, че това ще ме върне обратно към живота. Влязох в стаята, плеснах с ръце и казах:

– Така, значи отиваме в Хавай.

Казах им да пригответ една чанта за тях и бързо ги сръчках към вратата. Голяма лудост. Когато пристигнахме се оказа, че Рене и Руби бяха сложили в чантата си мидени черупки и кукли „Барби“. Не бяха взели нищо, с което да спят. Седях на плажа, докато си играеха и се опитвах да се усетя емоционално свързан с тях. След два дена вече не можех да стоя на едно място, взех ги и се върнахме обратно у дома.

Около мен се събраха приятели, дъщеря ми Ким се нанесе в къщата при мен и това ми донесе истинска утеха. Отидох до една книжарница, напълних цяла торба с книги от рафтовете за самопомощ и извлякох малко утеха от една от тях: „Неотъпканият път“ от М. Скот Пек, в която се говореше за това колко е важно страданието, за да стигнеш до края на пътя по-силен, и това ми стори много вдъхновяващо по средата на моето страдание.

Обаче другите методи да се издърпам от дълбокото се превърнаха във фарс. Опитах се да правя йога. До нас дойде един човек да ме

науци на основните неща. Докато се опитвах да направя позицията на начинаещите „Балансираща маса“, се прекатурих и паднах в камина-та. (Със сигурност, ако Господ искаше да правим йога, тогава щеше да сложи главите ни зад коленете.)

Пробвах и терапия. Това никога не ми е харесвало. Алана ме беше убедила да отида с нея на терапия два пъти, когато връзката ни се намираще в застои, но не усетих това да доведе до някакви дълготрайни резултати. За мен това си беше нещо като китайско ястие: доста за-сищащо веднага след това, но един час по-късно пак си гладен. Аз съм англичанин, естествено. Ние не ходим на терапия. Ние пием силен чай, няколко джинджифилови бисквити и показваме твърдост.

Но аз бях отчаян, затова отидох. Дори опитах с трима различни терапевти. Терапевт № 1 беше жена на средна възраст и какво друго да кажа... Тя започна да ме сваля. Сигурен съм, че има някой и друг строг параграф в професионалния устав на терапевтите, който забранява такова поведение. Както и да е, ако трябва да отговоря на очевидния въпрос: не отговорих на заинтересоваността ѝ. Вместо това доста бързичко излязох и продължих...

Терапевт №2 ми предложи да си взема котка. В интерес на истината това не беше много тъпа идея. Вярно е, че повече харесвам кучетата, но предположих, че котката ще ми даде нещо, за което да се грижа и можеше да замести бутилката с гореща вода, ако успея да намеря някоя, която да е дресирана. Въпреки това „вземи си котка“ не беше точно успокояващия сърцето и повдигащия духа съвет, който очаквах да чуя в този момент. Не и при такса 150 долара на час.

А после дойде и терапевт №3. И той каза:

– Не се притеснявай за това. Щом си видял една курва, видял си ги всичките.

Исусе! Слагам чайника и вадя джинджифиловите бисквити.

А човекът, който наистина ми помогна? Големия Ал. Лежах равнодушно на дивана пред телевизора по средата на деня, а това е нещо, което никога не правя. Вратата се отвори и Алън Сюъл, моят стар приятел и търговец на коли втора ръка от Илфорд, влезе като лъч светлина, без да е казал, че идва от Есекс, прекарал единадесет часа в самолета съвсем сам – човек, който ужасно много мрази да пътува.

Никога няма да забравя, че той стори това за мен. Това беше началото на възстановяването ми.

Сега си мисля за този период като осем невероятни години, изкарани с човек, в когото бях лудо влюбен, макар накрая да бях изпаднал в заблуда. В същината на тези години се намираще едно момиче, което беше твърде младо, което не беше пораснало и искаше просто да разпери крилата си, понеже беше разбрала, че всичко около нея я изпълва с теснота. И макар че, когато тя си тръгна, аз да бях съкрушен за известно време, разбрах колко смелост се е изисквало от нейна страна.

Разбрах и нещо друго: ясно беше, че аз никога няма да имам щастлив брак.

ГЛАВА 17

В която нашият герой бива принуден от жестоки обстоятелства извън неговия контрол да планира края на кариерата си и следователно започва обстойно да размишлява върху живота, смъртта, съдбата и значението на всичко. Такива работи.

През май 2000 г. отидох на рутинен медицински преглед в болница „Седарс-Синай“ в Лос Анджелис. Очаквах бързо да вляза и изляза, както обикновено. В края на краищата бях здрав като куче на касапин – работех всеки ден, правех концерти, все още играех футбол през уикенда на петдесет и пет годишна възраст. След различните прегледи седнах в чакалнята и самонадеяно очаквах да си изляза.

Чакането продължи дълго. После докторът ме извика в кабинета си и ми каза, че скенерът е показал нещо, което искат да разгледат по-обстойно – нещо свързано с щитовидната ми жлеза. На следващия ден се върнах в болницата и ми направиха биопсия. Сложиха ме под местна упойка и част от засегнатото място беше прободено посредством игла и взето за анализ. А на следващия ден получих обаждане у дома, като вдигнах слушалката прав и то накара ръцете ми да замръзнат. Резултатите показваха, че „нещо“ в щитовидната ми жлеза е злокачествено образование: рак.

Такава новина наистина разбива човек. Когато първоначалното сковане отмина, аз усетих страх, уязвимост до степен, каквото не бях чувствал до този момент. Единственото добро нещо беше, че мерките бяха взети толкова бързо и не остана време тези чувства да ме

завладеят напълно. Два дена след биопсията бях закаран обратно до „Седарс-Синай“ за операция, като влязох в болницата в 5 сутринта, за да не бъда забелязан и бях регистриран под името Били Потс (всъщност, имената на двете ми кучета), за да намаля шансовете на журналистите да докопат нещо, които въобще нямаше да се притесняват да напишат статия за „Рок звездата Род“, постъпващ в болница за „операция на рак“.

Преди операцията лежах на една носилка в преддверието към операционната, замаян от лекарствата, със слушалки в ушите и пеех заедно с компактдиска в уокмена – Сам Кук, винаги надеждната ми утеха в трудни времена. Отвън една сестра мина през чакалнята и кимна по посока на гласа ми, преминаващ през стената.

– Всъщност не пее много лошо, нали? – каза тя.

Ани Чалис, моята главна асистентка, която беше дошла в болницата, за да се грижи за мен, отговори:

– Надявам се един ден да започне професионално да се занимава с това.

Процедурата отне четири часа, като скалпела на хирурга достигнал на два сантиметра и половина до гласните ми струни. Едно невнимание на този етап и щях да кажа довиждане на кариерата си. Но операцията преминала идеално. Когато се свестих ми казаха, че хирургът е махнал всичко, което е трябвало да се махне. И понеже всичките гадории бяха изрязани, нямаше да се наложи да се прави химиотерапия – което си означаваше, че няма никаква опасност да изгубя косата си. Нека го обясня така: ако степенуваме заплахите за оцеляването на кариерата ми, изгубването на косата ми ще се нареди веднага след изгубването на гласа.

През същата вечер бившата ми жена Рейчъл ме навести в болницата, заедно с децата, Рене и Лиъм, а Ани излезе и ни донесе задушено агнешко от ресторант „Льо Дом“ – което беше единственото нещо, което можех да поглъщам. Но атмосферата беше радостна. Изглеждаше, че страшният епизод беше отминал.

Всъщност, истинското притеснение от моя гледна точка, едва сега започваше. За да може хирургът да изреже тумора се е наложило да среже и мускулите на гърлото ми. Мускулите щяха да се оправят. Но както ми беше обяснено при последвалите консултации, мускулната памет

вплетена в тях през годините за пеенето щеше да изчезне. За известно време тези мускули нямаше да имат никаква представа какво се опитвам да ги накарам да направят. Щеше да се наложи отново да ги науча.

Естествено, исках да знам дали ще се справят със задачата?

Да им дам три месеца почивка, каза докторът и ще мога да очаквам напълно възвръщане на певческия ти глас.

Добре.

Обаче това нямало да бъде същият глас.

Ах.

И какво от това, ако гласът ми се окаже различен? Какво, ако гласът, който чуя в гърлото си се окаже – например – глас на не толкова добър певец? Не исках да си върна някакъв стар глас. Исках си моя глас.

Почивка за три месеца беше всичко, което успя да ми каже докторът – и ще видим какво ще се получи.

Да оставим настрана гласа; минаха няколко седмици, преди да успея да разговарям, без да шептя дрезгаво. Гласът ми винаги е бил леко дрезгав. А сега нямаше нищо друго, освен дрезгавост.

А що се отнасяше до пеенето, изминаха три месеца и аз все още не можех да го направя. Нито една нота. Четири месеца, пет месеца... нищо. Отварях уста и всичко, което излизаше, беше един тънък, немощен, стържещ звук – вял и без никакви нюанси. Това бяха най-дългите седмици от живота ми. Събуждах се сутрин и си мислех: „Може би днес вече ще има някаква промяна, която ще усетя“. А след това се обезкуражавах, понеже нямаше никаква промяна. Нали бяха казали три месеца? Скоро вече бяха изминали шест и още не можех да пея.

Беше ли време вече да се примиря с идеята, че всичко е свършено? А как ще успея да го постигна? „Ами, хубаво, добре си попя, мъжки. Продаде няколко албума, направи малко пари, позабавлява се. Всъщност, доста се позабавлява. Гледай на това от добрата му страна: ако бяха ти обещали, че ще имаш всичко това, когато започваше, щеше да го помислиш за побъркани.“

Да, но без повече пеене, без повече албуми, без повече концерти... По какъв начин ще мога да се разделя с всичко? И какъв човек ще бъда, когато всичко това изчезне? „Ти не беше ли Род Стюарт?“ По какъв начин ще мога да понеса факта, че всичко ще... спре?

А и това не се случваше след мое решение, а внезапно, страшно, в резултат на някаква произволна клетъчна грешка. Без голямо сбогуване под прожекторите на някоя сцена; просто повдигане на рамене и тихо махване за сбогом.

Веднъж прочетох нещо, което Стинг беше казал: че ако за него всичко свърши утре, ако музиката пресъхне, парите изчезнат и славата се изпари, тогава той ще е напълно щастлив да живее в едностаян апартамент отново, както е било преди да успее. Обаче вярвам, че въобще няма да е така. Знам, че при мен въобще няма да е така.

Какво щях да правя при липсата на пеенето? Със сигурност щях да имам нужда от работа; споменах по-горе рецептата на татко за мъжкото задоволство: работа, спорт и хоби. При липсата на една от тези съставки нямаше как да изпитвам задоволство. Един ден, в разгара на моята мъка, аз се загледах през прозореца и си помислих: „Знам, че ако не мога да бъда певец, тогава ще съм ландшафтен градинар“. Правенето на дизайн, оформянето, планирането, да стоя на терасата и да посочвам: италиански фонтан тук, статуя на Херкулес там, долу няколко портокалови дръвчета... можех да правя това. „Р. Стюарт & синове – ландшафтно градинарство.“

Но дори и докато оформях този неправдоподобен план, една част от мен бе достатъчно здравомислеща, за да разбере следното: ако си бил певец в рокендрол банда, след това има много малко неща, които би могъл да правиш, носещи същото задоволство. Певец в рокендрол група, според мен, е честно казано най-добрата работа на света. Всичко след това ще е падение – дори и да се окажеше, че наистина съм много добър ландшафтен градинар.

Когато шестият месец измина, нещо щракна в съзнанието ми и аз промених тактиката. Чаках гласът ми да дойде, а не отивах на среща с него. Ами ако се опитам да го накарам да се появи насила? А ако го прецакам завинаги през това време, тогава каква ще е разликата от сега?

Свързах се с един човек на име Нейт Ламб. Той беше солист в хора на синагогата и за него ми казаха, че знае абсолютно всичко за гласовете и за тяхното излекуване. Нейт дойде и ми демонстрира няколко вокални упражнения: той на пианото, аз седях до него, чувствах се смутен и притеснен. Това си беше като всекидневна тренировка за

гласа – която все още правя и до днес. Той ме накара да пея гами, да пея в бърза последователност, да пея арпежи. Накара ме да издавам свиркащи звуци и да тананикам. Той беше решителен, търпелив и уверен. Той беше точно това, от което имах нужда. Ден след ден, Нейт идваше и ден след ние правехме едно и също нещо. На този човек дължа ужасно много.

После пристъпих към втората част от моя план. Втората част беше да се обадя на момчетата от групата, да ги извикам у дома, да ги настаня в гаража с инструментите и след това просто да пея. А ако гласът го няма, което със сигурност щеше да се случи, аз щях да правя същото на следващия ден, и на следващия ден, и отново на следващия ден, докато най-накрая се върне както трябва, или пък въобще не се завърне – каквото и да се случи.

И така групата се събра – Чък Кентис, клавишният музикант; Кармайн Рохас на баса; китаристът Пол Уорън; Дейв Палмър на барабаните – и решихме, че *Maggie May* ще е добра за начало, колкото всяка друга песен. Успях да изпея първия стих и после гласът ми напълно изчезна. Но това нямаше значение. На следващия ден се събрахме отново. Този път успях да изпея няколко стиха, после гласът ми отново замлъкна.

Но на следващия ден, стигнах до половин куплет. А малко след това – два куплета.

И по този начин, след около една седмица, се появи цяла песен, после две песни – в последствие и половин репертоар, а след това, най-накрая, песните за цял концерт. Търпението и вярата, показани от тези музиканти и мои близки приятели през този период, бяха невероятни. А и гърлото вече не ме болеше много след това, гласът ми си запазваше силата до края и знаех, че това невероятно облекчение, което чувствах можеше да бъде използвано тук и... ами, както Ани каза на медицинската сестра, дори да запая професионално.

Направихме изявление, че е било извършено премахване на доброкачествен възел на гласните връзки, една обичайна операционна процедура сред певците. Но в последствие истината излезе наяве и някои вестници започнаха да пишат статии със заглавия „Род се бори с рака“.

Разбира се, че нямаше никаква борба; никаква битка, никакво храбро сражение. Сигурно можех да се престоря, че има нещо такова,

но това щеше да е обида към хората, които са наистина болни, които наистина се борят, бият и сражават. В моя случай имах рак, а след два дни вече го нямаше.

Следователно не се чувствам удобно да правя големи изводи за моя тъй наречен „сблъсък със смъртта“, или да се възприемам като „надделял над рака“, както и да твърдя, че винаги съм се променил заради него. Тези неща винаги са ми се стрували твърде изкусни.

Обаче е вярно, че не можеш да си представиш да загубиш нещо, преди да си разбрал колко много то означава за теб – както и без да си разбрал какъв голям късмет си имал изобщо. Рокендролът е пълен с певци, които са имали късмет и са започнали да губят всичко заради тежката работа. Естествено, че работата е много тежка, но онова, с което се занимаваш и което се опитваш да усъвършенстваш, е твоят изначален късмет, този повратен щастлив момент, означаващ, че когато си отвориш устата, от нея излиза един определен звук, а не какъвто и да е друг звук, и този звук продава повече от 200 милиона албума, носи ти слава по целия свят и ти осигурява един живот, по-прекрасен, отколкото някой би могъл да си представи.

В тези обстоятелства, да бъдеш носител на още един повратен щастлив момент, означава, че ако си имал рак на щитовидната жлеза, бил е премахнат до няколко дена и си успял да продължиш... ами, късметлия, късметлия си. Шибан късметлия.

ГЛАВА 18

Пени.

Когато Рейчъл си тръгна, последното нещо, което исках да направя, е да се влюбя до полуца във високо и русо момиче, което още няма тридесет години. Знаех докъде би довело това човек на моите години, а това място не беше особено приятно.

След осем месеца аз вече се бях влюбил до полуца във високо и русо момиче, което още нямаше тридесет години.

Но този път исках да съм сигурен. Последния път, когато си мислех, че съм сигурен, се оказа, че напълно съм сбъркал и наистина не исках това да ми се случва отново. Трябваше да се движа с бавни стъпки – ако се предположи, че бих могъл да го сторя, понеже стремителната ми романтична история твърдеше, че не е много по силите ми. И така, аз попаднах на нещо, към което, изглежда, че бях доста алергичен по време на различните ми любовни припряности през годините: едно продължително ухажване.

През пролетта на 1999-а, четири месеца, след като Рейчъл ме напусна, както и след провалената терапия и бързото отказване от йога-та, страданието от нашата раздяла започна да изчезва. Мрачното настроение се изчистваше и аз отново започнах да излизам по срещи. Излязох с Трејси Туид, канадската манекенка и актриса, което беше една от най-забавните жени, които някога съм срещал. Имах някои много хубави срещи с Кимбърли Конрад, която наскоро се беше разделила с Хю Хефнър. Излязох известно време и с американската манекенка Каприс Бурет. Бедната Каприс стана жертва на продължителна

кампания за изгонването ѝ, дело на някои от децата ми, които, изглежда, че не я харесваха и хвърляха питомни мишки в скута ѝ, поставяха снимки на бившата ми жена навсякъде из къщата, когато разбираха, че ще идва. На тази връзка не ѝ беше писано.

Всички тези авантюри бяха много забавни, жените бяха големи красавици и към тях съм запазил само уважение. Но нито една от тях не ми изглеждаше правилната по това време. Търсех човек, когото да обичам и да си изживея живота с него.

От време на време през тези месеци, усещах, че се замислям за една красива и специална жена, която бях срещнал за съвсем кратко време миналия декември в Лондон. Дълбоко наранен от края на брака ми, пиех с приятели в хотел „Дорчестър“, когато едно русо момиче на над двадесет години се приближи и помоли за автограф. Тя беше придумана от своите приятелки да направи това, за да видят дали ѝ стига смелостта, и те се хилеха в края на помещението.

Нейното име беше Пени Ланкастър. Тя беше на двадесет и седем години. И да, тя беше висока блондинка с убийствена фигура – покъсно разбрах, че е модел на бельо – но другото, което ме привлече, беше топлината, която излъчваше и добротата в лицето ѝ. Попитах я с какво се занимава и тя ми каза, че е модел, както и че учи фотография в „Баркинг Колидж“ в Есекс. Попитах я дали ще ѝ бъде от полза, ако снима някой от моите концерти и тя, изглежда, че се интересува. Казах ѝ, че ако дойде събота вечер в „Ърлс Корт“, аз ще се погрижа да получи пропусък и ще може да си снима колкото си иска.

Тя дойде на концерта, направи няколко снимки, но аз не се срещнах с нея преди или след това. Кармайн Рохас, басистът в групата ми, отиде да я попита дали всичко е наред и аз разбрах, че тя му е дала телефонния си номер. От време на време през следващите няколко месеца аз питах Кармайн дали ще ми го даде. Но той винаги се смееше и казваше:

– О, не, тя е твърде добра за теб, приятел.

Най-накрая отстъпи и в началото на август 1999, почти осем месеца след първата ни среща, когато се бях върнал в Англия за малко, аз ѝ се обадох.

– В града съм. Защо да не се видим на вечеря заедно с някои мои приятели? – казах аз. – Да, и донеси и снимките – добавих после.

Срещнахме се в „Нийлс“, един малък ресторант в Лутън, не много далеч от „Дървената къща“. Пени, която вече беше на двадесет и осем, се появи в панталон от изкуствена кожа – доста груб, но без никакви ръбове – блуза, скриваща каквото и да било деколте, и яке, покриващо ръцете и раменете ѝ. Веднага бях поразен от свежото ѝ лице и момичешкия ѝ вид. Бях поканил приятелите ми Алън „Големия Ал“ Сюъл и жена му Деби. Мисля, че Пени с притеснение очакваше да види хора от музикалната индустрия и изпита невероятно облекчение, когато видя, че на масата има една двойка, която е толкова ободряваща, земна и забавна. Това ѝ помогна да се успокои.

В началото на вечерта попитах Пени дали мога да видя снимките, които беше направила през декември и тя ми подаде една купчина. Те не бяха най-добрите концертни снимки, които бях виждал. Пени бе предположила, че ще се намира на мястото, отредено за фотографите, точно пред сцената. Но хората от екипа я бяха поставили до смесителния пулт в средата на залата, откъдето тя беше принудена да прави снимки на група малки човешки фигури, клатещи се неясно в далечината. Изглежда, че в тъмната стаичка е имало доста увеличения и изрязвания след това.

Оставихме снимките настрана, поръчахме храна, разговаряхме и всичко си вървеше много добре, чак до момента, в който Пени стана, за да отиде до тоалетната и събори две чаши с вино на съседната маса. Тя си помисли, че напълно е развалила всичко, но всъщност така просто направи нощта още по-топла и забавна.

Докато излизахме и отивахме към колите си, попитах Пени дали можем да се срещнем на следващия ден. Тя каза, че с удоволствие би го направила, от което се зарадвах много, но после сподели, че утре е рожденият ден на нейния дядо и щели да ходят в „Тейдън Оук“.

- Но това е моят пъб – казах аз.
- Какво, ти ли го притежаваш?
- Не, посещавам го. Бихме могли да се видим там.
- Дядо със сигурност ще се зарадва да те види.
- Значи ще те видя утре – казах аз.

На следващия ден, малко след два следобед, интеркома на предната врата звънна.

Един колеблив женски глас каза:

– Търся Род.

– Да, аз съм Род.

– Ами... Пени е. Каза, че ще се срещнеш с дядо ми.

Обърках се. Мислех, че сме се разбрали за вечерта. Натиснах копчето, вратата се отвори и аз излязох на алеята отпред. Пени ми обясни, че почерпката за дядо ѝ Уоли била за обяд, а не за вечеря. И когато обяда дошъл и си заминал, дядо ѝ се изправил и твърдо казал:

– Ще отидем при него. Отиваме в къщата на Род Стюарт.

– Не можем просто така... да отидем у тях – казала Пени.

А Уоли отговорил:

– Той е казал, че ще дойде. А щом е казал, че ще дойде, ще трябва да го накараме да си спази обещанието.

Аз се здрависах с Уоли, дълбоко му се извиних за недоразумението, а после дълго си поприказвахме. След време, когато с Пени вече бяхме заедно, двамата с Уоли понякога излизахме за по халба бира. Той е бил пожарникар по време на войната, а хората, които имат какво да разкажат от това време, веднага ми приковават вниманието. Веднъж той ми каза:

– Трябва да съм честен с теб. Не харесвам много музиката ти, но ми допада вкуса ти към изкуството.

Той си направи една снимка, седнал на шофьорската седалка в ламборгинито ми, която показваше на хората от „Британския легион“. Бедният старец беше ударен от един автобус, докато отиваше да си вземе пенсията и почина на деветдесет и пет годишна възраст. През този ден онази снимка беше в джоба му и той беше погребан с нея.

След онзи пропуснат обяд, двамата с Пени се срещнахме няколко пъти, но връзката ни се изгради много бавно и колебливо, в течение на много месеци. По това време Пени беше сгодена за човек, с когото имаше десетгодишна връзка. Тя винаги беше напълно открита с мен за това. Малко след това ми каза, че нещата не вървели много добре, но не искала да се разделя с този човек. Казах ѝ, че съм на среща, ако иска да си поговори с някого за тъгата заради разпадащата се връзка, като ѝ обясних, че и аз тъкмо бях преминал през един провален брак. Колкото повече разговаряхме, толкова повече осъзнавах колко съм влюбен в нея – въпреки това напредвах много предпазливо, понеже исках всичко да се получи както трябва. Измина доста време

преди да се целунем за първи път. Това се случи през един следобед в „Дървената къща“, след чая. Разговаряхме за прерафаелитите, което Пени беше изучавала като част от курсовете си. Показах ѝ картините в стаята, в която се намирахме, а после и онези във външния коридор. Турът продължи с картините по стълбите, после бавно нагоре, докато вече разглеждахме картините в спалнята. Падна тежко мълчание. Тогава, завладян от мощен романтичен импулс, помолих Пени да легне по гръб на леглото. Тя го направи колебливо. После обиколих, докато се намерих точно зад нея, от другата страна на леглото, сложих ръце върху раменете ѝ, наведох се напред и я целунах отгоре. Тя протегна ръце към лицето ми и започна да ме целува. После се изправих, хванах я за ръка, помогнах ѝ да се изправи и казах:

– Хайде.

След това турът по история на изкуството продължи.

И това, драги читателю, представляваше раждането на „обърнатата целувка“, а до днес Пени я нарича „най-романтичното и съблазнително сключване на устни“, което някога е усещала. Опитайте го някой път.

Тя бе доста тиха през тези първи дни, може би и малко изплашена. После бързо научих, че тя въобще не е срамежлива. Разбрах това в края на 2008-а, когато бях поканен да пея за шестдесетия рожден ден на принц Чарлз в „Хайгроув Хаус“ и щом погледнах надолу от сцената видях как Пени танцува на *Da Ya Think I'm Sexy?* с принц Чарлз, нашия домакин. Той я покани да танцуват в опит да окуражи всички други да се качат на дансинга, което и стана. След това той я попитал:

– Откъде научихте тези стъпки?

А тя отговорила:

– От татко.

По време на същия концерт, отново погледнах надолу – този път по време на *The Way You Look Tonight* – и видях, че сега Пени се поклаща с принц Уилям, който помоли, и получи разрешението ѝ, да я „завърти“ силно накрая.

За Пени беше голямо облекчение да бъде поканена отново от кралски особи след онова, което се бе случило две години преди това. Аз пеех на един специален повод в замъка „Уиндзор“ в чест на покровителите на благотворителната организация „Гръстът на принца“,

за която и двамата с Пени сме посланици, а тя беше седнала до принц Чарлз по време на вечерята. Когато сервитьорите се появиха близо до Пени с основното блюдо върху подноси, принц Чарлз тъкмо разказваше виц и бе стигнал до средата. Докато си сервираше, Пени продължаваше да гледа принца, както вярваше, че се изисква от протокола, обаче не уцели чинията си и изпусна част от месото върху покривката между тях. Принцът просто каза:

– О, не се притеснявай, аз правя това постоянно.

После небрежно покри петното със салфетката си. Какъв човек!

Както и да е, това е едно от нещата, които заобичах в прелестната си съпруга – не знаеш какво точно ще направи в следващия момент, или кога онзи намек за пакости ще блесне в погледа ѝ – непослушното, комбинирано с приятното. По време на турне в Австралия преди осем години, ние се връщаме в хотела през един наистина горещ ден, леко замаяни след обиколка на няколко винарни и внезапно пред нас изникна поразителна гледка на безкрайни полета с кръгли бали сено, нахвърляни навсякъде. Това вдъхнови Пени да скочи от колата, да прескочи оградата и да започне да тича, като постепенно сваляше дрехите си, стигайки до белъото, преди да се покатери на една далечна бала на хоризонта, а после се обърна и помаха. Това ме накара и аз също да изляза от колата и да побягна към нея, крещейки диво, после се покатерих на балата и ние се прегърнахме. По това време две или три коли вече бяха спрели зад нашата и се наложи шофьорът да ни повика обратно. Ние побягнахме, събрахме дрехите на Пени и се хвърлихме на задната седалка, смеейки се като идиоти.

Обаче по време на първите си нервни срещи, аз постоянно я уверявах, че няма никакъв проблем, ако говори повече. В самото начало на връзката ни изкарахме една вечер в къщата на Рони Ууд в Уимбълдън. Уди е приятел с Джими Уайт, играчът на снукър, който едно време е бил голяма работа в тази игра, както и голям хаймана. По някое време Уайт каза:

– Имам нужда от доброволец за един техничен номер.

Пени, вероятно, мислейки, че моментът е добър да излезе от черупката си и да покаже, че не е задръстена, каза:

– Аз ще го направя.

За този номер тя трябваше да легне по гръб върху масата на Уди, с глава на зеления плат и стойка за голф топка между зъбите. Уайт сложи червената топка върху стойката и каза, че от другия край на масата ще направи параболичен удар с бялата топка, която ще удари червената от стойката и ще я запрати в левия джоб до главата на Пени.

Гледах всичко това и си помислих: „По-добре не бъркай, приятел“.

Прас! Бялата топка литна от щеката на Уайт, пропусна червената топка и се удари в челюстта на Пени. От звука, който се чу, помислих, че има счупени зъби, макар да имаше само натъртване. Уайт започна силно да се извинява, но аз бях бесен.

– Тръгваме си – казах аз.

Това и направихме, гневни на всички.

Привързаността ни един към друг нарасна след няколко романтични пътувания в чужбина. Още от самото начало заведох Пени на почивка в Бахамите, заедно с осмина мои стари приятели – имаше опасност да се подразни и отчужди, но тя веднага се вписа между нас. За да я изненадам при пристигането ѝ, бях закупил цял гардероб с дрехи „Долче&Габана“, които я очакваха в стаята за гости. Оказа се проблемно да открия обувки с точния размер, но аз го разреших по идеален начин: като ги пробвах на своите крака. Ако на мен ми стискаха леко, знаех, че ще са точно като за нея. И се оказах прав.

Също така тръгнахме на разходка през Прованс, в южна Франция, с моето „Ламборджини“ кабрио, само двамата – пътуване, което щяхме да повторим няколко пъти през следващите години и което ни накара постоянно да търсим някое местенце там, където да ходим всеки път. Пени беше тази, която летя няколко пъти до Франция и това се превърна в четиригодишно търсене на имот, а накрая успя да намери перфектната къща в хълмовете над Ница, която е наша собственост и я обичаме до днес.

Своевременно аз се прибрах в Америка и от време на време канех Пени за кратки почивки, които да прекараме заедно. Между тях говорехме по телефона почти без прекъсване, споделяхме си съкровения мисли и разговаряхме за всички и всичко. Тя завършваше фотографските си курсове в „Баркинг Колидж“. Казвах на хората:

– Приятелката ми е в учебна ваканция и ще дойде тук.

Обичах да виждам възмутителните им реакции. Обаче за Пени сигурно това е било странно. В единия момент тя си е в колежа, а в следващия летеше до Маями, биваше возена в лимузина по пистата до чартърния самолет, където нейният нацупен и превзет приятел я чака за петнадесет минутен полет до къщата му в Палм Бийч.

В началото нашата връзка беше трудна и за двете ни семейства. Братята и сестрите ми първоначално бяха подозрителни и се притесняваха да не се повтори връзката ми с Рейчъл. Междувременно, Оливър, братът на Пени, очевидно беше неспокоен за това, че сестра му излиза с рок звезда. Накрая разбра какъв добър и културен джентълмен съм аз. Но през това време, решихме, че най-добрият начин да премахнем една част от разбираемото семейно напрежение, беше да се срещна с баща ѝ Греъм. Греъм е на моята възраст и е адвокат. И двамата не знаехме какво да облечем за срещата. В края на краищата той се облече като рок звезда – деним и кожа – а аз се появих облечен като адвокат, в тъмен костюм, с идеално изгладена риза и хубав възел на вратовръзката. Веднага си допаднахме и отидохме до къщата ми в Епинг, пихме уиски и слушахме албуми на Сам Кук.

Знаех за желанието на Пени да има деца. Тя открито ми каза колко много иска да има дете. И аз открито ѝ признах как в този момент чувствах, че наистина не мога да имам повече деца, или да се ожения, или да продължавам със сериозна връзка. И двамата казахме, че се забавляваме и нищо друго няма значение; ще оставим връзката ни да си поеме по предопределената ѝ посока. Но аз знаех, че няма да успея да я направя истински щастлива, точно поради тази причина.

Също така тя трябваше да вземе решение дали да напусне човека, с когото беше от доста дълго време – човек, при когото можеше да остане и да създадат семейство. Тя веднъж се разплака в прегръдките ми, понеже изпитваше болка заради това решение, а аз ѝ предложих да отиде до езерото, да поседи малко и просто да изчисти съзнанието си. Докато седеше там, един лебед се издигна над водата и отлетя, а след като се изгуби от погледа, едно бяло перо се спусна надолу и се приземи до нея. Твърде фантазьорско ли ще е, ако счита това за знак? Със сигурност си беше щастливо съвпадение и вдъхновяваща гледка. Пени се върна при мен в къщата, взела решение, с перото в ръка. Все още си го пази.

След като Пени се раздели с приятеля си, аз можех много лесно да кажа: „Нанеси се при мен“. Обаче отново, с огромно въздържане, ние подходихме бавно. Тя се прибра у дома си, за да живее при баща си, не много далеч от дома ми в Есекс. Леглото, в което спеше, беше там, откакто беше навършила осем годинки. Краката ѝ стърчаха от единия край, а пружините се бяха скъсали. Затова ѝ купих ново легло, което предизвика леко вълнение в квартала ѝ, когато един микробус от „Хародс“ пристигна да го достави. Като се замисля, това може би беше подаръкът с най-малко романтика в него, който съм подарявал на жена: ново легло, за да може тя да продължи да живее в къщата на баща си.

Накрая предложих да се нанесе в малката къща за гости, в края на алеята в Епинг – доближих я още повече до себе си, но все още не беше при мен. Но после се получи един прекрасен период от три седмици, когато Рене и Лиъм бяха при мен и „Дървената къща“ се ремонтираше. И така Пени, децата и аз поживяхме заедно в къщичката за гости, плътно един до друг в двете спални. Рене и Лиъм идваха сутринта в нашата спалня и подкачаха на леглото. Пени ги водеше до Саутенд на брега в Есекс, тъпчеше ги със сладки неща и ги оставяше да се нарадват на крайбрежието: плажът, шезлонгите, детската площадка „Питър Пан“. Виждаше се, че това ѝ носи огромно удоволствие, но ме караше да се свивам от болка заради това, че тя няма да може да върши тези неща със свои деца. Защо тази връзка не се беше случила по-рано?

Имаше я и тази постоянна нужда да сме сигурни и двамата. Намирахме се на турне, вървахме ръка за ръка из градчета и големи градове и усещяхме, че искаме да влезем в някоя църква. Нямахме служба по това време, но нещо ни теглеше към църквите и двамата сядяхме вътре тихо за известно време и се молехме. Това не беше нещо, с което се изпитвахме един друг; това си беше една нужда. Нещо ни притегляше вътре. Например намирахме се в Ню Йорк, имахме задача да отидем някъде или да свършим нещо, но тогава подминавахме някоя църква и без да искаме си казвахме: „Хайде да влезем“. Сядяхме най-отзад и навеждахме глави за малко. Поговорихме си открито за това чак когато се оженихме, но се оказа, че и двамата сме се молили да открием начин да бъдем заедно в бъдещето. Обаче по това време не го обсъждахме. Молихме се, хващяхме се за ръце и излизахме.

През 2003-а отидохме до Танзания за Нова година. Видяхме една реклама по телевизията, в която една двойка си пожела честита Нова година в африканската пустош и си помислихме: „Това изглежда като ужасно романтично нещо“. А по време на почивката ни там взех един камък и издрасках в ствола на дърво: „РС обича ПЛ.“ Това беше нещо, което никога не ѝ бях казвал и тогава не знаеше дали се майтапя, или съм искрен, а и аз не го поясних.

А след това дойде 11 септември 2004-а, третата годишнина от атаките върху Световния търговски център. Намирахме се в „Дървената къща“, седяхме до езерото през един от онези ярки, ясни английски следобеди. Говорехме си за онова, което се беше случило тогава, за разбитите семейства през този ден и загиналите деца. И след малко аз казах:

– Хайде да си направим бебе.

Тя се зарадва, защото въобще не беше очаквала това нещо от мен. Но осъзнаването, че точно това желая за нас двамата, дълго време се бе изграждало, а и аз знаех, че го искам от сърце, повече от всичко друго. Веднага се захванахме за работа и Пени забременя през Коледа, но много бързо пометна. Въпреки това решихме да пробваме отново.

Междувременно ми хрумна нещо. През март 2005-а Пени приближаваше своя тридесет и трети рожден ден. Аз ѝ казах:

– Ще отидем на почивка-изненада – ти, майка ти и баща ти. Само за един ден е, но ще трябва да си вземеш паспорта. И се облечи хубаво.

През тази сутрин двамата с Пени се срещнахме с родителите ѝ на летище „Станстед“. Питър Макей, моят мениджър на турнетата, дойде, за да се грижи за нас, и аз му поверих на грижите една малка, но много важна кутия, но дори и той не знаеше какво щеше да се случи през този ден. Пени бе облякла черна пола до коляното и бяла риза, учителско-секретарският изглед, който не се срамувам, че харесвам. Не можех да повярвам, че тя не успя да разгадае каква ми беше целта – а може би беше разбрала, но не го показваше. Очевидно бе нервна и чувстваше, че нещо ще се случи.

Докато минавахме по пистата към самолета, аз изостанах малко назад заедно с нейния баща и през рева на двигателя се наведох и му прошепнах в ухото:

– Имам ли твоего позволение да се ожена за дъщеря ти?

Греъм е корав мъж, но краката му за малко да се огънат под него. Трябваше да го хвана за малко.

– Да! – каза той. – Да, имаш го!

Много добре, иначе останалата част от деня щеше да е много угнетена, ако ми беше отказал.

Греъм по някакъв начин успя да запази тайната по целия ни път до крайната ни цел: Париж. Той и Сали, майката на Пени, никога не бяха ходили там. Отидохме до „Льо Фуке“ на „Шанз-Елизе“ да пием кафе, но аз въобще не можех да се успокоя. Постоянно си гледах часовника. „Дванадесет и половина. Пий бързо. Трябва да тръгваме.“ Подтиквани от мен ние тръгнахме от кафенето и подкарахме към Айфеловата кула. Там се качихме на асансьора до ресторант „Жул Верн“ на втората платформа, където Пийт ни ескортира до бара и ни остави там.

Аз бях по средата на поръчка на коктейли с водка, когато паниката ме завладя. Кутийката се намираще в джоба на Пийт! Хукнах след него и успях да го настигна пред асансьора, преди да е изчезнал из Париж за един час, а това наистина щеше да прецака всичко. Пъхнах кутийката във вътрешния джоб на самото ми и се върнах в бара на ресторанта, където продължих да квася опънатите си нерви с коктейл с водка, последван веднага след това от още един. И тогава, точно там на бара, аз паднах на коляно, вдигнах пръстена в кутийката и помолих Пени да стане моя жена.

На нея ѝ бе нужно известно време да се опомни. Ръцете ѝ се вдигнаха към лицето и очите ѝ се навлажниха. Отзад се чуваше Сали, която плачеше истерично. Това продължи известно време. Дясното ми коляно беше леко разклатено – стара футболна травма – и не знаех колко още ще мога да издържа. Накрая казах:

– Пени, моля те, кажи нещо, понеже коляното ме боли много.

Тя изрече едно плачливо „Да“ и най-накрая успях да стана, да облекча коляното си и да се превърна в неин доживотен партньор.

След като обядвахме се върнахме до летището и се прибрахме къщи. От този ден нататък Париж се превърна в нашето специално място, град, в който се завръщаме, когато можем, за да си напомним за този ден. Не можех да повярвам колко сме влюбени, какъв късметлия

е тази остаряваща рок звезда. И тази нощ заченахме Алистър, нашия красив син.

* * *

Бебето се роди на 27 ноември 2005 г. Пени обичаше бременността си, а и аз я харесвах такава. Докато отивахме към болница „Св. Джон и Св. Елизабет“ в „Сейнт Джон Ууд“ в Лондон, ние се отбихме до църквата до родилното отделение, за да се помолим. След това, след дълго и емоционално раждане, като Пени понякога излизаше от родилния басейн (бяхме решили раждането да е водно), Алистър най-накрая се появи – бе положен върху линолеума в края, който, успях да забележа, сред моментната еуфория, бе с почти същите шарки, като този в къщата на „Арчудей Роуд“ 507. Докато Пени си поемаше дъх, аз взех Алистър и му изпах *Flower of Scotland*. А когато на следващата сутрин си тръгнахме, аз казах на сестрите:

– Ще се видим следващата година.

През юни 2007-а двамата с Пени се оженихме пред стотина гости в параклис, украсен с бели рози, в град Санта Маргерита на италианската Ривиера. Трябваше да извършим залъгващи маневри, за да не позволим на журналистите да се самопоканят. Тръгнахме към Италия от южния бряг на Франция с корабче, като слязохме на два различни залива. Това наподобяваше десанта в Нормандия. Хитрата ни игра просто добави още силни усещания към всичко.

А и колко прекрасен уикенд си изкарахме. В нощта преди церемонията организирахме тематично парти с бели дрехи в хотела и както при много други случаи от моя живот, то премина в пеене. Веднага се чуха старите парчета: *Show Me the Way to Go Home*, *Knees up mother Brown*, *On Mother Kelly's Doorstep* и, разбира се, *Get Me to the Church on Time*. Сестра ми Мери беше там, братята ми, Боб и Дон, с когото цял живот бях пял тези песни, а танците от „Конга“ партито излязоха от хотелските врати и поеа по улицата – точно както излизаха тези партита през вратата на „Арчудей Роуд“ преди толкова много години; някои неща не се променят.

По време на церемонията, без да знам, Пени бе уредила, като част от нейната процесия по пъгечката, да бъде придружена от един итали-

ански момчешки хор, който изпя *Fields of Athenry*, великата ирландска фолк балада, адаптирана от феновете на „Селтик“. Аз се разплаках и бях на път тотално да загубя контрол. В чест на лебеда от Епинг, който се издигна в небето, докато Пени го наблюдаваше през онзи ден, имаше пера от лебеди във вазите с цветята, по поканите, във висящите декорации над балната зала. А когато, каквато си е традицията, булката и младоженецът тръгнаха към дансинга за първия има танц, техният избор на песен беше *At Last*⁴¹ на Ета Джеймс.

Да, сега като мъж на 67 години, мога само да съжалявам, че тази връзка, този брак, това семейство, не се случиха по-рано. Но знам, че сега говори алчността и че благословията, облекчението и все по-силното смайване за мен е как тези неща въобще успяха да се появят; че съм по-щастлив и по-влюбен, отколкото някога съм бил, че пътуването ми достигна до тази точка, когато вече бях изгубил надежда, че ще успее въобще.

Има една снимка от сватбата. Направена е след церемонията и след сватбеното тържество. Тъкмо започнаха фойерверките над пристана, тортата предстоеше да бъде нарязана и ние стоим на един хълм над водата. Пени е кръстосала ръце, аз стоя зад нея и съм я прегърнал, държа я здраво, и онова, което израженията на лицата ни и обстановката, както и всичко друго в снимката, изглежда, че казват е: най-накрая.

Отклонение

В което нашият герой размишлява над трудностите и радостта от бащинството.

Никой не може да те научи как да бъдеш родител. Това е нещо, което учиш в движение, нервно опипваш обстановката пред теб, на места се проваляш, на други успяваш, правиш най-доброто, на което си способен. Все пак, добрите съвети винаги са добре дошли, затова по-зволете ми да ви представя моят Топ 20 на родителски

проникновения, една серия от практични наблюдения, базирани на личен опит със седем деца и повече от тридесет години в бащинския бизнес, като по-голямата част от него в Лос Анджелис, град, който, както всеки знае, предоставя свои собствени предизвикателства в отглеждането на потомството.

1. Малките деца и голяма колекция от безценни лампи „Гале“ не са добра комбинация. Прогадох някои от най-добрите си експонати, когато децата започнаха да се появяват, понеже това изглеждаше по-разсъдливо, отколкото да се опитвам да ги лепя наново.

2. Много от номерата, научени през годините на турнета и отсядане в хотели с рок групи, се оказа (може би не толкова изненадващо), че имат приложения в контекста на семейния живот у дома. Например: поставянето на кофа с вода над вратата на детската стая.

3. По подобен начин се изваждат всички крушки в същата стая, за да се създаде объркване и ядосване.

4. Но внимавайте за номера „прозрачно фолио върху тоалетната чиния“ в знак на отмъщение, за сметка на родителя, заради вече споменатите изваждане на крушките и кофа над вратата.

5. Ако едногодишното дете, докато седи върху бедрото на майка си, се протегне и вземе ченето директно от устата на неговата възрастна и объркана баба, не се паникьосвайте. Издърпайте фалшивите зъби от пръстите на детето, бързо ги измийте на кухненската мивка и ги поставете на масата. Ако имате късмет, всичко ще се случи толкова бързо, че въпросната баба ще погледне ченето недоумяващо, все едно казва: „Тези моите ли са?“, а после пак ще ги лапне и нищо повече няма да бъде споменато за това.

6. Когато пригответе обяда на детето за училище, бъдете сигурни да включите, заедно със задължителните сандвич и шоколадче, така и най-различни предмети,

като отвертка, парче шкурка или пластмасова фигурка от влаков макет просто за да ги шашнете.

7. Покриването с чаршаф и преструването на призрак е абсолютно безотказен начин да бъде изплашено едно дете, особено ако имаш достъп до голяма, ужасно стара къща в английската провинция.

8. Ако детето каже, че бледосиньото ви „Ламборджини“ все едно е излязло от „Маями Вайс“ и започне да негодува, че някой ще го види, докато седи вътре, охотно се съгласете с желанието му да бъде оставено на вѣгла на улица до училището, а не до портала, където то може да бъде видяно. Но после, след като сте изчакали кратко време, подкарайте след него до входа и започнете да натискате клаксона, да рѣкомахате и да викате „Довиждане“, колкото силно можете.

9. Обаче знайте, че нищо не zlepоставя повече едно дете от това баща му да се появи до басейна, облут в плувки на „Версаче“.

10. Децата от всички възрасти обичат „играта на диван“, в която всички сядат върху дивана и след като преброят до три, се навеждат силно назад, за да прекатурят дивана. Забавление за цели часове. Много рядко изпадат в толкова мрачно настроение, което да не може да бъде разведрено от трети кръг на „играта на диван“.

11. Подобна игра: „играта на маса“. Целта ѝ е да се завърти една маса в ресторант, толкова бавно, сантиметър след сантиметър, по време на хранене, докато, неразбираемо и обѣркващо за персонала, тя се озове в средата на помещението, или на някое друго място. Особено забавно беше в градските ресторанти, които имаха маси и навѣн, където, по някое време, масата можеше да се окажа наполовина на тротоара, а след това и на асфалта. По подобен начин беше забавно и в Сен Тропе, където масата може да се озове в морето. Запазването на сериозни физиономии е най-важното.

12. Книгите могат да бъдат полезен и неудобен матрак за детското легло, особено ако се подредят много добре по цялото легло, с дебелина три или четири книги.

13. Дори и най-мързеливото дете може да бъде събудено сутринта за училище, ако поставите достатъчно будилници из стаята му, на по-недостъпни места.

14. По същия ефективен начин: запис на гайди, пуснат силно пред вратата на тийнейджъра.

15. Ако тийнейджърът настоява да паркира близо до къщата на някое място, където вие не искате той да паркира, обвийте ключа му за колата в трийсет пласта прозрачен целофан, за да схване за какво говорите.

16. Ако ви е писнало кучето чихуахуа да си върши работата из градината, а после нечистотиите му да не бъдат изчиствани, поставете фъшкиите му в салфетка под шофьорската седалка на колата на детето и позволете на естествената топлина и влажността във вътрешността на автомобила да създадат паметен урок за грижите по домашния любимец.

17. Същата фъшкия в салфетка поставена на пода в стаята на детето ще пресъздаде същия по сила урок.

18. Ако ви е писнало от същото куче като цяло, опитайте се да напишете „666“, числото на Звяра, върху главата му с маркер.

19. Онзи бездомник, открит рано сутринта от икономката да спи на дивана във всекидневната до кухнята, може въобще да не е бездомник. Може да е Мънки, китаристът на „Корн“, който си спи, понеже е бил късен гост на детето ви. Следователно, икономката не е нужно веднага да звъни в полицията и да съобщава за незаконно влязъл човек. (Радвам се да спомена, че не бях в къщата, когато това се е случило.)

20. И докато се намираме на темата за това да се намираш надалеч, когато Томи Лий, основател на метъл банда „Мотли Крю“, и неговият пилот решат, докато пристигат на гости на децата, да приземят хеликоптера

си в задната градина, със сигурност ще поискате да сте на турне, както и аз бях, за да избегнете последвалия хаос и да накарате някой друг да обяснява на фирмата, която се грижи за имота, и на пожарната какво, по дяволите, се случва.

Моите повече от тридесет години на родител ме дариха не само с изключително полезното знание, описано по-горе, но също и с любов към Деня на бащата. За мен по-голямо значение има да бъда почитен на този ден, отколкото на Коледа или на рождения ми ден. Денят на бащата е празникът, който не може да бъде пренебрегван. Дори преди него ставам нервен, чудейки се дали това ще е годината, в която някое от децата ми ще го забрави. А когато не го направят, обалят се и ми изкажат любовта си, това ме разтапя, понеже нищо друго не ме интересува.

Може би имам нужда от подобно успокоение, защото съм предразположен да изпитвам вина, а едно от нещата, за които съм склонен да се чувствам виновен е дали, като баща, съм направил всичко по силите си. Никога не съм бил лош баща. Напротив, винаги съм бил добър баща, в смисъл, че моите деца винаги са ми вярвали. Но е вярно, че за големи периоди от време в живота на по-големите ми деца, бях отсъстващ баща. Естеството на работата ми беше такава, че си бях вкъщи един месец, а после ме нямаше за три. Това беше трудно за децата, а и фактът, че те не разбираха, че може да е по-различно, усложняваше нещата. А после, след известен период от време, аз усложнявах нещата още повече, като създавах ново семейство. Всяко едно от децата ми знаеше, че го обичам, но доста често любовта ми идваше от далечно разстояние. И аз осъзнах, твърде късно, че това беше нещо, за което не мога да се компенсирам и това беше време, което никога няма да се върне. Най-доброто, което може да се стори, е да се опиташ да скалъпиш нещата, а точно това правя в момента – опитвам се, като баща, да присъствам много повече в живота им.

Толкова се гордея с тях: Сара, Кимбърли, Шон, Руби, Рене, Лиъм, Алистър и Ейдън, последното (със сигурност мога да го кажа) от децата ми. Ейдън се появи малко по-късно. Опитвахме две години да дарим Алистър с братче или сестриче, преди лекарите да открият, че Пени има в организма си високо съдържание на живак и ни препоръчаха да опитаме с осеменяване „ин витро“. Това също не се оказа много лесна работа. Опитвахме три пъти, а и това причинява много физически болки на жената, и е сърцераздирателно за двамата, когато не се получава. Въпреки това продължихме да опитваме и пробвахме да го превърнем в някакъв вид приключение. Предложиха ми възможността да дам моя материал в болницата, но предпочетох да направя това в уединението на собствения си дом. После двамата с Пени скачахме в моето „Ферари“ и се насочвахме към клиниката и слагахме контейнера да се топли между бедрата на Пени. Бях на турне в Москва през лятото на 2010-а, когато Пени се обади да каже, че най-накрая е забременяла и двамата се разплакахме от радост. На 16 февруари 2011 г. нашето прекрасно момче се роди. Шест месеца след това Ким стана майка на Дилайла и направи един баща и един дядо много горди.

Обичам факта, че децата ми се наричат помежду си брат или сестра – не полубратя и полусестри. Няма никакви половинки тук. Истинско семейна гравитация ги придърпва един към друг – истинска клановост, кланът Стюарт.

Една от битките, които съм водил през годините – заедно с майките им и със собствената си съвест – е с материалната част на родителството, въпросът за това колко трябва да се дава на децата и от колко ще имат нужда. Аз съм силно привързан към тази етика на работническата класа, от която произлизам – от това да тръгнеш от нищото и да успееш. Но, разбира се, че моите деца не идват от нищото; те тръгват от доста по-привилегировано ниво над моето тогава. Става въпрос за

това да се намери баланса между даването на възможности и разглеждането, и аз си признавам, че се боря с това, люшкам се от едната крайност към другата.

Но, въпреки всичко това, аз съм щастлив, че все още имам добра връзка с майките им. Когато имаш дете с някого, споделяте това до края на живота си, пренебрегвайки различията, които сте имали. Ким живее с Дилайла в къщата за гости до дома ми в Бевърли Парк, а Алана, като нейна баба, често е при тях, помагайки ѝ, грижи се за бебето, бута количката по алеята и до детската площадка. Кели, която в последствие се омъжи, има двама сина и сега живее в Сан Диего, стана интериорен дизайнер и аз я извиках да декорира някои от стаите в „Келтската къща“ в Бевърли Парк. Добре се разбираме. Двамата с Рейчъл никога не сме се мразили, затова приятелството ни още е силно. Рейчъл изживя любовно разочарование след нашия развод и е показателно за връзката ни, че тя дойде и разговаря с мен за това.

Всъщност, връзката ни винаги е била ненарушима дотолкова, че през 2000 г. се почувствахме достатъчно близки и след предложение от моя страна, организирахме голяма семейна Коледа. Тя се състоя в „Келтската къща“: коледна вечеря за всички деца, Алана, Кели, Рейчъл и Пени, с която бях живял само няколко месеца и за която това трябва да е било изключително ужасяващо изживяване – натикана в една стая с трите страхотни майки на децата на новия ѝ съпруг, които никога не са се събирали по такъв начин, а и то, по стечение на обстоятелствата, точно на Коледа.

В кухнята се получи съревнование в готвенето на пуйки. Всички се съгласиха, че пуйката на Алана се оказа най-добрата, докато Рейчъл развали своята, понеже сложи всички подправки, които успя да намери. Кели приготви печените картофи и зеленчуците. Пени, доста хитро, ги остави да се надпреварват. Всички се разбирахме много добре, а и на децата, естествено, това им хареса. Това

беше ли такава Коледа, каквато присъствалите възрастни биха желали да провеждат всяка година? Може би не. Оттогава повтаряли ли сме я? Не. Но аз успях да се огледам из стаята през следобед, да погледна всички и да си помисля: „Окей, може би не би седнал и не би го планирал точно по този начин, а и Господ знае, че имаше толкова много мъка и кавги. Но по един дълбок и непохватен начин, това семейство е едно цяло и нещата се получават“. Дванадесет години по-късно, чувствам това още по-силно.

Невъзможно е да пресъздам огромната радост, която съм получавал от децата си, планините от любов, които са ми давали и удоволствието, което съм изпитвал, докато съм ги наблюдавал как се превръщат от малки бебета в силни и млади зрели хора – а сега го правя наново с Алистър и Ейбън. Това е благословия. Никакви продажби на албуми не могат да се сравнят с това, никога няма да могат.

ГЛАВА 19

В която нашият герой се отчайва, че никога повече няма да направи хит и малко след това създава доста такива. С размисления върху личното преоткриване, къщичките в Шотландия и проникновението да танцуваши заедно с легенда от музикалната индустрия.

Една вечер, докато вечерях с Арнолд в „Мортън“ на „Мелроуз Авеню“ в Лос Анджелис и след като поръчахме, аз му споделих идеята си, която имах за следващия албум.

Казах му:

– Мисля, че трябва да направя албум с шлагери.

Съвпадение ли беше това, че точно в този момент нещо влезе в кривото гърло на Арнолд? Нямах как да съм сигурен, но лицето му цялото почервенея и изглежда, че изпитваше трудности да потисне притеснителен пристъп на кашлица.

Въпреки това продължих.

– Да, албум с шлагери – прекрасни американски песни, Коул Портър, Ървинг Берлин, Роджърс и Харт. Песните, с които израснах, нещата, които слушах, докато седях върху коляното на татко.

Виждах, че Арнолд се опита да запази самообладание, все едно бях изразил преди малко едва ли не желание да умра.

Своевременно той каза:

– Мога ли да съм напълно честен с теб?

– Разбира се – отвърнах аз.

– Мисля, че трябва да оставиш тази идея да отлежи едно или две десетилетия.

И той се оказа напълно прав. Вечерята, за която говоря, се случи през 1983-а. Арнолд тъкмо бе започнал работа като мой мениджър. От задачите, пред които бяхме изправени по онова време, може би най-наложителната от тях, беше да определим косвените щети, нанесени от огромния успех на *Da Ya Think I'm Sexy?* и да вземем всички необходими мерки и да поправим грешното впечатление на хората за мен като „Г-н Диско Гащи“. Малко вероятно беше този проблем да се оправи с издаването на кавър на *These Foolish Things*, без значение колко е добър. Вместо това, след напътствие от страна на Арнолд, аз се свързах отново с моите рокендрол корени и записах албума *Camouflage*.

Все пак, споменавам за този разговор, за да покажа, че нуждата да запиша тези страхотни американски песни винаги е съществувала и кипеше в мен. Те станаха част от мен след като топлите тонове на Ела Фицджералд се понесоха от радиограмофона в къщата на „Арчудей Роуд“. И най-накрая, деветнадесет години по-късно, това време вече дойде.

Дори и тогава, това ми се стори като голям скок. Британски рок певец, който обича футбол и е склонен да си хвърля стойката на микрофона нагоре, да се пробва с американските класики? Съвсем отделно от възможните обвинения в самонадеяност, аз знаех, че ще изглеждам напълно различен в очите на много хора и ще подкопая много очаквания. Въпреки всичко, това си беше един риск, който бях склонен да поема. Последният албум, който бях издал – *Human*, през 2001-ва – се беше продал слабо. Притеснително слабо. Изглежда, че беше паднал толкова бързо в класациите, като лейкопласт в плувен басейн. Той имаше най-слабата продажба през първата седмица от всеки друг албум, който бях издал. Това беше и първият ми албум, в който нямаше нито една песен, написана от мен. Ако тези два факта бяха свързани един с друг, аз със сигурност не притежавах достатъчно увереност, за да ги свържа. Наистина, моето предположение беше, че вече съм свършен като автор на песни.

Защо да не си го помисля? Последната наистина успешна песен, която бях написал се оказа *Forever Young* през 1988-а – от нея бяха

изминали почти четиринадесет години. Писането на песни винаги е представлявало трудност за мен, но през 90-те изглежда, че стана невъзможно – заради причини, които не можех да си обясня, а това само увеличи раздразнението ми. Помня, че обсъдих проблема с продуцента Тревър Хорн. Тревър каза:

– Защо не наемеш някоя къщичка в Шотландия, отиди там само с акустичната си китара и да видим какво би се получило?

Той ми мислеше само доброто, но за мен това бе просто ужасно. Идеята да бъда сам в усамотено място в страната с акустична китара си беше дефиниция за ад.

А когато успях да пиша песни през този период, те получавах ужасни отзиви. Изпращах някакъв материал на звукозаписната компания, а те го отхвърляха като неоригинален и неподходящ за обработка. Не успях да създам песни в собствените си албуми, което си беше обезкуражително. Имах само две мои песни в албума ми от 1995-а *Spanner in the Works*, а в *When We Were the New Boys*, който излезе през 1998-а, имаше само една песен, в чието писане бях участвал: заглавната песен. Останалите песни бяха избрани за мен от звукозаписната компания, които добре се бяха постарали. Но аз не създавах нищо и започнах да мисля за себе си единствено като за наемен глас: кажи ми какво да изпея и аз ще го изпея. И в *Human* това си пролича. Като цяло, усетих, че моментът вече дошъл да използвам нещо ново.

Една вечер бях излязъл на вечеря с продуцента Ричард Пери, добър мой приятел. Ричард бе продуцирал някои от най-добрите поп парчета на всички времена: *You're So Vain* на Карли Саймън, *Stoney End* на Барбара Стрейзънд, албуми на Хари Нилсън, „Темптейшънс“, Арт Гарфънкъл, Тина Търнър и на много други. Домът на Ричард в западен Холивуд се намираше точно над булевард „Сънсет“ и от много време беше известен заради онова, което той бе нарекъл „Барът на Пери“ – една стая за партита, с напълно зареден бар. Той беше място за нощни купони от 70-те насам, както и място, където знаеш, че можеш да отидеш късно през нощта за напиване, музика и танци.

По време на вечерята разказах на Ричард за дългогодишната ми мечта да запиша албум с шлагери. Той обичаше Били Холидей и Ела Фицджералд, колкото мен, и наистина тази идея му допадна. Започнахме да си подхвърляме имена на песни: *Cheek to Cheek*, *I've Got You*

Under my Skin, September in the Rain... Трябваше да помоля сервитьора за химикал и хартия, за да мога да ги запиша. Някой от нас споменаваше песен, аз започвах да я пея на Ричард, проверявайки дали ще свърши работа. Другите клиенти в ресторанта може би са си помислили, че това е някаква дива свалка – аз пея *It Had to Be You* с пълен глас на мъжа срещу мен.

Решихме да запиша няколко демо версии. Ричард нае няколко страхотни джаз/поп сешън музиканти и поработихме над пет песни от списъка ни за три или четири часа. Но аз не останах толкова доволен от тях. Подходът ни беше доста конвенционален и си помислих, че всеки би могъл да ги направи по този начин, а аз ги бях изпял точно по такъв начин. Исках да звучат по-различно и да ги превърна в нещо, в което се усещат повече съвременни влияния. Затова Ричард започна отново, с различни музиканти, този път в едно малко студио в долината Сан Фернандо и състави няколко бекинг трака, които бяха доста по-пищни и синтезирани, а и с по-модерно звучене.

Накрая вече имахме десет парчета, горе-долу завършени, които да покажем на хората – песни като *You Go to My Head*, *Stormy Weather* и *I've Grown Accustomed to Her Face*, песента на Лърнър и Лоу от „Моята прекрасна Лейди“, песен, която бях записал и през 1974-а за албума ми Smiler. Решихме, че песните са много добри и силно им се радвахме.

Въпросът беше дали някой друг ще ги хареса? Арнолд веднага занесе парчетата на Вал Азоли, съпредседателя на „Атлантик Рекърдс“, част от „Уорнър Брос“, който по това време беше моят лейбъл, за да види дали би се заинтересувал от издаването на албум на Род Стюарт с шлагери. Азоли си поклатил главата и казал:

– Не, определено не.

Дори не бях харесан от собствените ми хора: това беше тежък удар.

Следващата цел на Арнолд бяха Мо и Майкъл Остин, както и Лени Уорънкър, с когото бях работил дълго време и то успешно в „Уорнър Брос“, но той вече работеше за „Дриймуъркс“. Те казаха:

– Това е ужасно. Това никога няма да се продаде. Това няма да се отрази благоприятно на кариерата на Род.

Удар номер две.

Въпреки това, след като бе направил благоприличния избор да даде песните за първо слушане на най-близките ни и надеждни съдружници в бизнеса, Арнолд сега поне се почувства свободен да разшири обхвата и да занесе записа на човека, за когото винаги бе смятал, че ще е идеален: Клайв Дейвис, квинтесенция на артист и музикален човек, легенда в индустрията и бивш президент на „Кълъмбия Рекърдс“ и „Ариста Рекърдс“, който през 2000 г. създаде лейбъла „Джей Рекърдс“. Арнолд прелетя със самолет до Ню Йорк, за да се срещне с него и да му пусне парчетата в офиса.

Клайв ги изслушал внимателно и казал:

– Харесвам ми тази концепция и харесвам някои от избраните песни, но не мисля, че звучат както трябва.

Арнолд решил, че отново ще му покажат вратата. Но нещо в идеята очевидно бе пленило Клайв. След известно време той казал:

– Ако Род Стюарт желае да поеме този риск, тогава и аз ще го направя. Хайде да го направим. Но договорът ще е за един албум.

Няколко часа по-късно, след доста оживени приказки, Арнолд излязъл от офиса на Клайв с договор за два албума.

Клайв бе казал, че съвременното продуциране е грешка, затова двамата с Ричард записахме още демо песни, при които премахнахме синтезаторите и електронните перкусии и включихме струнни инструменти. Един следобед през 2002-а, ние занесохме тези песни на Клайв в бунгало №8 в хотел „Бевърли Хилс“, където беше отседнал. Това се превърна в една от най-сюрреалистичните бизнес срещи, на които съм присъствал. Беше ясно, че демо записите се доближават до това, което Клайв желаше да чуе, но той все още желаше песните да са по-танцувални.

– Не искам тези мрачни филмови китари. Желая да е по-живо, по-живо – като Джинджър и Фред, по-живо, по-живо – каза той.

И докато говореше, този седемдесетгодишен музикален могул се изправи и започна да ръкомаха с ръце, все едно дирижираше оркестър, както и се клатеше наляво-надясно. И двамата с Арнолд станахме и започнахме да правим същото – дирижирахме с ръце, въртяхме рамена, а после Ричард стана и вече и четиримата бяхме Фред и Джинджър, танцувахме из стаята и викахме:

– По-живо, по-живо...

С Арнолд все още танцувахме, когато излязохме, гънехме се и се въртяхме по пъгечката, като извиквахме:

– По-живо, по-живо...

И така, с тези наставления, ние се върнахме в студиото. Ричард продуцира някои от песните, а продуцентът Фил Рамон, един много чаровен мъж с невероятно биография от песни, включваща всички от Дилън до Синатра, пристигна, за да осигури допълнително усещане в стил „Фред и Джинджър“ в останалите парчета.

По време на тази фаза усетих, че проектът се превръща в нещо много лично за мен. Пуснах този нов материал на Пени. След една вечеря в „Барът на Пери“, двамата с Ричард ѝ пуснахме песните и чакахме реакцията ѝ, за да разберем дали са добри. Това се случи още в началния етап на връзката ми с нея, когато тя пътуваше до Лондон и обратно, за да завърши фотографския си курс и изглеждаше, че куфарът ѝ е винаги приготвен и я очаква пред вратата. Изглеждаше, че доста от песните, над които бях работил, описваха точно нашето положение: разделяне и събиране, желанието от разстояние, през тези първи любовни мъки. *Ev'ry Time We Say Goodbye, The Very Thought of You, We'll Be Together Again, The Nearness of You*: тези песни бяха сундтрак на първите месеци от връзката ни, все едно съществувахме, за да разкажат нашата история и ме накараха да изпитам още по-силно чувство и по-силно желание да ги завърша както трябва.

Накрая се получи албум: *It Had to Be You... The Great American Songbook*. Сега всичко, което трябваше да направя, беше да убедя публиката, че Род Стюарт, досега известен като рок звезда, също така е и приемлив певец на 32-тактови балади. Обичах да пея тези песни, колкото обичах да пея и всичко друго. Вътрешните рими, свободният, разговорен стил на текста, който се плъзга по музиката, големият талант и опитност в изграждането на песните – за един певец тези неща са като дар.

Но беше едно на ръка да затвориш очи в уединението на студиото и да изпееш песни, създадени от прекрасните Били Холидей и Ела Фицджералд, а съвсем друго нещо да се изправиш пред много хора и да го направиш. Едно от най-нервните събития в живота ми беше представянето на албума в хотел „Реджис“ в Лос Анджелис. То се проведе като претенциозна слушателска сесия, с коктейли и ордьоври, в

голяма, разточително декорирана бална зала, с малки и кръгли масички със запалени свещи, за 500 големци от музикалната индустрия и шоубизнеса. Клайв бе неумолим при промотирането на албума – даваше безкрайни интервюта, появи се по телевизията с мен, за да поговорим (което беше страхотно, защото аз мразя да го правя сам), и цялото му държание бе все едно това беше второто появяване на „Бийтълс“.

През онази вечер, той се качи на сцената и говори за музиката с любов и убеденост, както и пусна някои от песните. После аз се почувних, като изненада, и изпях пет от песните на живо. Преди това осъзнах, че изпитвам страх, какъвто не бях усещал, откакто бях излязъл с „Джеф Бек Груп“ във „Филмор Ийст“ в Ню Йорк преди толкова много години и за първи път запях блус на американци. Усещах точно същото чувство – как съм на път да бъда разкрит. Казах на Арнолд нещо, което се усетих, че му бях повтарял редовно, по време на работата над този проект:

– Мениджърът, ако това се прецака, тогава вината ще е твоя.

После си поех дълбок дъх, обърнах един коктейл, излязох на сцената и изпях *They Can't Take That Away from Me*, *The Way You Look Tonight*, *These Foolish Things* и *You Go to My Head*. Онова, което исках да докажа, че не съм някакъв самозванец, че мога да се отнеса уважително към песните, просто им давах глас и позволявах на правдивостта им да се разкрие.

Всичко мина добре. Малко след това, през една съботна вечер в Ню Йорк, записах за телевизията едно студио изпълнение на живо на песните в „Сони Студиос“ и това още повече захрани увереността ми. Шоуто бе репетирано с цял оркестър на красиво осветена сцена, пред публика от няколкостотин души и музикални щандове с логото „P. C.“ по тях: всички детайли. Носех бяла вратовръзка и фрак през тази вечер, а докато ги обличах в гримьорната, тревогата отново се появи, но след като излязох пред всички, когато се заслушах в музиката и потънах в песните, тогава напрежението постепенно спадна и всичко си потече.

Албумът се превърна в платинен във Великобритания и двойно платинен в Щатите, продавайки 5 милиона бройки и даде началото на цяла една серия. За мое изумление, втората част, издадена през 2003-а, със заглавие *As Time Goes By... The Great American Songbook 2*, стана

успешна като първата. Така и продължи. Докато серията беше завършена, успяхме да продадем 22 милиона копия.

Най-железният аргумент за мен чух малко след като излезе и четвъртата част на серията Songbook, когато се запrikaзвах, в едно кафене в Лос Анджелис, с американски редник, участвал във втората вълна при дебаркирането на съюзниците на „Омаха Бийч“ в Нормандия през Втората световна война. След като бяхме разговаряли известно време за това, човекът каза:

– Между другото, караш онези стари песни да звучат като нови.

Не можех да се надявам на по-добро гласуване на доверие от по-добър източник.

А и аз всъщност спечелих „Грами“ – „Най-добър традиционен вокален поп албум“ за Stardust: The Great American songbook 3. Когато разбрах (бях на турне в Австралия, когато наградите бяха раздавани), наистина усетих, че светът се е обърнал. Бях номиниран за една от най-престижните награди на американската музикална индустрия, не по-малко от дванадесет пъти през кариерата ми, като се започне от 1980 г., но никога не бях спечелил нито една, и отдавна бях решил, че това явно се дължеше на нещо, което съм казал.

Зашеметителният и непредвиден успех на серията Songbook – и още повече, че този зашеметителен и непредвиден успех се случи точно в този момент – беше просто невероятно зареждащ, неочакван, доказващ нещо, за което ще съм винаги благодарен. През 2001-ва, преди това да се случи, аз си мислех: е, добре станаха нещата, приятел, но може би вече е време да разбереш, че купонът свърши и да си вземеш палтото.

А после, следващото нещо, което осъзнах, беше, че вече е 2010-а, аз съм на шестдесет и пет и поглеждам назад към най-успешното десетилетие от целия ми живот.

ЗАВЪРШВАНЕ

В което нашият герой издълбоко размишлява над оттеглянето си от всичко, спомня си за едно посещение в Бъкингамския дворец с необичайна вратовръзка и се гневи на голфа.

Не се заблуждавам. Знам, че един всичко ще приключи. Знам, че все някога – и то може да е по-скоро, отколкото си мисля – ще достигна до етап, при който да излизам там вече ще е невъзможно. И не знам как ще се почувствам. Това нещо беше част от целия ми живот. Толкова много съм му дал, а и то ми върна толкова много. Притеснявам се за празнината, която ще остави.

Очевидно е, че говоря за футболната игра.

Все пак, засега още се държа. Играя в лигата за играчи над петдесет години за „Фрам“, отбор, основан от имигранти норвежци в Лос Анджелис, но сега повечето хора в него са имигранти от Англия. Можете да ме видите как неделя сутринта съм вече активен и шофирам към крайбрежието за нашия стадион „Фрамсен Фийлд“ – със сигурност най-доброто игрище в лигата, понеже има хубаво тревно покритие, няма дупки, бабуни или видими кранове на пръскачки, както при някои от другите ужасяващи места, където сме играли. И ние вече сме много повече разнебитени, отколкото бихме си признали, но просто не ни пука, защото сме на тревата и играем. И аз все още държа с пръсти маншетите на ръкавите като Денис Лоу, а и на шестдесет и седем, още ме бива за четиридесет и пет минути, дори седемдесет, ако се наложи, още ме бива да изпратя изключително опасен въртелив ъглов удар от лявата страна на игрището, когато има нужда.

А после, когато играта свърши, ние се затъряме – понякога куцаме – обратно към съблекалнята, която е претърпана от английски футболни предмети, шалчета от Шотландия и Англия, снимки на Чарли Кук и Джордж Бест, играещи в Калифорния, и една моя снимка, изрязана от „Плейбой“. Всички сядаме на пейките за известно време – Кен и Тревър, които ръководят отбора, Фреди, Селтик Джон – и някой отваря картонен кашон с бири, Томи Скот става и започна да разправя изключително противни вицове, започват майтапите и шегите, като някои от тях са за сметка на моята доста хубава, светлокафява чанта „Прада“ и през този половин час, аз съм толкова доволен, колкото всеки друг мъж.

Но когато вече няма да мога да върша това, тогава какво? Мразя да мисля за това. Голф? Татко играеше, но не мисля, че е за мен. Може да се каже, че дрехите ми харесват. Има най-различно облекло за голф, което с радост бих навлякъл. В панталоните за голф също има някакво класно усещане. Но самата игра? Не съм сигурен. Не мисля, че бих я изтърпял.

Веднъж опитвах. Филмовият актьор Шон Конъри ме убеди да отида с него и да се пробвам. Това се случи в Испания през 80-те. Той ме научи на захвата и на стойката.

– Разкрачи се, Род. Опитай да задържиш рамената си на едно ниво...

Замахнах, ударих топката в горната част и я изгледах как полита, на горе-долу „заешка“ височина, за около седем метра към близкото тревисто място.

Шон беше много търпелив.

– Онова, което трябва да сториш, е да охлабиш захвата си. Много стилно стискаш долу – каза той.

Затова опитвах отново, с по-леко стискане. Този път въобще не уцелих топката. Все още си стоеше на стойката. От друга страна, стикът полетя над тревата, вдигайки се нагоре и измина голямо разстояние. Толкова от мен. Урокът свърши. Върнах се в клуба.

Като оставя настрана футбола, не се притеснявам толкова от стареенето. Оглеждам хората, с които съм работил през годините, и си мисля, образно казано, че не съм съвсем зле. Овлажняването е разковничето, дами и господа: много „Ойл оф Олей“. Но най-вече става

въпрос за късмет, разбира се – късмет и гени. Брат ми Дон все още е съдия на футболни мачове, а той е над осемдесет. Но и аз се хвърлям пот – във физкултурния салон или на игрището всяка сутрин в компанията на моя добре подготвен личен треньор Гари О'Конър, чиято задача е да ме превърне в най-възрастния играч в света на поста дясно крило. А и аз спазвам наставленията: правилна храна, чаша вино или две с вечерята, но не повече.

И, разбира се, никакви наркотици. Престанах да употребявам кокаин в началото на 2000 г., а и тогава вече почти бях спрял – единствено от време на време някоя тънка магистрала, за да се развеселя през някоя вечер в Епинг, например. Но дори и това малко количество разбрах, че се отразява на гласа ми – пресушава кожата на гърлото. А и Пени каза:

– Виж, ти няма да станеш по-млад. Трябва да се грижиш по-добре за себе си. Също така, когато вземаш тези неща не ставаш по-забавен: говориш само на една тема и тя най-често е футбол. Затова, ако отново ще го правиш, аз няма да изляза с теб.

Това реши всичко.

Изпитвам ли съжаление за тези дни, когато се замисля за тях? Ами, няма да отрека, че изживях прекрасни моменти. Но не съм горд с това. А и аз бях един от късметлиите. Върших това, когато беше нещо ново, забавно и вълнуващо. Употребявах изключително качествени неща. И успях да се измъкна невредим. Никога не достигнах до фазата животът ми да зависи от това дали ще употребя кокаин – или нещо друго. Други не извадиха такъв късмет и жестоко си платиха за това.

Тук идва и едно признание: никога през живота си не съм купувал наркотици. Никога не съм си купувал кокаин. Дори не знам как точно се прави. Колко нелепо е това? Той просто се намираше около мен. Някой в групата винаги ще има в себе си, затова казвах на „Бойлър“, сценичният мениджър:

– Върви и провери дали някое от момчетата има нещо за раздвижане – както му казвахме. Или: – Виж дали ще можеш да ми намериш смъркало.

Не се е налагало да си купувам кокаин, дори не мога да си купя питие в местния пъб в Есекс, „Тейдън Оук“, дори и да искам... животът

бе добър към мен. (Джон и Шийла, собственикът и собственичката на пъба, винаги добре са се грижили за мен.)

Притеснявам се за края на кариерата ми много повече, отколкото се притеснявам за остаряването. Няма никакъв образец за остаряване на една рок звезда. Няма никакъв модел, който да се следва. Ние бяхме първите, които стигнахме дотук, отнесохме се с пренебрежение към младостта си и нямахме друг избор, освен да стигнем до другия край като пионери, когато младостта вече престава да е реалност. Затова нямаме друг избор, освен да си прокараме свой път и да правим това, което ни устройва. Онова, за което се надявам, е да достигна мъдростта и предвидливостта да спра в точния момент, а не да стоя още дълги години и да пея пред все по-малко публика. В това отношение аз притежавам достатъчно гордост, която винаги да ме държи нащрек. Но в същото време, човек никога не знае колко отчаян може да се окаже за изява в някаква форма? В края на краищата, пеенето – това съм аз. Усещам го като моя съдба. Ако не пея на концерт един месец ставам нервен и пеенето започва да ми липсва. А когато това вече свърши, от живота ми ще бъде откъсната огромна част.

Хубавото нещо е, че не се виждат признаци за края. Работата ми не е изпадала в застои от доста време – не и от 90-те, когато наистина си мислех, че съм на път към боклукчийското кошче. Но успехът на албумите Songbook означаваше, че хората отново започнаха да идват на концертите. Турнето, което направих през 2004-а, след първия от серията албуми Songbook, се превърна в едно от най-любимите ми. Нарекохме го From Maggie May to The Great American Songbook и ние свирехме серия от рок песни, после песни от албума Songbook и завършвахме с *Da Ya Think I'm Sexy?* и *Maggie May*. Въпреки информационното заглавие, доста по-възрастни слушатели идваха, като очакваха да чуят само шлагерите. Ето, това е турне, което бих искал да направя някой ден. Но когато по време на това турне излизахме и забивахме *Sweet Little Rock 'N' Roller*, по лицата на някои хора се появяваха стреснати физиономии. Обаче после им харесваше. Музикантите от групата бяха в смокинги, момичетата бяха в дълги рокли, аз носех фрак и свирехме на една украсена с прекрасни драперии сцена, по дизайн на Иън Найт, абсолютен гений в тази област, с когото работя по оформянето на сцените ми от 1980-а насам. Иън изработва прекрасни

макети на сцената, с малките фигурки на музикантите – а на мен това много ми харесва, понеже изработвам влакови макети – и на него му хрумват страхотни идеи, като кръглата сцена за турнето от 2007-а, върху която бе издигната 1300-метрова завеса от кариран шотландски плат. Иън почина през 2010-а и на всички много ни липсва.

През август 2011-а, бях изключително щастлив, когато ми предложиха двугодишен договор от „Колизеума“ в хотел „Сизър Палас“ в Лас Вегас. Брат ми Дон каза:

– Това няма да ти хареса, Роди – всичките хора ще вечерят и ще си говорят, докато ти се опитваш да им пееш.

Но това е остаряло разбиране. В този случай договорът означаваше двадесет и шест вечери на година в концертна зала за 4100 човека, която може би е най-добрата, в която съм пял: изключителна акустика и прекрасна ниска сцена, така че чувствам публиката много близко. Аз, заедно с най-добрата банда, с която съм свирил по турнетата, изпълняваме весели версии на хитовете ми, ритам няколко футболни топки по някое време и тръгвам между редовете и седалките, ако поискам. Това си е купон.

Така си и продължава. Малко преди това, двамата с Арнолд извадихме графика ми за 2013-а и след като оградихме важните дати (Финала на шотландското футболно първенство, приятелската футболна среща между Англия и Шотландия на „Уембли“ през август), започнахме да очертаваме турнето – включихме участия на „О2 Арена“ в Лондон, „Хампдън Парк“ в Шотландия, „Медисън Скуеър Гардън“ в Ню Йорк. След всичките тези години това просто е невероятно. Чувствам се невероятно благодарен.

* * *

Ако бях смаян, да получа наградата „Грами“ през 2005-а, направо бях като гръмнат да получа „СВЕ“ през 2006-а. Това е „Командор на Ордена на Британската империя“, което е цялото наименование на титлата, връчвана на англичани, въздействали по някакъв начин върху родината си. Двамата с Пени се намирахме в Палм Бийч, заедно с Алистър, когато новината за наградата стигна до нас и Арнолд долетя

и ми организира едно парти с три торти, изписващи „СВЕ“. След това, през юли 2007-а, само две седмици след сватбата ни, с Пени отидохме до Бъкингамския дворец за официалната церемония. Ако си човек от работническата класа от северен Лондон, една покана за това честване в двореца звучи като нещо от сферата на фантастиката. И двамата с Пени, като деца, сме минавали с кола покрай това място, стояли сме до оградата и сме сядали на декоративните лъвове на мемориала „Виктория“. Бъкингамският дворец е част от историята на всяко британско дете. Сега бяхме тук, минахме през портала, преминахме с колата под арките към вътрешния двор, тръгнахме по стълбището с червен килим и влязохме вътре, точно както бяхме гледали да го вършат хората по телевизията. Бях облечен в сако с бял панталон, бяла риза с черни ленти, както и вратовръзка с череп и кости. Мисля, че от мен се изискваше да бъда в строго официално облекло, но няма значение – изглеждах ослепително. Бяхме заведени до едно преддверие, където ни предложиха чаша вино, а после внимателно бяхме въведени в една редица от хора в церемониалната зала, където свиреше малък оркестър, атмосферата беше официална, но в същото време лека и тържествена. В началото на редицата беше принц Чарлз, който ме поздрави и ми подаде ордена с копринена панделка в кадифена кутия.

Много съм горд с моя „СВЕ“. Винаги, когато мога, написвам тези букви в края на името ми. Някои хора си пазят ордени, затворени в кутиите. Не и аз. Малко след като го получих, аз си го носих в едно кафене с четири от децата ми и бях сниман от един вестник как се навеждам над масата с медала, висящ над бутилка със сос „НР“ – със сигурност най-близкото разстояние, на което се е намирал носител на този орден до легендарната кафява подправка. Обичам да държа ордена на място, където мога често да го виждам. В този момент, той виси на врата на статуя на Наполеон в банята ми.

И така се появиха албумите Songbook, така се появи наградата „Грами“, така се появи и орденът ми на Британската империя, и така се появи дори мюзикълът, базиран на мои песни: *Tonight's the Night* на Бен Елтън, който се игра в театър „Виктория Палас“ цяла година от октомври 2003-а. Пени получи роля в представлението в последните три седмици, като лидер на танцова група „Горещи крака“, повтаряйки

ролята, която бе изиграла за забавление в една благотворителна версия на постановката, в първоначалната ѝ версия.

А следващото нещо, което ме помолиха, беше да пея пред Нейно Величество Кралицата. Искам да кажа буквално пред нея. Тя се намираше на три метра от мен, в един малък трон. Каква изключителна чест за един човек от „Арчудей Роуд“ – а и какво опъващо нервите предизвикателство. Изглежда, че ядосаният псевдо-марксист, който бе позирал с брой на „Дейли Уъркър“ се оказа роялист накрая. Това се случи през лятото на 2007-а в двореца „Сейнт Джеймс“, през една вечер, посветена на „Кралската национална организация на слепите хора“. Изпях *The Way You Look Tonight* и я посветих на Пени, две седмици преди сватбата ни.

Тези прекрасни усещания и състояния продължаваха да се случват и след 2000 г. Но в ъгълчето на съзнанието ми имаше една сянка, понеже знаех, че онова нещо, което си е заминало завинаги, беше писането на песни. То вече бе свършило. Винаги ми е било трудно, а после всичко стана по-лесно, когато спрях да го правя. Убедих себе си, че направих най-доброто, на което бях способен с малкото даден ми талант за писане на музика. Убедих себе си, че това, което съм имал, може би не е било истински талант. Не ме разбирайте погрешно, горд съм от каталога с песни, които съм написал – от *Maggie May* и *You Wear It Well*, и *Mandolin Wind*, и *Forever Young*. Но ми се струваше, че някакъв непознат човек беше написал тези песни.

И тогава, без ни най-малко да го очаквам, аз отново се натъкнах на този човек.

В края на 2011-а, Джим Креган дойде на неделен обяд в „Дървената къща“ в Епинг, а после двамата седнахме в „Бялата стая“ и Джим си извади китарата и започна да свири. Искаше да чуя нещо, което бе написал, а след това каза:

– Защо да не се пробваме да измислим нещо?

Ако трябва да съм напълно честен, аз с по-голямо нетърпение очаквах неделната следобедна дрямка. А Джим става доста сериозен, когато хване китарата – все едно ти казва: „Това е много важна част от живота ми“. Затова нивото на ентузиазма ми за импровизирано писане на музика не беше много високо. Въпреки това, Джим продължи да свири, аз изтананиках някаква мелодия върху това, което свиреше,

а той записваше онова, което се чуваше на своя iPhone. И малко след това аз казах:

– Хайде да приключваме вече, Джим – понеже си помислих: „Доникъде няма да стигнем“.

Той се прибра вкъщи, взе записа от телефона и поработи върху него в студиото, отново изсвири китарната част, пооправи я малко, а после ми я изпрати. А когато аз си я пуснах, усетих, че си казах: „Чакай малко, това наистина е нещо добро“. А после в главата ми се появи и заглавието Brighton Beach – от нищото, както често се случва със заглавията, и без никаква определена причина – и след това започнах да пиша текста: за купони на южното крайбрежие на Англия, докато бях тийнейджър и битник. И много бързо – много по-бързо, отколкото бях свикнал – песента беше готова. Дори още повече: добра и завършена песен, такава, с която бих се гордял.

По този начин се случи: отпусих се. Внезапно идеите за текстове, започнаха да се трупат в главата ми. Малко след това вече имах песен, която се казваше *It's Over*, за развод и раздяла – нещо, за което сте разбрали от тези страници, че поназнайвам доста неща. Вече се събуждах по средата на нощта, за да си записвам разни неща, а това никога не ми се беше случвало: песен за съвет към децата ми, песен от благодарност към баща ми. Завърших седем или осем песни много бързо, а и още не ги бях завършил изцяло, когато стана ясно, че явно ще имам десет авторски песни за записване – цял албум, а това си беше прецедент. Винаги са били пет или шест, а останалите кавъри.

Не знам защо се случи. Никой не ме беше принуждавал. Изскочи от нищото. Почувствах го като част от чистия късмет, с който бях благословен през целия си живот. (Повярвайте ми, не минава и един ден без, след като се събудя, да благодаря за това колко късмет съм имал.) Но нещо щракна в мен и аз осъзнах, че отново има различни неща, за които да пиша. Цял живот, съставен от най-различни теми. Книгата, която тъкмо прочетохте.

Когато взех тези нови песни в студиото през 2012-а и започнах да работя над тях за албум, който да излезе през 2013-а, аз се почувствах отново влюбен в целия процес. Отново бях жив и дишах. Това нещо си беше като прераждане, едно свързване с миналото. Всъщност, не съм сигурен дали имах чак същия ентусиазъм, когато записах първия

си албум в Лондон, още в началото на 70-те, като хлапе с прическа на фукльо, който си проправя път напред чрез инстинкт и чисто нахалство. Но онова, което определено беше вярно, бе това, че не се бях чувствал толкова убеден за нови записи, като автор и продуцент, от времето на Gasoline Alley.

Така е, нека първо албумът да излезе и след това ще видим. Но каквото и да се получи от този албум, успех или провал, наистина няма значение, защото аз разбирам поуката от този епизод по следния начин: понякога, докато си мислиш, че си свършен, оказва се, че въобще не е така.

Все пак имайте предвид, че ще се почувствам като изкормен, ако албумът не се превърне в международна сензация.

**РОД
АВТОБИОГРАФИЯ**

*Английска
Първо издание*

Отговорен редактор: *Димитър Николов*
Редактор и коректор: *Васил Койнарев*
Консултант: *Явор Недев*
Предпечатна подготовка *Петър Дамянов*

Формат 70/100/16

Печатни коли 21,5

Сиела Норма АД
1510 София, бул. Владимир Вазов № 9
тел. 02 903 00 23
www.ciela.bg

Печат: Алианс Принт

Книгите на СИЕЛА могат да бъдат купени от:

Mall of Sofia, бул. Ал. Стамболийски № 101, София
City Center Sofia, бул. Арсеналски № 2, София
Paradise Center, бул. Черни връх № 100, София
Летище София – Терминал 2, София
Ректорат на СУ „Св. Кл. Охридски“, София,
„Сиела Витоша“, бул. Витоша № 60, София,
Фестивален и конгресен център, бул. Сливница № 2, Варна
Mall of Plovdiv, ул. Перушица № 8, Пловдив
Park Mall, бул. Н. Петков № 52, Стара Загора
Mall of Rousse, бул. Липник № 121 Д, Русе
Panorama Mall Pleven, пл. Иван Миндиликов, Плевен
интернет книжарници www.mobilis.bg, www.ciela.com, както и
от всички добри книжарници в страната.